

Jack Vance

Het Boek der Dromen

Kirth Gersen meet zich rampzalig met de laatste,
gevaarlijkste Duivelsprins ...

Het Boek der Dromen

Het vijfde boek uit de serie 'de Duivelsprinsen'

- 1 De Sterrekoning
- 2 De Moordmachine
- 3 Het Paleis van de Liefde
- 4 Lens Larque
- 5 Het Boek der Dromen

Jack Vance bij Meulenboff

Het Boek der Dromen

Slaven van de Klau

Lens Larque

Wyst (Alastor 1716)

Morreion

Blauwe Wereld *en* De machines van Maz

Maske: Thaery

De domeinen van Koryphon *en* De Zoon van de Boom

Sulwens Planeet

Durdane

De huizen van Iszm *en* De vijf gouden banden

De drakenruiters, De talen van Pao, Grote Planeet

De Ogen van de Overwereld

De stervende aarde *en* Het laatste kasteel

Tschai, de waanzinnige planeet

Emphyrio

Het Paleis van de Liefde (De Duivelsprins)

Telek

De Pnume

Het eeuwige leven

De Dirdir

De Moordmachine

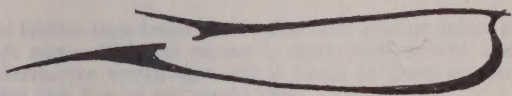
Onder de Wankh

De Sterrekoning

Een stad vol Chasch

Jack Vance

Het Boek der Dromen

Meulenhoff Amsterdam

Vertaling Jaime Martijn
Omslag Tom Barber

Copyright © 1981 by Jack Vance

Copyright Nederlandse vertaling © 1981 by Meulenhoff
Nederland bv, Amsterdam

Published by agreement with the author and the author's
agents, Kirby McCauley Ltd.

Oorspronkelijke titel *The Book of Dreams*

Oorspronkelijke uitgave DAW Books, New York 1981

ISBN 90 290 1115 7

Een

Uit HET BOEK DER DROMEN:

Verhef uw ogen, vreemdeling, naar dat eeuwenoude bolwerk dat al het andere tegenover zich stelt: daar staan de paladijnen, streng, ernstig, bedaard. Elk is één, elk is al.

In het midden staat Immir de bevallige. Hij beheerst zekere grepen van de magie; hij is een meester in manoeuvres, streken, lagen en verschrikkelijke verrassingen. Hij is Immir de Onvoorspelbare en beroemt zich niet op een enkele kleur.

Aan Immirs rechterhand staat Jeha Rais, die lang en koninklijk is en wiens kleur zwart is. Hij is scherpzinnig en altijd de eerste die een verre gebeurtenis opmerkt, waarvoor hij dan mogelijke reacties beraamt. Dan wijst hij met zijn vinger om de blik van de overige paladijnen te richten. Hij kent geen wroeging en bepleit besluitvaardigheid. Soms kent men hem als 'Jeha de Onverbidde-lijke'. Hij draagt een zwart gewaad, soepel en strak op zijn huid, een zwarte cape en een zwarte helm, bovenop voorzien van een kristallen appel gevat in een zilveren sterrenkrans.

Links van Immir staat Loris Hohenger, wiens kleur het rood van vers bloed is. Hij is de verscheurende, impulsief en roekeloos, immer onwillig om de slachtvelden te verlaten hoewel hij van alle paladijnen het gulst kan zijn. Wellustig is zijn begeerte naar knappe vrouwen en dezen wijzen hem slechts met groot gevaar voor hun waardigheid af. Mochten zij zich beklagen of hem berispen, dan eist hij nog onplezieriger verhaal. Wanneer hij ten slotte hun bed verlaat, zijn hun stemmen stil en zien zij hem verlangend na.

Groene Mewness staat naast Loris Hohenger. Een man van vele vaardigheden is Mewness. Hij kan in een oogwenk een brug slaan of een toren vellen; hij is geduldig, sluw en als de weg naar links en naar rechts afgesloten is, vindt hij een pad ertussen. Zijn geheugen is exact; nooit vergeet hij een gezicht of een naam, en hij kent de manieren van honderd werelden. Zachte mannen met rijkdom wanen hem openhartig in zijn optreden, tot hun uiteindelijke verbijstering.

Gele Spangleway is wrang van aard, verbluffend, en hij negeert ieder precedent. Hij zit vol capriolen en grollen, hij is vaardig in het uitbeelden van rollen. Alle paladijnen, behalve één, lachen als ze hem zijn bokkesprongen zien maken; op het geschikte moment dansen allen – behalve één – op zijn diverse muziek, want Spangleway kan nog zoete tonen ontlokken aan een bengelend opgehangen varken, mocht hij zijn talenten in die richting willen aanwenden. Denk nimmer Spangleways spotternijen met een spotternij te evenaren, want zijn mes is zelfs nog scherper dan zijn humor.

In het gevecht roept de vijand uit: 'Waar is die talmer Spangleway?' Of: 'Aha! De lafaard Spangleway neemt de benen!' Waarna ze hem uit een geheel onverwachte richting op hun nek krijgen, of in een verbijsterende vermomming.

Naast Jeha Rais staat de zachtmoedige Rhune Fader Blauw. In de strijd is hij niet alleen onbevreesd en de eerste om een in het nauw gedreven paladijn te hulp te schieten, hij is ook de eerste die aandringt op genade en verdraagzaamheid. Hij is slank en lang, heeft klare trekken en is even knap als de zonsopkomst in de zomer; hij is bedreven in de kunsten en de elegantie van het leven, en gevoelig voor de schoonheid in alle dingen, in het bijzonder de schoonheid van schuchtere maagden die hij met zijn charme begoochelt. Helaas, bij de beraadslagingen op het slagveld legt zijn stem weinig gewicht in de schaal.

Naast Blauwe Rhune en iets terzijde staat de griezelig witte Eia Panice, wiens haar, ogen, lange tanden en huid spierwit zijn. Hij draagt een complete helm van wit metaal en maar weinig van zijn gezicht is te zien: een haviksneus, een hardvochtige kin, glimmende ogen. Tijdens de beraadslagingen spreekt hij zelden anders dan 'ja' of 'nee', maar meestal is het zijn stem die de doorslag geeft, want hij schijnt de paden van het Lot te kennen. Als enige onder de paladijnen blijft hij onberoerd onder de grappen en streken van Spangleway. Ja, bij die zeldzame gelegenheden wanneer men bij hem een glimlach waarneemt, kan ieder zich beter haastig heenreppen en niet omkijken, uit angst dat de heldere blik van Eia Panice op hem gevestigd blijft.

Welaan, vreemdeling, vervolg uw weg. Wanneer u ten slotte uw thuis bereikt, waar dat ook mag zijn te midden van de schitterende werelden, breng dan verslag uit over degenen die ginder peinzend staan.

Uit De Duivelsprinsen van Caril Carphen:

...wij richten het brandpunt van onze blik op Howard Alan Treesong, zijn wrange wapenfeiten en de ongelooflijke virtuositeit van zijn organisatorisch genie. Laat mij meteen in het begin reeds mijn ontzag

en verbouwereerdheid bekennen: ik weet niet waar te beginnen. Mogelijk is hij de grootste schurk van allemaal (als in de sfeer van de Duivelsprinsen zulke verfijnde vergelijkingen nog enige overtuigingskracht bezitten). Zeker is dat hij vergezeld gaat van de meest buitensporige tegenstrijdigheden. Zijn wreedheid is volkomen willekeurig en gruwelijk, zodat zijn zeldzame vertoon van grootmoedigheid in een scherp contrast komt te staan. Te oordelen aan de bewerkelijke methoden waarmee hij zijn programma's ten uitvoer legt, lijkt hij gespeend van hartstocht, volmaakt logisch van aard. In een ander perspectief ziet men dat hij wispelturig is, en even snaaks als een clown in een circus. Hij is een mysterie, en naar zijn uiteindelijke doelstellingen kan men zelfs niet raden.

Howard Alan Treesong! Een magische naam, die de toehoorder met ontzag en gruwende verwondering vult! Wat is er precies over hem bekend? De weinige feiten vormen slechts wazige kernen in een lichtende stofwolk van geruchten. Men verklaart met de hand op het hart dat hij de meest afgezonderd levende mens is die er bestaat; volgens andere bronnen is hij de oppermachtige heerser van alle misdadigers. Men beweert dat hij een onopvallende verschijning is: lang, mager, met goed gevormde maar iets te scherpe gelaatstreken en ongewoon heldere lichtgrijze ogen. Zijn gezichtsuitdrukking beschrijft men dikwijls als schelms en zijn gedrag als bijzonder levendig. Gewoonlijk hult hij zich in heel normale kleren zonder opschik. Volgens alle berichten geniet hij van het gezelschap van knappe vrouwen, van wie er geen op geestelijke of financiële wijze van deze verbintenissen lijkt te profiteren. Integendeel: alle bekende romances eindigden tragisch, zo niet erger.

De keten van gebeurtenissen die Howard Alan Treesong ten slotte in het nauw dreven, volgde een grillige loop, kronkelend, sterk vertakt, met pauzes van verwarring en onwaarschijnlijke zijpaden – alles een gevolg van het mysterie waarin Treesong zich hulde. Volgens de weinige beschrijvingen die er bestonden, was Treesong behoorlijk wat langer dan het gemiddelde, had hij een breed voorhoofd, een smalle, spitse kin en een listige, wat weemoedige mond. Zijn gedrag noemde men doorgaans charmant, met een metalen ondertoon. Bijna iedere melding bracht iets te berde in de trant van een 'eigenaardige sfeer van onderdrukte energie', of 'onvoorspelbare extravagantie', en in één geval werd zelfs het woord 'waanzin' gebezigd.

Treesongs obsessie met het mysterie was vërreikend. Voor zover bekend bestonden er geen foto's of andersoortige afbeeldingen van hem, niet in het openbaar en niet in privé-

bezit. Zijn afkomst was niet bekend; zijn privé-leven was even geheim als het eind van het heelal; regelmatig verdween hij jarenlang uit de circulatie.

Treesongs werkterrein omvatte slechts de Oikoumene; in de Zelfkant waagde hij zich zelden. Het was bekend dat hij zich eens de titel 'Heer van de Hogere mensen' had aangemeten.*

Gersen vond Treesongs spoor door in wezen niets anders dan een abstracte redenatie – zuivere deductie volgens het klassieke stramien – met behulp van informatie die hij kreeg van ene Walter Koedelin, die vroeger met hem had samengewerkt en nu een hoge functionaris van de IPCC** was.

De twee ontmoetten elkaar op het Zeilmakerstrand ten noorden van Avente, de metropool van de meest vooraanstaande planeet in de Kringloop van Rigel: Alphanor.

Chancy's Theehuis bovenaan het Zeilmakerstrand keek uit op duizend kleine huizen, winkeltjes, cafés en een klein plein, die door honderd verschillende soorten mensen werden gebruikt. Ieder bouwwerk was in een andere kleur gesaust; lichtblauw, lichtgroen, lila, roze, wit, geel, en stuk voor stuk hadden ze een vlijmscherpe schaduw in het knetterende licht van Rigel. Ver in de diepte was een smal, halvemaanvormig strand te zien. En daarachter strekte de zacht-donkerblauwe Thaumaturgische Oceaan zich uit tot de horizon, waar witte torenwolken dreven.

Aan een tafeltje onder een dicht bladerdek van donkergroene mematis zaten Kirth Gersen en Walter Koedelin.

* Deze titel laat zich wellicht verklaren uit een alinea in een interview waarin Treesong zei: 'De mensen buiten dieren uit om in hun behoeften te voorzien en zien daar niets verkeerd in. De zogenaamde "misdadigers" buiten het volk op dezelfde wijze uit, volgens dezelfde beginselen, en daarom is het gepast om misdadigers "Hogere mensen" te noemen.'

** De Interwereld Politie Coördinatie Compagnie: oorspronkelijk een klein bureau dat informatie verzamelde en indexeerde voor de verschillende politiemachten van de Oikoumene, en dat allengs groeide, zijn werkterrein verbreedde en speciale opdrachten begon uit te voeren, totdat het uiteindelijk het grootste en doelmatigste wets-handhavende lichaam in het menselijk heelal was geworden.

De laatste was een man met zandkleurig haar en een roze huid, wat steviger gebouwd en kleiner dan Gersen. Hij had zware kaken en een kleine neus. Net als Gersen droeg hij het donkerblauw en grijs van de ruimtevaarder, de kledij van mensen die geen aandacht wilden trekken. De twee mannen dronken rumpunch en praatten over Howard Alan Treesong.

Tegenover Gersen sprak Koedelin zonder een blad voor de mond te nemen. 'Wat voert hij nu weer in zijn schild? Dat is pas een raadsel. Tien jaar geleden noemde hij zich "Heer van de Hogere mensen".'

'Kortweg: "Koning der Dieven".'

'Precies. Hij gaf vergunningen af voor iedere onwettige daad van de Verre Rand tot de oude Soek van Tanger. Op een keer liep Howard door een achterafstraatje in Torrenstad op Arcturus IV toen hij door een rover overvallen werd. Howard vroeg: "Sta je ingeschreven bij de Organisatie?"

"Nee, ik niet."

"Dan krijg je geen cent van mij, en bovendien lever ik je aan de politie uit omdat je een onderkruiper bent."

Koedelin leegde zijn beker punch en keek omhoog naar de donkergroene bladeren. De lichtrode bloemtrossen hingen in ranken naar beneden. 'Een geweldige plek voor af luistermicrofoons. Wie zou er naar ons luisteren, vraag ik me af?'

'Niemand, volgens Chancy.'

'Tegenwoordig kun je nergens meer op aan. Maar de Organisatie is in deze buurt niet zo heel sterk, dat is wel waar.'

Gersen wenkte de kelner. 'Nog een rondje... Zo, dus Treesong is niet meer de Heer van de Hogere mensen?'

'Zo erg is het ook weer niet. Maar hij heeft al een hele tijd geleden de dagelijkse bezigheden gedelegeerd aan zijn ondergeschikten. Hij komt alleen af en toe even binnenlopen om de boeken te controleren.'

'Wat een geschikte kerel. En verder? Wat spookt hij uit?'

Koedelin aarzelde, dacht na wat hij zou antwoorden. Toen maakte hij een fatalistisch gebaar en leunde naar voren. 'Het kan geen kwaad als ik het jou vertel, maar als het wild en zijd bekend raakt, staan we wel voor schut. Mis-

schien is het niet eens waar.' Hij keek spiedend om zich heen. 'Vertel het niet verder.'

'Vanzelf niet.'

'Het bestuur van de IPCC is niet zo heel strak georganiseerd – dat weet je. We hebben een raad van bestuurders en een voorzitter, en dat is nu Artur Sancho. Vijf jaar geleden kwam zijn adjudant om bij een ongeval. Een goede vriend van de voorzitter maakte hem attent op een man die Jethro Cope heette en die werd na het gebruikelijke onderzoek van zijn achtergrond aangenomen. Cope bleek bijzonder efficiënt te werken, zo zelfs dat Sancho steeds minder te doen kreeg. Toen kwam er een eigenaardig proces op gang. De leden van de raad van bestuur begonnen dood te gaan, door ziekte, door ongelukken, door moord en zelfmoord.

Sancho, of juist gezegd Jethro Cope, kwam met aanbevelingen voor nieuwe bestuursleden, die na stemming benoemd werden. Jethro Cope regelde altijd de stemming en telde de stembriefjes. Hij kreeg op deze manier zeven mannen in de raad van bestuur van de IPCC en toen had hij er nog maar zes nodig voor de absolute meerderheid. Die zou hij ook nog wel gekregen hebben, als niet een van de nieuwe bestuursleden, die zich Bemus Carlisle noemde, een agent tegen het lijf gelopen was die hem herkende als ene Sean McMurtree uit Dublin in Ierland, een chantagepleger van grote klasse.

Om een lang verhaal kort te maken, McMurtree werd in alle stilte geschapt, maar niet voordat hij een bepaalde naam had genoemd. Kun je raden welke naam?'

'Howard Alan Treesong.'

'Juist. De agenten gingen op zoek naar Jethro Cope, maar die was gevlogen en is nooit meer teruggekomen.'

'Wat gebeurde er met de resterende zes nieuwe bestuursleden?'

'Drie werden er gedood. Eentje verdween. Twee zitten er nog. Ze hebben geen strafblad, ze beweren dat ze onschuldig zijn en de overige directeuren willen hen er niet uitgooien.'

'Heel edel van ze, of heel corrupt, of ze zijn heel bang.'

‘Je mag kiezen.’

‘Tegelijk Heer van de Bovenmensen en baas van de IPCC – net een mooie droom, ook als je aan de andere kant staat.’

‘Helaas, dat is zeker. Treesong is een sluwe duivel. Ik wil hem nog steeds graag aan de paal nagelen.’

‘Zijn er helemaal geen foto’s van hem?’

‘We hebben er nooit één kunnen vinden.’

‘Dus we weten nog altijd niet hoe hij eruitziet.’

Koedelin gaf minachtend uiting aan zijn walging. ‘De mensen die met Cope gewerkt hebben, herinneren zich zijn lange blonde krullen, een pluizige blonde baard en snor, zijn vriendelijke gedrag.’

‘En daarna?’

‘Helemaal niets. Hij is onzichtbaar geworden. Ik vergat nog te vertellen dat er drie jaar geleden een instructie naar het archief ging om al het materiaal dat betrekking had op Treesong uit te wissen omdat het niet accuraat was. Dat gebeurde prompt en nu hebben we vrijwel geen gegevens meer over hem.’

‘Alle geslaagde boeven gaan vroeg of laat een keer terug naar hun geboortestad.* Ergens is Treesong geboren en getogen. Tientallen mensen moeten hem goed kennen. Misschien dat er na drie jaar wel nieuw materiaal binnen is gekomen.’

Koedelin zette een peinzend gezicht. Na een minuut of wat zei hij: ‘Ik zal het nagaan en dan laat ik het je weten. Waar logeer je?’

‘In het Miramonte.’

‘Tegen de middag kom ik langs, als jou dat schikt.’

De volgende dag om precies twaalf uur ’s middags trof Koedelin Gersen in de uitzichtzaal van hotel Miramonte aan de esplanade van Avente.

‘Net wat ik vermoedde,’ zei hij. ‘We hebben niet de geringste aanwijzing over zijn afkomst. De eerste keer dat hij op het toneel verscheen, gebeurde dat op de Aarde, als

* Gersen doelt hier op het boek *De misdadige mentaliteit* van Michael Diaz.

jongeman. Hij deed aan bankroof, zwendel, afpersing, pleegde moorden en organiseerde een roofcommando. Hij is een vakman. Maar het is verbazend hoe weinig wij van hem als mens weten.'

Met het excuus dat hij in tijdnood zat, nam Koedelin kort hierna afscheid. Gersen ging een wandeling maken over de esplanade, die vijftien kilometer lang evenwijdig liep aan het volmaakte witte zandstrand.

Het kwaad dat Treesong Gersen had aangedaan was nu meer dan twintig jaar oud; destijds had Treesong nog maar net zijn status van aartsmisdadiger bereikt.* Sindsdien waren zijn wapenfeiten steeds grandiozer geworden... Een flits van inzicht schoot door Gersens geest. Hij leunde tegen de balustrade.

Drie jaar geleden was Howard Alan Treesong uit het gezicht verdwenen. Deze man, die gelijktijdig Koning van de Dieven en chef van de IPCC had willen zijn, zat nu beslist niet met zijn handen over elkaar. Ergens beraamde hij nieuwe heldendaden, monumentaler nog dan al zijn voorgaande.

Gersen overwoog een aantal mogelijkheden. Luisterrijk wrede ondernemingen, ingenieuze wandaden, schande over alle mensheid. Geen van Gersens bedenksels leek geloofwaardig of de inspanning waard. Blijkbaar, zei hij bij zichzelf, miste hij Treesongs weelderige, zij het verwoestende en gemene, verbeeldingskracht.

Hij ging terug naar zijn hotel en belde Koedelin op. 'Wat het onderwerp van ons gesprek betreft, ik heb het idee dat er omstreeks deze tijd iets dramatisch aan het licht zou moeten komen. Weet jij iets dat daaraan beantwoordt?'

Koedelin kon niets omlijnds melden. 'Ik heb langs dezelfde lijnen zitten denken... als het ware zitten wachten tot

* Dat was gebeurd in Fraaibergen, een landbouwnederzetting op de planeet Voorzienigheid. Een consortium van vijf meester-misdadigers – de zogenaamde 'Duivelsprinsen' – was uit de hemel komen vallen en had bijna de voltallige bevolking in slavernij weggevoerd. Degenen die verzet boden, waren gedood. Kirth Gersen en zijn grootvader ontkwamen en sedertdien was er in Gersens leven plaats geweest voor weinig meer dan het voorbereiden van zijn wraak op de daders.

ik een teken hoor. Maar hoe scherp ik ook luister, ik hoor alleen stilte...'

De drie bewoonde Vegaanse werelden waren Aloysius, Bonifatius en Cuthbert. Tijdens de eerste Uittocht der Volkeren waren ze gekoloniseerd door godsdienstige sektes, die stuk voor stuk nog fanatieker waren dan hun voorgangers. In de zestiende eeuw van het ruimtetijdperk hing er nog steeds de sfeer van het priesterlijke, vooral in de tempels die tijdens de 'stormloop van het grauw' veranderd waren in openbare gebouwen.

Pontefract op Aloysius, een kleine stad die zich vooral kon beroemen op zijn eeuwige mist, was door een gril van het lot een belangrijk financieel en perscentrum geworden. In de oudste wijk van de stad, rondom het St.-Paidrighplein, stond de zeer oude Bramvilletoren die tegenwoordig het hoofdkwartier was van *Cosmopolis*. Dit was een journaal dat nieuws, foto's en korte verhandelingen publiceerde. De inhoud van het tijdschrift, die soms diepzinnig, en vaak dramatisch of zelfs sentimenteel was, richtte zich op de ontwikkelde middenklasse in de hele Oikoumene.

Via de manipulaties van zijn financieel adviseur Jehan Addels had Kirth Gersen een meerderheidsbelang in *Cosmopolis* verworven. In zijn rol van 'Henry Lucas, speciaal redacteur' gebruikte hij de kantoren van het tijdschrift als een handig hoofdkwartier.

Meteen na zijn aankomst in Pontefract ging Gersen eten bij Addels thuis in diens schitterende oude landhuis in het Ballyholtbos even ten noorden van de stad. Onder het eten begon Gersen over Howard Alan Treesong en diens eigenaardige onzichtbaarheid.

Addels kreeg meteen een gespannen blik over zich. 'U noemt hem natuurlijk alleen uit terloopse belangstelling.'

'Nou - niet helemaal. Treesong is een schurk en een boef. Zijn invloed reikt heel ver. Vannacht zouden hier inbrekers kunnen binnenvallen en uw Memlings en Van Tasals kunnen stelen, om maar niet te spreken over uw Rhodosi tapijten. Voorwerpen van deze waarde zouden heel goed rechtstreeks naar Treesong zelf kunnen gaan.'

Addels knikte somber. 'Dat is een ernstige zaak. Morgen stuur ik een memorandum naar de IPCC.'

'Dat kan geen kwaad.'

Addels keek hem argwanend aan. 'Ik hoop dat u geen persoonlijke belangstelling voor deze figuur heeft?'

'Waarschijnlijk niet zeer veel.'

Addels vloekte nijdig, maar binnensmonds. 'Bedeel mij alstublieft geen rol toe in deze onderzoeken, geen enkele!'

'Mijn beste Addels, hoe zou ik u kunnen overslaan als ik goede raad nodig heb?'

'Mijn goede raad kan in dit geval beknopt en kernachtig zijn: laat de IPCC zijn werk doen!'

'Dat is uitstekend advies, en ik zal ze natuurlijk zo goed mogelijk bijstaan in hun taak, en ik weet zeker dat u hetzelfde zult doen.'

'Natuurlijk, dat spreekt,' mopperde Addels.

In de bibliotheek van *Cosmopolis* liep Gersen de gegevens na die betrekking hadden op Howard Alan Treesong. Het waren er massa's en ze maakten hem weinig wijzer, en ze zwegen in alle talen over de onderwerpen die Gersens belangstelling hadden: Treesongs afkomst, en zijn huidige verblijfplaats. Zijn beeltenis schitterde door afwezigheid.

Tegen het eind van de teleurstellende dag bladerde Gersen met geen ander motief dan simpele koppigheid door een kaartenbak gemerkt met *Allerlei: sorteren*. Hierin trof hij niets dat hem interesseerde. Daarna viel zijn oog op twee bakken met 'opbergen' en 'weggooien'. De eerste was leeg, in de andere lag een grote foto van dertig centimeter in het vierkant. Er stond een groep mensen aan een feestmaal op. Vijf mannen en twee vrouwen zaten aan de tafel, terwijl op de achtergrond nog drie mannen stonden. Bovenaan de foto had iemand met grote letters geschreven: *H. A. Treesong is hier*.

Met stijve vingers en tintelende huid stond Gersen naar de foto te staren. De camera had middenop de ronde tafel gestaan en een foto van 360° gemaakt, zodat iedere aanzittende van voren was afgebeeld, hoewel er niemand in de

lens keek. Misschien wisten de gasten zelfs niet dat ze gefotografeerd werden.

Voor iedere plaats aan de tafel stond een vreemd klein semafoortje met drie kleurige vlaggetjes. Het eten, op zilveren borden opgediend, bestond uit drie paarsbruine voorwerpen van een decimeter hoog. Dit was blijkbaar de eerste gang van het banket.

Op de regel hanepoten bovenaan na, stond er verder alleen nog een gedrukt nummer onderaan de foto: 972.

De gasten waren van verschillende leeftijd en ras. Ze hadden allemaal een zelfverzekerde houding, het effluvium van stand en rijkdom. Ze hadden een naamkaartje voor zich staan, maar helaas met de achterkant naar de camera toe. Gersen keek van het ene gezicht naar het andere. Wie hiervan zou Howard Alan Treesong kunnen zijn? Zijn signalement paste op vier van de mannen... Er kwam een archiefbediende naar Gersen toe. Het was een joviale jongeman die een zwart en roze gestreept hemd en een opbollende bruine broek in de plaatselijke stijl droeg. Hij keek Gersen aan met een uitdrukking op zijn gezicht die weliswaar eerbiedig en vriendelijk was, maar tegelijk een zweem van minachting inhield. In de kantoren van *Cosmopolis* vond men Gersens talenten maar dubieus. 'Zit u in het afval te rommelen, meneer Lucas?'

'Alles is koren op onze molen,' gaf Gersen ten antwoord. 'Deze foto hier, die u weg wilde doen – waar is die vandaan gekomen?'

'O, dat ding? Die kregen we een paar dagen geleden van ons kantoor in Sterhaven. De Vereniging van Oppassende Notabelen tijdens hun jaarlijkse schranspartij, of zoiets. Heeft u er iets aan?'

'Zal wel niet. Maar het is wel een rare zaak. Wie zou die H. A. Treesong kunnen zijn?'

'Een van de plaatselijke rondbuiken, denk ik. De dames zijn totale stijfnekken. Niets voor onze lezers, dat verzeker ik u.'

Maar Gersen liet zich niet ontmoedigen. 'Van het kantoor in Sterhaven, zei u. Welk Sterhaven precies? Er moeten er wel tien zijn.'

‘Sterhaven op Nieuw Denkbeeld, Marhab Zes.’ Weer die bijna onmerkbare zweem van neerbuigendheid. Niemand bij *Cosmopolis* begreep hoe Henry Lucas aan zijn baan was gekomen, en nog minder hoe hij hem wist te houden.

De opinie van zijn collega’s liet Gersen koud. ‘Hoe is deze foto hier verzeild?’

‘Met de laatste postzak. Als u ermee klaar bent, wilt u hem dan in de vuilnisbak gooien? Dan bent u een brave borst.’

De bediende vertrok om zich weer aan zijn taken te wijden. Gersen nam de foto mee naar zijn eigen kantoortje en belde vandaar de personeelsafdeling op. ‘Wie is onze vertegenwoordiger in Sterhaven op Nieuw Denkbeeld?’

‘Sterhaven is een zonehoofdkwartier, meneer Lucas. De inspecteur voor die zone is Ailett Mayneth.’

Een blik in de *Universele reisroutes* leerde Gersen dat er geen directe verbindingen bestonden tussen Aloysius en Nieuw Denkbeeld. Als hij er met een passagierspakketboot naar toe wilde, moest hij rekening houden met drie tussenlandingen op knooppunten en drie keer overstappen, met alle bijbehorende vertraging.

Hij deed het handboek dicht en zette het terug op de plank. Vervolgens reed hij naar de ruimtehaven en begaf zich naar zijn Fantamische Flittervlerk, een handige en stevige ruimtekreuser met een klein ruim en ingericht voor vier passagiers. Het schip was groter dan zijn Distis Pharaon en comfortabeler dan zijn Armintor Stersprong.

Laat in de middag van de dag waarop hij de foto gevonden had, vertrok Gersen van Aloysius. Vega hing koud in de hemel in het bakboordkwadrant. Hij gaf de automatische piloot de juiste coördinaten op en een oogwenk later was hij in snelle vaart op weg naar het middengebied van de Ram.

Onderweg maakte hij een zorgvuldige studie van de foto. Allengs begonnen de afgebeelde personen een statisch tweedimensionaal leven te leiden. Aan ieder mannelijk gezicht vroeg Gersen: ‘Ben jij Howard Alan Treesong?’

Sommigen antwoordden verontwaardigd, ontkennend; an-

deren hielden hun reactie voor zich, en verscheidenen leken hem somber, uitdagend aan te kijken, alsof ze wilden zeggen: 'Wie ik ben, wat ik ben – als je je ermee bemoeit, loop je groot gevaar!' Een van de mannen trok steeds meer Gersens aandacht. Steeds gefascineerder bestudeerde hij diens portret. Het glanzende, kastanjekleurige haar omlijstte het voorhoofd van een wijsgeer; zijn holle wangen waren met een koord van harde spieren verbonden met zijn strakke kaken; zijn smalle, tedere mond was vrolijk vertrokken, alsof de man aan een smakelijke, plagende grap moest denken. Het gezicht was sterk en subtiel, gevoelig maar niet week; het gezicht van een man die tot alles in staat was – dacht Gersen.

Marhab hing gloeiend voor het schip, rechts cirkelde de planeet Nieuw Denkbeeld met zijn drie manen.

Twee

Uit *Beschaafde ideeën en beschaafde werelden* van Michael Yeaton:

Wanneer de vorser zijn gedachten laat gaan over de ontwikkeling van de recent gekoloniseerde werelden, merkt hij een vreemde, ironische omstandigheid op die zo vaak terugkeert dat het eerder regel dan uitzondering lijkt te zijn. Het ideale programma volgens welk iedere nieuwe gemeenschap gemodelleerd wordt, begint als gevolg van een tot dusver nog niet geformuleerde wet van het gedrag zijn tegengestelde invloed op te wekken, welke na verloop van tijd de oorspronkelijke bedoelingen overweldigt. Is dit te wijten aan het verdorven karakter van de mens? Aan de booswillendheid van het Noodlot? Wie zal het zeggen? In ieder geval liggen de voorbeelden overal voor het oprapen. Kijken wij bij voorbeeld naar de wereld Nieuw Denkbeeld...

Bij Nieuw Denkbeeld gearriveerd spoorde Gersen Sterhaven op en landde op het ruimteveld. Een gestroomlijnde wagen op een monorail voerde hem over de tien kilometer die het ruimteveld van de stad scheidde en zo kon Gersen enige tijd genieten van het uitzicht op het met zwaar donkerblauw gras overdekte hoogland. In de verte maakte het blauw plaats voor bruin en nog verder voor paars. Een kilometer van de ruimtehaven boog de monorail langs een terrein met vervallen witte ruïnes die oorspronkelijk een uitgebreid complex van neopalladiaanse bouwwerken hadden voorgesteld, een kleine stad bijna. Nu waren de zuilen gebarsten, geblutst en gebroken of omgevallen; de daken waren gedeeltelijk ingestort en de eens zo nobele entablementen zaten vol vlekken en vegen. Eerst dacht Gersen dat de ruïnes onbewoond waren, maar toen zag hij hier en daar beweging en een ogenblik later draafde een troep slungelige dieren over een vroeger monumentaal plein.

De ruïnes verdwenen en de monorail reed Sterhaven binnen en stopte in een centraal gelegen station. Bij een informatiekiosk kreeg Gersen het adres van het plaatselijke kantoor van *Cosmopolis*, dat gehuisvest bleek te zijn in een suite in een toren van tien verdiepingen hoog op enkele honderden meters van het station. Hij ging er te voet heen.

Sterhaven leek een stad te zijn waar nu helemaal niets bijzonders aan was. Afgezien van het citroengele zonlicht en de smaak van de atmosfeer*, had Gersen zich evengoed in een voorstad van Avente kunnen wanen, of van nog een dozijn andere quasi-moderne steden van de Oikoumene. De mensen droegen dezelfde soort kleren als in Avente en de steden van de Aarde. Welk 'nieuw denkbeeld' hier oorspronkelijk ook de bedoeling was geweest, nu was er niets meer van te bespeuren.

In het kantoor van *Cosmopolis* benaderde Gersen een balie waarachter een oudere man met een scherp vogelgezicht stond. Hij had heldere blauwe ogen en een glanzend zilveren kapsel. Hij was mager, pezig en had een strenge, zelfbewuste houding die niet helemaal rijmde met zijn vlotte kleren: een felblauw velourshemd met rolkraag, een zacht-beige broek en donkere suède sandalen. Hij richtte zich met een keurige, strakke stem tot Gersen: 'Meneer, wat zijn uw verlangens?'

'Ik ben Henry Lucas van het kantoor in Pontefract,' zei Gersen. 'Ik wil graag een paar woorden wisselen met meneer Ailett Mayneth.'

'Die ben ik,' Mayneth monsterde Gersen. 'Henry Lucas? Ik ben wel eens op het kantoor in Pontefract geweest maar ik kan mij niet herinneren dat ik uw naam daar heb gehoord.'

'Ik draag de titel van "speciaal redacteur",' zei Gersen. 'In wezen ben ik een manusje van alles voor het vervelende werk. Iedere keer als er iets moet gebeuren dat alle anderen te saai of onplezierig vinden, mag ik opdraven.'

'Ik begrijp het,' zei Mayneth. 'En wat is er hier in Sterhaven zo saai en onplezierig?'

Gersen liet hem de foto zien. Mayneths houding veranderde op slag. 'Aha! Staan de zaken zo. Ik vroeg me al af

* Ervaren ruimtereizigers worden op den duur gevoelig voor de variaties in de soorten adembare atmosfeer. Ze proeven de inerte gassen, het zuurstofniveau en de complexe organische uitwasemingen die voor iedere planeet kenmerkend zijn. In de lucht van Nieuw Denkbeeld bespeurde Gersen een stoffige, gepeperde geur die kenmerkend afkomstig was uit de grasdeken die het hoogland bedekte.

wat er zou gebeuren. Dus u komt de zaak hier uitpluizen?’

‘Zo is ’t.’

‘Hmm. Zullen we het ons gemakkelijk maken en naar mijn flat gaan?’

‘Ik laat het graag aan u over.’

Mayneth leidde Gersen naar een lift die hen naar de bovenste verdieping bracht. Mayneth liet zijn voordeur met een misschien wat al te vlotte onverschilligheid openglijden. Gersen liep binnen in wat hij meteen herkende als de woning van een kunstkenner met geld. Waar hij keek zag hij prachtige voorwerpen, afkomstig uit diverse tijdperken en even zovele plaatsen. Veel ervan kon hij niet helemaal thuisbrengen, zoals bij voorbeeld twee aardewerk lampen die een dof grijsbruin waren geglazuurd. Misschien uit het oude Japan? Zijn kennis van tapijten was iets groter en dat kwam door een episode uit het begin van zijn loopbaan. Hij herkende twee Perzische kleden die sereen lagen te gloeien in het zonlicht, een Quli-Qun, een Mersilin van de Adarbergen op Copus en enkele kleine zigeunertapijtjes die waarschijnlijk gemaakt waren in het Khajarrijk op Copus. Een vitrine van satijnhout pronkte met een groep Myrmidense porseleinen beeldjes en een uitstalling van kostbare oude boeken met banden van segrijn en hoornleer.

‘Omdat ik niets beters te doen heb,’ zei Mayneth bijna verontschuldigend, ‘probeer ik me te omringen met mooie dingen. Ik heb een hoge dunk van mijzelf als geslepen handelaar en nergens geniet ik zoveel van als van het afgrazen van plattelandsmarkten op afgelegen planeetjes. Dit is mijn zogenaamde studeerkamer. De boeken hier zijn uitsluitend van Aardse oorsprong. Het is een samenraapseltje, vrees ik. Maar gaat u zitten.’

Mayneth raakte met zijn vinger een gong aan, die een klaaglijke klank voortbracht. Hierop kwam een bediende binnen, een jong meisje met een merkwaardige verschijning. Ze was zo lenig en slank als een aal, had een dikke bos wit krulhaar, leikleurige ogen in een spits gezichtje en een spitse kin met een smalle, lilakleurige mond. Ze droeg een kort wit werkjasje en bewoog zich met heel aparte, glijdende

bewegingen. Ze keek de twee mannen aandachtig aan, zonder een spoor van verlegenheid. Gersen had geen idee wat voor ras zij kon zijn. Als ze niet zwakzinnig was, dacht hij, moest haar verstand toch wel van een buitengewoon ongebruikelijk soort zijn.

Mayneth siste tussen zijn tanden, raakte zijn handpalm aan, stak twee vingers op; het meisje verdween achteruit uit de kamer. Een ogenblik later was ze terug met een blad met twee bekers en twee vierkante flessen. Mayneth nam het blad over en het meisje verdween in een ruisende flits. Mayneth schonk in. 'Dit is ons uitstekende Zwaluwstaartbier.' Toen hij zijn gast bediend had, pakte hij de foto op die Gersen op tafel had gelegd. 'Dit was een heel vreemde zaak.' Hij ging zitten en nam fijngevoelig een slok bier. 'Er kwam een vrouw mijn kantoor binnen en ik vroeg wat ze wenste. Ze beweerde dat ze waardevolle informatie bezat die ze wilde verkopen, voor een aanzienlijk bedrag. Ik vroeg haar te gaan zitten en nam haar eens op. Ze was een jaar of dertig, een beetje verlopen; nog net niet slonzig. Toch maakte ze de indruk van een nette vrouw, al was ze verschrikkelijk zenuwachtig. Ze was niet van hier; ze beweerde dat ze regelrecht van de ruimtehaven was gekomen en dat ze aan hevige geldnood leed. Ik bekeek haar nog eens, grondig, maar haar achtergrond bleef duister voor mij.' Mayneth dronk peinzend van zijn bier. 'Een of twee kleine dingetjes vielen me wel op, maar toch-' Hij haalde zijn schouders op alsof hij de kwestie van zich af wilde zetten. 'Toen begon ze haar verhaal op te bouwen. Ze zei dat ze mij iets kon aanbieden dat niet alleen uniek was, maar ook bijzonder waardevol. Dat waren niet precies haar eigen woorden, want ze had het zo op haar zenuwen dat ze af en toe onverstaanbaar werd.

Ik probeerde er een grapje van te maken - wel wat kinderlijk en ik zei: "U brengt me een kaart die naar een verborgen schat leidt!"

Toen werd ze nijdig. "Stelt u belang in wat ik te verkopen heb? Denk erom dat ik een goede prijs wil!"

Ik zei dat ik het eerst moest zien voordat ik een oordeel kon vellen. Meteen werd ze behoedzaam. Het was net een

spel. Uiteindelijk zei ik: "Mevrouw, laat me zien wat u verkopen wilt, anders kan ik u geen tijd meer geven."

Toen vroeg ze mij fluisterend: "Heeft u ooit de naam Howard Alan Treesong gehoord?"

"Jazeker," zei ik. "Hij is de Heer van de Hogere mensen."

"Zeg dat niet! Hoewel het waar is... Ik heb een foto van hem. Hoeveel betaalt u daarvoor?"

"Laat die foto eerst maar eens zien."

"Nee, eerst moet u een goed bod doen!"

Ik ben bang dat ik toen een beetje hooghartig werd. Ik vroeg haar: "Hoe kan ik zoiets nu kopen voordat ik het gezien heb? Is het een goede gelijkenis?"

"Zeker, haarscherp. Hij staat op het punt een massamoord te begaan."

Ik zei niets, en eindelijk toverde ze haar waren te voorschijn. Mayneth wees naar de foto. 'Ik bekeek hem zorgvuldig, en zei toen: "Ik geef toe dat het een uitstekende foto is, maar wie is nu Treesong?"

"Dat weet ik niet."

"Hoe weet u dan dat hij op deze foto staat?"

"Dat is mij gezegd door iemand die het kon weten."

"Misschien maakte hij een grapje."

"Zoja, dan is hij vermoord om dat grapje."

"Echt?"

"Ja, echt."

"Mag ik uw naam vragen?"

"Is dat belangrijk? In ieder geval zeg ik mijn echte naam niet."

"Waar is die foto genomen?"

"Als ik u dat vertelde, zouden andere mensen eronder lijden."

"Mevrouw, weest u toch praktisch. Kijkt u naar de omstandigheden. U toont mij een foto. Een van de afgebeelde personen, beweert u, is Treesong, maar u kunt hem niet aanwijzen."

"Dat bewijst juist dat ik eerlijk ben! Ik had heel makkelijk zomaar een van die mannen kunnen aanwijzen. Die bij voorbeeld."

"Dat is zeker waar. Hij is trouwens ook mijn keus. Maar

dit alles terzijde, en aannemend dat u eerlijk bent, hoe weet u dan dat de foto authentiek is? Iemand is vermoord. Wie? Waarom? Zonder deze details heeft die foto amper waarde."

Ze dacht na. "Kunt u garanderen dat het geheim blijft?"
"Uiteraard."

"Een van Treesongs helpers heet Ervin Umps. Zijn broer was kelner in het restaurant waar deze foto is gemaakt. Hij was ook mijn man. Hij praatte met Ervin en kreeg toen te horen dat Treesong deelnam aan dit banket. Die foto is automatisch genomen, dat doet het restaurant voor zijn archief, en mijn man heeft deze afdruk meegenomen en aan mij in bewaring gegeven. Hij heeft mij alleen gezegd dat Treesong op de foto stond en dat Treesong alle andere aanwezigen vermoord heeft. Hij zei dat de foto veel geld waard was. Die zelfde nacht is hij vermoord. Ik wist dat ik ook vermoord zou worden, of ik de foto afstond of niet, en daarom ben ik meteen weggegaan en meer is er niet te vertellen."

"En waar is dit restaurant?"

"Dat zeg ik niet. U hoeft het ook niet te weten."

"Ik begrijp het niet. Verder heeft u me toch alles al verteld."

"Daar heb ik mijn redenen voor."

Verder zijn we niet gekomen. We hadden alleen nog een langdurig gesprek over de prijs. Ik legde uit dat ik op haar woord moest vertrouwen, dat de foto misschien nog geen dinket met een gat erin waard was. Dat beaamde ze, maar ze week geen duimbreed. Toen vroeg ik: "Hoeveel wilt u ervoor hebben?"

"Ik wil tienduizend SWE hebben!"

"Daarvan kan geen sprake zijn."

"Wat biedt u dan?"

Ik zei dat ik niet meer dan 100 SWE van de maatschappij en 50 van mezelf durfde te riskeren. Ze stond op. Ik kreeg het gevoel dat die foto me niet mocht ontgaan. Ik bood haar nog eens honderd en de garantie dat als *Cosmopolis* hem gebruikte, zij nog tweehonderd SWE zou krijgen.

Ze gaf zich gewonnen. "Geef me het geld. Ik moet hier ogenblikkelijk weg. Die foto is gevaarlijk." Ik betaalde haar

en zij rende het kantoor uit. Ik heb haar niet meer gezien.' Mayneth vulde de glazen.

'Wat gebeurde er toen?'

Mayneth schraapte zijn keel. 'Ik bekeek de foto heel nauwkeurig. Daar schoot ik niet veel mee op. Iedereen draagt andere kleren, wat op allerlei verschillende achtergronden wijst. Het lijken lichte kleren te zijn, zodat het klimaat daar ter plaatse warm moet zijn. Die seinpaaltjes — die zeggen me niets. Het eten kan ik ook niet thuisbrengen.'

'U zinspeelde op een paar details in verband met die vrouw.'

'Dat klopt. Ze had heel gewone kleren aan, maar ze sprak met een accent. Tussen de sterren hoor je duizend accenten en dialecten. Ik heb daar altijd belangstelling voor gehad en ik ben er vrij aardig in thuis. Maar hoewel ik aandachtig luisterde, kon ik haar manier van spreken niet plaatsen.'

'Wat nog meer?'

'In haar ooghoeken had ze een klein blauw schelpje. Die heb ik wel eens eerder gezien, maar ik weet niet bij welke planeet ze horen.'

'Haar naam heeft ze helemaal niet genoemd?'

Mayneth plukte aan zijn kin. 'De broer van haar man heet Ervin Umps. Of ze dezelfde naam gebruikt, weten we natuurlijk niet.'

'Misschien wel. Maar het is niet erg waarschijnlijk.'

'Precies, zo denk ik er ook over. Toen werd ik nieuwsgierig en ik deed navraag op de ruimtehaven, alhoewel het toen al drie dagen later was en het spoor dus koud. Ik controleerde de passagierslijsten, stelde vragen, en om een lang verhaal kort te maken: een "Umps" was niet te vinden. Blijkbaar gebruikte ze de naam Lamar Medrano. Ze is aan boord gegaan op een knooppunt dat Virgo heet, ginds op Spica Zes. Volgens *Universele reisroutes* wordt dat knooppunt aangedaan door een stuk of tien maatschappijen. Ik denk niet dat haar spoor vanaf daar verder terug te volgen is.'

'Wanneer is ze van Nieuw Denkebeeld vertrokken?'

'Misschien wel nooit.'

‘Hoe bedoelt u dat?’

‘Ze heeft passage naar Altair geboekt op een schip van Groene Ster, de *Samarthi Tone*, die drie dagen na haar bezoek aan mij vertrokken is. Toen ik de hotels langsging, bleek ze twee nachten in Hotel Diomedes gelogeerd te hebben. Dat wisten ze daar nog goed, want ze was vertrokken zonder te betalen.’

‘Vreemd.’

‘Griezelig. Verdere navraag in het hotel bracht aan het licht dat ze kennis had gemaakt met ene Emmaus Schahar, een reiziger in sportartikelen van Krokinole. Op zekere ochtend betaalde Schahar zijn rekening en vertrok. Lamar Medrano was de nacht daarvoor uitgegaan en nooit meer teruggekomen.’

Dit bewoog Gersen tot een zuur gebrom. ‘En die Schahar, wat was dat er voor een?’

‘Een somber kijkend heerschap, met een zachte stem en balen geld.’

‘Hij is nu niet in Sterhaven?’

‘Hij is vertrokken met de *Gacy Wonder*. Een van de plaatsen die dat schip aandoet, is het knooppunt Virgo.’

‘Wat interessant.’

‘Zeer zeker. Of me dat gerust moet stellen of niet, weet ik niet.’

‘U vraagt zich af waarom meneer Schahar u niet met een bezoek heeft vereerd?’

‘Precies.’

‘Het zou kunnen dat Schahar alleen maar een onschuldige handelsreiziger is die alleen maar gewone belangstelling voor Lamar Medrano had.’

‘Het zou kunnen.’

‘Als we aannemen dat hij geen onschuldige handelsreiziger is, dan is Lamar Medrano wellicht bang geworden en gevlucht, en verschuilt zich nu ergens op Nieuw Denkbeeld.’

‘Het is mogelijk.’

‘Ten derde zou Lamar gestorven kunnen zijn zonder te verklappen waar ze de foto naar toe had gebracht. Misschien wist ze Schahar ervan te overtuigen dat ze hem op de post had gedaan.’

‘Of misschien had ze twee afdrukken. Schahar waande zijn opdracht vervuld en vertrok blij en gelukkig.’

Gersen lachte. ‘Als Howard Treesong *Cosmopolis* leest, ergens in de nabije toekomst, dan zal Schahar niet meer zo blij en gelukkig zijn.’ Hij haalde stylus en papier te voorschijn, schreef een paar woorden en legde vijf certificaten van honderd SW£ neer, waarna hij de papieren naar Mayneth toeschoof. ‘Uw onkosten en een bonus voor constructieve activiteit. Als u de kwitantie even wilt tekenen, kan ik het geld terugkrijgen van de hoofdboekhouder.’

‘Dank u,’ zei Mayneth. ‘Dit is bijzonder royaal van u. Misschien wilt u samen met mij lunchen?’

‘Dat zal mij een genoegen zijn.’

Mayneth raakte nog een keer de gong aan; het meisje met de witte haren kwam weer binnen. Mayneth maakte gebaren en geluiden. Het meisje gleed lenig en zacht de kamer uit. Ze kwam terug met bier en ze keek toe terwijl Mayneth de bekers volschonk. Gefascineerd staarde ze naar het schuim. Haar lila tong flitste geagiteerd haar mond uit en meteen weer terug.

‘Ze is gek op bier,’ verklaarde Mayneth. ‘Van mij krijgt ze niks omdat ze er opgewonden van wordt. Naderhand lijkt ze al het schuim uit onze bekers.’

Roekeloos gapte het meisje met haar vinger wat schuim uit Gersens beker en stak de vinger in haar mond. Mayneth gaf haar een tik op de hand, niet erg fel, en het meisje sprong achteruit als een katje dat spelen wil. Ze siste tegen Mayneth, die ook siste en een gebaar maakte; het kind verdween. Bij de deur gekomen bukte ze zich om een kwast in de rand van het tapijt recht te trekken en nu zag Gersen dat ze naakt was onder haar korte witte jasje.

Mayneth slaakte een zucht voordat hij de helft van zijn bier opdrank. ‘Binnenkort vertrek ik van Nieuw Denkbeeld. Oorspronkelijk kwam ik hier als kunstverzamelaar. De eerste kolonisten hebben talrijke prachtige dingen gemaakt, zoals met de hand geillumineerde boeken, grotesken, muziek-instrumenten. Ziet u die gong daar; hij geeft al geluid bij de minste aanraking. Ze zeggen dat de beste al zingen voordat ze aangeraakt worden. Sommige zijn geëxporteerd, maar de

beste zijn verstopt in grotten. Ik heb duizend kilometer grot uitgekamd: mijn verzamelwoede won het van mijn engtevrees.'

Gersen nam een ontspannen houding aan en keek over het hoogland. De zon stond in het zenit. Over een glooiing in de verte draafde een troep dieren met dartele sprongen van hun lange, soepele poten. Ze stoven de schaduw van een groep bomen in en begonnen daar te grazen van de groene zegge.

'Het lijkt hier geen bijzonder goed beheerde planeet,' merkte Gersen op. 'Ik zie geen spoor van landbouw.'

'Dat is wel geprobeerd. Maar de Fheeks vernietigen het gewas voordat het de kans krijgt om hoog te worden, en je kunt ze niet uit de buurt houden zonder gif te gebruiken, wat verboden is.'

'Bij de ruimtehaven zag ik klassieke ruïnes. Stellen zij het "Nieuwe Denkbeeld" voor?'

'Die gebouwen waren oorspronkelijk het geschenk van een gekke filantroop. Het "Nieuwe Denkbeeld" was een dieet - een vegetarisch dieet, afgewisseld met meditatie. Vijftig jaar lang woonden de kolonisten in de grote Tempel van Organische Eenheid, ze aten luzernescheuten, rolgroente en wat stukjes inheemse vegetatie. De menselijke vorm kan zich wondermooi aanpassen. De kolonisten pasten zich maar al te goed aan en daar ziet u ze nu-' Hij wees naar de troep grazende dieren onder de bomen, '-aan de lunch... Nu we het daarover hebben, laten wij de onze maar eens gaan nuttigen.'

Hij ging Gersen voor naar de eetkamer, waar het meisje met de witte haren geboeid naar de tafel stond te kijken. In een flits van inzicht vroeg Gersen: 'Zij is een van de plaatselijke bewoners?'

Mayneth knikte. 'Ze laten baby's op het land liggen. Gewoon uit vergeetachtigheid, denk ik. Soms haalt men ze in huis en traint ze, met meer of minder succes. Als je er vroeg genoeg bij bent, kun je ze zindelijk maken en ze leren op hun achterpoten te lopen. Trippel hier is een hele slimme: zij kan bier serveren en kussens opschudden en in het algemeen gedraagt ze zich wel.'

‘Ze is in ieder geval heel boeiend om naar te kijken,’ vond Gersen. ‘Is ze, nou ja, toegenegen?’

‘Dat is geprobeerd, bijna altijd met pover resultaat,’ antwoordde Mayneth. ‘Bent u nieuwsgierig? Raak haar dan maar aan.’

‘Waar?’

‘Nou, om te beginnen haar schouder.’

Gersen liep op het meisje toe, dat knipperend met haar grote grijze ogen wiegend achteruit liep. Gersen stak een hand uit: zij siste snel en fel en sprong achteruit, met haar mond open. Ze toonde haar scherpe tanden en haar opgeheven handen waren tot klauwen gekromd.

Gersen week grijnzend terug. ‘Ik begrijp wat u bedoelt. Ze houdt er bijzonder gedecideerde meningen op na.’

‘De jongens van hier gebruiken soms molasse als aas,’ vertelde Mayneth. ‘Dat vinden ze lekker en zolang ze aan het eten zijn, kunnen ze niet bijten... En hier is onze lunch. Nu gaat ze weg, want ze kan niets verdragen behalve sla en een enkele keer een stukje gekookte wortel. Dat is de duistere kant van het vegetarisme.’

Drie

Uit *Leven*, Deel 1 van Unspiek baron Bodissey:

...Dikwijls mijmer ik over het woord 'zedelijkheid', het verwarrendste en lastigste woord van allemaal.

Er bestaat geen enige of opperste zedelijkheid; er bestaan er vele, en elk definieert de wijze waarop een stelsel van entiteiten optimaal onderling reageert.

De eminente entomoloog Fabre, toen deze een roofsprinkhaan bezig zag haar mannetje te verslinden, riep uit: 'Wat een weerzinwekkende gewoonte!'

In de loop van een dag ziet de gewone man zich genooddaakt te handelen naar de voorwaarden van misschien wel vijf verschillende stelsels van zedelijke beginselen. Sommige van deze handelingen, die het ene ogenblik heel gepast zijn, kunnen het volgende moment onkuis of schandelijk worden gevonden volgens andere normen.

De persoon die, laat ons zeggen, edelmoedigheid verwacht van een bank, efficiënt en flexibel optreden van een overheidsinstelling, ruimdenkendheid van een godsdienstig lichaam, zal teleurgesteld worden. In iedere genoemde sfeer vertegenwoordigen deze verwachtingen de onzedelijkheid. Deze arme sukkel zou met evenveel succes liefde onder de roofsprinkhanen kunnen gaan zoeken.

Weer terug op Aloysius landde Gersen enige kilometers ten zuiden van Pontefract op de ruimtehaven Dunes. Het was laat in de middag en de lucht was donker en paarsgrijs. De mist die aanwoei vanuit de Flesseglasbaai onttrok de havengebouwen bijna aan het oog. Met gebogen hoofd liep Gersen over de stoep van verweerde zeehoutplanken naar het stationsgebouw.

Hij nam de ondergrondse en stapte daarna over in een taxi, die hem afzette bij het landhuis van Jehan Addels, zijn financieel adviseur en algemeen factotum, in het Ballyholtbos.

Addels verwelkomde hem met zijn gewone zure, afkeurende manier van doen, wat Gersen aanzag voor een masker dat Addels' achting en misschien zelfs zijn genegenheid moest verbergen, hoewel dit laatste misschien iets teveel gevraagd was van Addels, wiens opvattingen over de mens en het heelal gefiltreerd werden door een levenlang van

wantrouwig cynisme. Addels had het uiterlijk dat zijn rol vereiste. Zijn gelige gezicht was ingevallen, zijn voorhoofd hoog en broos, zijn lange neus eindigde in een trillende punt. Zijn spaarzame haar had een geelbruine kleur en zijn ogen waren lichtblauw en lieten niets los.

Gersen ging naar de kamer die hij altijd gebruikte, nam een bad en trok de kleren aan die hij een vorige keer had achtergelaten. Later dineerde hij met Addels en diens uitgebreide gezin in een statige eetkamer aan een met kaarsen verlichte tafel. Het bestek was van antiek zilver en de borden en schalen van oud Wedgwood.

Na het eten trokken de twee mannen zich terug in Addels' met sampanghout betimmerde studeerkamer en dronken koffie, geschonken uit een zilveren pot, voor het vuur gezeten.

Gersen toonde Addels de foto, tot diens consternatie. 'Ik hoopte dat u genezen was van dat soort dingen.'

'Niet helemaal,' antwoordde Gersen. 'Wat denkt u ervan?'

Addels wendde voor dat hij stom was. 'Aangaande wat?'

'Wij willen Treesong identificeren en erachter komen waar hij zijn hoofdkwartier heeft.'

'En dan?'

'Misschien leveren we hem dan uit aan het gerecht.'

'Ach! En misschien haalt iemand zich zijn dood op zijn hals door een kilometer hoog in de lucht aan een haak te worden gehangen, zoals de arme Newton Flickery overkwam.'

'Dat was gemeen. Maar we moeten er maar het beste van hopen.'

'Dan hoop ik dat u niets te maken wilt hebben met dit zaakje. Kom, laat mij die foto in het vuur gooien.'

Gersen ging er niet op in. Voor de honderdste keer bekeek hij de foto. 'Wie van deze mannen is Treesong? Hoe kunnen we dat te weten komen?'

Addels zei stuurs: 'Hij is een van die tien mensen. De anderen moeten hem kennen, of tenminste zichzelf kennen. Treesong is te identificeren door de anderen te elimineren.'

'Eerst moeten we dan die anderen identificeren.'

'Waarom niet? Stuk voor stuk moeten ze vrienden en

bekenden hebben. Maar laten we geen woorden meer vuil maken aan deze dwaze onzin.'

Gersen dwaalde door de kromme oude straatjes van Pontefract. Hij rustte af en toe uit op scheve pleintjes waar taxus en muurbloemen stonden. Hij slenterde door steegjes die naar ouderdom en natte stenen roken, hij nuttigde enkele maaltijden in een restaurant dat zich op rottende zwarte palen boven de Flesseglasbaai verhief.

Van Addels zag hij maar weinig, behalve tijdens de statige diners die deze een fundamenteel element van het beschaafde bestaan vond. Addels weigerde over Gersens obsessie te spreken, terwijl Gersen op zijn beurt slechts weinig interesse had in de zeer winstgevende transacties waarmee Addels Gersens rijkdom vergrootte.

De vierde dag besliste Gersen welke methode hij zou gebruiken om de druk van de enige hefboom die hij bezat tot het uiterste te benutten. Sinds enkele jaren speelde de directie van *Cosmopolis* met het plan een zusterijdschrift te stichten dat *Aanwezig* zou moeten gaan heten. Een groot deel van het voorbereidend werk was al verricht. Het nieuwe blad zou gebruik maken van de produktie- en distributiefaciliteiten van *Cosmopolis*, maar het redactiebeleid zou gericht zijn op een wat levendiger, minder bezadigde lezerschare dan die van *Cosmopolis*.

Via een reeks houdstermaatschappijen bezat Gersen al enige tijd het totale aandelenpakket van *Cosmopolis*. Nu gaf hij bevel om *Aanwezig* ogenblikkelijk het levenslicht te laten zien. Van de ene dag op de andere was het tijdschrift er. Reeds lang voorbereide kopij ging de drukmachines in en *Aanwezig* verliet in een snelle stroom de distributiekokers van *Cosmopolis* tot aan de verste grenzen van de Oikoumene.

Om het effect op de markt te vergroten, zou het eerste nummer gratis uitgedeeld worden. Het opende met een heel bijzondere wedstrijd die beslist de aandacht van alle lezers zou trekken. De foto op de voorpagina toonde tien mensen die aan een banket deelnamen. Het bijschrift luidde:

WIE ZIJN DEZE MENSEN?

GEEF ZE HUN NAAM EN WIN 100 000 SWE!

De voorwaarden stonden vermeld op de binnenkant van de voorpagina. Alleen de eerste drie deelnemers die alle afgebeelde personen juist identificeerden, zouden een prijs winnen. Mocht niemand allen kunnen thuisbrengen, dan ontvingen de eerste drie inzenders die het grootste aantal gezichten benoemden de prijzen. De volgende zes voorwaarden omschreven de prijzen die gewonnen zouden worden door degenen die als eersten minder dan alle gezichten juist benoemden. De inzendingen moesten worden opgestuurd naar *Aanwezig*, Corribplaats 9-11, Pontefract, Aloysius (Vega VI). De inzendingen zouden beoordeeld worden door leden van de staf van *Aanwezig*.

Overal waar tijdschriften werden verkocht trok *Aanwezig* de aandacht, ook door de opvallende balk dwars over de voorpagina: GRATIS.

In wijkhuizen op de bevroren zilte toendra's van Irta, onder de lindebomen van Diptis Major, in de haltes langs de kabelbanen van de Midorbergen, in kiosken langs de grote boulevards van Parijs en Oakland, op Alphanor, Chrysanthe, Olliphane en Krokinole, en op alle andere werelden van de Kringloop van Rigel: *Aanwezig*. In ruimtehavens, kapperszaken, gevangenissen, ziekenhuizen, kloosters, bordelen, bouwplaatsen in de wildernis: *Aanwezig*. Miljoenen ogen zagen de gezichten, meestal met slechts terloopse belangstelling. Niet weinigen bestudeerden de foto aandachtig, geboeid zelfs, en grepen naar de pen voor een bericht aan de prijsvraagredacteur van *Aanwezig*. Twee personen in het bijzonder, die zich vele lichtjaren van elkaar bevonden, ontdekten de foto met schrik en verbijstering. De eerste zat fronsend uit zijn raam te kijken terwijl hij nadacht over de betekenis van de prijsvraag. De tweede, terwijl hij af en toe cynisch grinnikte, pakte een schrijfstift en begon een brief aan de prijsvraagredacteur van *Aanwezig*.

Gersen besloot naar de stad te verhuizen om dichterbij het kantoor van *Aanwezig* te zijn. Addels ried hem het Penwipers Hotel aan. 'Dat is vlak bij uw kantoor en beslist het beste hotel in de stad, bijzonder keurig.' Peinzend monsterde hij Gersens kledij. 'Eigenlijk...'

‘Eigenlijk wat?’

‘O, helemaal niets. In het Penwipers maken ze het u naar de zin. Ze zorgen heel goed voor hun gasten. Ik zal ze opbellen; zonder gunstige referenties accepteren ze maar zelden nieuwe gasten.’

De voorgevel van het Penwipers Hotel, dat zes verdiepingen van bewerkte bruine zandsteen en gecanneleerd zwart ijzer omvatte en bekroond was met een Vlaams mansardedak van groene koperen leien, keek uit op het Oude Taraplein. Een onopvallende ingang kwam uit op een foyer, waarachter de receptie lag, met de lounge aan de ene kant en de eetzaal aan de andere. Gersen schreef zich in aan een balie van gebeeldhouwd bruin marmer die ondersteund werd door zuilen van glanzend zwart gabbro. De receptionist droeg vormelijke ochtendkleren van ouderwetse snit – hoe ouderwets precies kon Gersen nog niet bevroeden. Aan deze dracht was zelfs geen knoopsgat veranderd sinds de opening van het hotel, elfhonderd jaar daarvoor. In het Penwipers, en in Pontefract in het algemeen, gaf de traditie zich slechts zeer onwillig, of helemaal niet, gewonnen aan het nieuwe.

Gersen wachtte terwijl de receptionist met gedempte stem overlegde met de hoofdportier. De twee blikten af en toe in Gersens richting. Toen het overleg afgelopen was, werd Gersen naar zijn suite gebracht. De portier ging voor, een helper droeg Gersens tas, een piccolo torste een fluwelen kistje. Bij de deur van de suite aangekomen maakte de portier het kistje open, haalde er een naar lavendel geurende damasten lap uit en veegde daar de deurknop mee af, die hij vervolgens tussen duim en wijsvinger omdraaide. De deur ging open; Gersen trad een serie kamers met hoog plafond binnen die in een sober-comfortabele sfeer waren gemeubileerd, niet luxueus.

De bedienden bewogen zich vlot door de kamer, verschikten het meubilair, veegden hier en daar met hun geparfumeerde lappen, en verdwenen toen, even vlug en geruisloos alsof ze in de schaduwen waren opgegaan. De portier zei: ‘Meneer, uw lijfknecht zal u aanstonds bijstaan

met uw garderobe. Het water voor uw bad is al gereed.' Hij boog en wilde zich verwijderen.

'Een ogenblik,' zei Gersen. 'Heeft de deur geen sleutel?'

De portier glimlachte toegeeflijk. 'Meneer, in het Pen-wipers hoeft u geen storingen te duchten.'

'Vermoedelijk niet. Maar als ik nu een juwelier was met een zak edelstenen, en een dief wilde mij beroven. Dan zou hij slechts naar binnen hoeven te wandelen en mij van mijn kostbaarheden te ontdoen.'

Nog altijd met een glimlach op zijn gelaat schudde de portier het hoofd. 'Meneer, zoiets verschrikkelijks zou hier nimmer kunnen gebeuren. Dat zou eenvoudig niet geduld worden. Uw kostbaarheden zijn volkomen veilig.'

'Ik heb geen kostbaarheden bij me,' zei Gersen. 'Ik vestigde slechts de aandacht op een mogelijk voorval.'

'Het ondenkbare is zelden mogelijk, meneer.'

'Ik ben geheel gerustgesteld,' zei Gersen. 'Dank u.'

'Dank u, meneer.' Hij deinsde achteruit toen Gersen zijn hand uitstak. 'De staf wordt naar genoegen beloond, meneer. Wij geven er de voorkeur aan geen gratificaties te ontvangen.' Hij neeg kordaat het hoofd en vertrok.

Gersen nam een bad in een verzonken kuip die net als de receptie uit een blok bruin marmer was gehouwen. Toen hij eruitkwam, waren zijn bezittingen keurig weggeborgen in de onderste la van een antieke kast. De lijfknecht vond zijn kledij blijkbaar niet gepast en had andere kleren klaargelegd: een bezadigde bruine broek, een overhemd met witte en lila strepen, een cravate van grof wit linnen en een tot de knieën reikende jas van zwart keper die bij de schouders ingenomen was en bij de heupen uitstond.

Berustend trok Gersen ze aan. Jehan Addels zou er in ieder geval blij mee zijn.

Gersen ging naar de hal en liep naar de ingang. De portier trad naar voren. 'Een ogenblik, meneer, dan haal ik uw clapper.' Hij toverde een grote zwartfluwelen hoed te voorschijn met een brede, opgerolde rand, een spiraal van donkergroene rutch en een kleine, stijve kam van zwarte borstel-haren. Gersen keek er met een scheef oog naar, en hij zou stiekem naar buiten zijn geglipt als de portier er niet in

geslaagd was zich tussen Gersen en de deur te posteren. 'De lucht is wat frisjes, meneer. Het is ons een genoeg u bij te staan met gepaste attributen.'

'Dat is vriendelijk van u.'

'Dank u, meneer. Staat u mij toe dat ik uw hoed schik. Zo... precies. Op slag van de tweede gong ligt er middagkledij voor u klaar. Het weerbericht voorspelt een laaghangende natte mist met later op de dag buien.'

In de foyer bleef Gersen even staan om in de spiegel te kijken. Wie was dit sombere exemplaar van de patriciërsstand van Oud-Pontefract dat hem daar aanstaarde? Nog nooit had hij zo'n bedrieglijke vermomming gedragen.

Gersen liep ongehaast door de nauwe straatjes, onder hoge, smalle gebouwen langs, over de talrijke kleine pleinen, die allemaal voorzien waren van bakken met muurbloemen, viooltjes, de inheemse bulrastia en St.-Olafsteen. Af en toe week de mist uiteen zodat er een bundel Vega-licht neerstraalde op de glinsterende stenen die een plotse vloed van kleur in de bloembedden wierp. In een telefooncel belde Gersen Addels op en maakte een afspraak in het kantoor van *Aanwezig* zodra dat Addels gelegen kwam.

'Dat wordt dan over een uur,' zei Addels.

'Ik zal er zijn.'

Gersen liep de Corribplaats op. Dit was een korte straat die wat breder was dan de andere en bestraat met platen gepolijst graniet, die als zwaluwstaarten in elkaar lagen. Ze waren lang geleden geplaatst als boetedoening door de Estebanietmonniken.

De Corribplaats lag in het oudste deel van de oude stad. Aan de ene kant was het klooster van de Estebanieten verbouwd tot kantoren; de gebouwen ertegenover, van door ouderdom donker geworden maas en gantharhout, verbonden door ijzeren klampen, waren hoog en somber en veel van de vooruitspringende daken hingen boven de straat.

Omdat hij nog even de tijd had voor zijn afspraak met Addels, wandelde Gersen wat rond, keek in de etalages, die hier een bepaalde luister beoogden en uitsluitend gedistilleerde en elegante artikelen te koop aanboden, zoals werkelijk gebak en geïmporteerde bonbons, zeldzame stenen,

parels van de inheemse rorqual, kristallen gedolven uit dode sterren, handschoenen, dassen, slobkousen, zakdoeken, parfums, minnedranken, magische Duhamel-olie, bibelots, curiositeiten, portefeuilles met oude kunst, Giotto en Gostwane; William Snyder en William Blake; Mucha, Dulac, Lindsay; Rackham, Nielsen; Dürer, Doré, David Russell. Gersen bleef tien minuten staan kijken naar twee poppen die een spelletje schaakten. De poppen heetten Maholibus en Cascadine en het waren rollen uit de *Masque Comique*. Beiden hadden een aantal stukken geslagen en elk op zijn beurt deed na enig nadenken een zet. Als er één een stuk sloeg, maakte de ander woedende en opgewonden gebaren. Maholibus deed een zet en zei met een krakende stem: 'Schaakmat!' Cascadine jammerde van ergernis. Hij gaf zichzelf een klap tegen zijn voorhoofd en tuimelde achterover van zijn stoel. Even later krabbelde hij overeind en ging weer zitten: de twee zetten de stukken klaar voor een nieuw spel en begonnen te spelen...

Gersen ging de winkel binnen en kocht de schakende poppen. Hij gaf opdracht ze te bezorgen in het hotel. Het was een van de zeldzame gelegenheden in zijn leven dat hij ballast kocht in de vorm van niet-essentiële artikelen.

Verder wandelend over de Corribplaats, naderde Gersen het kantoor van Uitgeversmaatschappij Aanwezig. Voor de winkelruit van het Horlogicon bleef hij staan om een klokje te bekijken dat gemaakt leek van wolkjes en slierten mist. Gekleurde lichtstippen hierin gaven de tijd aan. Interessant, maar niet praktisch, vond hij... Jehan Addels kwam de straat in. Zijn voeten zorgvuldig neerzettend naderde hij het kantoor. Hij was een paar minuten te vroeg. Naast Gersen aangeland, stond hij even op adem te komen terwijl hij het kantoor aan een vorsende studie onderwierp. Na een ongeïnteresseerde zijdelingse blik op Gersen, negeerde hij hem verder en keek weer naar het kantoor van *Aanwezig*.

Gersen deed zijn mond open. 'Meneer, verwacht u iemand?'

Addels keerde zich snel naar hem toe en staarde hem verbouwereerd aan. 'Mijn beste man, ik herkende u helemaal niet!'

Gersen grijnsde mat. 'Het hotel heeft me deze kleren geleend. Zij vinden mijn gewone dracht net iets te gewoon.'

Addels zei gedecideerd: 'Met zijn kleren doet men een uitspraak over zichzelf. Een net persoon draagt nette kleren om zijn status te tonen, en status, of wij dat nu plezierig vinden of niet, is een sleutelfactor in de relaties van de mensen onderling.'

'In ieder geval hebben ze mij een uitstekende vermomming gegeven,' zei Gersen.

Met een plotseling enkele tonen hogere stem vroeg Addels vlug: 'Waarom zou u een vermomming nodig hebben?'

'Wij, u en ik, hebben te maken met een bijzonder man. Hij is een meedogenloze moordenaar, maar tegelijkertijd een toonbeeld van netheid, en hij zou zonder enige wroeging in het Penwipers kunnen logeren.'

Addels zette een sip gezicht. 'Daar verwacht u hem toch niet echt?'

'Ik weet niet wat ik moet verwachten. Wij hebben zijn foto gepubliceerd, terwijl hij zich juist veel moeite heeft gegeven om incognito te blijven.'

'Gebruikt u het woord "wij" alstublieft niet zo onnauwkeurig. Maar ik ben het met u eens dat de prijsvraag zijn aandacht zal trekken.'

'Dat maakt deel uit van mijn plan. Hij zal zich afvragen wie er belangstelling voor hem heeft en naspeuringen verrichten.'

Addels zei neerbuigend: 'Of hij besluit eenvoudig het hele gebouw te verwoesten.'

'Ik denk het niet,' zei Gersen. 'Eerst zal hij de feiten willen achterhalen.'

'Hij zal proberen uw organisatie te infiltreren. En het zal heel moeilijk zijn om dat te beletten.'

'Dat wil ik niet eens proberen. Ik ga het hem juist makkelijk maken.'

'Riskant! Wat schiet u daar nu mee op?'

'Zijn infiltratie wordt dan onze infiltratie. Wij zullen hem naar ons toe lokken, en dan voor een ontmoeting zorgen. U wordt de tussenpersoon—'

'In geen geval! Nooit van m'n leven! In geen miljoen jaar!'

‘Ik reken niet op gevaar voordat hij zijn nieuwsgierigheid bevredigd heeft.’

Addels weigerde zich te laten overtuigen. ‘Dat is hetzelfde als wanneer u de aan een paal vastgelegde lokgeit vertelt dat de tijger pas zal bijten wanneer hij eerst aan de geit heeft geroken.’

‘Gaaf die vergelijking wel helemaal op?’

‘Hoe dan ook, ik ben niet van plan om mee te doen aan dit waagstuk. Ik heb meer dan genoeg angsten en vrezen uitgestaan! Mijn talenten liggen op een gans ander vlak.’

‘Dat zullen we dan in onze plannen incalculeren.’

Addels was er nog niet gerust op. ‘Wanneer verwacht u hem hier?’

‘Zodra hij de foto ziet. Dan stuurt hij iemand hierheen om de zaak te onderzoeken, of misschien arriveert hij zelf ten tonele. We hebben nog een paar dagen om ons voor te bereiden.’

‘De stilte voor de storm,’ mompelde Addels geërgerd.

Gersen lachte. ‘Vergeet niet dat wij de plannen maken, en niet Treesong. Kom mee, ik nodig u uit voor de lunch in het hotel, als u denkt dat ze u in de eetzaal toe zullen laten.’

Op de deur van het kantoor van *Aanwezig* kwam een affiche te hangen:

BERICHT AAN HET PUBLIEK

WIJ ZOEKEN MEDEWERKERS. TEVENs TIJDELIJKE
WERKKRACHTEN TBV FOTOPRIJSVRAAG. SOLLICITANTEN
WORDT VERZOCHT EEN AFSpraak TE MAKEN VOOR EEN
ONDERHOUD OF ZICH ALHIER TE MELDEN.

Een sollicitant die de kantoren van *Aanwezig* binnenging, kwam terecht in een kamer die in tweeën was gedeeld door een brede balie. Links was een deur met het opschrift

PRIJSVRAAGSORTEERKAMER

TOEGANG ALLEEN VOOR BEVOEGDEN

Op de deur aan de rechterkant kon men lezen

REDACTIELOKALEN

De sollicitant werd begroet door mevrouw Millicent Ench, een kordate middelbare vrouw met donker haar die onveranderlijk, dag na dag, gekleed was in een lange zwarte rok, een lichtblauwe blouse met een rode ceintuur, een pet met een rode klep en glanzende zwarte rijglaarzen tot boven haar enkels. Mevrouw Ench fungeerde als zeef. Ze stuurde degenen die duidelijk niet bruikbaar waren weg. Anderen zond ze naar de naastliggende kamer, waar ze een sollicitatieformulier konden invullen onder het toeziend oog van de personeelschef. Dit was de heer Henry Lucas die, zoals uit zijn kleren bleek, zichzelf als een patriciër van de meest verfijnde stand beschouwde. Hij had een goed gezicht, al was het een beetje streng; hij had een brede, dunne, scheve mond. Over zijn voorhoofd en zijn bleekgele wangen lagen kunstig geschikte zwarte krulletjes.

Na een enkel terloops woord voor de sollicitant vroeg hij deze plaats te nemen in een van de hokjes achterin de kamer en daar een vragenlijst in te vullen. De hokjes en de schrijftafels waren kennelijk inderhaast gemaakt. In werkelijkheid bevatten ze uiterst gevoelige, verborgen sensoren en spanningsmeters die de minste trilling van de sollicitant vastlegden, iedere oogknippering, iedere variatie van de bloeddruk, de kleinste verandering in het hersengolfpatroon. De uitgewerkte resultaten werden door middel van gekleurde lampjes weergegeven op Gersens bureau, terwijl overeenkomstige gekleurde tekens op een blanco sollicitatieformulier werden afgedrukt.

Gersen had de vragenlijst met grote zorg samengesteld, zodat de antwoorden van de werkzoekenden en hun lichamelijke reacties zoveel mogelijk informatie verschaften, ook al leken de vragen zelf onschuldig.

De eerste serie vragen was alleen bedoeld om de sollicitant te kalmeren en de geheime apparatuur te iken.

Naam _____ Geslacht _____ Leeftijd _____
Verlangd soort werk _____
Plaatselijk adres _____
Geboorteplaats _____

Namen van de ouders:

Vader _____ Adres _____
Moeder _____ Adres _____
Beroep van vader _____ Moeder _____
Geboorteplaats vader _____ Moeder _____

De volgende reeks vragen, meende Gersen, zou niet-bonafide sollicitanten wel iets meer onder spanning zetten.

Sinds wanneer op huidig adres woonachtig _____
Plaatselijke referenties (minstens twee namen vermelden. Deze mensen kunnen benaderd worden omtrent uw karakter en competentie):

1 - _____
2 - _____
3 - _____

Vorig adres, indien van toepassing _____
Vermeld minstens twee personen die u op dit vorige adres gekend hebben (deze personen kunnen benaderd worden):

1 - _____
2 - _____
3 - _____

Het adres waar u woonde voordat u naar bovengenoemd adres verhuisde, indien van toepassing _____
Vermeld minstens twee personen die u op genoemd adres hebben gekend:

1 - _____
2 - _____
3 - _____

OPMERKING: *U zult begrijpen dat Aanwezig onder de gegeven omstandigheden zich met de grootste toewijding moet vergewissen van de integriteit van zijn personeel.*

De vragen hierna waren bedoeld om maximale druk uit te oefenen op iedereen die bedrog van plan was.

Als u geen ingezetene van Pontefract bent, waarom bent u dan hier gekomen? (Specificeer uw motieven; geen generalisaties.)

De prijsvraagmedewerkers moeten vanzelfsprekend onpartijdig zijn. Bestudeer de hier afgebeelde foto, waarop de prijsvraag gebaseerd is. Kent of herkent u een of meer van de afgebeelde personen? Zet een O in de vakjes die betrekking hebben op de personen die u NIET kent. Maak de vakjes van de personen die u WEL kent zwart.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(Gerekend met de wijzers van de klok mee, vanaf linksonder in het midden)

Hoe luidt zijn of haar naam, of luiden hun namen?

(Vermeld de corresponderende nummers bij de namen)

Als u een of meer van de afgebeelde personen kent, wat is dan uw relatie tot deze persoon (personen)? (Svp duidelijk antwoorden)

Als u momenteel een werkkring heeft, wanneer kunt u dan eventueel beginnen?

Het duurde niet lang voordat de sollicitanten zich kwamen melden, studenten van het seminarium van St.-Griegand en de Keltische Academie en een even groot aantal vrouwen van middelbare leeftijd die met hun tijd geen raad wisten. Op iedere werkzoekende probeerde Gersen zijn instrumenten grondig uit, om het mechanisme bij te stellen en om na te gaan hoe accuraat zijn methoden waren. Afgezien van enkele fluctuaties en onbelangrijke uitzonderingen verklaarde zijn systeem van kleurstippen dat iedere sollicitant een toonbeeld van onschuld was. Uit deze groep koos mevrouw Ench, die ook toezicht zou houden op het verwerken van de inzendingen, een aantal medewerkers. Iedere envelop van de op gang komende stroom van inzendingen ging bij binnenkomst eerst door een nummermachine.

Gersen maakte zelf een aantal enveloppen open en las de inhoud, maar vond alleen allerlei verschillende namen die elkaar nergens overlaptten.

Toen hij in de middag van een ongewoon zonnige dag na de lunch terugkwam, zag hij tussen de sollicitanten een slank, tener roodharig meisje in wie hij meteen belang stelde, om minstens twee redenen. In de eerste plaats was ze bijzonder knap, op een manier die grensde aan het ongebruikelijke. Haar gezicht, waarvan het voorhoofd en de jukbeenderen nogal breed waren, had schuine, vlakke wangen die uitliepen in een kleine kin en een krullende roze mond, die zelfs als haar lippen niet bewogen, intrigerende mogelijkheden leek te suggereren. De grijsblauwe ogen onder haar donkere wenkbrauwen waren helder en onbevangen. Ze was misschien iets kleiner dan het gemiddelde, maar zo te zien gebouwd van duurzaam materiaal. Ze was heerlijk gebronsd, alsof ze veel tijd buitenshuis doorbracht. Ze zou een studente aan een van de plaatselijke instellingen voor hoger onderwijs kunnen zijn, maar Gersen betwijfelde dit. Hij zag haar eerst door zijn raam, terwijl ze aan de overkant van de straat stond, in een lichtgrijze broek met een zwarte ceintuur en een lichtgrijze cape, heel anders dan de plaatselijke mode voorschreef... Een ogenblik stond ze naargeestig te kijken. Toen rechte ze haar schouders, stak de straat over en verdween uit Gersens blikveld. Even later loodste mevrouw Ench haar Gersens kamer binnen.

Gersen staarde haar even aan. De naargeestige uitdrukking op haar gezicht was helemaal verdwenen: nu leek ze kalm en beheerst, en dat was de tweede reden voor Gersens belangstelling. Een derde reden rees nu op uit zijn onderbewustzijn: dat was misschien de belangrijkste van de drie.

Ze vroeg met een aangename, wat schorre stem met een spoor van een accent dat Gersen niet kon plaatsen: 'Meneer, u biedt werk aan?'

'Voor mensen met de juiste kwalificaties,' zei Gersen. 'Ik neem aan dat u op de hoogte bent van de prijsvraag van *Aanwezig?*'

'Ik heb er iets over gehoord.'

'Wij hebben tijdelijke assistenten nodig om te helpen bij de prijsvraag, en ook nemen we vast personeel aan.'

Ze dacht na over wat hij gezegd had. Was haar ongekunsteldheid echt of kunstig in scène gezet? vroeg Gersen

zich af. Zorgvuldig accentueerde hij zijn half minzame, half neerbuigende vormelijke houding. Zij kwam bedeesd met een suggestie. 'Misschien zou ik kunnen beginnen als prijsvraag-assistent, en later, als ik me goed van mijn taak gekweten heb, wilt u mij misschien in aanmerking laten komen voor een vaste betrekking.'

'Dat zou zeker niet onmogelijk zijn. Ik verzoek u dan dit formulier in te vullen, dat voor zichzelf spreekt. Wees zo vriendelijk alle vragen te beantwoorden.'

Ze keek vluchtig op het papier, reageerde met een verrast binnensmonds geluidje. 'Wat een boel vragen.'

'Wij vinden ze noodzakelijk.'

'Onderzoekt u iedereen die u aanneemt zo grondig?'

Op effen toon zei Gersen: 'De prijsvraag draait om een grote som gelds. Wij moeten ons ervan verzekeren dat onze medewerkers volkomen eerlijk zijn.'

'Dat begrijp ik heel goed.' Ze liep met het formulier naar een hokje.

Voorwendend dat hij zich in zijn papieren verdiepte, drukte Gersen een schakelaar in en richtte zijn aandacht op twee in zijn bureau ingebouwde schermen terwijl het meisje met de rode haren de vragenlijst invulde. Op het scherm links verscheen haar gezicht, rechts haar lijst en de kleurstippen die het oordeel van de spanningsmeters weergaven.

Ze was al begonnen.

Naam Alice Wroke

Geslacht Vrouwelijk

De vraag naar het geslacht, en het antwoord dat onmiddellijk te controleren was, dienden om de instrumenten te ijken. Mocht de sollicitant een als vrouw vermomde man zijn, dan zou de vraag denkelijk spanning oproepen en aldus alle andere uitslagen vervormen. Naast de kleurstippen werd er nog een grafiek in absolute meeteenheden bijgehouden, zodat afwijkende reacties herkend konden worden. In de praktijk hadden de kleurstippen al bewezen een betrouwbaar resultaat op te leveren. Blauwe lichtjes gaven nu aan dat Alice Wroke de vragen naar naam en geslacht naar waarheid beantwoord had, maar voordat ze haar naam op-

schreef, was het lampje even roze opgeflakkerd, alsof zij met zichzelf overlegde of ze niet een valse naam zou invullen. De waarschuwingen uit Gersens onderbewustzijn waren blijkbaar terecht. Verrassing! Hij hoopte steeds dat Treesong zou proberen de staf van *Aanwezig* te infiltreren, maar dat de infiltrant iemand als Alice Wroke zou zijn, was een plezierige verrassing. Gersen voelde een scheut van primitieve opwinding. Het spel was begonnen. Terwijl zijn eigen polsslagen sneller gingen dan normaal, keek hij toe terwijl Alice Wroke reageerde op de overige vragen die hij had geformuleerd.

Leeftijd 20*

Een helder blauw licht: geen bedrog.

Verlangd soort werk

Hier aarzelde Alice. De kleur, die trillend van blauw naar blauwgroen verliep, wees eerder op een weifeling dan op spanning. Ze schreef:

Kantoor- of journalistiek werk. Ik kan het allebei.

Terwijl ze de laatste zin opschreef, golfde het blauwgroen heel even naar het groen, alsof ze wellicht niet zo heel zeker van haar kwalificaties was als ze voorgaf... Nog aarzelde ze. Het groen werd allengs harder en scherper. Ze voegde nog een zin toe aan haar antwoord:

Maar ik ben bereid om in ieder soort functie te beginnen en te doen wat er van mij verlangd wordt.

Terwijl zij over de volgende vraag nadacht, werd de kleur weer blauwgroen, wat op een verhoogd aandachtsniveau wees.

Plaatselijk adres

* Het was algemeen gebruik om leeftijden en vrijwel alle andere tijdsaanduidingen uit te drukken in terrestriale eenheden.

De kleur veranderde helemaal niet. Alice schreef:

St.-Diarmids Uitspanning

Dat was een groot, kosmopolitisch hotel in het centrum van de stad waar toeristen en reizigers van andere werelden kwamen, heel wat minder gedistingeerd dan het Penwipers maar niet zonder faam en zeker niet goedkoop. Schijnbaar verkeerde Alice Wroke niet in behoeftige omstandigheden.

Geboorteplaats Blackfords Landingsplaats, Terranova, Denebola v

Namen van de ouders:

Vader Benjamin Wroke

Adres Wild Isle

Moeder Eileen Sversen Wroke

Adres Wild Isle

Beroep van vader Ingenieur

Moeder Accountant

Deze vragen handelde het meisje zonder interne spanningen af, behalve toen ze aan het beroep van haar vader bezig was; het licht werd geelgroen.

Nu begonnen de vragen die bedoeld waren om bedriegers onder druk te zetten.

Sinds wanneer op huidig adres woonachtig

Alice had deze vraag onschadelijk gemaakt door een hotel als adres op te geven. Toch werd het licht heldergroen terwijl ze antwoordde:

Twee dagen

Plaatselijke referenties (minstens twee namen vermelden)

1 - Mahibel Wroke

De Blawens, Gungoudstraat

2 - Sean Paldester

Dinglesteeg, Tuorna

Deze antwoorden leverden een vredig blauw licht op. De eerste referentie was kennelijk een familielid, en de tweede, die in het nabije dorp Tuorna woonde, misschien ook.

Vorig adres, indien van toepassing

Het blauw veranderde in groen en flitste even naar het geel. Gersen zag dat Alice haar lippen tuitte, en vervolgens vastberaden kijkend begon te schrijven. Het licht veranderde via groen weer terug naar blauw.

Wild Isle, Cytherea Tempestre

De referenties aldaar waren Jason Bone en Jade Channifer, beiden wonend in Wild Isle.

Op de volgende vraag naar een voormalig adres reageerde Alice zonder spanningen:

792e Laan, nummer 1012, Blackfords Landingsplaats, Terranova, Denebola v

De referenties hier waren Dain Audenave, 753e Laan nummer 1692 en Willow Taras, 777e Laan nummer 1941.

De vragen hierna moesten de sollicitant maximaal onder druk zetten.

Als u geen ingezetene van Pontefract bent, waarom bent u dan hier gekomen?

Terwijl Alice over de vraag nadacht, begon het lichtje geel te branden en vervolgens oranje. Haar spanning nam af... Het licht werd weer groen. Ze schreef:

Om een baan te vinden.

Toen ze het blad omsloeg, kreeg Alice de foto van de wedstrijd voor zich en de vraag:

Kent of herkent u een of meer van de afgebeelde personen?

Het lampje werd geel, en weer oranje. Alice dacht na en toen werd het licht blauwgroen. In alle hokjes tekende ze een O. Toen ze bij vakje 6 kwam, werd het licht rose. Vlug sloeg ze het blad om om niet naar de foto te hoeven kijken en geleidelijk nam haar spanning af tot groen.

Hoe luidt zijn of haar naam, of luiden hun namen?

Het licht was vermiljoenrood. Alice antwoordde met een felle streep.

Wat is dan uw relatie tot deze persoon (personen)?

Rood licht. Alice reageerde opnieuw met een streep.

Als u momenteel een werkkring heeft, wanneer kunt u dan eventueel beginnen?

Het licht koelde snel af tot groen en groenig blauw, als een teken van opluchting.

Direct.

Nu was de vragenlijst afgewerkt. Terwijl Alice hem overlas, hield Gersen haar gezicht in het oog. Dit tengere roodharige meisje was het instrument van Howard Alan Treesong. Misschien kende ze hem onder een andere naam, en in dat geval hoefde zij niet noodzakelijk bekend te zijn met zijn reputatie. Te zijner tijd zou de waarheid wel aan het licht komen... Gersen rees overeind en wandelde op zijn gemak naar haar toe. Ze keek met een onzekere glimlach op. 'Ik ben net klaar.'

Gersen keek vluchtig naar de antwoorden die zij opgeschreven had. 'Dit lijkt me zo wel in orde... U komt oorspronkelijk van Terranova, zie ik.'

'Ja. Mijn ouders zijn vijf jaar geleden naar Virgo verhuisd. Mijn vader is - tja, een soort adviseur op Wild Isle. Bent u daar ooit geweest?'

'Nee. Ik heb begrepen dat de omgeving er tamelijk anders is dan hier.' Gersen speelde het klaar enige vermoeide afkeuring in zijn stem te leggen.

Alice's blik omvatte hem helemaal. Haar gezicht bleef uitdrukingsloos, op een flits van verwondering na. Ze antwoordde effen: 'Ja. Het is een soort dromenland, niet geheel reëel.'

'Uit terloopse nieuwsgierigheid zou ik willen vragen waarom u daar weggegaan bent?'

Alice haalde de schouders op. 'Ik wilde reizen, iets van andere werelden zien?'

'Bent u van plan om terug te gaan?'

'Ik weet het echt nog niet. Voorlopig heb ik alleen belangstelling voor het krijgen van een baan bij *Aanwezig*. Ik heb altijd al journaliste willen worden.'

Gersen wandelde langzaam heen en weer met zijn handen op zijn rug: een toonbeeld van pompeuze elegantie. Plechtig verkondigde hij: 'Sta mij toe dat ik een ogenblik overleg met mevrouw Ench, dan informeer ik welke vacatures nog niet vervuld zijn.'

‘Zeker, meneer.’

Gersen slenterde een poosje door de wedstrijdzaal, waar een stuk of tien bedienden bergen enveloppen behandelden. Dertien mensen hadden nummer 7 al geïdentificeerd als John Gray; tien inzenders kenden nummer 5 als Sabor Vidol. Vermoedelijk waren deze namen dan juist. De lange, magere man met het voorhoofd van een wijsgeer en de sluwe kaken was bekend onder een massa verschillende namen: Bentley Strange, Fred Framp, Kyril Kyser, meneer Wharfish, Silas Sparkhammer, Arthur Artleby, Wilton Freebus en nog een dozijn andere.

Gersen ging terug naar zijn kantoortje. Alice Wroke was op een stoel bij zijn bureau gaan zitten. Gersen nam haar eens goed op. Hij bewonderde de harmonie tussen haar orangerode krullen en haar zonnige ivoorgele huid. Ze glimlachte. ‘Waarom inspecteert u mij zo grondig?’

Gersen zei met zijn meest gewichtige neusstem: ‘Op zijn allerminst, juffrouw Wroke, bent u een uitermate sierlijk stukje werk. Maar ik wil u wel vragen om, mocht u bij ons in dienst treden, zich iets bezadigder te kleden.’

‘Word ik dan aangenomen?’

‘Vanavond zullen wij uw referenties nagaan, en ik weet zeker dat zij mij zullen sterken in mijn gunstige mening over u: ik stel dan ook voor dat u zich morgen op de tweede gong meldt.’

‘Dank u zeer, meneer Lucas.’ Uit haar glimlach bleek geen hevige emotie. Ze leek juist wat gespannen en ontmoedigd. ‘Waar kom ik te werken?’

‘Momenteel heeft mevrouw Ench voldoende medewerkers, maar ik heb een assistent nodig om voor mij waar te nemen als ik niet in het gebouw ben. Ik meen dat u de vereiste kwalificaties bezit om die taak op u te nemen.’

‘Dank u wel, meneer Lucas.’ Alice stond op uit haar stoel. Over haar schouder keek ze Gersen even aan, flirtend, ingetogen, verwonderd, bedroefd en bang, allemaal tegelijk en in gelijke mate.

Ze verliet de kamer. Gersen keek haar na. Eigenaardig. u: ik stel dan ook voor dat u zich morgen op de tweede

Vier

Een voormalig collega haalt herinneringen op aan Howard Alan Treesong, destijds ongeveer achttien jaar oud, toen beiden in Philadelphia werkten in de Elite Snoepfabriek.

‘Hij was rusteloos en beweeglijk en onvoorspelbaar, net een plasje kwikzilver op een tafel, maar ik kon altijd goed met hem opschieten. Hij leek mij een vriendelijk en redelijk mens. Ja, hij was ook pienter en vermakelijk, en hij had de neiging om waanzinnige pesterijtjes uit te halen. Soms ging hij daarin te ver – veel te ver. Op een keer nam hij een doos met dode insecten mee – kakkerlakken, hommels, torren – en vervolgens maakte hij heel zorgvuldig een doos met onze crèmebonbons klaar. Iedere bonbon bevatte een flink insect. Toen hij klaar was zette hij de doos bij de andere die naar de winkels gingen en tegen mij zei hij: “Ik zou het gezicht wel eens willen zien van degenen die mijn verrassingspakket openmaakt.”

Maar daarvoor hebben ze hem niet ontslagen. Er werkte ook een belachelijk oud mens, Dikke Aggie, die altijd hele hoge zwarte schoenen droeg. Die deed ze uit wanneer ze ging zitten werken. Howard jatte die schoenen en vulde de ene tot de rand met pinda-fondant en de andere met onze Smulzame Toffeestroop en toen zette hij ze weer onder Aggies stoel.

Die grap kostte hem zijn baan. Ik heb Howard nooit meer gezien.’

’s Ochtends verscheen Alice Wroke op het werk in een rok en een jasje van een zachtblauw materiaal dat zich liefhebbend aan haar tengere flanken klampte. Haar oranje haren werden bijeengehouden door een zwart lint en toen ze door de oude houten deuropening binnenkwam, vormde zij een opzienbarende verschijning. En ze was verstandig genoeg om dat te beseffen, dat wist Gersen zeker. Dit kostuum van haar was allesbehalve ingetogen, maar hij besloot zijn suggestie van de vorige dag niet te herhalen. Hij schoot er niets mee op als hij zijn rol van loodzware frik overdreef. Alice Wroke, die niet alleen intelligent maar ook scherpzinnig leek te zijn, zou zich misschien niet laten beetnemen.

‘Goedemorgen, meneer Lucas,’ zei ze zacht. ‘Wat wilt u dat ik doe?’

Gersens lakei in het Penwipers had hem vandaag een

kostuum toegedacht dat bestond uit een grijze broek met een lila bies, een zwarte geklede jas die bij de schouders nauw en bij de heupen wijd was, en een wit overhemd met een hoge boord en een zwart met lila gestreepte brede das, en de portier had het geheel nog vervolmaakt met een zwarte hoed voorzien van een fatterige scheve rand en een paars lint. Het kostuum gaf Gersen een ingesnoerd gevoel; hij hoefde slechts zijn schouders naar voren te duwen om de rugnaad van de jas open te doen splijten. Zijn ergernis en onbehagen, en de noodzaak om zijn kin hoog boven de stijve boord te houden, dwongen hem zich te gedragen op een manier die men licht zou kunnen aanzien voor preutse minachting voor het gewone volk waarmee hij zich beroepshalve moest afgeven. Nou, dacht Gersen, dat moet dan maar. Met een stem die bij zijn kostuum paste, zei hij: 'Juffrouw Wroke! Ik heb mij verstaan met mevrouw Ench en voorlopig in ieder geval zult u mij bijstaan in de hoedanigheid van secretaresse. Ik merk dat ik meer papieren moet afhandelen dan ik alleen aankan en, als ik het zeggen mag, u voegt een kleurige noot toe aan dit overigens saaie kantoor.'

Dit ontlokte Alice Wroke een vlugge grimas van ergernis, en dat amuseerde Gersen. Wat een merkwaardige situatie! Als Alice een innige band met Howard Alan Treesong had, moest ze een zeer verdorven vrouw zijn. Het was moeilijk te geloven... Gersen bedacht werkzaamheden om haar bezig te houden en ging zelf in het wedstrijdlokaal de totaaltellingen bekijken.

De binnenkomende post vulde nu al een grote bak. Zes helpers openden de enveloppen, lazen de inhoud en voerden de gegevens aan de verwerker. Gersen ging naar het schermje dat alleen hij en mevrouw Ench mochten gebruiken. Hij drukte een toets in om de tellingen zichtbaar te maken.

Negentien inzenders hadden nummer 7 al geïdentificeerd als John Gray, van Vier Winden op Alphanor; hiermee stond zijn identiteit wel vast. Dat gold ook voor nummer 5, Sabor Vidol uit Londen op Aarde, nummer 1, Sharrod Yest, van Nova Bactria en nummer 9, A. Gieselmann, Lange Pa-

rade, Espandencia, Algenib ix. Nummer 6 was wijd en zijd in de Oikoumene bekend onder een reeks namen: Kyril Kyser, Timothy Trimmons, Bentley Strange, Fred Framp, Silas Sparkhammer, Wilson Wharfish, Oberon. Nummer 4 werd tweemaal genoemd als Ian Bilfred van het Technisch Instituut Pallas in Pallas op Alcyone.

Gersen liep terug naar zijn kamer. In de deuropening dacht hij er nog net aan dat hij zich weer moest gedragen als Henry Lucas.

Tijdens zijn afwezigheid had Alice zich herbezonnen op haar tactiek. Om deze fat van een domkop beter aan te pakken, wilde ze het nu proberen met een vlot, vriendelijk gedrag, misschien zelfs met enig flirten. Prima, dacht Gersen, waarom niet?

'Ik vroeg me af of ik ooit een van uw artikelen heb gelezen, menceer Lucas. Uw naam komt mij heel bekend voor.'

'Het is mogelijk, juffrouw Wroke, heel goed mogelijk.'

'Schrijft u over bepaalde speciale onderwerpen?'

'Over misdaad. De ondeugd. Gruwelijke daden.'

Alice keek hem scheef aan. 'Echt?'

Gersen begreep dat zijn masker even was afgezakt. Hij maakte een luchtig gebaartje. 'Iemand moet over zulke dingen schrijven. Hoe moet het publiek dit soort dingen anders te weten komen?'

'Maar u lijkt helemaal niet iemand die belang stelt in zulke onderwerpen.'

'O nee? Welke onderwerpen vindt u voor mij geschikt?'

Weer keek Alice hem enigszins berekenend aan. 'Beschaafde onderwerpen,' zei ze toen pienter. 'De beste restaurants, bij voorbeeld. Of over de wijnen van de Aarde. Of over Leliemelk*, of de Si Shi Shim-dansen.'

Gersen schudde weemoedig het hoofd. 'Dat zijn mijn soort onderwerpen niet. En waarvoor heeft u belangstelling?'

'O, ik ben nergens deskundig in.'

* Een kostbaar soort keramiek, vervaardigd op de Susimara-eilanden van de Gele Zonplaneet.

‘Deze Si Shi Shim-dansen, hoe zijn die?’

‘O – je hebt er de goede muziek voor nodig. Gongs, waterfluiten, een kurdaitsy – dat is een nogal afstotelijk beest dat getraind is om te piepen als je aan zijn staart trekt. De kostuums bestaan grotendeels uit gevederde enkelbanden, maar de dansers schijnen dat niet erg te vinden, en de toeschouwers ook niet. Eigenlijk kan ik het helemaal niet goed.’

‘Kom, kom, ik weet zeker dat u te bescheiden bent. Hoe gaat die dans?’

‘Alstublieft, meneer Lucas. Als nu eens iemand naar binnen keek terwijl ik rond sta te tollen, wat zouden ze dan wel niet denken?’

‘Een waar woord, juffrouw Wroke,’ zei Gersen met instemming. ‘Wij moeten een voorbeeld stellen, een beschaafd voorbeeld. Tenminste tijdens kantooruren. Waar logeert u nu?’

‘Ik woon nog in St.-Diarmids Uitspanning.’ Haar toon was behoedzaam, koel.

‘U bent hier alleen? Ik bedoel, u heeft hier geen vrienden of verwanten?’

‘Ik ben helemaal alleen, meneer Lucas. Waarom wilt u dat weten?’

‘Gewoon uit nieuwsgierigheid, juffrouw Wroke, meer niet. Ik hoop dat ik u niet beledigd heb?’

Alice gaf een verdraagzaam rukje met haar schouders en boog zich weer over het werk, dat Gersen met aanzienlijke inspanning voor haar had bedacht.

Op het middaguur arriveerde er een lunchwagen. Mevrouw Ench en haar assistenten kregen hun eten in een apart kamertje, terwijl Gersen en Alice in hun kantoor werden bediend.

Alice was verbaasd. ‘Waarom eten we niet allemaal samen? Ik ben wel nieuwsgierig hoe de prijsvraag loopt.’

Gersen schudde streng zijn hoofd. ‘Dat is niet doenlijk. Mijn meerderen hebben maximale geheimhouding bevolen, in het bijzonder na een bepaald gerucht vernomen te hebben.’

‘Wat voor gerucht is dat dan?’

‘Een berucht misdadiger schijnt belangstelling voor de prijsvraag te hebben opgevat. Zo wil het gerucht. Ikzelf betwijfel dit. Maar ja, wie weet? We hebben hier zelfs een slaapgelegenheid voor onze helpers ingericht. Ze mogen het gebouw niet verlaten voordat de winnaars bekendgemaakt zijn.’

‘Dat lijkt me overdreven,’ zei Alice. ‘Wie is deze “beruchte misdadiger”?’

‘Het is allemaal wartaal,’ verklaarde Gersen uit de hoogte. ‘Ik weiger zulke onzin door te vertellen.’

Alice klapte dicht. ‘Ik hoef het ook niet te weten.’ Ze zweeg terwijl ze at, af en toe keek ze Gersen snel even aan met een ondoorgrondelijk gezicht.

Na de lunch verzon Gersen nog wat werk voor haar en toen plaatste hij de scheve hoed zorgvuldig op zijn hoofd. ‘Ik blijf een uur weg.’

‘Uitstekend, meneer Lucas.’

Gersen ging naar het Penwipers Hotel. Vanuit zijn kamer belde hij naar St.-Diarmids Uitspanning. ‘Juffrouw Alice Wroke, alstublieft.’

Na een moment antwoordde de receptioniste: ‘Juffrouw Wroke is nu niet in het hotel, meneer.’

‘Heeft zij niet kamer 262?’

‘Nee meneer, het is kamer 441.’

‘Is er misschien nog iemand anders van haar groep in de kamer?’

‘Ze is alleen, meneer. Wilt u een boodschap achterlaten?’

‘Nee, het is niet zo belangrijk.’

‘Dank u wel, meneer.’

Gersen vergaarde wat spullen en pakte ze in een tas. Om moeilijkheden met de receptie te voorkomen, trok hij braaf zijn middagpak aan voordat hij het hotel verliet.

Op dit uur van de dag, tijdens de theepauze, waren de straten van Pontefract vol mannen in bruine en zwarte pakken met wijde pijpen en mollige roze vrouwen in volumineuze gebloemde rokken en zwarte capes. Gersen liep de hal van St.-Diarmids Uitspanning in en keek in het rond, maar zag niets dat hij belangrijk zou kunnen vinden.

Hij liep op de receptie toe en deed alsof hij berekeningen

maakte op een vel papier. De receptionist zag het even aan en kwam toen naar hem toe. 'Meneer, kan ik u helpen?'

Gersen noteerde een aantal getallen terwijl de man verbouwereerd toekeek. 'Ik heb een kamer nodig voor een paar dagen of een week tijdens het Numerologencongres. De wiskundige vibraties wijzen nummer 441 aan, en die kamer zal ik nemen.' Gersen legde een biljet van 1 SW£ op de balie en de receptionist haastte zich om zijn scherm te raadplegen.

'Wat jammer nu, meneer! Die kamer is al in gebruik.'

'Dan moet ik óf 440 óf 442 hebben.'

'Ik kan u kamer 442 geven, meneer.'

'Die zal voldoen. Ik ben Aldo Brise.'

Eenmaal in kamer 442 gekomen, liep Gersen naar de muur en hield een microfoon tegen het hout. Uit 441 kwam geen geluid.

In de hoek van de kamer ging hij op zijn knieën zitten en daar boorde hij een minuscuul gat in de muur en stak er een vrijwel onzichtbare microfoon in. Aan dit instrument koppelde hij een recorder, die hij op zijn beurt met de telefoon verbond. De recorder verstopte hij in een la, waarna hij de schakeling in werking stelde en controleerde. Toen vertrok hij weer.

Bij terugkomst in zijn kantoor schreed hij de kamer door, nam zorgvuldig zijn hoed af en legde hem op een plank. Toen vereerde hij Alice met een statig knikje, waarop zij met een ingetogen gemompel antwoordde terwijl ze hem kalm, zijdelings aankeek vanonder haar lange donkere wenkbrauwen. Gersen installeerde zich brommend achter zijn bureau en ging vijf minuten lang fronsend voor zich uit zitten staren alsof hij diep in gedachten was. Toen stond hij op en vertrok naar het wedstrijdlokaal.

De assistenten hadden het druk. Opnieuw controleerde Gersen de stand van de tellingen. Alle personen van de foto konden nu als geïdentificeerd worden beschouwd, met uitzondering van nummer 6, met al zijn schuilnamen. Tot dusver had nog niemand hem Howard Alan Treesong genoemd.

Gersen ging terug. Alice keek op van haar werk. 'Hoe loopt de wedstrijd?'

‘Vanuit publiciteitsoogpunt gaat het bijzónder goed. Het aantal inzendingen heeft onze raming al met zeventien procent overtroffen.’

‘Maar nog niemand heeft de eerste prijs gewonnen?’

‘Nog niet.’

‘Waarom heeft u speciaal die foto gebruikt?’

Gersen ging ernstig als een magistraat achter zijn bureau zitten. Met zijn neusstem zei hij: ‘Ik heb het nooit gepast gevonden om dat te vragen.’

Alice’s mondhoeken vertrokken, maar ze zei niets.

Na een ogenblik hield Gersen zijn vingertoppen tegen elkaar. ‘Ik geloof dat ik u wel kan meedelen, natuurlijk onder de roos, dat alle personen behalve één juist geïdentificeerd zijn.’

Alice zei onverschillig: ‘Zo interessant vind ik het niet, meneer Lucas.’

‘Kom kom,’ zei Gersen met zwaar opgelegde scherts. ‘Laten we niet kibbelen. Ik meen dat je zei dat je woont op Cytherea Tempestre?’

‘Al een paar jaar, inderdaad.’

‘Ik heb me laten vertellen dat de mensen op Cytherea zich uitermate informeel gedragen.’

Alice overwoog wat ze moest antwoorden. ‘Ik weet niet goed wat u met “informeel” bedoelt.’

‘Vindt er niet dikwijls een, laten we zeggen zekere mate van ontsporing plaats?’

‘Ja, dat gebeurt af en toe inderdaad. Toeristen misdragen zich vaak als ze ver van huis zijn. Een deel van de ergste boosdoeners komt van Pontefract.’

Gersen lachte. Terwijl ze hem van opzij aanzag, dacht Alice: *Die sufkop is toch een mens.*

‘Ben je ooit in de casino’s van Wild Isle geweest? Ik heb horen zeggen dat de mensen daar reusachtige bedragen vergokken.’

‘Ze kunnen moeilijk verwachten dat ze zullen winnen.’

Gersen zei op een licht verontwaardigde, strenge toon: ‘Het geld dat zij verliezen, spekt de zakken van beruchte misdadigers.’

‘Dat zeggen ze,’ antwoordde Alice. ‘Mijn vader spekt ook

zijn zakken in de casino's, als het ware, maar ik geloof niet dat hij een berucht misdadiger is.'

'Dat zou ik hopen. Gokt hij veel?'

'Integendeel. Hij ontwerpt gokmachines en stelt ze zó af dat ze de gokkers uitkleden. Hij vindt zijn werk amusant. Ik heb hem wel horen zeggen dat hij geen grein sympathie voor de gokkers heeft. Volgens hem zijn ze verwend, dom en lui, als ze niet psychotisch zijn.' Alice inspecteerde Gersen met een onschuldig gezicht. 'Ik hoop niet dat u graag gokt, meneer Lucas. Ik zou uw gevoelens niet willen kwetsen.'

'Maak u geen zorgen, juffrouw Wroke. Ik ben niet gauw gekwetst, en gokken doe ik ook niet.'

'Wat de wedstrijd aangaat, wie is er nog niet goed geïdentificeerd?'

Gersen zei op effen toon: 'Nummer 6.'

'Wanneer is de wedstrijd afgelopen?'

'Ik weet het niet.' Gersen keek op zijn horloge. 'Ik heb vandaag verder geen werk voor u, juffrouw Wroke. U kunt vertrekken wanneer u wilt.'

'Dank u wel, meneer Lucas.' Alice liet zich in haar jasje glijden en ging naar de deur. Daar schonk ze Gersen een voorzichtig glimlachje. 'Heeft u vanavond nog iets voor me te doen, meneer Lucas?'

'Nee dank u, juffrouw Wroke. Ik zie u morgenochtend weer.'

Alice vertrok. Gersen liep naar de wedstrijdkamer en sloeg de helpers een poos gade. Daarna ging hij terug naar zijn kantoor, trok zijn jas uit en onderwierp de muren, de ramen, de vloer, het plafond en de complete inventaris aan een langzaam, gedegen onderzoek. Als het nodig was, kon hij zijn detectieapparatuur gebruiken om de trillingen van een energiestroom te onderscheppen, maar daarmee kon hij zich verraden. Hoog in een hoek van het plafond ontdekte hij een paar draden van een web, die het werk van een insect zouden kunnen zijn, iets waar het oog langsgleed zonder het bewust te zien.

Na vijf minuten concludeerde hij dat het web inderdaad door een insect gemaakt was en hij veegde het weg.

Met zijn boord open en zijn das los ging hij zitten naden-

ken. Het liep nu tegen het eind van de middag. In het wedstrijdlokaal zag hij dat de nachtploeg net aan de slag was gegaan. Nadat hij even toegekeken had, deed hij zijn jas dicht en wandelde door de koele avondmist naar het Penwipers.

De portier begroette hem met een ernstige buiging; een lakei haastte zich naar hem toe om zijn hoed aan te nemen en hem op de trap te helpen, alsof hij in de honderd was.

Gersen ging meteen naar zijn kamer. Hij trok zijn jas uit en installeerde zich voor de telefoon... Met zijn hand onderweg naar het toestel, aarzelde hij. Hij schoot half in de lach, een ronkend geluid van ongeloof. Werd hij afgeluisterd in het Penwipers? Ondenkenbaar!

Maar om helemaal zeker te zijn – tenslotte zaten er niet eens sloten in de deuren – inspecteerde hij zijn kamers met de detector die hij zelf ontworpen had.

Hij vond niets.

Hij belde kamer 442 in St.-Diarmids Uitspanning.

‘Meneer Brise is niet aanwezig,’ verklaarde zijn antwoordapparaat aldaar. ‘Wilt u zo vriendelijk zijn een boodschap achter te laten.’

Gersen zei een codewoord om de recorder in te schakelen. Een muzikale klank vertelde hem dat er materiaal opgenomen was, en ook wanneer dat gebeurd was: een half uur daarvoor.

Het eerste wat hij hoorde was de stem van Alice. ‘Meneer Albert Strand, alstublieft.’

‘Dank u, mevrouw.’ De stem van een telefonist, dacht Gersen. Even later hoorde hij: ‘Hallo Alice!’

‘Dag meneer Sparkhammer. Ik-’

‘Maar Alice toch! Foei! Denk eraan dat ik hier de welgeboren heer Albert Strand ben, van de Strands van het district Wambs.’

‘Sorry. Maakt ’t iets uit?’

‘Wie weet?’ Nu klonk de stem luchtig. ‘We hebben te maken met sluwe mensen. Niet dat we ze niet aankunnen, maar laten we zuinig zijn op de geheimen die we hebben. Vermetelheid, macht, heimelijkheid, besluitvaardigheid! Dit moeten onze wachtwoorden zijn!’

‘Om “vrees” maar niet te vergeten,’ zei Alice zacht, bitter.

‘En natuurlijk “vrees”! Welaan, wat heb je allemaal vernomen?’ Dit was nu een volle stem, zangerig en volmaakt beheerst. Gersen luisterde er betoverd naar.

Bijna zonder enige expressie in haar stem antwoordde Alice: ‘Toen ik vanochtend op het werk kwam, zei meneer Lucas dat ik zijn secretaresse werd.’

‘O hemeltje. Daar had ik niet op gerekend. Maar goed, wat kun je over meneer Lucas vertellen?’

‘Hij is heel streng als het op de beveiliging aankomt. Héél streng. Ik mag niet in het wedstrijdlokaal komen. Vandaag heb ik het twee keer geprobeerd toen hij er niet was, maar mevrouw Ench laat me niet binnen. Ik heb meneer Lucas gevraagd hoe de wedstrijd ging en hij werd ondraaglijk frikkig. Hij zei dat iedereen op de foto geïdentificeerd was behalve één – nummer 6. Tot dusver komt er nog niemand in aanmerking voor de hoofdprijs.’

‘En dat is alles wat je te weten bent gekomen?’

‘Ja. Meneer Lucas zegt heel weinig. Het is een belachelijke praalhans en een idioot, maar wel een sluwe idioot, als u begrijpt wat ik bedoel.’

‘Ik begrijp het volkomen. Maar toch lijkt hij niet totaal ongevoelig voor jouw nogal opvallende charmes.’

‘Nou – ik weet ’t niet.’

‘Welaan, probeer het uit! We mogen geen tijd verspillen; in de naaste toekomst heb ik gewichtige verplichtingen.’

‘Ik zal m’n best doen, meneer Strand.’ Alice aarzelde even. Toen zei ze: ‘Eigenlijk heeft u nooit uitgelegd wat ik precies moet uitzoeken.’

‘O nee?’ Meneer Strands stem werd heel even scherp en giftig. ‘Zoek uit waarom ze speciaal deze foto gebruiken! Wanneer en waar hebben ze die gekregen? Er is iets gaande, er zit iets achter deze wedstrijd, en dat moet ik weten.’

Daarmee hield het gesprek op.

De volgende dag bracht Alice opnieuw verslag uit. ‘Meneer Strand?’

‘Hier ben ik, Alice.’

‘Ik heb niet veel te melden. Het ging vandaag net als gisteren. Ik probeerde over de wedstrijd te praten maar meneer Lucas wil geen antwoord geven als ik iets vraag. Hij zit me gewoon maar uit de hoogte aan te kijken.’

‘De tijd begint te nippen, Alice.’ Ditmaal sprak Strand met een ruwe, sissende stem, een vreemd verschil met de zoetvloeiende klanken van de vorige dag. ‘Ik moet resultaten hebben. Je weet wat er van je verwacht wordt.’

‘Ik zal het morgen opnieuw proberen,’ zei Alice mat.

‘Probeer nu maar iets dat werkt.’

‘Maar ik kan niets bedenken. Hij is zo gesloten als een schelp!’

‘Haal hem dan in je bed. Je kunt moeilijk gesloten blijven als je geen kleren aanhebt.’

‘Meneer Sparkhammer – ik bedoel meneer Strand – dat kan ik toch niet doen! Ik zou niet weten hoe het moest!’

‘Alice, Alice, iedereen weet hoe het moet!’ Meneer Strand grinnikte en zijn stem raakte zijn dreigende, schurende klank kwijt en werd hoog, vrolijk en enthousiast. ‘Als het moet, kun je het best – en het moet.’

‘Meneer Strand, echt, ik–’

‘Alice, wat maak je er een toestand van! En het is toch zo eenvoudig. Je lacht tegen hem, hij neemt je mee uit eten. Het een leidt tot het ander en voor je het weet hebben jullie geen kleren meer aan. Meneer Lucas ligt naar adem te happen als een schelvis op het droge. Jij begint te snikken. “Mijn beste Alice!” roept meneer Lucas uit. “Waarom, op dit extatische ogenblik, deze tranen?”

“Omdat, meneer Lucas, ik droevig en bang ben. U speelt alleen maar met mij, is dat niet waar? Ik ben voor u een niemandalletje!”

“O zeker niet, Alice! Ik sta in vuur en vlam; voel je dat niet? De gedachte aan jouw oranje krullen op dat witte kussen daar doet mij trillen en sidderen over al mijn leden! ‘Speel ik met jou?’ Neen! Ik ben doodernstig!”

“Maar u behandelt mij als een buitenstaander! Waarom kunt u niet werkelijk tonen dat u achting voor mij heeft?”

“Ik lig te popelen om dat te doen!”

“Niet op die manier! Ik wil uw volle vertrouwen en hoog-

achting. Bij voorbeeld, wanneer ik een vanzelfsprekende belangstelling aan de dag leg voor wat er op de zaak omgaat, zoals de wedstrijd, dan kijkt u de andere kant op. En daarom ben ik zo droevig."

"Hrmff, ahem – ik zou niet willen dat er zoiets nietigs tussen ons kwam. Morgen op kantoor–"

"Nee Henry, dan ben je misschien weer koel tegen mij. Je moet het me nu vertellen, om te bewijzen dat je het meent."

"Nou weet je, eigenlijk is het allemaal heel eenvoudig." En dan komen alle geheimen eruit, in een dikke vette boer. 's Ochtends, vermoeid maar gelukkig, vertel je mij wat hij allemaal verteld heeft, en dan is alles in orde. Zoniet–' Hier wachtte meneer Strand even. '–zoniet–' Nu daalde zijn stem een halve octaaf. '–dan kan ik dat niet garanderen.'

'Ik begrijp het.'

'Kun je het aan?'

'Het zal wel.'

'Denk eraan: de tijd is van het allergrootste belang, omdat ik een verplichting heb waaraan niet te tornen valt. Een reünie van oude schoolkameraden, weet je. Dus voer dit karwei uit met inzet van al je talenten, op de manier die ik geschetst heb. Tenslotte ben je speciaal daarvoor naar Pontefract gebracht.'

'Ik zal mijn best doen, meneer Strand.'

'Dat moet genoeg zijn: ik weet het zeker.'

Het gesprek was afgelopen en het werd stil in de kamer.

Vijf

Uit *Fauna van de werelden van Vega*, deel III: 'De vissen van Aloysius' door Rapunzel K. Funk

Gaid, ook bekend onder de naam *nachttrein*: een schitterende vis met een glanzend zwarte kleur die dikwijls een lengte van vijf meter bereikt. Het lichaam is buitengewoon goedgevormd en de dwarsdoorsnede is vrijwel cirkelvormig. De kop is groot en stomp en bezit een enkele optische bol, een gehoorkussentje en een brede bek die in open toestand een indrukwekkend gebit vertoont. Direct achter de kop, en doorlopend tot bijna aan de staart, begint een rij rugstekels, eenenvijftig in getal, die voorzien zijn van een lichtgevende punt die 's nachts een helderblauw schijnsel afgeeft.

Overdag zwemt de gaid onder het oppervlak, waar hij zich voedt met wracken, borse en dergelijke. Bij zonsondergang rijst de nachttrein naar het oppervlak en zwemt dan rustig voort met al z'n lampjes aan.

De zeereizen van de nachttrein zijn nog altijd een mysterie. De vis houdt een rechte koers aan alsof hij op een bepaald reisdoel afgaat. Dit kan een kaap of een eiland zijn of misschien een station middenin de oceaan. Als hij op zijn bestemming is aangekomen, houdt de nachttrein halt, blijft een half uur lang kalm liggen drijven alsof hij lading lost of passagiers inneemt, of op bevelen wacht; dan draait hij koninklijk, gewichtig rond. Hij hoort een signaal en gaat weer op weg, naar zijn volgende bestemming, die wel tienduizend kilometer verder kan liggen.

Een nachtelijke ontmoeting met deze edele vis, terwijl hij de zwarte wateren van de Aloysische oceanen doorklieft, is werkelijk een opwindende ervaring.

Gersen had een rusteloos gevoel. Hij was gespannen en nerveus. 's Avonds zwierf hij door de kromme straten van Pontefract.

Licht verrast stond hij opeens voor St.-Diarmids Uitspanning. Hij bekeek de naar Pontefractse maatstaven opzichtige voorgevel van lichtblauwe en paarse tegels. Hij liep door, over het Mullawneyplein naar Partee, een oude en slonzige wijk met cafés, mufte winkeltjes, de studio's van kunstenaars, stalletjes die gebakken vis verkochten en opvallende bordelen die in overeenstemming met een oude wet een verlichte bol van groen glas bij de voordeur voerden.

Gersen keek over de Flesseglassbaai naar de verre lampen

van Port Rufus. De lichte wind voerde de geur van de wadden aan. Gersen had op talrijke kusten, op talrijke werelden gestaan. Geen twee roken hetzelfde... Aan het uiteinde van een pier in de buurt stond een restaurant. De voorkant was versierd met lampenslingers in allerlei kleuren. Gersen wandelde erheen en keek naar binnen. Het zag er schoon en vriendelijk uit met roodwitgeblokte tafelkleedjes. Het heette Murdocks Baaizichtgrill.

Gersen nam binnen plaats en deed zijn maaltijd met de specialiteiten van het huis, die voornamelijk uit de oceaan afkomstig waren. De Aloysische kookkunst had gewoonlijk iets flauws over zich, maar Murdock scheen niet bang te zijn voor scherpe specerijen en pikante sauzen... Na het eten zat Gersen lange tijd door de ramen naar de lichten van Port Rufus te kijken. De trage golven mompelden zacht tegen de stokoude steigerpalen onder het restaurant.

Het was alsof Gersen, naarmate hij ouder werd, steeds ontvankelijker werd voor vreemde stemmingen waarvoor hij geen naam had. In zijn vroege jaren vormden zijn emoties één scherpe lans van haat, smart, zucht naar wraak. Hij had zichzelf geen humor toegestaan, hij was hard en rechtlijnig en zijn enige hartstocht was zijn toewijding aan zijn levensdoel. Nu waren zijn emoties niet meer zo simpel, zijn verlangens diffuus geworden... Maar, dacht hij, zijn strategie had in ieder geval effect. Howard Alan Treesong was nabij gelokt, misschien was hij wel in Pontefract zelf. Misschien slenterde hij op dit ogenblik wel door de nauwe oude straatjes, of nam hij er zijn gemak van in een van de deftige oude hotels en zat hij daar nu in noodlottig gepeins verzonken, smeedde hij plannen.

Gersen keek om zich heen. Ergens zou Howard Treesong aan het avondeten zitten... Tussen de klanten van Murdocks Baaizichtgrill zag Gersen geen lange, magere mannen met het voorhoofd van een wijsgeer en een sluwe blik. Treesong moest ergens anders zijn.

Gersen ging naar de telefoon en belde het Penwipers.

'Hier Henry Lucas. Heeft mijn vriend meneer Strand een kamer genomen? Nee? En meneer Sparkhammer dan?... Ook niet?... Wilt u dan zo vriendelijk zijn mij een dienst

te bewijzen. Heel discreet natuurlijk, zonder mijn naam te noemen. Wilt u proberen te weten te komen waar de heren Strand en Sparkhammer verblijven?’

‘Ik zal mijn best doen, meneer.’

Gersen ging weer naar zijn tafeltje. Zo makkelijk zou hij Treesong vast niet vinden. De man moest uit zijn tent gelokt worden, hij moest op het aas afkomen en verschalkt worden en Alice Wroke moest noodgedwongen als tussenpersoon optreden. Het zou een fascinerend spel worden, dacht Gersen, vooral omdat Alice hem opgeblazen, een fat en een ijdele kwast vond.

Gersen wandelde terug naar zijn hotel. Zoals verwacht was de receptionist er niet in geslaagd ‘meneer Strand’ of ‘meneer Sparkhammer’ op te sporen. Gersen verzekerde hem dat het niet van belang was en ging naar bed.

Sinds hij weggegaan was, was er niemand in zijn kamer geweest; de verklikker die hij had aangebracht was niet in werking getreden.

’s Ochtends overtrof Gersens lijfknecht zichzelf. Hij kleepte Gersen in een zo schitterend pak dat zelfs de portier hem vol bewondering aanstaarde. In de kantoren van *Aanwezig* bleek Alice reeds op haar post te zijn. Gersen groette haar minzaam, wat zij op dezelfde manier beantwoordde. Vandaag droeg ze een donkerbruine rok tot op de knieën en een lichtbeige hemdje, dat volmaakt bij haar teint kleurde. Haar tengere gestalte was op zijn voordeligst te bewonderen in deze kledij en ze had haar oranje haar geborsteld tot het straalde. Achter zijn bureau veinsde Gersen dat hij haar niet zag. Enkele keren toen hij opkeek, zag hij haar ogen op zich gericht, peinzend, schattend, bespiegeld.

Toen Gersen naar het wedstrijdlokaal liep, kwam mevrouw Ench hem een brief brengen. ‘Bijna goed voor de hoofdprijs, meneer Lucas! Misschien wordt hij wel de winnaar! En vréemd dat het allemaal is!’

Gersen las de brief.

Aan de wedstrijdredacteur van *Aanwezig*,
Pontefract, Aloysius.

Meneer,

Ik kan de mensen op uw foto allemaal hun naam geven. Het was mijn taak om hen te bedienen tijdens de verschrikkelijke maaltijd die hun het leven kostte.

Deze foto is genomen in de Regenboogkamer van de Herberg van Wild Isle. De gasten staan op het punt de charnay te gebruiken die onverklaarbaar genoeg allen doodde, behalve meneer Sparkhammer. Van links naar rechts heetten de mensen aan de tafel:

Sharrod Yest
Dianthe de Trembuscule
Beatrice Utz
Robun Martiletto
Sabor Vidol
Stanley Sparkhammer
John Gray.

De staande mensen waren:

Ian Bilfred
A. Gieselman
Artemus Gadouth.

Ik weet hun naam doordat ik zelf de bordjes bij hun plaatsen heb geschreven. Er waren nog twee mannen aanwezig. Geen van beiden heeft charnay gegeten en daarom overleefden ze de maaltijd. Deze foto's worden overigens altijd gemaakt, om vast te leggen welke koks de charnay hebben bereid. Hun tekens zijn de gekleurde vlaggestokjes voor ieder bord. In dit geval blijft er een mysterie, omdat de charnay door verschillende koks is bereid. Het gif is klaarblijkelijk overgebracht door een vuile vork of mes.

Ik vertrouw erop dat ik aan alle voorwaarden van de wedstrijd heb voldaan en de hoofdprijs zal winnen.

Cletus Parsival
Wild Isle Herberg
Wild Isle, Cytherea Tempestre

‘Heel interessant,’ vond Gersen. ‘Deze brief moet wel authentiek zijn.’

‘Dat denk ik ook.’ Mevrouw Ench keek Gersen nieuwsgierig aan. ‘Wist u wat die Parsival beweert – dat die mensen vergiftigd zijn?’

‘Ik ben even verrast als u. Maar de oplage van *Aanwezig* zal er niet onder lijden.’

‘Waarom zou iemand deze “charnay” nog willen eten als het bekend is dat het giftig is? Hier gebeuren heel vreemde dingen!’

‘Zo is het maar net, mevrouw Ench.’

'Nou, deze Parsival schijnt alle namen goed te hebben,' ging mevrouw Ench verder.

'Iedereen behalve nummer 6. Sparkhammer is niet zijn echte naam.'

'Hmf,' vond mevrouw Ench. 'Die nummer 6 is wel wispelturig met z'n identiteit, hoor.'

'Ja, 't is een vreemd geval.'

'Ik zou meneer Parsival tot winnaar uitroepen en het verder vergeten, als u 't mij vraagt,' zei mevrouw Ench. 'Niemand heeft ons zo'n complete lijst gestuurd, dat is zeker.'

'Ik ben geneigd u gelijk te geven,' zei Gersen. 'Toch moeten we wachten tot de inzendingstermijn voorbij is. Komt er nog veel post binnen?'

'Nog hetzelfde. Misschien wordt het wat minder.'

'Uitstekend. Ga zo door, mevrouw Ench. En vraag uw helpers vooral goed op te letten wat er over nummer 6 geschreven wordt.'

'Dat zal ik doen, meneer Lucas.' Anders dan Alice vond mevrouw Ench Gersen een wellevende en keurige heer, 'zonder nare kantjes eraan,' zoals ze tegen haar zuster zei.

Gersen liep met de brief naar zijn kantoor.

Alice vroeg geïnteresseerd: 'Heeft u opwindend nieuws?'

Gersen liet zich gewichtig achter zijn bureau zakken. Alice wachtte af. Haar gezicht was bevroren in een monter, afwachgend masker.

Met zijn meest geaffecteerde, zeurende neusstem zei Gersen: 'Toevallig hebben we een brief gekregen die alle gezichten een naam geeft.'

'En allemaal goed?'

'De inzender beweert de naambordjes op de eettafel geschreven te hebben.'

'Dan zullen de namen wel kloppen.'

'Niet noodzakelijk. Eén van de namen die hij opgeeft is dubieus.'

'O ja? Welke?'

Gersen keek haar streng aan. 'Ik geloof niet dat het gepast is als ik over deze kwestie spreek, Alice. Nog niet, tenminste.'

Alice betrok en heel even keek ze lelijk. Haar heimelijk opnemend, dacht Gersen: Nu denkt ze na hoe ze haar lokmiddelen het best kan aanwenden.

Ze sprong overeind en liep naar het buffet, waar ze twee koppen thee inschonk. De ene zette ze voor Gersen neer, de andere bracht ze naar haar eigen bureau en daar installeerde ze zich tegen de rand van het werkblad, half leunend, half zittend. 'Heeft u altijd hier in Pontefract gewoond, meneer Lucas?'

'Ik heb vanzelfsprekend wijd en zijd gereisd.'

Alice slaakte een zuchtje. 'Pontefract lijkt mij zo onpersoonlijk, zelfs een beetje sloom en saai na vijf jaar Wild Isle.'

Gersen gaf geen blijk van meevoelen. 'Ik begrijp eigenlijk niet waarom je hier gekomen bent.'

Alice haalde nuffig de schouders op.

'Om zoveel redenen. Zwerflust. Rusteloosheid. Bent u ooit op Cytherea geweest?'

'Nooit. Men zegt dat het een bijzonder hedonistische omgeving is en dat de bewoners een allerm minst bezadigd leven leiden.'

Alice schoot in de lach en keek Gersen van opzij schalks aan. 'In sommige gevallen klopt dat wel. Maar niet voor iedereen. In Wild Isle zult u iedere levensstijl aantreffen. Mijn moeder is bijna even bezadigd als u.'

Gersen fronste zijn zwarte wenkbrauwen. 'Wat? Vind je mij bezadigd?'

'Ja, in zekere mate.'

'Aha.' Gersen bromde minachtend, alsof hij wilde laten doorschemeren dat Alice's opinies oppervlakkig en onrijp waren. 'Vertel nog eens wat over Wild Isle. Is het waar dat de casino's gedreven worden door boeven?'

'Dat is nogal overdreven,' zei Alice. 'Mijn vader is geen boef.'

'Maar niemand wint ooit.'

'Natuurlijk niet.'

'Ga jij ooit naar de casino's?'

'Nee. Die zijn helemaal niet amusant.'

'Is Wild Isle een echte stad?'

'Het is meer een toeristenplaats: casino's, hotels, restaurants, jachthavens, stranden en rissen dorpjes in de heuvels. Wild is het er natuurlijk niet meer.'

'Ben jij ooit in een charnay-restaurant geweest?'

Ze keek hem aan met een behoedzame, verbaasde blik. 'Nee.'

'Hoe is die charnay?'

'O, het is een paarse vrucht met een ruwe schil. Langs de binnenkant van de schil lopen buisjes vol gif. Het vruchtvlees moet zalig zijn, maar ik heb het nooit geprobeerd. Ik wil niet doodgaan. En het is afschuwelijk duur.'

Gersen zakte een beetje onderuit in zijn stoel. 'Iemand kwam met het idee dat de foto van onze prijsvraag een foto van een charnay-banket is.'

Alice pakte een afdruk van de foto en keek er aandachtig naar. 'Ja... Het zou best kunnen.'

'Heel gek! Jij zou sommige van deze mensen op straat tegengekomen kunnen zijn.'

Alice reageerde heel kalm. 'Mogelijk. Maar waarschijnlijk is het niet. Er zijn altijd duizenden vakantiegangers in Wild Isle. En aan niets is te zien wanneer die foto gemaakt is. Hij kan wel tien jaar oud zijn.'

'Het is een recente foto. Iedereen die erop staat is geïdentificeerd en we zijn nu bezig de zaak na te lopen.'

'Dus dan heeft er iemand gewonnen?'

'Dat heb ik niet gezegd.'

Alice vroeg onschuldig: 'Hoe bent u aan die foto gekomen?'

'Ik heb hem uit de prullenmand gered, eerlijk gezegd. Maar ik mag niet over de prijsvraag babbelen, want er komen nog steeds inzendingen binnen. Waarom neem je de rest van de dag geen vrij, Alice? Ik heb veel te doen buiten kantoor.'

'Dank u wel, meneer Lucas. Ik weet niet zo goed hoe ik me hier moet amuseren. Ik ken niemand in de stad behalve u – en u bent zo gereserveerd.'

'Wat onzinnig!' riep Gersen uit. 'Dat kun je toch niet menen!'

'O jawel hoor! Misschien vindt u het niet fatsoenlijk om

het personeel buiten kantooruren te ontmoeten? Moet dat zo van de maatschappij?’

‘Ik weet zeker dat daar geen regels over zijn.’

‘Vindt u mij ordinair en lelijk?’

‘Allesbehalve,’ zei Gersen in alle oprechtheid. ‘Ik vind je bijzonder bekoorlijk. Buitengewoon bekoorlijk. Het spijt me dat je Pontefract zo saai vindt. Misschien kunnen we eens samen gaan eten.’

Alice’s lippen trilden. Was dat een glimlach? Of een grimas? Met een deemoedig stemmetje zei ze: ‘Dat zou fijn zijn. Waarom vanavond niet?’

‘Ja, waarom niet?... Eens zien. Waar logeer je ook weer?’

‘In St.-Diarmids Uitspanning.’

‘Dan tref ik je daar in de hal op het mediaanuur.’

‘O, ik voel me al veel beter, meneer Lucas.’

Zes

Zing de lof van charnay!

Van alle goede dingen die men kan krijgen in dit overvloedig be-deelde heelal, is er niet één die goede rijpe charnay kan overtreffen, behalve nog eens twee of drie charnays.

—uit *Goesting* van Michael West

Als men sterven moet — en dat schijnt algemeen het lot van het individu te zijn — waarom zou men deze daad dan benepen en vulgair voltrekken? Sterf liever schitterend, op een wijze die allen u zullen benijden, te weten: in een overvloed aan charnay.

—Gillian Seal, kok, musicus, bon-vivant

Geloof het of niet, zoals u wilt, maar het zou doodmakkelijk zijn om een veilige, smakelijke en niet giftige charnay te ontwikkelen, kweken en oogsten. Maar iedere poging in deze richting is gedwars-boomd door de Bond van Charnaykwekers, en het publiek roept evenmin zeer luid om zo'n ontwikkeling. Kan het zijn dat de inderdaad verrukkelijke smaak van charnay verhevigd wordt door de aanwezigheid van gruwelijk gevaar?

—Leon Wolke, verslaggever voor *Cosmopolis*,
die twee weken na publikatie van zijn artikel
ondeugdelijk toebereide charnay at en stierf.

St.-Diarmids Uitspanning was verscheidene malen in handen van een nieuwe eigenaar overgegaan. Elk had originele ideeën bijgedragen aan het decor, hetgeen uiteindelijk een tamelijk spectaculair geheel had opgeleverd. De hal besloeg de hele begane grond. Zware zuilen die bewerkt waren in oude Kretenzer stijl, steunden het plafond, dat met een lila en roze patroon was versierd. Naast elke zuil stonden in terracotta-potten rhodantuspalmes die tot aan de zoldering reikten, waar de kale stammen uitliepen in donkergroene ballen van bladeren. Volgens Vegaanse normen was het decor opzichtig en schreeuwerig. Het bewegen van talrijke mensen in kledij uit alle delen van de Oikoumene verleende leven en drama aan de koortsachtige en licht ontwricht lijkende sfeer in het hotel.

Gersen arriveerde stipt op tijd, uitgedost in wat zijn lijf-

knecht gepast vond voor een vrolijk avondje-uit in de stad, dat wil zeggen een nauwsluitende zwarte broek, een hemd met verticale strepen zwart, donkergrijs en lichtgrijs, en een hoge zwarte halsband in plaats van een cravate. Het zwarte jasje dat gedikteerd werd door de mode van de hogere standen van Pontefract zag er van voren uit als een jacquet, was bij de schouders zeer nauw en rond het middel leek het wel een hoepelrok. De hoed met pluimen had Gersen geweigerd, en de lijfknecht had toen met een ietwat stuurs gezicht toestemming gegeven voor een zachte, vierkante zwarte pet. Met zijn strenge, zwaarmoedige gezicht, zijn zwarte krullen en zijn bleke huidverf was Gersen een opvallende verschijning. Het deed hem maar in één opzicht – ondeugend – plezier: spelen met vermommingen en de arme Alice Wroke in verwarring brengen vond hij leuk.

Hij zag haar aankomen over het centrale gangpad van de hal. Ze keek schuchter om zich heen. Gersen inspecteerde haar alsof hij haar nog nooit had gezien: de wat weemoedige mond, de kleine, tere neus, de wangen die schuin naar haar smalle kin liepen. Vanavond hing haar oranje haar losjes langs haar oren en bijna tot op de schouders van haar eenvoudige rookgrijze jurkje.

Toen ze Gersen ontwaarde, begon haar gezicht te stralen van kunstmatig enthousiasme. Haar hand vloog omhoog in een vrolijke groet en ze draafde half naar hem toe. Drie meter voor Gersen bleef ze staan. Ze monsterde hem bewonderend van top tot teen. 'Ik moet zeggen, meneer Lucas, dat u zich bijzonder elegant kleedt.'

'Dit is puur Penwipers,' antwoordde Gersen. 'Ere wie ere toekomt: mijn lakei.'

Alice begreep er niet veel van. Nog steeds met een verrukte glimlach vroeg ze: 'Nou, waar zullen we gaan eten? Hier? De Zaal met het Wapenschild is wel gezellig.'

'Te veel lawaai, te veel volk,' zei Gersen. 'Ik weet een veel exclusiever etablissement.'

'Ik leg mijn lot geheel in uw handen,' zei Alice.

'Dan gaan we naar buiten, de Vegaanse nacht in.'

Op straat nam Alice aarzelend Gersen bij de arm. 'Waar gaan we heen?'

‘Het is een mooie nacht,’ zei Gersen. ‘Als je dat leuk vindt, kunnen we ernaar toe lopen.’

‘Ik vind het best.’

Ze staken het Mullawneyplein over om in de Beaudrysteeg te komen en vandaar liepen ze naar de oude wijk Partee. Onwezenlijk! dacht Gersen. Hier lopen we door de straten van Pontefract, zij in haar vermomming en ik in de mijne. Alice doorgrondde iets van Gersens stemming. ‘Meneer Lucas, waarom bent u zo somber?’

Gersen ontweek de vraag. ‘Je mag me Henry noemen. We zijn niet op kantoor.’

‘Dank je, Henry.’ Ze keek onrustig over haar schouder. ‘In dit deel van de stad ben ik nog nooit geweest.’

‘Het lijkt zeker helemaal niet op Wild Isle?’

‘Nee. Helemaal niet.’

Na een niet zeer lange wandeling arriveerden ze op de pier bij Murdocks Baaizichtgrill. Alice keek Gersen aandachtig aan. De anders zo stijve en pietluttige meneer Lucas scheen toch ongewone karaktertrekjes te bezitten.

Ze namen een tafel in een hoek van het restaurant aan een raam. Beneden hen rees het water langzaam omhoog en stroomde zuchtend tussen de palen door; sterren en de lampen van de overkant weerspiegelden zich in het donkere oppervlak. Gersen vroeg: ‘Zie je jouw ster?’

‘Ik ken de sterrenbeelden van hieraf niet.’

Gersen keek de hemel rond. ‘Hij is al onder. Maar daar heb je de oude Zon.’

Het eten werd gebracht: soep van inheemse artisjokken, gestoofde schaaldieren, uien en kruiden die in bruine potjes stonden te borrelen, een salade van verse groente. Alice speelde alleen maar met haar eten en toen Gersen naar de reden vroeg, beriep ze zich op gebrek aan eetlust. Wel dronk ze verscheidene glazen wijn en na enige tijd werd ze wat levendiger.

‘En hoe staat het met de prijsvraag?’ vroeg ze. ‘Is het nog steeds een mysterie? Vooral als ik ernaar vraag?’

‘Een mysterie? Nee hoor, niet meer. Maar laten we niet over zaken praten. Jij bent het mysterie. Vertel me eens over jezelf.’

Alice staarde met een frons naar de Flesseglasbaai. 'Er is niet zoveel te vertellen. Het leven in Wild Isle is niet echt zo opwindend, behalve dan voor de toeristen.'

'Ik vraag me nog steeds af waarom je naar Pontefract bent gekomen.'

'O – door de omstandigheden.'

Het dessert bestond uit vruchtentaartjes en zware koffie die bijna onvindbaar was onder een berg room, zoals de Aloysische smaak voorschreef.

Gersen had het idee dat hij zo wel ver genoeg uit zijn rol gevallen was en daarom begon hij aan een loodzware analyse van de politiek van Pontefract, waar hij hoegenaamd niets van afwist. Alice zat apathisch door het raam naar het donkere water te kijken. Ze was er kennelijk niet met haar gedachten bij.

Ten slotte vroeg Gersen: 'Waarheen nu? Erg veel is er niet te beleven in Pontefract, behalve in het pantomime-theater, en daarvoor is het al te laat. Heb je zin in een bras-partij in een van de kroegen aan de haven?'

'Nee... We moeten maar teruggaan naar het hotel.'

Een topzware oude taxi bracht hen naar de Uitspanning. In de hal maakte Gersen een plechtige buiging alsof hij afscheid wilde nemen. Maar Alice zei vlug: 'O, ga alsjeblieft nog niet weg.' Zonder naar hem te kijken zei ze met een zorgvuldig nonchalant gehouden stem: 'Ga mee naar mijn kamer, als je wilt.'

Gersen wierp beleefd tegen dat zij wel moe zou zijn.

Nog steeds in de verte starend en nu met een zweem van een bloot op haar wangen, zei Alice: 'Nee. Dat niet. Eigenlijk – eigenlijk ben ik een beetje eenzaam.'

Gersen boog nog een keer, instemmend. 'In dat geval zal ik je met genoeg naar je kamer vergezellen.' Hij nam haar arm en samen liepen ze naar de lift. Op de derde verdieping stapten ze uit.

Alice ontsloot haar kamerdeur en liep verstijfd als een gevangene naar binnen.

Gersen volgde haar behoedzaam. Op de drempel staand inspecteerde hij de kamer. Alice keek nietsziend toe, zonder zelfs maar te informeren waarom hij zo waakzaam was.

Gerustgesteld liep Gersen langzaam naar binnen. Hij deed de deur dicht.

'Henry,' zei Alice ademloos. 'Mag ik je zo noemen?'

'Dat heb ik je toch al gezegd?'

'O ja. Vergeten. Stom, hè? Ik zal je hoed en je jas nemen.'

Gersen keilde de hoed naar een stoel en stond zijn jas af. 'Da's een opluchting. De kleermakers van Pontefract hebben geen benul van de menselijke gedaante.'

'Ga zitten, Henry – daar.'

Gehoorzaam nam Gersen plaats op de bank. Alice kwam terug van het buffet met een zilveren dienblad. 'Wat zijn dat allemaal voor dingen?' vroeg Gersen.

'Dit zijn gekonfijte bloemblaadjes. Hier zie je hydromel-kristallen. Dit is Likeur des Levens van Siresse.' Ze schonk de heldergroene vloeistof in twee kleine kommetjes. 'Thuis drinken minnaars samen Siresse,' zei Alice. 'Dat zijn wij natuurlijk niet, jij en ik, maar...'

'Maar wat?'

'O – niets bijzonders.'

Gersen proefde. De likeur was koppig en had een subtiële smaak.

Alice vroeg: 'Vind je het lekker?'

'Het is in ieder geval iets nieuws. En het ruikt goed.'

Alice ging naast hem zitten en proefde uit haar eigen kommetje. 'Ik ga er helemaal van tintelen.' Tot zijn verrassing ontdekte Gersen dat zijn arm om haar schouders lag. Hij was juist van plan geweest zich te gedragen. Het meisje vlijde zich tegen hem aan en hij kustte haar – dat eiste het goede Pontefractse fatsoen eigenlijk niet van hem.

Alice keek hem aan. Haar pupillen waren groot en zwart. Gersen vroeg: 'Wat scheelt eraan? Heb ik je beledigd?'

'O nee.' Ze lachte nerveus. 'Je maakt me bang, een beetje dan. Je bent zo heel anders dan de meneer Lucas van kantoor. Ik weet niet hoe ik het omschrijven moet.'

'Er is er echt maar één van mij.'

Ze schonk opnieuw likeur in. 'Drink op,' zei ze.

'Het minnaarsdrankje?'

'Als je het zo wilt noemen.'

'Heb je een minnaar?'

‘Nee... En jij?’

‘Ik ben helemaal alleen.’

Alice keerde haar gezicht naar hem toe en hij kuste haar nog een keer. Haar jurk viel van voren open en toonde haar romp en één kleine ronde borst. Ze leek niet van streek.

Gersen slaakte een diepe zucht. ‘Ik mag niet verder gaan.’

‘Nee?’ Alice streelde zijn wang.

‘Ik kan een bepaalde, afschuwelijke achterdocht niet van mij afzetten.’

Alice staarde hem verbouwereerd aan. ‘Wat bedoel je?’

‘Het zou me enorm kwetsen als ik erachter kwam dat je me alleen maar aanhaalde om informatie over de prijsvraag te krijgen. Maar dat is natuurlijk een bespottelijk idee van mij.’

Alice was bleek en gespannen. ‘Bespottelijk, ja.’

‘Goed dan, kunnen wij elkaar beminnen als ik je helemaal niets over de prijsvraag vertel?’

‘Dit wordt wel erg intellectueel... Ik kan niet iemand beminnen die mij niet vertrouwt.’

‘Met andere woorden – nee.’

‘Maar zo wil ik het helemaal niet,’ zei Alice ernstig.

Gersen was een poosje stil. ‘Het schijnt dat ik je alles moet vertellen wat ik weet om te bewijzen dat ik je vertrouw.’

‘Als je dat wilt.’

‘Goed; waarom ook niet?’ Gersen strekte zijn benen en legde zijn handen in zijn nek. ‘Ik kan het je in een paar woorden vertellen. De mensen op de foto zijn allemaal correct geïdentificeerd, op één na, die wij onder een andere naam kennen.’ Hij pakte een lijst uit zijn zak en las enkele namen voor: ‘Yest, de Trembuscule, Utz, Bilfred, Vidol, Sparkhammer, Gray, Gadouth, Gieselman, Martiletto. Allemaal goed behalve Sparkhammer, die onder nog tientallen andere namen bekend staat. Maar niemand heeft zijn ware naam gegeven. Vind je dat vreemd?’

‘Nee, waarom?’

Gersen gooide het lijstje op tafel en leunde weer tegen de kussens. ‘Omdat hij een infaam misdadiger schijnt te zijn, namelijk Howard Alan Treesong.’

‘Howard Alan Treesong? Dat kan toch niet waar zijn!’

‘Waarom niet?’

Alice had er geen antwoord op.

‘De mensen van de foto zijn allemaal dood – behalve nummer 6, en dat is Treesong. Wat is de conclusie die zich dan aan je opdringt?’

Met haar gedachten ver weg, reageerde Alice somber, schouderophalend: ‘Ik begrijp er helemaal niets van.’

‘Er zit nog een kant aan de zaak,’ vervolgde Gersen. ‘Als nummer 6 inderdaad Treesong is – en dat is-ie beslist – dan wil ik hem graag een vraaggesprek afnemen. *Aanwezig* zou veel profijt kunnen hebben van zo’n interview of een korte autobiografie. Ik wou dat ik een manier wist om hem dat te vertellen. Ik wil een gesprek met hem hebben.’

Alice staarde in het niets. Gersen stond op. Hij pakte zijn jas en hoed. Nu keek Alice op. Schor, bijna fluisterend vroeg ze: ‘Ga je weg?’

Gersen knikte. ‘Ik heb je alles verteld.’

‘Nee, dat is niet waar!’ flapte zij er wanhopig uit. ‘Hoe ben je aan die foto gekomen?’

‘Ik wandelde het archief van *Cosmopolis* binnen, ik keek in de prullenmand en daar vond ik hem. Niemand kon me er iets over vertellen en zo werd de prijsvraag van *Aanwezig* geboren.’

‘Wie heeft de foto in de prullenmand gegooid?’

‘Een onnozele jonge kantoorbediende.’

‘Maar dan nog – waarom heb je juist die foto gekozen? Wat was er zo speciaal aan deze?’

‘Een of andere onbekende had iets op de foto geschreven. “Treesong is hier.” Dat wekte mijn belangstelling omdat er geen foto’s van de man te vinden zijn. Ik dacht dat de foto een behoorlijke nieuwswaarde zou hebben en dat bleek het geval te zijn.’

Alice bleef zwijgend zitten. Gersen liep naar de deur. ‘Welterusten.’

Alice keek hem vermoeid aan. ‘Ik vraag me af hoeveel je van me weet.’

‘Niet veel. Wil je me iets vertellen? Vertrouwen werkt naar twee kanten.’

Alice schudde een beetje verdrietig haar hoofd. 'Ik heb niets te vertellen.'

'Welterusten dan.'

'Welterusten.'

Alice zat nog waar Gersen haar achter had gelaten, op de bank met haar benen uitgestrekt en een naargeestige uitdrukking op haar gezicht. Ze streek door haar oranje haren, veegde de krullen weg van haar voorhoofd. Tien minuten was ze verloren in gemijmer. Toen vermande ze zich en ging naar de telefoon, waar ze een ingewikkelde code drukte.

Een stem zei: 'Alice, zo vroeg al? Jullie werken snel!'

Alice antwoordde effen: 'Ik heb de inlichtingen die u vroeg. De mensen op de foto zijn-' en ze las de namen van de lijst die Gersen had laten liggen.

'Uit welke bron komen deze namen?'

'Van alle inzenders bij elkaar. En minstens een van de deelnemers heeft alle namen goed op één na.'

'En welke heeft hij niet goed?'

'Meneer Lucas zei dat "Sparkhammer" een heleboel verschillende namen schijnt te gebruiken: Fred Framp, Bentley Strange, Howard Alan Treesong... de rest ben ik vergeten.'

Het bleef een tijd stil. Toen zei de man met een andere, kalme en bespiegelende stem: 'Wat vond meneer Lucas hiervan?'

'Ik geloof dat hij heel graag wil dat meneer Sparkhammer, of meneer Treesong, contact met hem opneemt voor een interview. Hij wil Treesongs autobiografie uitgeven.'

Het antwoord kwam meteen en vastberaden. 'Dat wordt een teleurstelling voor hem. Meneer Sparkhammer, of meneer Treesong, hoe hij ook heet, heeft geen trek in zulke vulgaire grappen. Hoe is *Aanwezig* in bezit van die foto gekomen?'

'Meneer Lucas heeft hem in een prullenbak in het archief van *Cosmopolis* gevonden. Een bediende had hem weggegooid.'

'Vreemd, heel vreemd... Zijn dit feiten?'

'Ik geloof van wel.'

'Hoe is de foto bij *Cosmopolis* terechtgekomen?'

'Ik heb er niet aan gedacht dat te vragen. Ik denk dat hij via de gewone kanalen binnen is gekomen, al weet ik niet wat gewoon is.'

'En wat was voor hem de aanleiding om juist die foto te gebruiken?'

'Iemand had erop geschreven: "Treesong is hier". Dat trok de aandacht van meneer Lucas.'

'En toen kwam hij op het idee om een prijsvraag te organiseren om meneer Treesong en zijn collega's te laten identificeren.'

'Dat heeft hij mij verteld.'

'Zei hij ook waarom?'

'Hij zei dat hij verschrikkelijk graag Treesongs autobiografie wil uitgeven. Hij wil dat Treesong met hem in verbanding treedt, zoals ik al zei.'

'Laat-ie dat maar vergeten. Meneer Treesong heeft het heel druk met dringende zaken.' Meneer Strand zweeg zo lang dat Alice onrustig werd. Toen zei hij: 'Wat heeft hij jou verder nog gezegd?'

'Niet veel. Hij weet dat de foto in Wild Isle is gemaakt en dat iedereen gestorven is aan charnay behalve meneer Sparkhammer.'

Opnieuw een lange stilte. Ten slotte zei hij: 'Heel goed, Alice. Over het geheel heb je je goed gekwetend.'

'Kan ik nu weer naar huis? En doet u wat u beloofd heeft?'

'Nog niet! O hemeltje nee, nog niet! Je moet op je post blijven. Hou je ogen en oren open. Deze figuur van Lucas, wat denk jij van hem?'

Op kille toon antwoordde Alice: 'Ik weet niet wat ik van hem moet denken. Hij is een vat vol tegenstrijdigheden.'

'Hmf. Dat zegt me niets. Maar het geeft niet: ga zo door. Morgen ga ik weg; dan zul je mij een dag of wat niet kunnen bereiken. Zet je intieme relatie met meneer Lucas voort. Ik heb een gevoel dat er nog meer achter zit, meer dan wat hij je verteld heeft.'

'Hoe lang nog?'

'Als de tijd rijp is om ermee op te houden, laat ik het je weten.'

‘Meneer Strand, ik heb alles gedaan wat ik kon! Alstublijft—’

‘Alice, ik heb nu geen tijd voor jouw klachten. Ga gewoon door, dan is alles in orde. Heb je dat goed begrepen?’

‘Ja.’

‘Welterusten dan.’

‘Welterusten.’

Zeven

Uittreksel uit een rede van Nicholas Reid, Genoot van het Instituut, 88e Fase, uitgesproken voor het Technisch College Madera:

Het Instituut is gewijd aan het menselijk uitblinken. Wij trachten heilzame processen te bevorderen en tegelijk ziekelijke en etterende ontwikkelingen te remmen.

Ons credo ontleen wij aan de geschiedenis van het menselijk ras, dat in de loop van miljoenen jaren in het natuurlijk milieu is geëvolueerd.

Wat gebeurt er wanneer een zoutwatervis overgebracht wordt naar zoet water? De vis krijgt stuiptrekkingen en sterft. Ziet dan voor u een schepsel wiens zintuigen, vermogens en instincten stuk voor stuk gevormd zijn door het natuurlijk milieu, door de wisselwerking met zon, wind, wolken, regen; het uitzicht op bergen en verre einders; de smaak van natuurvoedsel; het contact met de bodem. Wat gebeurt er nu wanneer dit schepsel overgeplaatst wordt naar een synthetisch milieu? Hij wordt neurotisch, het slachtoffer van hysterische rages, moedwillige hallucinaties, seksuele perversies. Hij werkt met abstracties in plaats van feiten, en wordt aldus in buitensporige mate een schepsel van het verstand en bovendien is hij niet meer toegerust voor het leven. Geconfronteerd met een reële uitdaging, begint hij te gillen, hij rolt zich op tot een bal, sluit zijn ogen, bevuilt zichzelf en wacht af. Hij is een pacifist die zich niet durft te verdedigen.

Uit *Een beter begrip van het Instituut* door Charles Bronstein (82):

Mannen en vrouwen die zich hebben aangepast aan het verstedelijkte leven ondergaan niet het leven zelf doch een abstractie van het leven, op immer hogere niveaus van verfijning en op steeds grotere afstand van de werkelijkheid. Ze verworden tot ideeënwerkers en dat mondt zelfs uit in uitwassen als daar zijn het beroep van de criticus, de criticus die de kritieken bekritiseert en zelfs de criticus die kritiek heeft op kritieken over kritieken. Dit is een bijzonder triest misbruik van het menselijke talent en de menselijke energie.

Uit *Het Instituut: een eerste benadering* door Mara Murray:

Ons beschermgenie is de titaan Antaeus.

Het stadsleven is een onnatuurlijke gesteldheid.

Zijn wij elitisten, zoals zo dikwijls beweerd wordt? Tja, wij rekenen onszelf in ieder geval niet tot de droesem van de samenleving.

Contrasten, maatschappelijk onevenwicht, uitersten van rijkdom bezien wij met welgevallen. Vaak worden wij beschuldigd van het actief bevorderen van chaos. Maar dat hebben wij nooit toegegeven.

De stedelingen slaan terug!

'Elitaire betweters!'

'Als ze zo gek zijn op het Pleistoceen, waarom trekken ze dan geen dierevellen aan en gaan ze niet in hollen wonen?'

'Bewoners van zeer verheven en zeer afgezonderde ivoren torens die ze abusievelijk aanzien voor het "natuurlijke milieu".'

'Ik scharrel liever met potloden en pennen in een behaaglijk kantoor dan met een kruiwagen door de modder.'

In andere bewoordingen:

'Ik rooi liever de fouten uit iemands manuscript dan aardappels onder de hete zon.'

En ook:

'Ik rij liever in mijn Fissel Flitser dan op een koppige muilezel.'

Gersen stond voor een raam van zijn zitkamer in het Pen-wipers Hotel en staarde peinzend neer op het oude Tara-plein. Het was middernacht en het plein was donker en verlaten. Het licht van de sterren tekende de daken van Pontefract, wierp inktzwarte schaduwen over de puntgevels, onder de daklijsten en duizenden als dwergen drommende schoorstenen.

Gersens stemming weerspiegelde zich in zijn houding. Hij was gemelijk en al zijn energie leek weggevoerd. Het grootse plan was in duigen gevallen. Het programma was geheel naar wens verlopen: Howard Treesong had niet beter kunnen reageren en met Alice Wroke had

hij een kanaal naar Treesong tot zijn beschikking gekregen. En toen, doodleuk, de nederlaag. Wat zijn motieven ook mochten zijn – trots, dringende bezigheden, zijn griezelig scherpzinnige voor gevoel als er gevaar dreigde – Howard Treesong had geweigerd de uitgave van zijn autobiografie te overwegen. Zelfs een vraaggesprek kon er niet af.

Aan de prijsvraag had Gersen verder niets. Met deze hefboom kon hij geen kracht meer zetten. De volgende ochtend zou hij mevrouw Ench de leiding over de hele zaak geven.

Wat nu? Alice Wroke bleef zijn enige band met Treesong, maar die band was zwak geworden en hij kon er niet op vertrouwen.

Nog twee vragen bleven onbeantwoord. Welke macht had Treesong over Alice? Waarom had hij negen mensen met charnay vergiftigd?

De antwoorden waren vermoedelijk te vinden in Wild Isle maar, dacht Gersen misnoegd, die informatie zou wel oudbakken en waardeloos zijn.

Veel interessanter was deze vraag: wat waren dat voor 'dringende zaken' waar Treesong zich momenteel mee bezighield?

Hiervan wist Alice blijkbaar niets. En Gersen kon geen andere bron van inlichtingen bedenken.

Hij liet zijn blik over de daken onder het sterrenlicht dwalen. In de kroegen van Partee zou nog licht branden. Hij keek naar St.-Diarmids Uitspanning en vroeg zich af of Alice nog wakker zou zijn.

Gersen keerde zich van het raam af en bleef roerloos staan. Toen trok hij nijdig zijn Penwipers-hemd uit, schoot een donkergrijze ruimtevaardersbloes aan, trok een zachte pet over zijn voorhoofd en ging naar de deur... Het belletje van de communicator hield hem tegen. Fronsend keerde hij zich naar het instrument. Wie zou hem op dit uur nog bel len?

Het scherm gloeide aan met het bleke, lange gezicht van Maxel Rackrose. 'Meneer Lucas?'

'Ja?'

Rackrose sprak op een zorgvuldig nonchalant gehouden

toon: 'De informatie die u wilde hebben – het natrekken van de identiteiten en zo – is klaar, op wat stukken en beetjes na.'

Rackrose klonk zo ternauwernood beheerst dat Gersen meteen de oren spitste. 'Ik hoop dat ik u niet uit uw bed heb gebeld?' vroeg Rackrose. Het was duidelijk dat dit hem niet zeer veel kon schelen.

'Nee. Ik was net op weg naar buiten.'

'Waarom komt u dan niet even naar kantoor? Volgens mij zult u wel geïnteresseerd zijn in wat we binnengekrepen hebben.'

'Ik kom er direct aan.'

De kantoren van *Cosmopolis* sloten nooit; het werk ging dag in, dag uit het hele etmaal door. Een hoge glazen deur schoof suizend opzij toen Gersen aankwam. De hal bevatte een blikvanger in de vorm van lichtende platen van gekleurd glas die een mercatorprojectie van de Aarde weergaven.

Gersen nam de lift die zich hoog in de noordelijke toren boorde, waar zich de kamers van Maxel Rackrose bevonden die zich nu sierde met de titel 'Opzichter van allerhande operaties'. De voorste kamer, waaruit Rackroses bestudeerde houding van kieskeurige man van de wereld al duidelijk bleek, was een oefening in de meest verfijnde uitwassen van de stijl genaamd Hoog-Clopshott. De kamer waarin Rackrose zich meestal ophield was een wanordelijke rimboe. Op de lange tafel lagen stapels boeken en tijdschriften, kranten, foto's, rommel, aandenkens en onbegrijpelijke stukjes puin. Er stonden een paar krukken, een communicator, een gecompliceerd theezetapparaat, een machine waarmee men kaleidoscopische patronen op de muur kon projecteren en een uitgemergeld beeld van een drie meter lange naakte vrouw, wier buik stipt op het hele uur openging zodat er een vogeltje naar buiten kon treden dat 'koekoek' riep.

Rackrose was een lange, hoekig gebouwde jongeman die dure maar ongewone kleren droeg. Hij had een beetje een paardegezicht, sluik blond haar en blauwe ogen met zware

oogleden. Hij groette Gersen op een opzettelijk achteloze manier. 'Ga zitten, als u zo goed wilt zijn.' Met zijn slappe witte hand wapperde hij naar een van zijn kostbare antieke stoelen. 'Misschien een kop thee? En een kaakje?'

'Dat zou fijn zijn.'

Toen de thee ingeschonken was en de anijskoekjes klaarstonden, liet Rackrose zich in een stoel bij een niervormige tafel zinken. 'En hoe loopt uw prijsvraag?'

'Heel goed. Een van de inzenders heeft negen van de tien namen goed en als niemand het beter doet, denk ik dat we hem tot winnaar zullen uitroepen. Hoe staat het met jouw verificaties?'

Rackrose strekte zijn benen, drukte zijn vingertoppen tegen elkaar en keek zuinig naar het plafond.

'Overeenkomstig uw instructies heb ik alle beschikbare informatie laten verwerken. Ik begon met de Index* en de informatie uit onze eigen archieven. Ik kan wel zeggen dat het natrekken geen problemen opleverde. De tafelgasten zijn allemaal personen van aanzien met een goede reputatie. Met uitzondering van nummer 6. Geen van zijn veronderstelde namen kan in verband gebracht worden met andere dan oneerlijke praktijken. Kortom, het schijnt een boef te zijn.'

'En de anderen?'

'Aha! Daar deden wij een boeiende ontdekking. Ik kwam steeds weer verwijzingen naar het Instituut tegen, opmerkingen in de trant van "volgens zeggen bekleedt hij een hoge rang in het Instituut" en "een klaarblijkelijk hoge Genoot". Beatrice Utz blijkt zelfs de Graad 103 te bezitten. Artemus

* Een identiteitengids die oorspronkelijk samengesteld is door de IPCC en voortdurend aangevuld wordt door andere bureaus. De Index bevat alle archieven uit de geschiedenis, de gegevens van de administraties van de sociale verzekeringen, militaire persoonsgegevens, passagierslijsten van interplanetaire vaartuigen, de gegevens van de burgerlijke stand over geboorte, huwelijk en overlijden, telefoon-gidsen, examen- en promotielijsten van scholen en universiteiten, de persoonsgegevens van misdadigers, ledenlijsten van clubs, verenigingen en genootschappen, namen die door automatische leesapparatuur uit het dagelijks nieuws worden geoogst.

Gadouth was de Triune*.' Maxel Rackrose pauzeerde om Gersen de tijd te geven na te denken over de betekenis van deze openbaring.

Gersen bestudeerde de foto, die hij allang in de kleinste details kende. Toen kreeg hij een vreselijk vermoeden, een gevaarlijk en ontzettend idee. 'Tien mensen: kan dit de Dexade zijn?'

'Dat is ook bij mij opgekomen,' zei Rackrose.

Gersen dacht na. Rackrose wist niets van de vergiftigingen, en ook niet dat nummer 6 Howard Alan Treesong was. Hij vroeg: 'Wie heeft in deze buurt de hoogste rang?'

Rackrose zei met een frons tegen het plafond: 'Op Bonifatius zit een kluizenaar die een hoge rang moet hebben. Ik heb gehoord dat hij lid moet zijn van de Dexade. In dat geval zou dit geen foto van de Dexade kunnen zijn, want er staat niemand van Bonifatius op.'

'Wie is de hoogste Genoot in Pontefract?'

'Ik weet het niet, maar ik zal het aan Condo vragen. Hij weet zulke dingen.' Bijna fluisterend stelde Rackrose vragen in zijn communicator. Hij maakte aantekeningen op een roze kladblok. 'Mooi zo.' Met een afgescheurd blaadje draaide

* Het Instituut deelt zijn Genoten in rangen in die lopen van 1 tot 111. Nummer 111 is de Triune. De Fasen 110 en 100 zijn altijd vacant.

De Fasen 101 tot en met 109 zijn beperkt tot een enkele Genoot. Samen met de Triune vormen deze rangen de Dexade, hoewel deze benaming ook gebruikt wordt voor alleen de negen Genoten met rang 101 tot en met 109.

De Genoten promoveren van 101 tot Triune naar anciënniteit.

Slechts drie Genoten hebben de rang 99. Als er in de Dexade een vacature ontstaat, wat gewoonlijk slechts gebeurt door het overlijden van een van de Genoten, kiezen de overlevenden een van de drie 99-ers in de vacature.

Van de drie Genoten met rang 98, schuift er een op naar 99. Op soortgelijke wijze promoveren de Genoten van 90 naar boven. Onder de 90 is het aantal tot een bepaalde Fase toegelaten Genoten niet aan beperkingen gebonden.

Het is moeilijk om Fase 89 te bereiken. 99 worden is nog moeilijker. Een Genoot die in Fase 101 wordt gekozen, heeft een goede kans om Triune te worden. Dat geldt niet noodzakelijk voor 99; een Genoot met die rang die vijanden onder de Dexade heeft gemaakt, komt misschien nooit verder.

hij zich weer naar Gersen. 'Ze heet Leta Goynes. Ze woont buiten in Bray, Flahertybocht 17 en ze schijnt een rang van wel 60 of 65 te hebben.'

Gersen ging met het adres naar zijn eigen kantoortje, dat heel wat minder schitterend was dan dat van Rackrose, om de vrouw op te bellen. Ze meldde zich met een rustige stem. 'Met Leta Goynes.'

'Het spijt me dat ik u zo laat nog stoor, mevrouw Goynes. Ik ben Kirth Gersen en ik wil graag met u overleggen over een bijzonder belangrijke zaak.'

'Nu?'

'Helaas wel. Het betreft het Instituut en het is verschrikkelijk urgent. Als u het goedvindt, ga ik nu meteen naar uw huis.'

'Waar bent u nu?'

'In het gebouw van *Cosmopolis*.'

'Neem dan de metro naar het overstapstation Bray en vandaar gaat u met een taxi naar de Flahertybocht.'

Toen Gersen het huisje op nummer 17 van de Flahertybocht naderde, gleed de voordeur open. In de deuropening zag hij tegen het licht een vrouw met donker haar staan. Ze was stevig gebouwd en verkeerde kennelijk in uitstekende conditie. Na een vluchtige inspectie van haar bezoeker trad ze achteruit. Gersen liep naar binnen en zij sloot de deur achter hem. 'Hierheen,' zei Leta Goynes en ze leidde hem haar keurige salon in. 'Thee?'

'Graag.'

Ze schonk de thee in en gaf Gersen een kop. 'U kunt gaan zitten waar u wilt.'

'Dank u.' Gersen koos een stoel. Leta Goynes bleef staan. Ze was een tamelijk knappe vrouw, gerijpt, haar zwarte haar was kortgeknipt, haar wenkbrauwen waren vol en zwart. Haar donkere ogen keken Gersen onbevangen aan. '*Cosmopolis* kent geen Kirth Gersen.'

'En dat is ook niet de bedoeling. Daar noem ik mezelf Henry Lucas en ik speel voor speciaal redacteur.'

'Bent u een Genoot?'

‘Niet meer. In Fase 11 kwam ik erachter dat het Instituut en ik vaak tegenstrijdige plannen hadden.’

Met een flauwe glimlach knikte Leta Goynes kort. ‘En?’

Gersen gaf haar de foto van de wedstrijd. ‘Heeft u deze foto gezien? Hij is in het tijdschrift *Aanwezig* verschenen.’

‘Dit is de eerste keer dat ik hem zie.’

‘Wat denkt u ervan?’

‘Niets speciaals.’

‘U herkent niemand?’

‘Niemand.’

‘Het zou heel goed de Dexade kunnen zijn. Artemus Gadouth is deze meneer. Hij is Triune, zoals u wel zult weten.’

Leta Goynes knikte. ‘Ik heb hem nooit ontmoet.’

‘Hier ziet u Sharrod Yest... Dianthe de Trembuscule... Beatrice Utz, Fase 103... Ian Bilfred... Deze heer noemt zich Sparkhammer... dit is Sabor Vidol, 99... John Gray... Gadouth... Gieselman, 106... Robun Martiletto.’ Hij zweeg.

De vrouw zei: ‘Dit is niet de voltallige Dexade. Drie van deze mensen – de nummers 5, 6 en 7 – zijn waarschijnlijk Fase 99. Vorige maand is Elmo Shookey ons ontvallen. Ik neem aan dat dit banket voorafgaat aan de promotie van een 99.’

‘Misschien is het niet zover gekomen,’ zei Gersen. ‘Op nummer 6 na zijn ze allemaal vergiftigd met charnay.’

Haar gezicht werd koel en een beetje hooghartig. ‘Het Instituut is niet alleen sterk; het is ook veerkrachtig. De normale aanpassingen aan de situatie zullen in gang gezet zijn.’

‘In dit geval zal dat niet zo eenvoudig zijn. De enige overlevende, nummer 6, heeft de anderen vergiftigd. Zijn naam is Howard Alan Treesong.’

Leta Goynes staarde naar de foto. ‘Dat is verschrikkelijk nieuws – als het waar is. En ik zie dat het waar moet zijn... Hoe is hij tot de negennegentigste Fase opgeklommen?’

‘Door bedrog, afpersing, angst, hersenspoeling – denk ik. Hij heeft beslist niet alle lagere rangen doorlopen. Maar belangrijker is dit: welke leden van de Dexade ontbreken op deze foto? En waar zijn ze?’

Leta Goynes wist een koude, ruwe lach op te brengen. 'In deze situatie is dat bijzonder gewichtige informatie.'

'Juist. En ik zou een van Treesongs trawanten kunnen zijn.'

'Of Treesong zelf.'

Gersen gaf haar het visitekaartje van Jehan Addels. 'Belt u deze man op. Hij is een man van hier met een goede reputatie. Vraagt u hem wat u maar over mij wilt weten.'

De vrouw liep naar de communicator. 'Eerst zal ik iemand over Jehan Addels vragen.'

Ze deed behoedzaam navraag terwijl ze Gersen onderwijl niet uit het oog verloor. Toen belde ze Addels op. Na enige tijd kwam hij aan het toestel, geërgerd dat zijn rust verstoord werd. Gersen zei tegen hem: 'Deze dame is Leta Goynes. Beantwoordt u alstublieft alle vragen die zij u wil stellen.'

Leta Goynes ondervroeg Addels een kwartier lang en toen wendde ze zich langzaam van het toestel af. Allengs had zij weer de houding aangenomen die de hogere rangen van het Instituut kenmerkte: een onverstoorbaar kalme onverschilligheid ten opzichte van alle gebeurtenissen, inclusief haar eigen comfort.

'Addels bekleedt u met een opmerkelijke reputatie.' Nadenkend dronk ze van haar thee. Ten slotte sprak zij bedachtzaam: 'Het Instituut heeft de neiging de gewone maatschappelijke problemen te negeren, zelfs misdadigers die zo berucht zijn als Treesong. Toch...' Er verscheen een vastberaden uitdrukking op haar gezicht. 'Ik zal u de informatie geven die u wilt hebben. Drie leden van de Dexade staan niet op de foto. Het zijn 101, 102 en 107. De dood van 107 was de aanleiding voor dit conclaaf. 101 woont in afzondering op Bonifatius, op een plek die Athmore Violet heet en die ligt in de meest woeste streek van 's Werelds Zwogen. Zijn naam is Dwyddion en hij is onze Triune, al weet hij dat misschien niet eens, aangezien hij niemand ontvangt en weigert met anderen te communiceren.'

'En 102, wie is dat?'

Leta Goynes grijsde scheef. 'Die heette Benjamin Wroke. Hij is verdronken in de Shanarozee. Vorige week spoelde zijn lijk aan op het strand van Cele, dat bij Wild Isle ligt.'

Acht

Uit de *Sterrengids voor iedereen*:

Vega: Alpha Lyrae

...De drie binnenste planeten, Padraic, Mona en Noaille, zijn verschroeide steenklompen die liggen te bakken in het felle, hardvochtige schijnsel van de Grote Witte Ster. Noaille houdt zijn ene kant onveranderlijk naar Vega gericht en wordt gekenmerkt door zijn vloeibare kwikregens die op de donkere kant neervallen en vervolgens naar de hete kant stromen, waar ze verdampen en weer terugzweven naar de donkere zijde.

Hierna komen de bewoonde werelden: Aloysius, Bonifatius en Cuthbert. Cuthbert is vochtig en moerassig, met maar enkele prettig bewoonbare gebieden. Dit komt mede door de talrijke insecten waaraan Cuthbert zijn bijnaam ontleent: het Torrenjagersparadijs.

Aloysius is de volgende in rangorde, met een gematigd klimaat, zij het nogal vochtig. Het is de dichtstbevolkte Vegaanse planeet.

De vroege geschiedenis van Aloysius wordt gedomineerd door de rivaliteit tussen diverse godsdienstige sekten. De gevolgen van de hierdoor verwekte haat en oorlogen zijn nog tot op heden terug te vinden in de vorm van een provinciaalse achterdocht, met name op het platteland. De steden Pontefract, New Wexford en Yeo zijn betrekkelijk kosmopolitisch.

Bonifatius, de buitenste en grootste van de bewoonbare werelden, is somber en nat en als een karikatuur van zijn zusterplaneten zijn alle daar aanwezige hardvochtige en eigenaardige omstandigheden in overdreven vorm op Bonifatius terug te vinden. De oceanen worden geteisterd door verschrikkelijke stormen, de landmassa's vallen op door een buitensporige topografie. Immense vlakten zijn overgeleverd aan de macht van de winden en de regens; er zijn bergen, grotten, rotsspleten en steile afgronden; brede rivieren stromen van zee tot zee. Hier en daar is het land bewoonbaar, maar prettig en comfortabel is het er nooit.

Vanaf de allereerste tijden hebben de handige en vooruitziende bewoners van Aloysius de ongestuvige woestenijen van Bonifatius als straffkolonie gebruikt en zo peurden zij nog waarde uit het waardeloze. Hier loosden zij de atheïsten, de onverbeterlijken en de onbruikbaren van de Vegaanse werelden.

Als ze in Port Swaven gearriveerd waren, werden de veroordeelden onder handen genomen in een doorgangsverblijf dat gedreven werd door de Orde van St.-Jedasias. Een zekere abt Nahut verwierf door goddelijke openbaring instructies aan welk regiem pas aangekomen veroordeelden moesten worden onderworpen om ze zo goed mogelijk voor te bereiden op het leven op Bonifatius.

De methoden die hierbij gehanteerd werden, waren drastisch en uniek. Veel van de overlevenden liepen genetische schade op, welke stabiel bleek te zijn, zodat er aldus per ongeluk een nieuw menselijk ras werd geschapen. Dit waren de 'Fojo's', een van de bezienswaardigheden van het menselijk heelal. De typische Fojo was lang, had broodmagere armen en benen, grote handen en voeten, knoestige, zware gelaatstrekken en een bos witte pennen in plaats van hoofdhaar. De Fojo's werden functioneel gezien het inheemse ras van Bonifatius en ze migreerden naar alle beschutte hoeken en gaten in de troosteloze dalen van hun ongestuvige wereld.

In een klein aantal stadjes, namelijk Slayman, Cashel Creary, Nahutty, Kaw Doon en Vedelstad hebben een paar gewone mannen en vrouwen winkels en bureaus en verlenen technische diensten. Ze drijven handel met de Fojo's in wederzijdse afkeer.

De Orde van St.-Jedasias is reeds lang ter ziele, maar een van de bitterste kosmische ironieën wil dat de Fojo's nog altijd een versie van het Jedasische geloof aanhangen en in ieder Fojo dorpje staat dan ook een vierkante Jedasische kerk.

De tijd was plotseling een kritieke factor geworden aangezien Dwyddion, kluizenaar en sinds kort Triune, vast en zeker het onderwerp was van een van Treesongs 'urgente bezigheden'. Gersen begaf zich in allerijl van het huisje van Leta Goynes naar de ruimtehaven, waar hij regelrecht in zijn Fantamische Flittervlerk stapte en opsteeg naar de ruimte.

De automatische piloot liet het scheepje een hoge bocht over Vega beschrijven om aan de andere kant van de ster weer te dalen naar waar Bonifatius in zijn baan ronddraaide. Het was een primitieve wereld die niets van waarde bezat voor plunders, rovers en ontvoerders en er was dan ook niemand die de toegang tot de planeet controleerde. Gersen daalde zonder dat iemand zich ermee bemoeide naar de schelle blauwzwarte en witte schijf.

Hij sloeg de *Vegaanse gazette* er op na, maar daarin vond hij alleen een enkele vage verwijzing naar Athmore Violet. De Skak-keten liep diagonaal over een deel van de planeet dat 's Werelds Zwoegen heette in het midden van St.-Crodeckers Continent. Langs de zuidflank van de Skak slingerde de Meaughervier zich door het Meaughedal en daar zag Gersen het stadje Poldoolie aangegeven. Hier zou hij wellicht informatie kunnen krijgen.

Het oppervlak van Bonifatius, dat schuilging achter wolken en gecamoufleerd werd door de schaduwen van de wol-

ken, bood geen opvallende aanknopingspunten waaraan men zich kon oriënteren. Gersen moest met de signalen van radiobakens werken om de coördinaten van het stadje Poldoolie uit te rekenen. Toen dat gebeurd was, scheerde hij de zware atmosfeer in.

Boven het Meaughedal was de lucht helder. Poldoolie bleek een triest hoopje stenen gebouwen naast een paarse voitch* te zijn. Gersen landde in een spiraal en zette de Flittervlerk op een halve kilometer oostelijk van de stad aan de grond in een soppend weiland.

De plaatselijke tijd was het noenuur. Gersen stapte uit zijn vaarttuig en kwam terecht in een vochtige koude wind die naar modder en zurige begroeiing rook.

Uit de stad kwam een tiental slungelige straatjongens aanracen met grote sprongen. De grootsten stootten de kleineren uit de weg, de kleinsten vloekten en lieten de groteren struikelen. Ze droegen allemaal gore witte kaftans die ze ophesen onder het rennen, zodat ze witte benen en knobbels knieën bleken te bezitten. Hun koppen waren smal, hun gezichten grof en lomp gebouwd. Op de smalle schedels stak een bosje stijve witte pennen omhoog. De eerste die bij het schip arriveerde, hield een halve meter voor Gersen halt en krijste: 'Ik ben de wachter, ik ben hier het eerst, de anderen zijn beukers, betaal ze nop! Ik ben Keak, ik krijg de gautch.'

'Gautch? Wat is dat?' vroeg Gersen.

'Mijn beloning. Ik moet óf vijf swæ hebben, óf vijf prentenboeken.'

De andere jongens riepen met begerige stemmetjes: 'Geef hem boekjes als gautch! Goeie boekjes, met bosers! Yetche bosers!'

'Bosers? Wat zijn dat nou weer?'

Daarvan schoten de kinderen in de lach, maar besmuikt.

* Voitch is een enkel organisme, te vergelijken met gigantisch korstmoss. Op vijftien meter hoge bruingele of lichtgrijze stengels torst de voitch een zwarte mat van drie meter dikte. Bepaalde soorten voitch zijn giftig, andere zijn vleeseters en rovers. De ongevaarlijke exemplaren leveren voedsel, drinken, vezelmateriaal, beschutting en farmaceutica.

Keak veegde zijn mond af en legde het uit. 'Bosers – met van die grote reten en geen kleren aan! Yetche bosers: dat zijn de lekkerste!'

'Nou begrijp ik het,' zei Gersen. 'En als ik nu geen geld betaal en ook geen plaatjes van naakte bosers – wat dan?'

'Dan komen de beukers! Die lelijke chuts daar verderop! Die rammen je ferberatorokristallen te barste en ze gieten stinkende hondepis in je luchtinlaten. Dus betaal maar, dan hou ik ze koest.'

Gersen dacht na. 'Hoe kun jij zoveel beukers in bedwang houden?'

'Ze zouden wel gek zijn als ze mij uitdaagden. Cukkins! Vertel hem wat ik met jou zou doen.'

'M'n woord, als ik ook maar een twittel kapotbeukte, dan zou hij me kop in me eigen kont rammen. 't Is een scarfer, hoor, die Keak, en hij kan er wat van.'

Gersen knikte. 'Zo, Keak, ik begrijp dat het je ernst is. Maar ik geloof wel dat het beter is als ik iedereen hier tevreden stel. Welaan, kom dan hierheen, jongens, naar de andere kant van de boot; in het ruim heb ik mooie spullen voor ferme knapen zoals jullie.'

'Hè?' vroeg een kleine jongen verbaasd. 'Wat voor mooie spullen?'

'Wat zou je zeggen van boserboekjes?' vroeg Gersen. 'Tientallen, en allemaal ontzettend vies!'

'Zo mag ik 't horen!' riep Keak opgetogen. 'Laat zien, laat zien!'

'Kom dan mee.' Gersen liep om het schip heen, gevolgd door de dravende en springende knapen. Hij wees Keak aan. 'Jij krijgt de eerste keus. Schiet wel op, want ik heb niet veel tijd.'

Keak stoof de ladder op, de anderen haastten zich achter hem aan en Gersen sloot de stoet.

'Er is hier niks geen licht,' riep Keak. 'Maak licht! Laat ons je bosers zien.'

'Met brede reten, grote memmen.'

Gersen drukte een knop in en het licht ging aan in het ruim, dat volmaakt leeg was.

'Hél' riep Keak verontwaardigd. 'Er is hier nop!'

Gersen grinnikte. 'Alleen maar een bende jonge boefjes. Ik ga nu doen waar ik hier voor ben gekomen en ik sluit jullie op. Als jullie er een troep van maken, vlieg ik met jullie naar de bergen en zet je daar af en dan ben je vana-vond niet op tijd thuis voor het eten. Dus gedraag je maar netjes!'

Hij liep achteruit de ladder af en deed het luik op slot. Toen begon hij aan de tocht over het natte weiland naar de stad. Na enige tijd kwam hij op een pad dat evenwijdig liep aan een afwateringssloot die verstopt was met vuurrood slijm.

Aan het begin van de stad passeerde hij een huisje dat op palen boven het drasland stond. Hieronder zat een ineengedoken oude man stenen uit een zak op drie stapeltjes te sorteren.

Gersen riep hem toe: 'Hoidaar! Kunt u mij zeggen waar Athmore Violet ligt? Ik kan het op mijn kaart niet vinden.'

De oude man reageerde op geen enkele manier. Denkend dat hij hem niet had gehoord, liep Gersen op hem toe. Nu gooide de oude een lap over zijn stenen en zich op zijn lange benen weggreppend als een lompe spin, verschool hij zich in de rommel onder zijn stulp.

Gersen ging maar verder over het pad. Opnieuw naderde hij een huis, wat groter dan het eerste en met een zwart energieblok op het dak, dat bekroond was met een religieuze fetisj. In het poortje in de lage muur stond een man met een hoge kegelvormige hoed op zijn hoofd.

Gersen bleef staan en begroette de man vriendelijk. 'Goedendag, meneer.'

'Ja, ja,' antwoordde de Fojo op een trage, neerbuigende toon.

Gersen wees met zijn duim naar het eerste huisje. 'Waarom verstopt die grijsaard zich onder zijn huis?'

De Fojo grinnikte. Wat was Gersen naïef! 'Hij is mijn-delver, spreekt dat niet vanzelf? Dat zijn zijn nieuwste ertsen. Kijk maar onder het huis: zie zijn ogen glimmen! Hij heeft een bylo-by. Als u aan zijn ertsen was gekomen, had hij uw hoofd en uw oren weggeblazen.'

'Ik wil alleen inlichtingen hebben. Waar ligt Athmore Violet? Het staat niet op mijn kaart.'

'Allicht niet. In Athmore Violet delft Bugardoig alexandrieten!'

'Alexandrieten interesseren me niet. Ik zoek iemand die daar in de buurt woont. Kunt u mij wijzen hoe ik in Athmore Violet kom?'

De Fojo gebaarde met zijn duim naar het stadje. 'Dat moet u aan Bugardoig vragen.'

'Ik heb haast. Ik wil geen tijd verspillen met het zoeken van Bugardoig.'

'Wees maar niet bang, hij vindt u wel zodra hij uw schip op zijn waterweiland ziet staan, en hij verspilt dan echt geen tijd.'

'En u? Voelt u er niets voor om honderd SWE te verdienen? Help mij dan mijn vriend te zoeken.'

'Bij Athmore Violet, zei u. Dat moet dan de kluizenaar van de Voymont zijn.'

'Hij woont in afzondering, dat klopt.'

'Athmore Violet en de Voymont: twee riskante plekken, alleen al vanwege Bugardoigs mijnen.'

Uit het huisje klonk een schorre stem: 'Neem het geld aan, Lippold. Doe wat gewenst wordt! Het is een kleine moeite.'

Lippold stoorde zich niet aan dit advies. Hij was schijnbaar zijn belangstelling voor Gersen kwijtgeraakt en stond nu sereen door het dal te staren. De wolken braken open en Vega liet zijn schitterend heldere schijnsel over het land knetteren. Alles begon te leven van kleur: de moerasbrem bruin en oker, de bergen achter Poldoolie blauwzwart en wit, de voitch werd paars met een onverklaarbare blauw-groene stralenkrans aan de onderkant. De wolken sloten zich weer, als een dichtklappende val: het Vegalicht verdween. Lippold bleef onberoerd door de plotse luister en de even abrupte verdwijning ervan. Gersen ging verder. Het stadje was een grillige groep stenen hutten, stallen en schuren, tien winkeltjes en een kroeg, een logge Jedasische kerk.

In de hoogte botsten wolken uit oost en west op elkaar. Ze begonnen te draaien en te zieden en het ging regenen.

Gersen keek over zijn schouder: wazig in de regen staand had Lippold zich niet verroerd.

Gersen rende de beschutting van het overhangende dak van een gesloten reparateurswerkplaats binnen. Alleen de kroeg leek open te zijn.

Hij wachtte even. De regen bleef in grijze gordijnen neervallen, af en toe verlicht door bliksemflitsen. Gersen zag lange gedaanten door de plensbui naar de kroeg draven, zich bij de deur uitschudden en dan binnengaan. Een kort ogenblik liet de regen af. Gersen maakte gebruik van de pauze om naar de kroeg te rennen.

Binnen trof hij een langwerpig lokaal met een toog aan de ene kant en tafels en banken aan de andere. Een rij hoge vensters met gele micaruiten liet een troosteloos licht binnen. Aan de tafels zaten groepjes Fojo's over kroezen warme, gekruide likeur gebogen. Gersens neusvleugels vertrokken even van de scherpe lucht van de hete drank die zich vermengde met de zure walm van natte kleren en vochtige huid.

Toen hij binnenkwam, stokten alle gesprekken en alle hoofden draaiden zich naar hem toe. Rijen melkblauwe ogen namen hem scherp op. De mannen droegen allemaal een ijsmuts over hun pennen en naast iedere tafel hingen zulke mutsen op stokken. Gersen knikte het gezelschap beleefd toe en liep naar de tap. De kroegbaas kwam bij hem terwijl hij zijn enorme handen afveegde aan de om zijn middel gebonden vuile handdoek. 'Wat mag het worden?'

'Ik zou graag een paar woorden wisselen met iemand die Bugardoig heet,' antwoordde Gersen. 'Is deze heer misschien hier te vinden?'

'Alois Bugardoig is niet hier en wat moet u van hem waarzonder u niet beter af bent? En waarom draagt u geen hoed? Waar zijn uw manieren?'

'Sorry, ik heb geen hoed.'

'Maakt niet uit, u zou er toch uitzien als een rare pias als de prud naast uw wang hangt als een uitgeputte coigel. Aha, wie hebben we daar?'

Er kwam een zware, grote man de kroeg binnengesjokt. Zijn lichtblauwe spleetogen verdronken bijna in zijn bolle

appelrode wangen. Hij liep naar een stok, pakte er een 'prud' vanaf en trok hem met een handige beweging over zijn pen-nenbos. Gersen vroeg aan de kroegbaas: 'Is dat Bugardoig?'

'Ha ha! Dat is om te lachen, of goed voor een geweldige steek van woede als je Bugardoig mocht zijn. Nee, dat is Looke Hollop en hij leegt de stadsbeerput. Kijk naar zijn armen. Het is een sterke man, Hollop, maar hij lijkt niet op Bugardoig. Drinkt u wat? Houdt u van onze gekookte twirps?'

'Wat heeft u verder nog te bieden?'

'Weinig. Het is goed genoeg voor ons; bent u zo iemand die door zijn neus gaat zitten blazen en fluiten omdat hij zich te goed voelt voor onze goede twirps?'

'Zeker niet,' zei Gersen. 'Wees zo vriendelijk mij een por-tie te serveren.'

'Goed gesproken. Jocko! Een riedel twirps voor deze buitenlander. En kijk hier, omdat ik medelijden met u heb zal ik iets fatsoenlijks voor uw hoofd in mekaar flansen.' En de kroegbaas propte wat papier in een gevlekte en fettige prud en trok die over Gersens hoofd, zodat het opgestopte deel eerst naar de ene en toen naar de andere kant afzakte. 'Mooi is 't niet,' zei de man, 'maar wel beter, vooral omdat u met Alois Bugardoig van doen wilt hebben, die zeldzaam fijne manieren heeft. Hij heeft zelfs gezworen dat hij op de Heilige Dag niemand kwaad zal doen, niet te geloven hè? Sommigen beweren dat hij alle andere dagen alleen maar des te erger is. O zorgelijk, wie is dat nu?'

Een Fojo met een borstkas als een ton en een verfomfaaid gezicht als een berg zwammen kwam binnen. Gersen vroeg: 'Is dat Bugardoig?'

'Hij? Nee hoor. Dat is Shirmis Poddle. Shirmis, wat wens je? Het gewone?'

'Ja, bij gebrek aan beter. Waar zou m'n aterlingetje toch uithangen? Hij hoort nu de dekkers te tiddelen maar er is nog geen flap van zijn jurk te bekennen. Nou ja, zijn botten zal ik kneuzen en niet de mijne.'

De kroegbaas schoof een pot zwaar gekruide twirps over de toog. 'Drink met vreugde, Shirmis. Vandaag is het tot nog toe rustig.'

‘Is dat norske geval onderweg? Of zou ik een ogenblik rust mogen kennen?’

‘Alleen het Hoge Oog ziet zover. Still! Hoor je hem nu?’

Shirmis keek nog eens naar de ingang. ‘Dat is alleen maar de donder. Maar toch—’ Hij tilde zijn pot op en dronk. ‘—je hebt m’n zenuwen wakkergeschud en me besnoerd gemaakt. Ik vertrek naar rustiger oorden.’

De kroegbaas keek hem na. Spijtig schudde hij het hoofd. ‘Angst is een vreemd zintuig en laat zich niet verklaren. Ah daar, is dat nog steeds de donder, of is ’t Bugardoig die zijn poot schudt?’

Weer kwam er een Fojo de kroeg in. Zijn schouders pasten amper tussen de deurposten. Dubbele steunberen van spiermassa welfden zich naar zijn kaken, zodat zijn hoofd smaller leek dan zijn nek. Zijn mond was een jaap in zijn hoofd, zijn neus een bonk kraakbeen.

Gersen keek de kroegbaas aan. ‘En daar hebben we...?’

‘Daar ziet u Bugardoig, en vandaag heeft hij de vlammen in zijn blik. Iemand heeft hem onheus bejegend en het kan ons allemaal wel slecht vergaan. Zit uw prud recht?’

‘Ik hoop het. Wat drinkt hij?’

‘Het gewone en dan nog een paar.’

‘Geef hem een dubbele portie.’ Gersen wendde zich tot Bugardoig, die smeulend en zoekend tussen de klanten keek. Toen viel zijn oog op Gersen bij de bar en zijn lichaam schokte overdreven van afkeer. ‘En wat moet dat daar, met zijn hoed scheef op z’n kop en het smoel van een waterspuwer?’

‘Een kennis in Pontefract heeft me gevraagd u op te zoeken. Hij gaf me de raad mijn schip op uw waterweiland neer te zetten omdat u befaamd bent om uw edelmoedigheid. Overigens heb ik een dubbele portie drank voor u besteld.’

Bugardoig pakte de ene kroes met zijn rechterhand en dronk hem leeg; daarna vatte hij de tweede in zijn linkerhand en goot de inhoud even vlot in zijn keel. De lege kroezen zette hij neer.

‘Nu over tot zaken. Omdat ik geen uitzonderingen maak,

betaalt u mij nu meteen honderd swe landingsgeld, staangeld en parkeerkosten voor een maand.'

'Laten we eerst een gewichtiger zaak bespreken,' zei Gersen. 'Heeft u nu een paar uur tijd over?'

'Voor wat?'

'Een winstgevende onderneming.'

'Leg maar uit.'

'In de buurt van Athmore Violet woont een belangrijke man die we terstond moeten bezoeken.'

'Hè? Wie dan? Die krankzinnige kluizenaar op de Voymont?'

'Hij is niet helemaal gek,' zei Gersen. 'Hij heeft u zelfs aanbevolen als de meest geschikte persoon om mij naar de Voymont te brengen, aangezien uw land daar dichtbij ligt.'

Bugardoig bulderde een schaterlach. 'Niet zo dichtbij dat ik mijn leven wil riskeren op de Voymont. Dus betaal me mijn geld en ga alleen naar de Voymont. En als u langs Athmore Violet gaat, reken dan op mijn intense misnoegen.'

Gersen knikte nadenkend. 'Goed, gaat u dan mee naar mijn boot; zoveel geld heb ik niet bij me.'

Bugardoig verwrong zijn gezicht tot een verbijsterde grimas van ergernis. 'Moet ik door het natte moeras soppen omdat u zo stom bent geweest om uw geld te vergeten?'

'Als u hier wilt wachten vind ik het ook best,' zei Gersen. 'Ik kom het wel brengen.'

'Ha!' bulderde Bugardoig. 'Zo makkelijk laat ik me niet beetnemen. Kom; als het moet, dan moet het maar. Naar uw schip, en daar reken ik tien swe opslag voor.'

'Wacht eens even!' kreet de kroegbaas. 'Ik moet een derdstuk* voor de drank hebben!'

Gersen legde een munt op de toog en wenkte Bugardoig. 'Laten we opschieten voordat het weer gaat regenen.'

Bugardoig mopperde gedempt maar hij ging mee naar buiten. Ze liepen over het pad onder de paarse hemel, langs de huisjes waar Lippold nog in dezelfde houding stond, langs de stulp van de mijndelver, die nergens te zien was en het waterweiland van Bugardoig op.

* Een munt ter waarde van driekwart swe.

Toen ze bij het schip kwamen, zei Gersen: 'Wacht hier; ik spring even aan boord en pak het geld.'

'Vermoei me niet met flauwe grappen!' zei Bugardoig. 'Maak open; ik verlies je niet uit de greep van mijn nagels tot ik heb wat mij toekomt.'

'De Fojo's zijn een achterdochtig ras,' zei Gersen. Hij klom de ladder op en opende de sluisdeur met Bugardoig op zijn hielen. 'Hierheen,' zei hij. In het achterste schot van de salon schoof hij een deur open en wenkte Bugardoig. 'Hierdoor.'

Bugardoig duwde hem ongeduldig uit de weg en stampte het ruim in; Gersen sloot de deur en maakte de klampen dicht terwijl Bugardoig zijn vergissing bemerkte en zich tegen de deur wierp. Gersen drukte zijn oor ertegen en hoorde daarachter schelle stemmen. Grijnzend ging hij naar de besturing, bracht de boot in de lucht en vloog weg door het Meaughedal. In de diepte bewoog de rivier zich als een trage grijze slang naar het zuiden door terrassen met vlekken van verschillende begroeiing: grijze kropstruiken, paarse voitch, bleke groene wasplant, zwarte roetbomen. Minaretten van roze en geel landkoraal staken vijftientwintig meter de hoogte in; giforanje vegen gaven kolonies rondtrekkende musken aan.

Tien mijlen gleden onder de boot door. Gersen daalde naar een veld van breedbladig zilvergras. Hij stapte uit en liep om naar het buitenluik van het ruim. Hij opende het en trok de ladder uit. Toen riep hij: 'Keak! Keak! Zeg eens wat!'

Een stuurse stem antwoordde: 'Wat moet ik zeggen?'

'Hoeveel troep hebben jullie daarbinnen gemaakt?'

Een korte stilte en toen antwoordde Keak luchtig, terwijl zijn stem halverwege oversloeg: 'Ik persoonlijk? Niets van belang.'

'Keak! Luister aandachtig – echt heel aandachtig! Ik sta op het punt alle aterlingen vrij te laten. Allemaal behalve jou. Samen zullen wij dan het ruim inspecteren. Als de toestand daarvan mij tegenstaat, breng ik jou tweehonderd mijl de bergen in. En daar zul jij, en jij alleen, het ruim kuisen en boenen tot het glinstert en even fris ruikt als de rozen van Kew. Dan ga jij jouw weegs en ik de mijne.'

Keaks stem klonk licht bevend: 'De toestand is hier redelijk netjes. Hier en daar zie ik wel een beetje troep—'

'Dan moet je dat nu maar goed en gauw schoonmaken, terwijl je nog helpers hebt, en terwijl je nog tamelijk dicht bij huis bent.'

'We hebben geen poetslappen.'

'Er is water in de wei. Gebruik verder je jurken maar.'

Keak liet een schallende reeks blaffende bevelen vliegen. De jongens kwamen met de ogen knipperend de ladder af. Daarna verschenen er twee massieve benen, vervolgens een enorme tors en ten slotte het hoofd van Alois Bugardoig. Aan de voet van de ladder stond hij stil. Hij staarde Gersen aan. Zijn wangen pulseerden, zijn mond was een vuurrode reuzenpoliep. Langzaam trok hij zijn hoofd tussen zijn schouders en kwam op Gersen af, maar deze brandde een knetterende, verblindende streep in de grond, bijna dwars over Bugardoigs tenen. 'Maak me niet boos,' zei Gersen. 'Ik heb haast.'

Bugardoig ging een pas achteruit met een troosteloos, rood aangelopen gezicht. Gersen wuifde met zijn projek naar Keak. 'Schiet op! Weet je niet meer hoe snel jullie uit de stad kwamen rennen?'

Een half uur later steeg Gersen weer op. Hij liet een mistroostig groepje jurkloze jongetjes achter die naar de lucht starden. Hij zag nog dat ze hun armen tegen hun magere witte ribben drukten en het op een draf zetten.

Bugardoig zat nu in de salon, in zijn bewegingen belemmerd door een touw. De spieren van zijn wangen waren voortdurend in actie en zijn ogen waren alleen nog te zien als blauwe scherfjes. Bugardoig was blijkbaar niet iemand die tegenspoed verdraagzaam of fatalistisch onderging.

Toen Gersen het schip hoog onder de eerste snelle wolkenlagen had, draaide hij zich naar Bugardoig. 'Kent u Dwydion?'

'De kluizenaar? Natuurlijk ken ik hem. Hij woont op de Voymont voorbij Athmore Violet. Heb ik niet gezegd dat hij gek is?'

'Gek of niet, we moeten hem daar weghalen, anders wordt hij vermoord.'

‘En dat is belangrijk?’

‘Nou en of. Dus: hoe komen we bij de Voymont?’

‘Het ligt ginds. Aan de andere kant van de Skak.’

‘En hoe kan ik het herkennen?’

Bugardoig gromde schurend. ‘O, het ongemak dat ik aan deze gemene yetch en zijn wapen dank... Wat moet ik als ik door de bliksem getroffen word?’

‘Dan is dat uw lot.’

Bugardoig hees zich overeind en keek uit het raam. ‘Ga naar het westen en dan nog een slarshtietje* naar het noorden. Voymont ligt achter die drie scherpe pieken daar. Ziet u die zwarte schaduw? Dat is de Pritz, tegenover de Voymont, met de Luchtige Spleet ertussen. Kijk eens naar dat duivelslicht! Ach, griezelige kunstjes langs de Pritz!’

Gersen steeg over de klimmende borstweringen van naargeestige zwarte rots en vloog over een ontzagwekkende woestenij van pieken en kloven. In het westen doemde de Pritz op. De bliksemflitsen die op en neer over de rots renden werden steeds duidelijker.

Bugardoig benoemde de verwarrende reeks bergketens die ze passeerden met een moedeloze stem: ‘De Shaggeth... Morney’s Tand, en ginds Athmore Violet... Hunckertown Trabble, met een palladiumader... De Lucastaberg en daar begint de Armpootrivier... Hier komt de Voymont...’

De Flittervlerk stak een enorme kloof over met ver in de diepte een zilveren waterstroompje.

‘Daar beneden ligt de Luchtige Spleet,’ zei Bugardoig.

De boot verminderde vaart en daalde langzaam. Uit de kolkende wolken schoten lichtflitsen die de Pritz striemden. Met een stem die zonder dat hij het wilde gespannen klonk, vroeg Gersen: ‘Waar woont Dwyddion?’

‘Daal dieper naar Ouwe Luchtig... Daar, ginds, die richel, waar alleen een gek zou willen wonen.’

Gersen liet de Flittervlerk dicht naar de Voymont glijden en zakte omlaag door de windstoten.

* Slarsh: een Fojo term voor een meisje in de beginnende puberteit. ‘Slarshtietje’ is een plat equivalent van ‘een geringe hoeveelheid’ of ‘in bijna verwaarloosbare mate’.

Bugardoig wees met een rode knokkel. 'Daar staat Dwyddions huis. Nu zit mijn taak erop: breng me terug naar Poldoolie.'

'Goed. Maar eerst landen we hier nog even om te kijken hoe het met Dwyddion is.'

'Gah,' mopperde Bugardoig. 'Ik krijg zin om jouw hoofd met mijn vuist in elkaar te rammen, wapen of niet.'

'Geduld,' zei Gersen. 'Het duurt niet lang. Hoe sneller hoe beter zelfs.'

De boot zweefde dicht naar de bergwand. Dwyddions huis was een eenvoudige constructie, een blok van aan elkaar gesmolten glas en steen dat hachelijk op een richel priekte. In het noorden was de richel breder gemaakt door een kunstige opeenstapeling van grote keien, zodat er eerst een viaduct van vijftientig meter lang was ontstaan en daarna een klein landingsplat zonder beschutting en goed zichtbaar. Ten zuiden van het huis veranderde de richel in een pad dat naar een nauw platform in de hoek van een spleet leidde. Hier stond een kleine zwarte vlieger en daarachter en half verscholen in de rots was een soort schuur die Gersen aanzag voor een werkplaats. Deze plek viel niet zo gauw in het oog. Gersen landde hier naast Dwyddions zwarte vlieger.

Bugardoig leverde honend kritiek op Gersens keuze. 'Zijn alle yetch zo stom? Waarom neemt u de voor de hand liggende plek niet? Vindt u dat te makkelijk?'

Gersen antwoordde afgemeten: 'Er komt een misdadiger om Dwyddion te vermoorden. Ik wil hem niet laten weten dat ik er ben.'

Bugardoig snoof ratelend van minachting.

Gersen opende de sluisdeur en sprong op de grond. 'Ik kan u niet alleen achter de besturing laten zitten,' zei hij toen. 'Er zou iets gekks kunnen gebeuren. Komt u maar mee.'

Bugardoig vouwde zijn machtige armen over elkaar. 'Ik blijf hier.'

'Schiet nu op!' beval Gersen. 'We mogen geen tijd verspillen.'

'Alle tijd die je aan een gekke yetch geeft is verspild,' bromde Bugardoig. 'Schiet jij nu maar op.'

'Dan gaat u het ruim in.'

‘Nee.’

Gersen stak zijn handen uit. ‘Let goed op.’ Hij spande zijn rechterbiceps; als door toverij verscheen er een projek in zijn hand. ‘U weet wat ik hiermee kan doen.’ Een trekking van zijn linkerbiceps leverde het gecompliceerde wapen op dat een dedactor genoemd werd. ‘Kent u dit apparaat? Nee? Het schiet drie soorten glazen naalden af. De minst schadelijke van de drie veroorzaakt een gekmakende jeuk die drie weken aanhoudt. Ik geef u er tien als u niet heel snel naar het ruim gaat.’

‘Eindelijk heeft u mij overgehaald,’ verklaarde Bugardoig. Hij kreunde, boerde, liet ergerniswekkend langzaam zijn massa op de grond zakken. ‘Ik ga met u mee en kijk welke kunstjes u doet.’

Gersen speurde de hemel rond. ‘Haast u dan.’

Hij ging op weg over de richel. Bugardoig kloste op zijn gemak achter hem aan.

In de achterkant van Dwyddions huis gleed een deur op een kier en in de schaduw stond een lange magere man. Hij deed een stap naar voren. Nu was zijn gezicht te zien: een koepel van een voorhoofd met een terugwijkende mat van grijs haar, zwarte ogen in diepe kassen, ingevallen wangen en een tere, spitse kin: een gezicht dat op groot verstand en een ongezellige natuur wees. De man bekeek zijn bezoekers zonder plezier.

Gersen bleef staan. ‘U bent Dwyddion?’

‘Die ben ik.’ Dwyddions stem was diep. ‘Maken de omstandigheden alhier u niet duidelijk dat ik oprecht verlang naar eenzaamheid?’

‘De dood is ook heel eenzaam. U moet goed luisteren, want we hebben weinig tijd. Ik ben Kirth Gersen; dit is Alois Bugardoig, een heer uit Poldoolie die welwillend als gids is opgetreden.’

‘Met welk doel?’

Gersen keek opnieuw onderzoekend naar de hemel, en zag opnieuw slechts het donkere wolkendek en daaronder dunne wolken tollend op de wind.

Een over de bergwand razende windvlaag bekogelde hun gezicht met halfbevroren regen. Dwyddion maakte een

ongeduldig geluid en trok zich in zijn huisje terug. Gersen en Bugardoig wilden hem volgen. Dwyddion stond het toe, met een gezicht als een oorwurm.

Ze kwamen meteen in de grote kamer van het huis. Gersens indruk was er een van sobere maten, neutrale kleuren, een saaie en maar net leefbare inrichting. De boodschap die de kamer overbracht was dubbelzinnig. Het kon de expressie van Dwyddions persoonlijkheid zijn, zijn beeld van het bestaan, of misschien had hij de inrichting alleen ondergeschikt gemaakt aan het uitzicht uit de grote ramen: de immense kloof met de voortsnellende misten en winden, de Pritz en het onafgebroken spel van de paarswitte bliksem.

Met een koude stem zei Dwyddion: 'Wederom: mag ik informeren naar de redenen van deze storing?'

'Zeker wel. U heeft bericht gekregen van een recent conclaaf van de Dexade in Wild Isle?'

'Ja. Ik wilde er niet heen. In discussies blijf ik strijk en zet een minderheid van één persoon te vormen en dan lijkt mijn aanwezigheid overbodig.'

Gersen toonde hem de foto. 'U kent al deze mensen?'

'Natuurlijk.'

'En deze man hier?'

'Dat is Silas Sparkhammer, een 99. Ik vind hem intelligent, spontaan, buitengewoon vindingrijk en totaal ongeschikt voor de Dexade.'

'Ik ben het helemaal met u eens,' zei Gersen. 'Zijn ware naam is overigens Howard Alan Treesong. Hij heeft de Triune en de complete Dexade vergiftigd met charnay. Op twee man na: Benjamin Wroke, die hij verdronken heeft, en u, die nu de nieuwe Triune bent. Bij uw dood wordt Treesong Triune en hij is nu op weg hier naar toe om u te vermoorden.'

Dwyddion staarde oogknippend van de foto naar Gersen en terug. 'Allen zijn dood?'

'Allen.'

'Ha hum. Het lijkt mij gewoonweg ongelooflijk.'

'Begrijpelijk, dat spreekt. Het is beklemmend nieuws. Maar we hebben geen tijd meer. U moet meekomen—' Gersen gebaarde naar de deur.

Dwyddion deinsde terug. 'Ik weet niets, ik heb geen feiten. Ik kan zo abrupt niet handelen... Wie bent u?'

'Ik zal u alles vertellen zodra we hier weg zijn. Kom nu.'

Dwyddion schudde geërgerd het hoofd. 'Nee, natuurlijk niet. Dit is louter histerie. Ik kan niet zomaar—'

Gersen wenkte Bugardoig. 'Pak deze man en draag hem naar buiten.' Als Dwyddion veilig in de boot opgeborgen was, was een hinderlaag voor Treesong uitvoerbaar. Met een beetje geluk kon de hele zaak vandaag nog afgehandeld zijn.

Bugardoig aarzelde maar kort. Dwyddion riep hevig verontwaardigd: 'Laat af!' toen Bugardoig naar hem toekwam. Bugardoig bromde geërgerd omdat hij zich in een belachelijke positie gemanoeuvreerd voelde. Hij greep Dwyddion beet, tilde hem op en hing hem over zijn schouder. 'Wat nu? Dit gedoe begint me te vervelen,' snauwde hij tegen Gersen.

Gersen deed de deur open. 'Breng hem naar het schip, en snel. Hij zal u er niet dankbaar voor zijn, dat ben ik met u eens.' Het drietal liep naar buiten.

Drie mannen die op weg waren naar het huis stonden bruusk stil. De man links was glanzend en gestroomlijnd als een zeehond gekleed in een zwartfluwelen pak. Zijn gezicht was rond en wit en viel op door een sierlijke kunstneus van goudfiligraan. In het midden stond Howard Alan Treesong. Hij droeg een groene broek, een pruimrode jas, een wapperende zwarte cape en een zwarte kaasschaafhoed. De man met het beitelgezicht rechts had een zwarte huid en een zwarte baard en staarde hogelijk verwonderd naar Bugardoig.

Treesong riep met een kwieke, montere stem: 'Hola! Wat voeren jullie uit?'

Gersen pakte zijn projek en richtte, maar toen stond Bugardoig in de weg. Opzij leunend drukte hij af; de schicht trof Treesong in zijn lange dijbeen. Met fladderende cape sloeg de Duivelsprins tollend tegen de grond. Gersen liet zich op zijn knie vallen en vuurde opnieuw, maar Treesong was over de rand van het viaduct gegleden en lag nu tussen de keien te kermen met een hele serie verschillende stemmen.

Gersen schoot op de zwarte man en doodde hem net toen deze zijn eigen wapen richtte. De gouden neus vuurde terwijl hij op de grond viel en zijn schot ploegde door Bugardoigs dikke nek. Bugardoig viel als een omvallende boom op Dwyddion, die zich nijdig bevrijdde en wegkroop terwijl de ongelukkige Fojo zijn felrode bloed over de stenen pompte.

Gersen schoot weer; de gouden neus kromp ineen en rolde vloekend van het viaduct. Gersen richtte zich behoedzaam half op, spiedend naar beweging. Treesong was opgehouden met zijn bijzondere veelstemmige gejammer. Gersen rende een paar passen naar voren en speurde naast het viaduct in de hoop de schurk te verrassen. Hij zag niemand. Treesong had zich blijkbaar verscholen achter een logge gneisskei.

Gebogen holde Gersen het viaduct af. Meteen toen hij iets zag bewegen liet hij zich plat vallen. Een schicht suisde een paar decimeter over zijn hoofd. Gersen vuurde zijn projectiel; het hoofd en de nek van de gouden neus werden besproeid met rotssplinters. Hij schreeuwde van pijn. Hij verloor zijn houvast en gleed de helling af. Gefascineerd keek Gersen toe terwijl de man tuimelend wegrolde, allengs sneller, al gauw als een willoos voorwerp dat opsprong, neerkwam, wegkaatste, in vrije val verder vloog en met menige botsing tegen de rotswanden uiteindelijk in de nevel verdween.

Gersen klauterde weer op het viaduct. Hij was nog op tijd om een kleine luchtboot van het landingsplat te zien opstijgen en steil in de hemel verdwijnen. Treesong had zich niet achter de grote steen verstoppt, maar was tussen de rotsen door teruggekropen en zo ontkomen.

Tien seconden staarde Gersen de luchtboot na. Zo dichtbij, en nu alweer zo ver weg. Zijn listige plannen en strategieën waren voor niets geweest en de arme Bugardoig was een leeggebloed lijk. Gersen keerde zich naar Dwyddion, die hem van terzijde met een onleesbare gezichtsuitdrukking stond op te nemen.

‘Ga het schip in,’ zei Gersen bars. ‘We moeten hier met spoed weg.’

‘Ik zie geen enkele reden—’

Gersen hield zijn woede en teleurstelling met ijzige inspanning in bedwang. ‘Dat was Howard Alan Treesong. Hij kwam u doden. Hij landde hier met een sloep. Ergens hier niet ver boven hangt zijn schip en het moet al bezig zijn te dalen om hem op te pikken. Zodra hij aan boord is, zal het grote schip uw huis komen verwoesten en ons ook, als we stom genoeg zijn om te wachten.’

Dwyddion haalde fatalistisch zijn schouders op, maar protesteerde niet meer. De Flittervlerk rees op en vloog naar het westen. Daar kwam uit de wolken een donker schip glijden in de richting van de Voymont. ‘Daar is hij al. We zijn geen moment te vroeg vertrokken.’

‘Ik begrijp er niets van,’ beklagde Dwyddion zich. ‘Het is een schandaal dat ik, die slechts de afzondering zoek, zo gemolesteerd, gedwongen en slecht bejegend moet worden.’

‘Zielig hoor,’ vond Gersen. ‘Maar misschien is het een troost voor u – en voor Bugardoig – dat we Treesongs grootse plan totaal verpest hebben, en bovendien hebben we hem in zijn been geschoten.’

‘Wat voor plan was dat?’

‘Als u dood was, zou hij Triune zijn geworden. Hij heeft al geprobeerd de macht over de IPCC in handen te krijgen en het scheelde een haar of het was hem gelukt – en het zou hem alsnog kunnen lukken. Hij regeert de misdadigers van alle belangrijke werelden. Dat is zijn machtsbasis. Binnen tien jaar zou hij keizer van de Oikoumene zijn geweest.’

‘Hmm... Vóór deze dag om is zal ik in Pontefract een nieuwe Dexade aanwijzen. Die man is megalomaan!’

‘Zeg dat wel.’ Gersen moest weer denken aan het gekerm van Treesong, dat zo eigenaardig veelstemmig had geleken. ‘Hij is inderdaad heel bijzonder vreemd.’

Negen

Drie herinneringen aan Dwyddions huis op de Voymont, levendiger dan alle andere, bleven Gersen al zijn verdere levensdagen achtervolgen.

Ten eerste de Pritz zelf, in elkaar gedoken tegen de aanval van duizend nijdige bliksemschichten, en de Luchtige Spleet die weergalmde van de wind en de donderslagen.

Ten tweede het lijk van Bugardoig, met zijn totaal verbijsterde gezicht omdat hem zo'n ondenkbare tragedie was overkomen, en zijn witte pennenbos roodgeverfd met zijn eigen bloed.

De derde herinnering, een heel eigenaardige en wonderbaarlijke, betrof het veelstemmige rumoer van weeklachten en dreigementen dat Howard Treesong had voortgebracht toen hij gewond tussen de keien lag. '—bij de sibillen van Hade, wat een pijn!' '—geeft niet, het geeft niet—' '—die dolle hond; wie kent hem?' 'Ik niet.' 'Ik evenmin.' 'Genoeg! *El-bur padache!*' 'Ferme Groene!'

De Flittervlerk maakte opnieuw een hoge bocht over Vega heen. Dwyddion zat stijf en wrokkig te wachten met afhangende mondhoeken en een somber gezicht. Na enige tijd begon hij Gersen af en toe zijdelings aan te kijken. Maar Gersen zat zwijgend in zijn eigen problemen verdiept.

Eindelijk verbrak Dwyddion de stilte. Met een waardige stem zei hij: 'Ik zou met belangstelling vernemen waarom u zich in deze zaak heeft gemengd.'

'Dat is geen groot raadsel,' antwoordde Gersen. 'Ik koester een soort grief tegen Treesong. Heel eenvoudig dus.'

Dwyddion grinnikte zuur. 'Een soort grief, hè? Wat doet u wanneer u zich ernstig beledigd voelt? Nou ja, laat ook maar... Ik zou u dankbaar moeten zijn.'

'Waarschijnlijk wel.'

'Ah, u bent het met mij eens? Vergun mij dan dat ik u plechtig van mijn dankbaarheid verzeker... Misschien ben ik wel te lang alleen geweest. En ja, nu de voltallige Dexade dood is, heb ik geen reden meer om mij af te zonderen. Nu ben ik de enige die het "Geheim" kent.'

Dwyddion zat peinzend met zijn lange witte vingers te spelen. Nu hij eenmaal begonnen was te praten, kostte het hem moeite om zijn mond te houden. 'U zult zich wel afvragen waarom ik de eenzaamheid verkoos. Uit verbittering en desillusie – daar heeft u het antwoord. Of als u dat liever hoort, omdat ik het "Geheim" heb vernomen. Misschien was ik groen, misschien naïef – maar niemand heeft ooit aanmerkingen kunnen maken op mijn ijver. Zo'n swotsman* als ik was – die zijn zeldzaam. Al heel vroeg werd ik tot "toonbeeld" uitgeroepen en beloofd om mijn "adeldom en kalmte"; ik besteedde al mijn tijd aan monstراتies en wandeltochten. Door duizend landschappen heb ik gesjokt, ik heb duizend landhuizen krachtig vermaand. De oorden die ik allemaal gezien heb! Berenskaya, Kotop, de Lange Heuvels, Oud-Thuis en de Prairies, de Swantees van Groene Ster, de polders van Pedder-Dulah; ik heb ze allemaal belopen! In Chlodie op Marskens werd ik in de gevangenis gestopt; de Factoren van Pollardich op Copus schoren me kaal; ik werd intern Dwarsboomder in Vasconcelles. Misschien herinnert u zich nog de kruistocht tegen elektrische sporten in Myra, op het zuidelijk continent van Alphanor? Hoe heet het ook weer?'

'Trans-Iskana.'

'Weet u nog van die kruistocht?'

'Nee.'

'Ik voerde de mars aan en we hebben grootse dingen gedaan, maar niet zonder lijden. O! Als ik weer denk aan het zwoegen, de hitte, de hoon en de scheldwoorden, om maar te zwijgen over insekten, kruipend gedierte en de noodlotstorren! Maar wij stootten door naar Cattlesbury en behaalden de overwinning!... Wat lijkt het allemaal lang geleden. En opeens was ik Fase 50, en toen 60! Ik leidde de campagne tegen pesticiden op Wirfil; ik werkte als verbindingsofficier met de Erwtten- en Bonentelers van Nieuw-Gorcherum; ik diende bij het Natuurlijke Oerwoudverbond van Armangol. Allen beschouwden mij als een voorbeeldig

* Instituut-jargon: iemand die er met inzet van al zijn energie naar streeft zich in hoog tempo door de rangen op te werken.

Instituut-activist; ik dwong aandacht af, ik sprak krachtig en vol vuur, omdat ik goddelijk zeker was dat mijn idealen de beste van alle mogelijke idealen waren. Mijn rang schoot pijlsnel omhoog; dwars door de 80 en de 90 en nu deed ik geen campagnes meer, ik voerde geen programma's meer uit – nu was ik belast met het beleid. Ik had de tijd om uit te rusten en na te denken. Ik verscheen voor de Dexade; ik maakte hun deliberaties mee en ik woonde hun banketten bij en eindelijk werd ik benoemd tot 99. Plotseling stond ik op de nominatie om te zijner tijd in de Dexade te worden opgenomen. Ik ontmoette de andere 99-ers, mijn rivalen en lotgenoten. Een van hen was Benjamin Wroke, een man die wel iets op mij leek, die ongeveer op dezelfde manier als ik zijn toenmalige status had bereikt. We hadden veel gemeen, toch werden we nooit echt vrienden; dat kan men ook niet verwachten onder de drie mannen die elkaar de verheffing tot de Dexade betwisten. De derde 99 noemde zich Sparkhammer. Deze man kon ik niet peilen; met normale analysemethoden kon men niet tot hem doordringen. Bij toerbeurt vond ik hem charmant, afstotend, geruststellend, of hij maakte me gek. Hij bewees zijn competentie en gaf blijk van een volmaakt zelfvertrouwen; zijn beslissingen nam hij moeiteloos. Afgezien van een zekere opzichtige zwier, die zijn kansen verkleinde, had hij zeker kunnen zijn van een plaats in de Dexade. Zowel Benjamin Wroke als Silas Sparkhammer hunkerden naar promotie – Sparkhammer op een bijna beschamende manier. Cloyd Free, Fase 104, stierf in het oerwoud van Kankashee. De Dexade stemde voor Benjamin Wroke en verhief Sabor Vidol tot 99. Sparkhammer kon zijn woede amper verbergen. Slechts twee weken later werd Hassamide vermoord door een Thracische struikrover. Ik werd in de Dexade opgenomen en Ian Bilsfred steeg naar 99. Sparkhammer feliciteerde mij beschaafd en beheerst, maar in werkelijkheid was hij laaiend en iedereen wist dat. Voor mij betekende de Dexade niets. Ik doorzag plotseling – binnen tien seconden – dat deze hoogste prestatie – ik heb het nu over het lid worden van de Dexade – onwezenlijk was. Ik was mijn doel voorbijgeschoten. Ik zag mijzelf als een kind dat spelletjes

speelde. En dat was een standpunt waarmee de Dexade het van harte eens was, vermoedde ik toen. Ik had tweeëntig jaar van uitsloven en opoffering geïnvesteerd in een zaak waar de leiding op z'n best toegeeflijk op neerkeek. Denk eraan: dit waren de beste intellecten van de Oikoumene! Niet corrupt en niet oneerlijk. Allengs begon ik te begrijpen dat zij in hun rijpheid en met hun breed overzicht van het geheel, duidelijk zagen dat de kracht en de deugd van het Instituut niet in zijn doeleinden lagen maar in zijn functie als systeem waarin individuen als ik stoom konden afblazen en aldus een verder logge en zwaarwichtige maatschappij opvrolijkten.'

Dwyddion staarde door een laan van herinneringen. Zijn mond trilde in een bitter lachje. Gersen vroeg: 'U veranderde, zei u, binnen tien seconden. Was dat niet erg abrupt?'

'Ja... Ach, waarom zou u het niet mogen weten? Ik werd aangesproken door Rob Martiletto, de 108. Hij zei: "Dwyddion, je bent nu van de Dexade. Onnodig te zeggen dat je die rang verdiend hebt. Mag ik vragen of jij, als je de Dexade beoordeelt, misschien iets hebt opgemerkt dat ik een 'transcendente, sublieme rust' zal noemen?'"

"Ja, zo iets heb ik wel opgemerkt. Ik schreef het toe aan ouderdom en het tanen van de energie."

"Daarmee is het niet helemaal verklaard. De sprong van 99 naar 101 is groter dan van bij voorbeeld 70 naar 99. Dat komt doordat de Dexade een geheim deelt, dat ik jou nu zal meedelen. In de Dexade zet je een grote stap voorbij de grondslagen die je tot 99 hebben geleid. De nieuwe ideologie is vervat in het 'Geheim'." Toen vertelde hij mij dit Geheim. De tien seconden waar ik over sprak tikten voorbij. Toen zei ik: "Meneer, niet alleen kan ik uw standpunten niet onderschrijven, maar ik zal ook geen zitting nemen in de Dexade. Kortom, ik neem nu voorgoed ontslag uit het Instituut."

"Onmogelijk! Je hebt gezworen te dienen zolang je dagen duren, en dat moet je dus doen."

"Vaarwel," zei ik. "U zult mij nooit meer zien."

"Waar ga je heen?"

“Waar niemand mij ooit zal opzoeken.”

Martiletto toonde geen verrassing en geen wrevel, hij leek zelfs licht geamuseerd. “Welaan, volg de stem van je geweten. De eenzaamheid geeft je misschien een nieuw perspectief.”

Ik ging weg. Ik zocht en vond de eenzaamheid en ik moet zeggen dat het tot vandaag de vredigste tijd van mijn leven was.’

‘En dit Geheim?’

‘Impliciet heb ik dat al verklapt. De Dexade ziet de samenleving als bestaand uit drie elementen. In volgorde van belang waren dit de mensheid in het algemeen, het Instituut en de Dexade. De mensheid en het Instituut zagen zij als elkaar tegenstrevende krachten in een toestand van dynamisch evenwicht. De Dexade had de functie om de spanning erin te houden, en om te voorkomen dat een van beide krachten de andere overmeesterde. De Dexade is dan ook dikwijls tegen het Instituut opgetreden, schiep voortdurend situaties die de leden stimuleerden en hun verontwaardiging opwekten. Dat is het Geheim.’

‘Nu bent u Triune en u benoemt een nieuwe Dexade. Wat denkt u van dit standpunt van de vroegere Dexade?’

Dwyddion stiet een troosteloos lachje uit. ‘Ik heb iets over mezelf ontdekt. Het Geheim bracht mij in verlegenheid. Ik zag mijzelf over een tijdsbestek van tweeëndertig jaar: de bloedserieuze swotsman, de onnozele hals die zich in het zweet werkt als een willoos slachtoffer van het gekwezel van het Instituut, vol eerbied voor Triune en Dexade, vol minachting voor de algehele bevolking. Toen vernam ik het Geheim, tot mijn ontsteltenis. Nu ben ik Triune en ik moet het Geheim doorgeven aan de volgende Dexade of het verdonkeremanen.’

Gersen zei: ‘U bent nog niet van Treesong verlost. Vandaag is hij gedwardsboomd en gewond. Hij zal gek zijn van wraaklust.’

‘Wat?’ riep Dwyddion uit, en zoveel normale menselijke emotie had Gersen hem nog niet zien vertonen. ‘Terwijl hij mij kwam vermoorden? Absurd. Ik ben degeen die wraak eist, wegens de moord op mijn Instituutgenoten, wegens de

enorme onbeschoftheid die hij tegen het Instituut heeft begaan.'

'Ik wil u advies geven,' zei Gersen. 'In Pontefract moet u de gebeurtenissen van de daken roepen. De rol van Silas Sparkhammer, 99e Genoot van het Instituut, wordt Treesong dan onmogelijk gemaakt.'

'Ik was al van plan een bekendmaking uit te geven.'

'Hoe eerder hoe beter. Zodra we op Pontefract geland zijn, kunnen we naar het kantoor van *Cosmopolis* gaan.'

Hoofdartikel in de *Klaroen* van Pontefract:

TRIUNE VAN HET INSTITUUT BESCHRIJFT
FANTASTISCH MOORDBANKET

Beklaagde: Howard Alan Treesong

De voltallige leiding vergiftigd; complot om macht over Instituut in handen te krijgen toegeschreven aan beruchte 'Koning der Misdadigers', de zogenaamde Duivelsprins Howard Alan Treesong.

'Zelf ben ik aan de dood ontsnapt door een combinatie van geluk, snel handelen en de hulp van mijn assistent,' verklaarde Dwyddion, vroeger een Genoot van het Instituut met de rang 101 en nu Triune, een titel die overeenkomt met de 111e Fase. 'Ik woonde het banket niet bij,' zei Dwyddion. 'De inlichtingendienst van het Instituut stelde mij op de hoogte van het gebeuren. Ik vernam dat de infame misdadiger Treesong op een of andere wijze de 99e Fase had verworven, vanzelfsprekend niet onder eigen naam. Hij noemde zich Sparkhammer en ik zal spoedig weten met welk bedrog hij zich deze rang heeft toegeëigend.

Onnodig te zeggen dat zijn valse rang ongeldig is verklaard.

Ik heb een nieuwe Dexade aangesteld uit authentieke leden. Het werk van het Instituut wordt voortgezet.

Om verschillende redenen woonde ik het moordbanket niet bij. De Dexade en de Triune kwamen bijeen in Wild Isle, op de planeet Cytherea Tempestre, teneinde een van de drie Genoten met Fase 99 te verheffen in de Dexade en al doende te genieten van een banket waarbij onder andere charnay op het menu stond, een delicatessen die men alleen op Cytherea vindt. Ik heb charnay geproefd en ik vind het verrukkelijk, maar als de dis niet juist bereid wordt, is het een dodelijk gif.

Howard Alan Treesong voorzag zich van charnay, haalde er het gif uit en injecteerde dit in de reeds toebereide, gegarandeerd onschadelijke vruchten die vervolgens opgediend werden voor Dexade, Triune en de kandidaten-99. Treesong zelf at niet, of at onschadelijk fruit. Benjamin Wroke, Fase 102, die net als ik niet aanwezig was, werd hierna verdronken door Treesong.

Waarom volvoerde hij zo'n wanstaltige daad, als hij nog steeds gepromoveerd had kunnen worden naar de Dexade? Tweemaal reeds was hij gepasseerd en waarschijnlijk had hij ook al vernomen dat dit opnieuw zou gebeuren en dat in zijn plaats Vidol of Bil-

fred gekozen zou worden. Als een 99 voor de derde maal afgewezen wordt, moet hij de bittere waarheid onder ogen zien dat hij nooit van de *Dexade* zal worden en dus kan hij zijn kandidatuur beter intrekken.

Treesong daarentegen gaf er de voorkeur aan alle rangen boven hem te vermoorden, waardoor hij volgens de regels van het Instituut steeg naar de hoogste open rang. In dit geval was dit Fase 109, totdat hij zich ook van mij kon ontdoen. Omdat ik hoger in rang was, zou ik natuurlijk Triune worden en niet hij.'

Gersen wreef zijn gezicht in met geelwitte huidverf, schikte een weelderige zwarte krullenpruik over zijn eigen korte zwarte haar en trok zijn verfijnde hotelkleren aan zodat hij er weer uitzag als een rijke nietsnut.

Hij liep over het Taraplein. De dag was grijs en er hing een grijze nevel in de lucht. De mensen van Pontefract marcheerden onaandoenlijk langs hem heen. Hun zwarte en bruine kostuums verleenden een gedempte rijke toon aan de natte stenen en het oude zwarte ijzer.

Gersen wandelde de Corribplaats op en hield even stil om het gebouw van *Aanwezig* te inspecteren. Er leek niets mee aan de hand. Het oude gebouw, zwart van het vuil, was even vreedzaam als altijd. Zijn afwezigheid kon gemeten worden in uren; de psychologische tijdsduur leek veel en veel langer... Gersen stak over, ging naar binnen en liep regelrecht naar het wedstrijdlokaal. Hij herinnerde zich dat de prijsvraag vandaag sloot. Het aantal inzendingen was aanzienlijk geslonken en er lag maar een vijftal postzakken klaar.

Mevrouw Ench kwam nijver aangedribbeld om hem te begroeten. 'Goedemorgen, meneer Lucas!'

'Goedemorgen, mevrouw Ench. Zijn er nog schokkende dingen gebeurd?'

'Nog niet, meneer Lucas. De inzending van Cytherea maakt nog steeds de beste kans. Maar heeft u vanochtend de kranten gezien? Het is gewoon onvoorstelbaar!'

'Ja, verbazend is het zeker.'

'Wat voor invloed zal het op onze prijsvraag hebben?'

'Geen enkele, hoop ik tenminste. We boffen dat de inzendingstermijn vandaag sluit. Anders zouden we met hele volksstammen opportunistische winnaars opgescheept zitten.'

‘Dat zou nog steeds kunnen gebeuren.’

‘Dan zullen we iedere inzending apart moeten beoordelen.’

‘Zo zie ik het ook, meneer Lucas.’

Gersen wilde verdergaan, maar ze riep hem terug. ‘O meneer Lucas, er is wel één interessante brief gekomen. Volgens mij is hij interessant, bedoel ik. Ik heb hem voor u apart gehouden, omdat het over onze nummer 6 gaat.’

Gersen bedankte haar voor de envelop. ‘Boeiend!’ zei hij toen hij hem gelezen had. Hij las hem nog een keer. ‘Natuurlijk hebben de kranten Sparkhammers ware identiteit al onthuld.’

‘Ja. Onze prijsvraag is wel heel actueel. Zou het allemaal toeval zijn?’

Gersen lachte beschaafd. ‘Mocht iemand ernaar vragen, dan staan wij allemaal paf van de ontwikkelingen.’

‘Niemand heeft iets gevraagd, maar velen vragen het zich misschien af.’

‘Dat moet dan maar. De publiciteit kan in ieder geval geen kwaad.’

Alice zat braaf in zijn kantoor. Ze droeg een eenvoudige zwarte rok en dito jasje. De uiteinden van haar oranje haren rustten krullend op haar jasje. Toen ze Gersen zag, schoot haar hand onwillekeurig naar de krant op haar tafel, maar meteen beheerste ze zich weer.

‘Goedemorgen, meneer Lucas.’

‘Dag Alice. Je hebt het nieuws blijkbaar al gelezen.’

Ze deed niet of ze het niet begreep. ‘Ja.’ Ze staarde naar de krant. ‘Heel interessant.’

‘Meer niet?’

Ze haalde alleen haar schouders op.

‘Treesong is een verschrikkelijke man. Hij is een van de zogenoemde Duivelsprinsen.’

‘De naam heb ik natuurlijk wel eens gehoord,’ zei Alice stijf.

Gersen zei: ‘Er wordt gesproken over een Benjamin Wroke die verdronken is in de Shanarozee. Ik hoop dat hij geen familielid van jou was.’

Alice keek hem verdrietig aan, even maar. ‘Jawel. Hij was een naaste verwant.’

‘Dat is heel erg. Mijn oprechte deelneming.’

Alice antwoordde niet. Gersen ging aan zijn bureau zitten en bestudeerde haar profiel. ‘Ik zou nog steeds graag een ontmoeting hebben met Treesong.’

Alice’s kin ging een millimeter omhoog. ‘Waarom?’ vroeg ze bitter.

‘Hij is nu meer dan ooit een prachtonderwerp voor een interview.’

Alice’s kin zakte weer terug. ‘Lijkt het u verstandig om de gruweldaden van zo’n man te publiceren?’

‘Zeker wel. Vroeg of laat komt hij op een vreselijke manier aan zijn eind. Hoe zitten zulke mensen in elkaar? Wat zijn hun drijfveren? Hoe ziet hij zichzelf?’

‘Hij zou nooit goedvinden dat u onwaardige dingen over hem schreef.’

‘Wat mij betreft mag hij het hele interview desnoods zelf schrijven. Na de prijsvraag en de moorden zouden we honderd miljoen exemplaren van het tijdschrift verkopen.’

Alice stond bruusk op. ‘Ik voel me niet goed. Als er niets te doen is, ga ik een uur of wat rusten.’

‘Wat je maar wilt,’ zei Gersen vriendelijk. Hij stond ook op. ‘Ik hoop dat je je gauw weer beter voelt.’

‘Dank u.’ Met een laatste vlugge blik op Gersen, sceptisch en weifelend, verliet Alice het kantoor.

Gersen zonk weer in zijn stoel. Hij haalde de brief te voorschijn die hij van mevrouw Ench had gekregen en las hem voor de derde keer.

Aan de prijsvraagredacteur van *Aanwezig*:

Wilt u zo vriendelijk zijn deze brief te beschouwen als mijn inzending voor de prijsvraag. Ik ken een van de mensen op de foto. Daarom heb ik recht op een tiende van de prijs, en die eis ik hierbij op.

De persoon met nummer 6 is geboren op Onze Boerderij bij Blijtoevlucht in het Land Maunish. Zijn naam heeft hij van zijn moeder gekregen: Howard Alan, naar de televisietovenaar H. A. Topfinn, en naar Arblezanger ter nagedachtenis aan haar grootvader. Met zijn familienaam erbij heet hij Howard Alan Arblezanger Hardoah en met die naam doe ik mee aan de prijsvraag. Hij is geen trouwe zoon geweest en hij heeft ons enige jaren geleden dan ook verlaten. Ik heb gehoord dat hij geslaagd is in het leven

en dat het hem goed gaat en ik hoop hem spoedig weer te zien op de schoolreünie waar hij voor is uitgenodigd.

In ieder geval heb ik u hiermee zijn naam gegeven en ik reken erop dat u mijn aandeel in het prijzengeld meteen opstuurt.

Ik ben Adrian Hardoah,
op Onze Boerderij
Blijtoevlucht, Land Maunish
Moudervelt,
Van Kaathes Ster.

Na een korte overpeinzing belde Gersen de Inlichtingendienst op.

Moudervelt bleek de enige bewoonde planeet van Van Kaathes Ster te zijn. Deze wereld was iets groter dan de Aarde en bezat een enkel continent dat over tweederde van de evenaar lag uitgespreid. De planeet was oud en de bodem zacht. De bergketens uit zijn jeugd waren laag afgesleten zodat er uitgestrekte prairies en meanderende rivieren overbleven. Moudervelt was aanvankelijk bevolkt door een hele serie kleine groepen, godsdienstige sekten, clans, sportverenigingen, wijsgerige genootschappen en dergelijke. Het reeds aanwezige ras van semi-intelligente wezens was in snel tempo uitgeroeid en vervolgens hadden de groepen de wereld in stukken verdeeld, welgeteld 1562, en zich verder eeuw na eeuw met zichzelf beziggehouden. Het Land Maunish besloeg een deel van de Goshenprairie in het oostelijke middengedeelte van het ene grote continent. De hoofdstad Cloutie telde een bevolking van dertigduizend zielen. Honderddertig kilometer ten noorden van de hoofdstad lag de gemeente Fluter, waarvan Blijtoevlucht met zijn drieduizend inwoners, gelegen op de oevers van de Wiggall, een onderdeel vormde. Maunish was gekoloniseerd door de Indelers van de Zuivere Waarheid, wier leerstellingen het reizen door de ruimte afkeurden. De dichtstbijzijnde ruimtehaven, het Theobaldstation, lag vijfhonderd kilometer zuidelijker in het Land Lelander.

Gersen schakelde de communicator uit. Howard Treesong was geboren als plattelandsknaap in een van de rustigste uithoeken van het menselijk heelal. Maar Gersen concludeerde dat dit niets te betekenen had. Massa's boerenjongens werden nooit misdadiger... Nu belde hij kamer 442 in

St.-Diarmids Uitspanning. Op dit moment ongeveer moest Alice in haar eigen kamer arriveren.

Hij had het precies goed uitgekiend. Hij hoorde de deur opengaan en Alice door haar kamer lopen. Enkele ogenblikken was ze bezig in de kamer, zo te horen op een lusteloze manier, en toen werd het stil.

Vijf minuten lang deed ze blijkbaar niets dan haar gedachten ordenen. Toen hoorde hij haar spreken, met een kalme en vastberaden stem. 'Hier Alice Wroke.'

Een minuut was er geen geluid. Toen antwoordde Treesongs stem, schel en ruw: 'Ja, Alice, ik hoor je. Wat heb je bereikt?'

'Zoveel als mogelijk was.'

'Ik ben alleen tevreden met werkelijke prestaties.'

'Waar is mijn vader? Volgens de kranten is hij dood.'

'Matig je niet aan mij vragen te stellen. Breng verslag uit.'

'Ik kan alleen melden wat u al weet. Meneer Lucas heeft me opnieuw gezegd dat hij u heel graag wil interviewen.'

De stem werd nog barser. 'Weet hij dat jij met mij in contact staat?'

'Beslist niet. Hij is even lomp en gevoelloos als u. Hij wil uw biografie uitgeven, of uw autobiografie, zodat hij honderd miljoen exemplaren van zijn blad kan verkopen.'

'En ziet hij mij aan voor een altruïst?'

'Dat denk ik niet, maar ik breng ook alleen over wat hij zei. Zoek het zelf maar uit.'

'Precies.'

Alice aarzelde. Toen vroeg ze: 'De prijsvraag is afgelopen. Ik heb mij aan de afspraak gehouden. Is mijn vader echt dood?'

Treesongs stem veranderde opnieuw en werd nu effen, een beetje schor, scherp en toch zwaar. 'Je kent mijn naam nu.'

'Ja.'

'En je weet wie ik ben.'

'Ik heb van u gehoord.'

'Misschien heb je mijn grootse plan doorgrond.'

'U wilde Triune van het Instituut worden.'

Treesongs stem werd nu weer schel. 'Dat plan is gemeen

verpest. Benjamin Wroke – wie was hij? Wat deed hij er toe? Natuurlijk is hij dood, en waarom heb ik me zo ingespinnen? Het plan is kapot, dankzij de journalisten en hun prijsvraag!’

‘Dus hij is er niet meer.’

‘Wie? Wroke? Hoe heb je ooit het tegendeel kunnen denken?’

‘U verzekerde mij van dat tegendeel.’

Een raspande lach. ‘De mensen geloven wat ze willen geloven.’

‘Ik heb nu niets meer met u te maken.’

‘Ga je eigen weg. Je bent verwoestend mooi, je hebt tweestrijd onder de kleuren van mijn ziel gezaaid. Rood smacht wellustig naar jou, Blauw voelt een melancholiek verlangen, terwijl Groen jou pijn zou willen doen. Maar er komt niets van: ik ben gewond en ik lijd. Er is geen tijd; bovendien heb je jezelf bezoedeld door met die journalist naar bed te gaan. Toegegeven, je deed het op mijn bevel, maar je had toch moeten tegenstribbelen en misbaar moeten maken.’

‘Ik had beter moeten weten,’ zei Alice zuur.

Toen Treesong antwoordde, was zijn stem streng en stuurs. ‘Ik sta op het punt te vertrekken. Vega is mij niet goedgunstig geweest, nooit trouwens. Ik ben gewond en ik heb pijn, maar als de tijd daar is zal ik de zaken rechtzetten – en dan! Mijn pijn zal duizendmaal gecompenseerd worden!’

‘Wat is u overkomen?’ vroeg Alice onschuldig.

‘We liepen in een hinderlaag. Een demon in de gedaante van een man sprong uit Dwyddions huis en schoot zijn project af in mijn been.’

‘Ik zou denken dat iemand als u wel op zulke dingen zou rekenen.’

Treesong leek het niet te horen. Na een ogenblik zei een nieuwe stem, een listige en energieke stem: ‘De prijsvraag van *Aanwezig* sluit morgen?’

‘Nee, vandaag.’

‘En er is nog geen winnaar binnen?’

‘Nee.’

‘Dan is dit je nieuwe instructie: Bel mij niet meer op.’

‘Ik ben van jou verlost! Hou je instructies maar voor je!’

Treesong negeerde de onderbreking. ‘Ga zo door.’ Het gesprek was afgelopen.

Toen het middag werd, brandde Vega het wolkendek weg zodat de hemel doordrongen was van een heldere melkwitte nevel. Alice kwam met een bleek en moe gezicht terug op kantoor.

‘Voel je je nu beter, hoop ik?’ zei Gersen.

‘Ja, dank u.’ Ze installeerde zich achter haar bureau. Ze had zich verkleed. Nu droeg ze een grijsgroene jurk met een preutse witte kraag die net onder haar oranje krullen bleef; de kleuren van een exotische woestijnbloem, vond Gersen. Ze merkte dat hij haar bestudeerde, ze keek hem vlug aan. ‘Is er iets te doen voor mij?’

‘Eigenlijk niet. De prijsvraag is wel ongeveer afgelopen. We hebben interessante ontwikkelingen meegemaakt, vind je niet?’

‘Dat staat vast.’

‘Toch is er niet veel meer bereikt dan een impasse. Treesongs poging om het Instituut in handen te krijgen is mislukt; anderzijds leeft hij nog steeds en zijn carrière is nog niet afgelopen. Jouw vader is dood, en dat is jouw privé-tragedie. Als je van het begin af aan had geweten dat Sparkhammer dezelfde was als Treesong, had je ook niet anders verwacht.’

Ze staarde hem aan. ‘Hoe wist u dat Benjamin Wroke mijn vader was?’

‘Dat staat op je sollicitatieformulier,’ zei Gersen. Hij grijnsde nogal lam. ‘En bovendien, eerlijk gezegd, heb ik je gesprekken met Treesong afgeluisterd.’

Alice zat erbij als een standbeeld. ‘Dan wist je—’

‘Al vanaf het moment dat je het kantoor in liep. Eerder al. Ik wist het toen ik je hier tegenover op straat zag staan.’

Alice bloosde plotseling reusachtig. ‘En dan moet je ook geweten hebben—’

‘Ja.’

‘En toch...’

‘Wat zou je van mij gedacht hebben als ik toen misbruik van je had gemaakt?’

Alice vertoonde een nerveus, verlegen lachje. ‘Wat maakt het uit wat ik denk?’

‘Ik wil niet dat jouw gevoel van eigenwaarde gekwetst wordt – vooral niet om de verkeerde reden.’

‘Dit is een idioot gesprek,’ zei Alice. Ze stond op. ‘En het is idioot als ik hier nog langer blijf.’

‘Waar ga je heen?’

‘Weg. Ben ik niet ontslagen?’

‘Natuurlijk niet! Ik bewonder je moed! Ik zie jou daar graag zitten. Bovendien—’

De communicator op Gersens bureau rinkelde. Hij drukte een toets in en een stem zei: ‘Howard Alan Treesong wil spreken met Henry Lucas.’

‘Lucas hier. Heeft u een gezicht?’

‘Jazeker.’ Op het schermpje verscheen een gezicht met een hoog, vierkant voorhoofd, heldere lichtbruine ogen, een fraaie rechte neus en een lange kin, een brede, opgewekte mond. De gezichtsuitdrukking was er een van trots en levendig enthousiasme. Gersen trok de zwarte krullen van zijn pruik naar voren en over zijn geelwitte wangen omlaag, deed zijn ogen halfdicht en liet zijn onderkaak een eind zakken, alles om een impressie van aristocratische verveling over te brengen. Toen pas zond hij zijn beeld richting Treesong. Alice had het sardonisch geamuseerd aangezien.

De twee mannen bestudeerden elkaar. Treesong zei met een volle, vloeiende stem: ‘Meneer Lucas, ik heb uw prijsvraag met belangstelling gevolgd omdat ik, zoals u weet, op die foto voorkom.’

‘Dat heb ik begrepen. Uiteraard wordt de belangstelling van het publiek voor het gebeuren er des te groter door.’

Treesong zei luchtig: ‘Is het uw bedoeling om mij te vleien of niet, vraag ik me af.’

‘Voor deze gelegenheid treed ik op als journalist, dat wil zeggen als een robot zonder eigen gevoelens.’

‘Als dat waar is, bent u iets zeldzaams. Maar goed. U sluit niemand van de prijsvraag uit en daarom wil ik u mijn oplossing doen toekomen. Weest u zo vriendelijk mijn ant-

woorden op te schrijven, of beter nog, vraag uw uitzonderlijk knappe secretaresse om dat te doen.'

Gersen zei peinzend: 'Ik betwijfel of dit wel volgens de regels zou zijn. Alle andere inzendingen zijn schriftelijk binnengekomen.'

'Dat wordt nergens geëist, dus waarom zou een mondelinge deelname niet geldig zijn? Ik kan het prijzengeld net zo goed gebruiken als ieder ander.'

'Dat zal wel. De prijsuitreiking vindt binnenkort plaats. Als u tot winnaar werd uitgeroepen, zou u dan aanwezig kunnen zijn om de prijs in ontvangst te nemen?'

'Dat zou een beetje moeilijk zijn, vrees ik. Tenzij de ceremonie in de verre Zelfkant werd gehouden.'

'Dat zou vanuit ons standpunt weer moeilijk worden.'

'Dan moet u het geld sturen naar een adres dat ik u zal opgeven. Nu noem ik u de namen van de personen op de foto.'

'Goed, uitstekend... Alice, wil jij het opschrijven?'

'Ik houd de volgorde van de nummering aan. Eén is Sharrod Yest. Twee is die zure feeks Dianthe de Trembuscule. Drie de welgevulde Beatrice Utz. Vier is de eens zo spraakzame Ian Bilfred wiens radde tong nu helaas voorgoed zwijgt. Vijf is de al te ijverige Sabor Vidol. Zes is de persoon die bij de afgebeelde gelegenheid bekend was als Sparkhammer, en in het algemeen als Howard Alan Treesong. Zeven is John Gray. Acht is die onnutte slampamper de Triune, Gadouth. Negen is Gieselman en tien Martiletto. Ik hoop dat ik de eerste ben die deze mensen correct benoemt.'

'Ik vrees van niet. Zodra Dwyddions onthullingen in de openbaarheid kwamen, is ons kantoor bestormd door tientallen mensen met goede oplossingen.'

'Aah! De hebzucht grijpt om zich heen! Weer een kerf op de stok van Dwyddion!'

'Misschien valt er nog iets te bereiken. Ik wil uw biografie publiceren, op nader overeen te komen voorwaarden. U bent een uniek individu en uw memoires zouden onze lezers zeker boeien.'

'Het is iets om over na te denken. Ik heb vaak de be-

hoefte gevoeld om mijn denkbeelden te uiten. Het publiek beschouwt mij als een misdadiger. Volgens normale maatstaven ben ik een ware virtuoos in het vak en ik erken geen gelijken. De aard van mijn prestaties heeft mij genoodzaakt een geheel nieuwe categorie te scheppen en alleen ik en niemand anders voldoe aan de voor die categorie geldende maatstaven. Ik zal nu niet uitweiden over dit denkbeeld.'

'De belangstelling van het publiek zal er niet minder om zijn.'

■ 'Ik moet zorgvuldig over deze kwestie nadenken. Ik houd er niet van om mij op een bekend tijdstip op een afgesproken plek op te houden. Als u na wilt denken over de omstandigheden van mijn bestaan, zult u inzien dat de noodzaak van behoedzaamheid een van de zeer weinige nadelen ervan is.'

'Ja, dat kan ik me wel voorstellen.'

'Bepaalde lieden gehoorzamen niet vlot en zonder tegenstribbelen aan mijn instructies en dat komt hen op straffen te staan. Dit is een eenvoudig feit. Ik verzeker u dat ik heel angstvallig precies ben bij het uitdelen van straffen en beloningen. Gewoonlijk neem ik zelf de beloningen en moeten de anderen zich met de straffen behelpen, maar alla. Is de kosmos niet een levendiger en avontuurlijker oord dankzij mijn aanwezigheid? Ja! Ik ben onmisbaar.'

'Dit alles zal onze lezers fascineren. Ik hoop dat u instemt met een onderhoud.'

'We zullen zien. Op het ogenblik heb ik geen tijd. Ik heb een afspraak op een verre planeet en ik moet mijn voorbereidingen treffen. Dat is voorlopig alles.'

Het scherm doofde. Gersen ontspande zich. 'Treesong schijnt een elastische aard te bezitten.'

'Hij verandert van de ene minuut op de andere,' zei Alice. 'Hij maakt mij doodsbang. Toch hoop ik hem nog minstens één keer te zien.'

Haar doffe toon wekte Gersens nieuwsgierigheid op. 'Waarom dan?'

'Dan zal ik mijn best doen om hem te doden.'

Gersen stak zijn armen recht omhoog. De smalle schouders van zijn jas belemmerden zijn bewegingen. Hij trok

hem uit en gooide hem in een hoek. Zijn pruik volgde even later dezelfde route. Alice zag het zwijgend aan.

‘Hij is heel voorzichtig,’ zei Gersen. ‘Ik bofte nog dat ik op de Voymont één keer de kans kreeg om op hem te schieten.’

Zacht, verwonderd zei Alice: ‘Wie ben jij?’

‘In Pontefract sta ik bekend als Henry Lucas, redacteur van *Cosmopolis*. Soms gebruik ik een andere naam en doe andere dingen.’

‘Waarom?’

Gersen rees overeind, drentelde door de kamer tot hij bij haar bureau stond. Hij pakte haar armen beet en tilde haar net zover omhoog tot hij haar gezicht voor zich had. Hij kuste haar voorhoofd, haar neus, haar mond. Ze verroerde zich niet.

Hij hield haar minder stevig vast. ‘Als Treesong jou opbelt om over mij te vragen, kun je hem niets vertellen als je niets weet.’

‘Ik zeg hem toch niets. Hij heeft geen macht meer over mij.’

Hij kuste haar nog een keer, wat ze toeliet, maar ook ditmaal beantwoordde ze zijn kus niet. Toen maakte ze zich los. ‘Wil je dan dat ik hier blijf?’

‘Heel graag zelfs.’

Ze wendde zich af. ‘Ik heb niets beters te doen.’

‘Ben je hier als ik terugkom?’

‘Waar ga je naar toe?’

‘Ik vertrek naar een vreemde oude wereld om een sociaal gebeuren bij te wonen.’

‘Daar waar Treesong heengaat?’

‘Ja. Ik vertel je er alles over als ik terugkom.’

‘Wanneer is dat?’ vroeg ze stil.

‘Ik weet het niet.’ Nu reageerde ze toen hij haar kuste; even vlijde ze zich tegen hem aan. Gersen gaf haar een zoen op haar haar. ‘Tot ziens.’

Leven van Unspiek baron Bodissey: het voorwoord bij deel 1

Terwijl wij de rivier van de menselijke tijd bevaren in onze wonderlijke boten, merken wij telkens terugkerende patronen in de stroom van volkeren en beschavingen op... De ongelijksoortige rassen smelten alleen samen wanneer het territorium beperkt is, dichtbevolkt en de sociale druk hevig. Sterke, strenge regeringen zijn kenmerkend voor deze omstandigheden: ze zijn zowel noodzakelijk als welkom. En omgekeerd, wanneer een land groot is en ieder voldoende terrein kan krijgen, zoals wanneer een nieuw continent of een nieuwe wereld wordt aangesneden, is niets in staat om verschillende soorten mensen dicht bij elkaar te houden. Ze migreren naar nieuwe oorden en houden zich intensief met zichzelf bezig, waarop de talen veranderen, de kledij en de gebruiken een eigen ontwikkeling doormaken en esthetische symbolen nieuwe betekenissen krijgen. De stemming van het publiek keert zich naar binnen: vanuit een ander gebied opgelegd gezag kan niet getolereerd worden. Dit soort processen, terwijl het menselijk ras steeds verder wegzwerft van zijn geboortester, zijn van een oneindige rijkdom en tevens eindeloos fascinerend...

‘Moudervelt: toen en nu’, uit *Studies in vergelijkende antropologie* van Russell Cooke

Als de scherpzinnige baron van plan was geweest zijn beroemde Voorwoord bij Deel 1 met voorbeelden te verluchten, dan zou hij daarvoor heel goed de afgelegen wereld Moudervelt hebben kunnen uitkiezen, die in een baan om Van Kaathes Ster ligt, als een prachtige illustratie van de door hem opgeworpen theorie.

Moudervelt is een vruchtbare en vriendelijke wereld met een uitgestrekt landoppervlak. De flora is in het algemeen verenigbaar met Aards leven; de fauna kent geen gevaarlijke soorten op enkele rovers in de oceaan na.

Moudervelt is een oude wereld. De oude bergmassieven zijn nu beboste heuvels; de golvende vlakten lopen van einder tot einder onder de blauwe hemel en smaldelen van hoge witte cumulus. Brede, langzame rivieren dwalen over de prairies, waar de laag vruchtbare aarde diep is en het klimaat mild. Afgezien van de rivieren, bezit het land geen natuurlijke barrières, maar er zijn meer dan genoeg grenzen geschapen om de 1562 afzonderlijke naties af te bakenen, die stuk voor stuk hun identiteit angstvallig bewaken en hun eigen rit en gebruiken in ere houden, trots zijn op hun eigen keuken en alle andere gebieden minachtend afwijzen

als achterbuurten vol schorem; elk beschouwt zichzelf als het enige beschaafde land tussen 1561 barbaarse, onbegrijpelijke en onaangename bureu.

Moudervelt kent geen echte steden. De meeste landjes bezitten een ruimtehaven. Handelswaar wordt over de rivieren vervoerd, die allemaal onderling verbonden zijn met kanalen. Slechts enkele routes over land verbinden de naties.

Moudervelt is geenszins geïsoleerd van het heelal. De planeet voert een aanzienlijke hoeveelheid levensmiddelen uit ten behoeve van voormalige bewoners*, en importeert technische waar, speciale gereedschappen, wat boeken en tijdschriften. Het totale volume is niet bijzonder groot. Alles welbeschouwd kan Moudervelt zichzelf min of meer bedruipen.

Uit *Populair Handboek der Planeten*, 330e uitgave, 1507:

MOUDERVELT, Van Kaathes Ster

(Na de opsomming van planetaire constanten en een geschiedkundig resumé wijdt het *Handboek* een of twee alinea's aan elk van de 1562 naties.)

Maunish, gelegen op de Goshenprairie, beslaat een gebied van circa 100.000 vierkante kilometer en heeft een bevolking van ongeveer een miljoen, de afstammelingen van een missie van Verdelers van de Zuivere Waarheid. Het gebied wordt begrensd door de Dalglishrivier in het zuiden en oosten, door het Land Puck in het westen, Amable en de rivier Boluhoe in het noorden, en de landen Ganaster en Erquhar in het oosten. De voornaamste stad is Cloutie.

Bericht aan reizigers van buiten de planeet: binnen de grenzen van Maunish is geen ruimtehaven gelegen. Ruimteschepen, vliegtuigen, springers en luchtruiters die boven een hoogte van negenenveertig voet vliegen zijn zelfs verboden. Men komt het land alleen binnen over land bij een officiële grenspost. De grensbewaking is streng, evenals de controle op invoer. Breng geen wapens, roesmiddelen, erotische materialen, medicijnen die u niet zelf nodig heeft. De controle op contrabande aan de grens is streng en de straffen zijn dat eveneens.

Gersen landde zijn Flittervlerk op het Theobaldstation. In alle richtingen rondom de stad lag boerenland bezaaid met

* De schepen die in buitenwerelds voedsel handelen, doen alle gekoloniseerde planeten aan. De Oude Aarde levert ongeveer een derde van al dergelijk voedsel. Vooral de Aardse wijnen worden zeer gewaardeerd.

witte huizen. De Dalglish kroop met grote lussen door het land, totdat hij uiteindelijk in het noorden met een boog uit het gezicht verdween.

De ruimtehaven projecteerde geen signaal of baken, voor zover Gersen kon nagaan. Hij kon het terrein alleen van de omringende boerderijen onderscheiden doordat er al drie ruimtevaartuigen stonden, twee kleine vrachtschuiten en een haveloze oude Sissle Zwerveling.

Toen hij geland was, trof Gersen de normale voorzorgsmaatregelen en sprong op de grond. Hij stond midden op een zonnig grasland met blauwgroene halmen. De koele plattelandslucht woei hem in het gezicht en hij hoorde geen geluid behalve een zwak sissen van de respirators van de Flittervlerk die bezig waren zich op te laden. Honderd meter verderop stond in de schaduw van twee wijldvertakte bomen een kleine loods met een bord erop.

Centraal Ruimtestation
Theobaldstation, Land van Lelander
Alle binnenkomend verkeer hier melden

Binnenin de loods ontdekte Gersen een kleine dikke man die achter een tafel zat te slapen met de resten van zijn middagmaal voor zich. Hij had een vroeger stoer uniform van zwarte, geelbruine en rode keper aan, maar de bijbehorende broek en laarzen had hij vervangen door een witte rok tot op zijn knieën en sandalen.

Gersen trommelde op de tafel; de functionaris schrok wakker. Bijna nog voor hij zijn ogen open had, grabbelde hij naar zijn pet en plantte die op zijn kalende schedel. Hij keek Gersen afwezig aan. 'Meneer?'

'Ik ben een stuk binnenkomend verkeer. Ik kom me melden.'

'O ja. Ja natuurlijk. Tja, binnenkomst gaat gepaard met enige formaliteiten...' Hij pakte een formulier, stelde Gersen enkele vragen en schreef diens antwoorden op.

Het voltooide formulier legde hij in een doos. 'Dat is alles, meneer, behalve natuurlijk het landingsgeld.'

Gersen zei: 'Eerst kreeg ik graag wat informatie. Ik ben

eigenlijk op weg naar Maunish. Is de inreis aan beperkingen onderhevig?’

‘In het geheel niet; de grenzen zijn open.’

‘Kan ik een voertuig huren?’

‘Jazeker. Ik zal u mijn eigen wagen verhuren en mijn zoon kan u rijden.’

Gersens oren waren attent op de kleinste dubbelzinnigheden, hints en onuitgesproken bijbedoelingen. Hij keek de beambte scherp aan. ‘Voor hoeveel?’

‘O – geen onredelijk bedrag. Tien SWE per dag.’

‘Zonder bijkomende kosten of extra’s?’

‘Juist! Ziet u mij voor een troggelaar aan?’

‘Hij rijdt mij naar Cloutie en eventuele andere plaatsen in Maunish, al naar ik wens?’

Nu keek de functionaris hem verwonderd, verongelijkt aan. ‘In Maunish binnen? U maakt zeker een grapje! Tot de grens met Maunish, en niet verder. Ik kan mijn wagen toch niet riskeren in dat land vol steenkoppen, waar de meisjes rondflaneren met blote ellebogen en de mannen hun tanden laten zien als ze eten? Ze rijden als catatonici, de lucht stinkt naar hun rampp in ’t zuur. Tot de grens, niet verder: misschien kunt u aldaar aansluitend transport vinden.’

‘Goed, welke openbare vervoerslijnen bestaan er tussen de twee landen?’

‘Niets dat geschikt is voor een rijke buitenwerelder. U zou alleen de Transwereldbus kunnen nemen en dan zit u midden tussen de kinkels die teruggaan naar Maunish.’

‘Dat vind ik best. Ik heb wel in erger gezelschap gereisd.’

‘Als uw smaak daarnaar uitgaat, dan boft u. De middagdienst komt hier binnen enkele minuten langs. Nu wat het landingsgeld voor uw schip betreft. Voor zo’n vaartuig geldt een tarief van 200 SWE per week en u moet voor een maand vooruitbetalen.’

Gersen schoot in de lach. ‘Ik heb belangrijke vrienden in deze contreien. Ze hadden me al gewaarschuwd dat de plaatselijke ambtenaren óf tot diefstal neigen, óf tot dagdromen.’ Hij legde vijf SWE neer. ‘Dit moet genoeg zijn.’

De man aanvaardde het geld wrokkig. ‘Volgens de regels

is het niet, maar vanwege de public relations moeten we misschien een uitzondering maken... En daar komt de Transwereldbus.'

Over de weg naderde een gammele gelede bus met drie afdelingen op acht reusachtige luchtwielen. Gersen zwaaide ten teken dat hij mee wilde. Nadat hij de chauffeur ook vijf swe had betaald, zocht hij een plaats.

Urenlang reed hij over een zacht golvend land met weilanden, rivieren, vijvers en boomgaarden. Witte hoeven met bijgebouwen lagen onder lichtend roze, rozerood, oranje en geel lover. De boeren leken welvarend; het leven kon niet al te slecht zijn in het Land Lelander, ook al wilden de meisjes hun blote ellebogen dan niet laten zien.

Een streep donkerblauw en zwart gebladerte dwaalde over de horizon waar de Dalglish naar het oosten zwenkte om daar de grens met Maunish aan te geven. Honderd meter voor de grens hield de bus halt. Uit een wachthuisje marcheerden een sergeant en zes soldaten in knappe uniformen.

De sergeant stapte in, stelde de chauffeur een reeks vragen. De chauffeur wees met zijn duim naar achter naar Gersen.

De sergeant wenkte Gersen. 'Wilt u even hier komen, meneer, het duurt niet lang. En neem uw bagage mee.'

Gersen tilde zijn reistas op en volgde de sergeant naar buiten en het wachthuisje in. De sergeant nam de tas over en bewoog hem op en neer om hem te wegen. Toen glimlachte hij tegen Gersen. 'Ik zie dat u probeert een projek model 6A in Maunish binnen te smokkelen.' Hij maakte de greep van het wapen los van het handvat van de tas. 'Dit is geen nieuw kunstje; we letten erop. Hier confiskeer ik het wapen gewoon. Aan de andere kant van de grens zouden ze u in een kooi stoppen en u drie uur lang in de rivier onderdompelen, of totdat u onmiskenbaar verdronken was. In dit opzicht zijn ze daar afschuwelijk strikt. Wilt u mij de andere onderdelen alstublieft aanreiken.'

Gersen maakte de tas open en haalde de resterende delen van het wapen te voorschijn, die hij op verschillende manieren vermomd had. 'Alstublieft, sergeant. Dank u voor uw waarschuwing.' Hij liet zijn rechterarm naar voren

schieten, zodat er een werpmes in zijn hand verscheen. 'Het is beter dat u dit ook onder uw hoede neemt.' Met dezelfde manoeuvre toverde hij een dedactor in zijn linkerhand. 'En deze.'

'Heel verstandig van u, meneer.'

'Verkoopt u ze alstublieft niet meteen. Als ik hierlangs terugkom, en dat is de bedoeling, dan koop ik ze zelf weer terug.'

'Zo gaat het vaak, meneer.'

Gersen stapte weer in en de bus reed via de ijzeren brug over de Dalglish het Land Maunish binnen.

De weg liep door een drassig terrein van bruine modder en paars riet, vervolgens door een bosschage van reusachtige papaja's die een bedompte, zoete geur aan de lucht toevoegden en reed toen abrupt het zonlicht in. Hierna was het land anders van aanzien. Aan de overkant van de rivier lag Lelander; hier was Maunish en niets was precies gelijk. De bus stopte voor de grenspost van Maunish, die in de schaduw van een enorme ling-langboom met blauwe bladeren en een gedraaide, grillig verwrongen stam van twee meter middellijn lag. Ook hier kwamen de wachters naar de bus gemarkeerd. Ze droegen grijs met groene uniformen in plaats van rood, zwart en bruingeel. Ze hadden een heel ander voorkomen dan de kleine Lelanders met hun vloeiende gelats-trekken: de mensen van Maunish waren lang en heel mager en ze hadden sluik bruin haar en scherpe gezichten.

Op een teken van de sergeant stapten alle passagiers uit. Een voor een gingen ze een lange schuur binnen waarin iedereen door drie opvolgende groepen werd onderzocht en gefouilleerd. Gersen behandelden ze vlug, onpersoonlijk en uitermate grondig. Het feit dat hij van een andere planeet kwam interesseerde hen niet. Het beroep dat hij opgaf, journalist, wekte iets meer belangstelling. 'Wat denkt u hier in Maunish te vinden om over te schrijven?'

'Niets bijzonders. Ik kom hier als toerist.'

'Waarom geeft u dan niet op dat u toerist bent?'

'Het maakt weinig uit.'

'Misschien niet voor een toerist, of voor een journalist, maar wij veiligheidsbeambten zijn verantwoordelijk voor het

fatsoen in Maunish. Voor ons maakt het zeer veel verschil welke rol u kiest. In de eerste plaats mag de toerist verblijven in het Bon Ton Hotel in Maunish, terwijl de journalist de nacht moet doorbrengen op het politiebureau.'

'In dat geval ben ik zeer beslist een toerist in hart en nieren. Ik ben het met u eens dat de verschillen van belang zijn.'

'Blijkbaar heeft u geen contrabande bij u.'

'Blijkbaar niet.'

De ambtenaar grijnsde koel. 'U zult ontdekken dat veel van onze fatsoenlijke manieren in Maunish bij de eerste kennismaking zeer praktisch blijken te zijn. Wel kan ik u verzekeren, aangezien ik wijd en zijd gereisd heb – ik ben in negenendertig zeer verschillende landen geweest – dat Maunish een paradijs van verdraagzaamheid is vergeleken met bij voorbeeld Malchione of Dinkland. Onze wetten zijn eenvoudig en redelijk. Wij verbieden het bevorderen van veelgoderij en het vertonen van witte vlaggen. Aanstootgevend boeren en andere inbreuken op de openbare rust zijn verboden. U hoeft zich slechts discreet te gedragen om problemen te voorkomen, want het gezonde verstand zal u ogenblikkelijk duidelijk maken welke dingen wij tot de overtredingen rekenen.' De functionaris ondertekende Gersens toegangsbewijs met zwier. 'Alstublieft meneer. U heeft de vrijheid van Maunish!'

Gersen ging de bus weer in, die na verloop van tijd schommelend in beweging kwam. De grenspost onder de brede ling-lang verdween al gauw in de verte.

Nu was het landschap puur Maunish, geheel verschillend van dat van Leland: of dit te wijten was aan de geest van de bezoeker of aan het karakter van het land kon Gersen, die dit soort verschuivingen vele malen eerder had ondergaan, niet uitmaken. Het land leek ruimer, de hemel opener. De atmosfeer scheen helderder, de horizon zowel dichtbij als veraf in een vreemde visuele paradox. Op de vlakte stonden bomen in groepjes bij elkaar, soort bij soort: ginsaps, orpoons, ling-langs, siers; de schaduwen onder de bomen waren een knus zwart dat leek te glanzen met een rijke kleur zonder naam. De boerderijen waren ouder en het waren er

minder: ze waren hoog en smal – waarom? – en ze stonden ver van de weg, angstvallig afgezonderd... Het land kreeg een zachtere aanblik. De bus rolde door boomgaarden, de boomstammen waren zwart en de kruinen stralend roze of geel. Af en toe werd het landschap gekruist door boordevolle rivieren en onderbroken door gehuchten. Ten slotte werd Cloutie bereikt, waar de bus op het centrale plein halt hield. De zijkanten zwaaiden omhoog en de passagiers die in Cloutie moesten zijn, stapten uit. Zo ook Gersen. Hij keek met belangstelling om zich heen. Voor de jonge Howard Treesong moest Cloutie een belangrijke stad zijn geweest, het hart van het beschaafde heelal waar hij misschien een keer per jaar mee naar toe genomen werd bij een speciale gelegenheid. Aan de ene kant van het plein zag Gersen het Bon Ton Hotel. Het was een lomp smal gebouw, drie verdiepingen hoog met een zwaar overhangend dak en twee zijvleugels met één verdieping.

Als Howard Treesong naar Blijtoevlucht kwam om deel te nemen aan de reünie van zijn school, zou hij net als Gersen wel zijn intrek kunnen nemen in het Bon Ton. Behoedzaamheid was geboden, misschien was het al te laat... In een herenmodewinkel voorzag Gersen zich van plaatselijke kleren: een zwaar groen hemd, een flodderbroek met nauwe knieën, grijze wollen sokken en zwarte schoenen met stompe neus, een breedgerande hoed met een lage bol die iets scheef op het achterhoofd hoorde. De plaatselijke tred was wat minder makkelijk te simuleren: de mannen liepen langzaam, met stijve benen, de armen langs de zijden en het gezicht pal vooruit. Hij zou nog steeds herkend worden als iemand van buiten, maar minder makkelijk.

De halfdonkere hal van het Bon Ton Hotel rook naar boenwas, oud leer, zware kussens en onbenoembare plaatselijke uitwasemingen van jaren en jaren. Er was niemand en de receptie was donker. Gersen klopte op een loketje tot er eindelijk uit een achterkamer een klein oud vrouwtje kwam. Met een schelle stem vroeg ze wat hij wilde.

Gersen antwoordde waardig: 'Ik wil voor een paar dagen een kamer huren.'

'O ja? En waar denkt u te eten?'

‘Daar waar ik het beste eten vind.’

‘Dat is ver weg, bij Skooney’s Meer, waar de mensen de Besnoering vergeten en hun darmen verwennen. U moet opeten wat wij u hier, in onze eetkamer wensen voor te zetten.’

‘Uitstekend, als dat fatsoenlijk is.’

‘Dat is heel fatsoenlijk.’ De oude vrouw keek hem met een scheef oog aan. ‘Wat doet u hier eigenlijk? Komt u *dingen* verkopen?’ Ze wist het woord een tegelijk geile en dreigende betekenis te geven.

‘Nee hoor, ik verkoop niets.’

‘O.’ En na een ogenblik: ‘Helemaal niets?’

‘Helemaal niets.’

‘Da’s dan jammer,’ verklaarde ze plotseling pienter en spraakzaam. ‘Ik zeg altijd dat een mens moet kopen en verkopen zoals-ie verkiest, ook al vindt het Gezondheidsbureau van niet. Waar komt u vandaan? Ik kan u niet plaatsen. U bent toch geen Mandyker? En ook geen Booder?’

‘Geen van beide.’

‘Stookt u vuur of plenst u met water?’

‘Nee, nooit.’

‘Goed dan. U mag de Zonsopgangskamer met de Glimlach hebben.’ Het gezicht van de vrouw werd nu zo vroom en onschuldig dat Gersen onmiddellijk vroeg: ‘Hoeveel vraagt u daarvoor?’

‘Het is onze beste kamer, speciaal gereserveerd voor belangrijke waardigheidsbekleders. Het tarief komt daarmee overeen.’

‘Hoeveel?’

‘Drieëntachtig swE per dag.’

‘Dat is veel te veel. Laat me uw tarievenkaart eens zien.’

‘Nou goed, vijf swE dan...’

Gersen was wel tevreden met zijn kamer, waarbij inbegrepen waren een balkon op de eerste verdieping, een badkamer met een withouten betimmering, een aangrenzend slaapkamertje en een klein gymnastiekzaaltje.

Het was nu diep in de middag. Gersen ging de straat op, keek links en rechts en begon toen aan een inspectie van de

stad. De zuidkant van het plein werd gedomineerd door een stenen beeld met daarachter een sober gebouw dat blijkbaar een kerk of tempel was. Een bord op de voet van het beeld maakte duidelijk dat de koninklijke gestalte in steen een afgietsel was van Bandervoum de Didram, die de haak van een timmerman omhoog hield om hiermee de zielen van de doden te meten. Achter de kerk stond een rij zware zwarte deodars en door de openingen tussen de bladeren zag Gersen een grasveld waarop een hele drom witte beelden stond.

Bij de kerk ontdekte hij een kantoorboekhandeltje waar men allerhande kleine artikelen verkocht. In een tijdschriftenrek zag hij diverse oude nummers van *Cosmopolis* en een *Aanwezig*. Op de voorpagina van het nummer van *Aanwezig* stond een foto van tien mensen afgedrukt met de tekst:

WIE ZIJN DEZE MENSEN?

GEEF ZE HUN NAAM EN WIN 100 000 SWE!

Gersen ging naar binnen. Achter twee evenwijdige toonbanken links en rechts stonden twee kleine meisjes in zwarte jurken met lange mouwen. Hun zwarte haar lag in een vastgeknoopte vlecht op hun hoofd en de knoop was zo strak dat hun ogen leken uit te puilen. Ze hadden elk twee koraalrode bladeren in hun haar. Op de toonbank lag een brochure te koop.

HET LAND MAUNISH

OFFICIËLE KAART MET OVERZICHT

Deze gezaghebbende uitgave toont alle wegen, steden, rivieren, bruggen, grensposten en geeft ook aardrijkskundige bijzonderheden.

Prijs: 25 centum

Gersen pakte een exemplaar en legde een munt op de toonbank. De meisjes begonnen ogenblikkelijk te protesteren. 'Meneer! De prijs bedraagt twee SWE!'

Gersen wees hun op de prijs die op het boekje vermeld was. 'Hier staat anders 25 centum.'

'Dat is alleen voor plaatselijke ingezetenen,' zei het ene meisje.

'Buitenlanders moeten extra betalen,' zei het andere.

'Waarom is dat?' vroeg Gersen. Hij vroeg zich af hoe de meisjes hem in zijn nieuwe kleren als buitenlander herkenden.

'Omdat er waardevolle geheime informatie op de kaart staat,' zei het meisje rechts doodernstig.

'Buitengewoon waardevol voor een vijandelijk leger,' verduidelijkte het meisje links, nog serieuzer.

'Maar jullie vijanden hebben toch zeker al kaarten van Maunish?'

'Misschien niet al onze vijanden.'

'Misschien niet met zoveel geheime details.'

'In dat geval,' zei Gersen, 'is deze kaart veel meer waard dan een armzalige twee swe.'

'Dat is zo, maar niemand zou meer willen betalen,' zei het ene meisje.

'Dan zouden ze liever een oud vod van een kaart gebruiken,' zei het andere.

'Tja, weten jullie,' zei Gersen, 'toevallig ben ik een plaatselijk ingezetene en geen vijand. Ik logeer in het Bon Ton Hotel en dus kom ik in aanmerking voor de lage prijs.'

De meisjes zwegen terwijl ze de theoretische onderbouw van Gersens redentie in overweging namen. Voordat ze een tegenargument konden formuleren, was hij de winkel alweer uit.

Op een bank gezeten bestudeerde hij de kaart. Blijtoevlucht bleek vijfenzestig kilometer naar het noorden te liggen op de oevers van de rivier Zoet Trelawney.

Hij ging verder met zijn ronde om het plein. Onderweg zag hij een uithangbord:

GARAGE PANTILOTE

Voertuigen van kwaliteit! Te Koop of te Huur:
per Uur - per Dag - per Week

Wendt u tot onze keurig beheerde werkloodsen.
Ter plaatse zult u de plichtsgetrouwe precisie van
onze procedures aanschouwen en bewonderen.

Didram Rummelstraat 29

Gersen begaf zich naar het aangegeven adres en daar, na een aanzienlijke hoeveelheid formaliteiten, slaagde hij erin een wagentje op drie wielen te huren dat in de werkplaats zelf gefabriceerd was uit diverse stukken en brokken.

De avond donkerde reeds de hemel. De weg naar Blijtoevlucht leek te lang om nu nog op reis te gaan. Gersen sprak af dat hij het voertuig de volgende morgen op zou halen. Daarna wilde hij over de Goshenprairie naar het ouderlijk huis van Howard Alan Treesong rijden.

Twaalf

Uit de Leer van Didram Bodo Sime, 6:6 (Smaad over de Zuiplap en zijn Drank)

Motto:

Het is niet goed om zich te bezatten of te bezuipen met gebruik van jajem, licht of zwaar bier, of distillaten.

Uitleg:

De zuiplap is een ongelooflijke verveeloor, een stomkop, een misbaksel, een bespotting van de samenleving. Dikwijls bevuilt hij zijn kleren en pleegt hij vieze daden. Hij riekt en hij boert, zijn familiare gedrag hindert alle fatsoenlijke lieden. Zijn gebral en gereutel teisteren de oren. Vaak uit hij schunnige veronderstellingen.

De zuiplap bederft goed fruit en laat het rotten, en de goede mens die wenst te genieten van de heilzaamheid en de goede smaak van het gezonde fruit heeft dan niets en moet deze jammerklacht aanheffen: 'Waarom heb jij, o zuiplap, mij beroofd van het goede fruit en het prijsgegeven aan vuile rotting?'

De zuiplap geeft zich over aan dolzinnige dansen. Hij springt rond als een clown en maakt zijn oren schoon met de haren van bezems. Maar al te vaak voelt hij zich geroepen strijdlustig op te treden tegen goede en ernstige lieden die hem toevallig tegenkomen en hem gispn om zijn dwaasheid.

Ten noorden van Cloutie kreeg het landschap een wild en troosteloos karakter. Dit was aanvankelijk te wijten aan de zompen van de Juniferrivier en daarna aan lange repen zwarte rots die het land ongeschikt maakten voor iets anders dan het weiden van vee. Voor het eerst zag Gersen de inheemse fauna van Moudervelt. Het waren tweepotige, op padden lijkende schepsels die hoog opspringend achter vliegende insekten aanhielden; dan een bende hagedisvossen met grijsgroene mierenetersschubben en een enkele optische bol. Ze richtten zich hoog op om Gersen te zien passeren; toen hij langzamer reed, naderden ze met dansende zijdelingse balletpassen. Gersen wist niet wat ze van hem wilden, maar hij reed verder. De groep stond hem na te staren.

Ook toen de Rotstroggen achter hem lagen, bleef het eenzaam. Tot aan de horizon lagen de verlaten steppen, een

licht golvende bodem zonder bomen, vergeten en troosteloos onder het zonlicht.

Eindelijk verscheen er dwars over het noorden een donkere streep: de bomen op de oevers van de Grote Swomey. Eenmaal over de rivier was het land weer bewoond. Gersen reed door een stuk of vijf gehuchten die op elkaar leken als eieren: een hoofdstraat, een paar zijstraten, een herberg, wat winkels, een school, een zaal, een tempel en een steeds verschillend aantal huizen en huisjes. Rond tien uur's ochtends arriveerde Gersen in Blijtoevlucht. Het dorp leek sterk op alle andere die hij gepasseerd was, al was het misschien wat groter, zoals al bleek uit de aanwezigheid van het logement Klammuur aan de rand van de bebouwing en het meer ambitieuze Pension Swecher aan de centrale laan.

Gersen stopte zijn wagentje opzij van het pension. Dit was een oud conglomeraat van twintig logeervertrekken van uiteenlopend formaat en op verschillende hoogte. De gemeenschappelijke ruimten waren niet minder afwisselend, met hellende plafonds, zwart houtwerk en ruiten die violet waren geworden in de loop van de honderd jaar dat ze bloot hadden gestaan aan het licht van Van Kaathes Ster. De buitenkant, opgetrokken van steen, was amper te zien achter de klimop. Voor het gebouw zaten enkele dorpelingen op hun gemak in de schaduw van een prieel.

Achter het bureau in de hal stond een man van ruim twee meter lengte, mager als een lat met wasbleke wangen en oogkassen als grotten. 'U wenst, meneer?'

'Logies, alstublieft. Het liefst heb ik een suite van enkele kamers.'

De waard inspecteerde Gersen fronsend en met afhangelende onderkaak. 'U bent alleen?'

'Helemaal.'

'En u wenst "enkele kamers"?''

'Als u zo'n suite beschikbaar heeft.'

'Dat lijkt mij een onbescheiden verlangen, als ik het zeggen mag. Hoeveel kamers kunt u tegelijkertijd gebruiken? In hoeveel bedden denkt u te gaan slapen? Hoeveel sanitaire voorzieningen benodigt u voor uw gezondheid?'

'Zo belangrijk is het niet,' zei Gersen. 'Geef me maar een

enkele kamer met bad... Is mijn vriend Jacob Bane al gearriveerd?’

‘Hier in Swecher? Nee.’

‘Nog niet? En ook verder geen buitenlanders, behalve ik?’

‘Niemand die zich Bane noemt, en ook geen anderen. U bent vandaag de eerste die zich meldt. U wilt zo vriendelijk zijn vooraf te betalen voor uw logies. Personen die arriveren als een dwaallicht uit een of andere uithoek van het heelal, kunnen daarheen even makkelijk weer vertrekken zonder de rekening te betalen.’

Gersen werd naar een halfdonkere kamer met blauwe muren en een zwart plafond gebracht waarvan de breedte minder was dan de hoogte. Er stond een kom water met een schrobborstel op een tafeltje. Een lap grijs vilt deed dienst als dekbed en een tweede lap als vloerkleed. Een blik in de badkamer was voldoende om te zien dat daar wanorde heerste. De waard liep vooruit op Gersens klachten. ‘Momenteel is dit het beste wat wij kunnen bieden. Het pension is volgeboekt wegens een evenement dat zich over twee dagen voltrekt. Voor het wassen moet u de kom en de borstel gebruiken. Uw andere wensen kunt u vervullen in de latrine op de gang.’ De man verwijderde zich.

‘Ik bof,’ zei Gersen bij zichzelf. ‘Logement Klammuur zal nog wel erger zijn.’

Hij bleef niet hangen in zijn kamer. Op straat gekomen keek hij naar rechts, de richting waaruit hij aangekomen was, en vervolgens wandelde hij de andere kant op naar het bescheiden centrum van Blijtoevlucht.

Bij het Golcherpad sloeg hij linksaf. Een bemoste stenen brug bracht hem over de Zoete Trelawney. Opzij ervan stond een beeld dat Didram Runel Flutter voorstelde die met zijn ene hand een gebogen mesje vasthield en met zijn andere een compleet, afgesneden mannelijk geslachtsorgaan. Achter het beeld bevond zich de kerk. Een bord verkondigde:

POSITIEVE VERDELERS VAN CREATIEVE WAARHEID

‘Er bestaat geen terug!’

‘Er bestaat geen opzij!’

‘Er bestaat slechts de Waarheid en haar Leer!’

Het terrein tegenover de kerk was in gebruik als kerkhof. Langs de randen stonden logge oude deodars. Het kerkhof was bezaaid met beelden die de doden eerden en deze afgietsels waren met onwaarschijnlijk meesterschap gehouwen uit glanzend wit marmer of een synthetisch materiaal. De beelden vormden groepen en gezelschappen, als tableaux van mensen die elkaar troostten met hun gemeenschappelijk lot. Een halve kilometer verder overspande een andere brug de brede, langzame Swanibel die op weg was naar de Zoete Trelawney, en daarachter zag Gersen de middelbare school van Blijtoevlucht... Hij stond na te denken. Het was bijna middag. Hij liep over het Golcherpad terug naar de stad.

Op de vleesmarkt vroeg hij hoe hij bij de boerderij van Adrian Hardoah moest komen.

‘Ga linksaf bij Swecher,’ ried men hem aan. ‘Ga dan de stad uit. Die weg heet het Virlepad. Tot de kruising is het zeven kilometer en daar moet u rechtsaf het Bausgerlaantje in. De tweede boerderij links, dat is de hoeve van Hardoah, met de grote groene schuur. Wat wilt u van Hardoah? Denk maar niet dat hij u geld geeft; zijn beurs is even gesloten als een geconstipeerde duddel die alleen kaas eet.’

Gersen gaf een nietszeggend antwoord en ging heen.

Met zijn wagentje reed hij het Virlepad op in noordelijke richting. Zeven kilometer buiten de stad op de prairie bereikte hij de kruising en reed rechtsaf over het Bausgerlaantje. Ruim een kilometer verder, honderd meter van de weg af, zag hij een boerenhoeve omgeven door garoms en pepernoten waarvan de bladeren leken te fluoresceren onder het schijnsel van Van Kaathes Ster. Weer een kilometer later zag hij links van de weg een klein huis. Was dit de boerderij van Hardoah? Het zag er nogal benepen en ook wat haveloos uit, en een groene schuur kon hij niet ontdekken. Er zat een oude vrouw op een bank in de zon. Ze was klein en mager en ze had een smal, gerimpeld gezicht. Naast haar had ze een rol grof touw hangen waarvan ze een geblokte lap maakte. Haar stijve vingers waren heel intensief en moeizaam bezig.

Gersen stopte en klauterde uit het wagentje. ‘Goedendag, mevrouw.’

‘Goedendag, meneer.’

‘Is dit misschien de boerderij van Hardoah?’

‘Nee meneer, in het geheel niet. De Hardoahs treft u twee kilometer van hier.’

Vijftig meter van het huisje stond een vervallen gebouwtje dat zichtbaar niet meer in gebruik was in een ring van blauwzwarte ginsaps. ‘Dat lijkt wel een oud schooltje,’ zei Gersen.

‘Dat is het en ik heb er dertig jaar lesgegeven, en daarna heb ik de school nog eens twintig jaar lang in elkaar zien zakken. Tegenwoordig brengen de mensen hun kinderen naar de nieuwe school in Leck, over de heuvel.’

‘Heeft u hier al die tijd gewoond?’

‘Ja, zo is het. Een man heb ik nooit gehad; ik drink water en wei en spoeling; ik volg de Leer zo goed ik kan en men beschouwde mij als een goede onderwijzeres.’

‘Dan heeft u zeker ook Howard Hardoah lesgegeven.’

‘Inderdaad. Kent u hem?’

‘Niet erg goed.’

De oude vrouw staarde naar taferelen uit het verleden. ‘Ik heb me vaak afgevraagd wat er van Howardje geworden is. Het was een vreemd jongetje, een en al luimen. Ik heb ergens een foto van hem, maar die zou ik nooit meer kunnen vinden. Hij was net een elfenkind. Ik moet er nu opeens weer aan denken hoe hij er tijdens het toneelstuk van school uitzag. Hij speelde het elfje, helemaal in het groen en het bruin, en hij was een echte elf, hoor: rad van tong en nerveus en hij had zo’n onaards gezichtje. O ja, en wat was hij niet ondeugend tegen de kleine Tammy Fluter, het feetje! Ze begon te gillen en Howard moest in bedwang gehouden worden, en hij zal zeker grondig straf hebben gekregen van zijn vader. Zijn ouders waren Fundamentalisten, dat zijn de strengste leden van de Verdeling, en de meesten zijn nu dood. U bent geen Fundamentalist?’

‘Ik weet absoluut niets van die sekte.’

‘Ze hielden er heel sterke overtuigingen op na, en die waren eerlijk gezegd helemaal zo gek nog niet. Zij beweerden dat de zonden van de mens door zorgvuldige partnerkeuze uit het ras gefokt konden worden en om de beste

resultaten te bereiken trouwden broers met zusters en neven met nichten. Heeft u het standbeeld van Runel Fluter de Didram in de stad gezien? Wel, die was de leider van de sekte en hij deed wat er gebeuren moest, maar hij kreeg stank voor dank, vooral van degenen die hij ongeschikt oordeelde. O dat waren bijzondere dagen, en de Leer was toen zo sterk! Nu is er in deze streken niemand meer van over behalve de Hardoahs, en zelfs zij brengen de oude opvattingen niet meer in praktijk.'

'Met Howard moet u heel wat te stellen hebben gehad.'

'O ja, soms wel. En dan weer was hij zo lief als iemand maar kan zijn. Hij had veel te veel fantasie. Hij was zo gek op bloemen en wat waren zijn hersentjes niet inventief! Op een dag sorteerde hij massa's bloemen op kleur voor de Veldslag van de Bloemen en zulke wilde capriolen heeft u nog nooit gezien: de bloemblaadjes stoven in het rond en de lijken schreeuwden het uit. Van hot naar her danste kleine Howard, hij voerde zijn Rode troepen aan tegen de Blauwe en de rozen sneuvelden heel ridderlijk en de scilla's zegevierden over de verbena's. O mijn tijd, wat een dag! Toen ging hij naar de middelbare school en daar bracht hij het er niet best vanaf, heb ik gehoord. Hij was heel klein en jong en de grotere jongens zullen hem vast wel getreiterd hebben. Toen kreeg hij onenigheid met de SadalfLOURY's en dat was natuurlijk een schandaal.'

'Hoe dat zo?'

'Mmf - hm. Ik zou niet zoveel mogen zeggen, maar het is al lang geleden en de tijden zijn veranderd, al zijn de SadalfLOURY's nog steeds belangrijke mensen. Howard werd verliefd op een van de dochters, ik geloof dat het de kleine Suby was. Natuurlijk wees zij hem af en Howard deed toen iets heel weerzinwekkends, en de SadalfLOURY's ontstaken in grote woede en Howard vertrok toen maar ijlings en verdween van de planeet.'

Gersen boog zich over het frivolitéwerk van de vrouw. 'Dat is heel mooi.'

'Het is mijn beste werk, meer zal ik niet zeggen, en ik verdien er mijn lafenis mee.'

Gersen overhandigde haar tien swe. 'Misschien wilt u

zo'n lap voor mij maken. Als ik u niet meer zie, niets aan te doen, verkoopt u hem dan zonder wroeging aan een ander.'

'Maar hartelijk dank, meneer!'

'Helemaal niet; ik vond het prettig om met u te praten. Nu moet ik verder.'

Anderhalve kilometer daarna vond Gersen langs de weg een boerderij met een opvallende groene schuur. Hij stopte en bekeek het huis onderzoekend terwijl een vreemde tinteling over zijn huid rende: er stond iets te gebeuren. Het huis verschilde niet veel van alle andere. Het had twee verdiepingen, gebouwd van roze rabatdelen met blauwe raamlijsten, en een hoog dak met enkele koekoekramen erin. In de moestuin was een lange man met een blauwe broek en een zwart hemd bezig met een schoffel. Toen hij Gersen en zijn wagentje ontdekte, hield hij op om te kijken.

Gersen reed het erf op. De lange man, die blijkbaar Adrian Hardoah was, kwam naar hem toe. Zijn haar was geelbruin van kleur, met grijze strepen en geknipt zonder enige belangstelling voor stijl; zijn gezicht was lang, mager en verweerd. Hij bekeek Gersen zonder vriendelijkheid en zonder interesse. 'Meneer?'

'Is dit Onze Boerderij?'

'Dat is het.'

'En u bent Adrian Hardoah?'

'Dat klopt.' Adrian Hardoah sprak met een diepe, zachte stem, weloverwogen en hij articuleerde heel precies.

'Ik ben Henry Lucas. Ik vertegenwoordig het tijdschrift *Aanwezig* en ik ben van Pontefract op Aloysius gekomen.'

'Ah! Dat was het tijdschrift met de prijsvraag.' Nu werd Hardoahs stem wat levendiger.

'Inderdaad. Van alle miljoenen deelnemers, was u de eerste die nummer 6 zijn ware naam gaf. Geen wonder, want het was uw zoon.'

Ogenblikkelijk ging Hardoah in het defensief. 'Dat moet geen verschil maken. Goed benoemd is goed benoemd.'

'Daar wil ik ook niets tegenin brengen. Ik ben juist gekomen om de prijs uit te reiken.'

'Goed nieuws! Hoeveel is 't?'

‘Volgens de wedstrijdregels krijgt de eerste inzender die één van de afgebeelde personen correct benoemt, een prijs van driehonderd swz. Dit bedrag heb ik bij mij.’

‘Wat een zegening voor ons met de hulp van de Didrams! En zal ik u eens wat vertellen? U heeft Howard zelf net gemist. Een uur geleden was hij hier nog. Hij is gekomen voor de reünie van zijn school.’

Gersen glimlachte. ‘Dat is zéker een grappig toeval. Maar voor mij is hij niet interessant, alleen maar een gezicht op een foto.’

‘Hij boert goed, onze Howard, al heeft hij geen cent voor ons achtergelaten en is hij al heel wat jaartjes uit huis. Maar u moet binnen komen; moeder de vrouw moet het goede nieuws horen. Om de waarheid te zeggen was ik de prijsvraag helemaal vergeten en ik dacht er niet eens aan om Howard te vragen wat hij van al die publiciteit vindt. Overal moeten de mensen hem herkennen, nu zijn foto overal te kijk heeft gehangen.’

‘Maar weinig mensen kijken zo goed om zich heen, meneer.’ Gersen volgde Hardoah de trap op, een keurige keuken in. Een vrouw die bijna even lang was als Hardoah keek over haar schouder. Haar gezicht deed op allerlei vluchtige manieren aan Howard Treesong denken en het fascineerde Gersen. Haar ogen onder haar brede, rechte voorhoofd stonden iets te dicht bij elkaar. Haar lange, rechte neus, haar bleke mond en de bijna onzichtbare kin: ze gaven haar een onverbiddelijk en gesloten gezicht zonder een spoor van humor of gemoedelijkheid.

Maar ze reageerde met een volkomen normaal geknor van plezier toen haar echtgenoot haar het goede nieuws bracht. ‘O, wat fijn! Dus Howard heeft tegen wil en dank iets aardigs voor ons gedaan!’

‘Dat kun je wel zeggen. Welnu, wat denken we van een bekertje troost? En een lekker koekje? Meneer Lucas, wat zou u zeggen?’

‘Ik zou dank u wel zeggen.’

Op een gebaar van Hardoah nam Gersen een stoel aan de tafel. Hij trok een pak bankbiljetten te voorschijn en begon te tellen. Adrian zei eerbiedig: ‘En dan te bedenken dat ik

door een gelukkig toeval, en meer niet, naar die foto keek, en dat alleen maar omdat hij op dat buitenwereldse blad stond, *Aanwezig*. En wie heeft de grote prijs gewonnen?’

‘De leden van de groep kenden elkaar eigenlijk niet; ze kwamen bijeen in een restaurant in een toeristische stad. Een bediende van het restaurant was de eerste die een lijst met alle namen instuurde. Uw zoon Howard kwam ook met een goede inzending, maar hij was te laat.’

Reba Hardoah lachte zuur. ‘Is dat niet typisch Howard? Altijd bleef hij in gebreke, en altijd maar zo’n klein beetje. Jammer... Luister. Daar hoor ik Ledesmus. Dat is Howards oudere broer en een heel ander geval. Hij krijgt de boerderij wanneer wij de Stromende Rivier oversteken.’

Ledesmus bleef op de drempel staan, verrast toen hij de bezoeker van een andere wereld zag. Hij was zwaarder gebouwd dan zijn vader, had appelwangen en zware oogleden waardoor hij een listig, geestig uiterlijk kreeg. Hardoah zei: ‘Ledesmus, kom binnen en maak kennis met meneer Lucas van een verre planeet. Hij brengt ons een som geld.’

Ledesmus floot bewonderend. ‘Wat een dag! Eerst Howard uit het niets en nu meneer Lucas!’

‘Toeval,’ zei Gersen. ‘Toch is het wel jammer dat ik hem niet ontmoet heb, want ik heb opdracht om een artikel te schrijven over de mensen op de foto.’

Onpartijdig oordelend sprak vader Hardoah: ‘Over Howard kan men kort zijn. Hij heeft nooit behoorlijk gewerkt op de boerderij. Zijn tijd op school zat hij te verdromen en ik kan me niet voorstellen dat hij tegenwoordig veel voorstelt, ondanks al zijn reizen.’

‘Kom kom,’ vermaande zijn vrouw. ‘Wees niet zo hard voor de jongen. Je weet dat hij altijd iets onaards over zich had.’

Gersen vroeg: ‘Verwacht u hem nog hier?’

‘Nee,’ zei Hardoah bondig.

‘Vreemd dat hij zo’n eind reist en dan maar een uur of wat blijft.’

Reba probeerde het uit te leggen. ‘Weet u, van Howard verwachten wij nu eenmaal dat hij zich net een beetje on-

welvoeglijk* gedraagt. Toch verdriet het ons dat wij hem zover zien afdwalen van de Leer. Als hij het sterrenstof maar van zijn zolen wilde schudden en weer thuis wilde komen om samen met Ledesmus op de akkers te werken; dat zou ons vreugde geven.'

Met zijn listige grijns zei Ledesmus tegen Gersen: 'Hij komt hier niet meer. Hij is onwelvoeglijker dan ooit.'

Hardoah was het met hem eens. 'Hij komt niet terug. Hij kwam alleen even naar het oude huis kijken. Het enige wat hij wilde zeggen was: "Het is hetzelfde. Maar het is niet hetzelfde." Hij zat even lang in zijn oude kantoortje als bij zijn moeder.'

'Zijn kantoortje?'

'Het oude pomphuis ginds, waar hij zich altijd opsloot met zijn boeken en zijn papieren en zijn gekleurde pen-nen.'

Ledesmus zei nuchter: 'Howard las te veel, dat was niet goed voor zijn mentaliteit. Een heleboel waanzinnige lectuur van buiten de planeet. Hij had daar een stoel en een tafel en diep in de nacht had hij daar nog het licht branden, totdat we hem riepen omdat hij naar bed moest. Een echte weerd**, dat was Howardje.'

'Waar logeert hij nu?'

Adrian Hardoah zei weifelend: 'Hij had het over vrienden die hij wilde bezoeken.'

'Vrienden?' lachte Ledesmus honend. 'Howard en vrienden, ja ja. Hij had helemaal niemand behalve die arme Nimpy Cleadhoe, en die is dood.'

'Zeg,' zei Reba Hardoah met licht verwijt in haar stem. 'Jij weet ook niet alles, Ledesmus.'

Vader Hardoah zei: 'Hij kwam in de eerste plaats voor de reünie van zijn school. Toch zou je denken dat hij dan

* Het woord *vardespant* kent geen huidig equivalent. Het impliceert een koppige houding, onhandelbare halsstarrigheid, hoon jegens ingetogen rechtschapenheid.

** Een bovennatuurlijk schepsel met de gedaante van een mens, dat 's nachts rondsluip en overdag onder de grond slaapt. Volgens de folklore van Maunish verschuilt het wezen zich in de schaduwen, waar het wacht tot het kinderen kan bespringen, die het dan meeneemt.

thuis zou willen logeren. Zeg nou zelf, hier is-ie geboren en hier is-ie getogen, en van deze aarde zijn z'n botten gemaakt.'

Gersen schoof het bundeltje bankbiljetten naar Hardoah toe. 'Alstublieft, meneer, en onze dank dat u deel heeft genomen aan onze prijsvraag. Ik neem aan dat u een abonnement op *Aanwezig* wilt nemen?'

Adrian Hardoah trok aan zijn kin. 'Wij zullen de kwestie in overweging nemen. Het is natuurlijk wel een blad van buitenlanders en het staat ver van onze wereld. Als ik de daden van de Valskop-Ulms in het land in het noorden al niet kan doorgronden, hoe zou ik dan begrijpen wat er in Alpheratz gebeurt of in Caph? Nee, wij bestuderen onze eigen kennis wel. Tenslotte is dat de Zuivere Waarheid. Dat hebben we van de Didrams geleerd.'

'Gezegend is de Leer,' mompelde Reba Hardoah.

Gersen rees overeind. 'Ik zou graag de boerderij eens bekijken, als u het goedgevindt. Dat kan ik gebruiken als achtergrond voor het artikel dat ik over Howard moet schrijven.'

'Vanzelf mag dat. Ledesmus, laat meneer alles zien.'

Gezamenlijk begaven Gersen en Ledesmus zich naar het erf. Ledesmus nam Gersen aandachtig op terwijl hij naast hem liep. 'Zo, dus u moet nu over Howard schrijven? Wie wil er over hem lezen?'

'De prijsvraag heeft grote belangstelling getrokken. Ik zal je vader en moeder ook noemen, en jou natuurlijk.'

'O ja? Wel wel. Komt mijn foto er ook in?'

'Helaas niet, want ik heb geen fototoestel bij me... Ben jij ouder dan Howard?'

'Ja, drie jaar.'

'Konden jullie goed met elkaar opschieten?'

'Gaaf wel. Vader wilde geen ruzies. Ik deed het werk en Howard zat te dromen in zijn kantoor.'

Gersen weifelde. Het spoor van Treesong leek nergens naar toe te leiden. 'Ik zou Howards kantoortje wel eens willen zien.'

'Daar is het. In dertig jaar is er niets aan veranderd. We pompen het water voor de boomgaard en de moestuin uit

de vijver. Drinkwater komt uit de put en dat gebeurt met een andere pomp.'

Ledesmus bracht Gersen naar een schuurtje van drie meter lang en twee en een half breed. Hij gaf een ruk aan de deur; de roestige scharnieren boden piepend weerstand. Het licht was afkomstig uit twee raampjes. Het toonde aan dat het inwendige van het hok een rommelige stofboel was.

'Veel is hier niet veranderd,' zei Ledesmus. 'Daar staat zijn tafel, en op die stoel daar pootte hij z'n walkus neer. Op die planken had hij zijn boeken en papieren. Netjes was-ie wel, die Howardje, alles moest precies op zijn eigen plaats staan.'

'En waar zijn die boeken en papieren nu?'

'Dat zou ik niet kunnen zeggen. Een deel is weer naar het huis gegaan, een deel weggegooid. Howard bewaakte zijn eigendommen angstvallig. Toen hij naar verre oorden vertrok, bleef er maar weinig achter. Hij was dol op zijn geheimpjes, Howard.'

'Had hij vrienden? Kende hij veel meisjes?'

Ledesmus maakte een honend geluid dat diep uit zijn keel kwam. 'Howard wist geen meisjes te versieren. Hij praatte te veel en deed te weinig, als u begrijpt wat ik bedoel. Hij hield van hele jonge meiden, en een paar ervan heeft hij smerig behandeld, maar zet dat niet in de krant.' Ledesmus keek over zijn schouder naar het huis. 'Vader heeft daar nooit iets over gehoord, anders had hij Howard gevild en zijn vel als behang gebruikt. Veel stelde het niet voor; Howard wilde gewoon zijn apparatuur uitproberen en daar is het toch voor, waar of niet? De Leer is een beetje vaag op dit punt, maar als Sarter Martus niet had gewild dat er met meisjes gespeeld werd, dan had-ie ze wel geschapen met stalen tanden, net als visseklemmen, als u me volgen kunt. Howards grote liefde was een meisje dat—Hoe heette ze nu ook weer? Ze is verdronken in het Persimmon-meer... Zada Memar, een knap kind... Vrienden? Hij had er maar één, Nimpy Cleadhoe die wat verderop woonde. Hij en Howard zwierven samen door de bossen en gingen noten rapen; Nimpy was wel zo'n beetje zijn vriend. Vader had 't

niet zo op Nimpy begrepen, omdat de oude Cleadhoe toentertijd de stadsmarmelant was.'

'Wat is een marmelant?'

'U heeft het kerkhof gezien? Waar de dode mensen staan? Dat zijn allemaal marmels. Het is heel laag werk, met dood materiaal en zo. Maar ja, ze zijn weggegaan en dat was Howard z'n vriend, als je 't zo kunt noemen.' Ledesmus keek Gersen schaapachtig aan. 'Ik heb die vriendschap verruïneerd, stom genoeg.'

'Hoe dan?'

'Tja, Howards dierbaarste bezit was een rood opschrijfboekje en daar deed hij heel geheimzinnig mee. Op een keer riep Nimpy hem toen hij in zijn kantoortje zat, omdat Moeder hem wilde spreken over het een of ander. Ik stak mijn hand door het raam en pakte het rode boekje en gooide het over de pomp heen. En de pech was dat het stomme ding achter het schotje viel. Ik ging achter de schuur staan en wachtte af. Howard kwam weer terug en wilde zijn boekje achter slot en grendel leggen, maar hij kon het natuurlijk niet vinden en wat er toen gebeurde – zulke waanzinnige dingen heb ik verder nooit meegemaakt. Hij begon met allerlei rare stemmetjes te praten en rond te springen. Toen zag hij die arme onschuldige Nimpy en sprong 'm op z'n nek. Ik rende erheen en trok hem los voordat hij het arme joch vermoordde. Toen was Nimpy Howards vriend niet meer en hij kwam ook nooit meer terug. Howard vertrok naar Zomerleer en ik dacht helemaal niet meer aan het boekje. Laten we 's zien of 't er nog is.' Ledesmus stapte over de pomp heen, trok het schot opzij en voelde met zijn hand in de ruimte erachter. 'Ik hoop wel dat ik nu niet het hete einde van een cang* beetgrijp... Hier heb ik 't.' Hij hield een rood aantekenboekje omhoog en gooide het naar Gersen toe, die ermee in het zonlicht liep en het doorbladerde.

Ledesmus kwam erbij. 'Wat staat erin?'

Gersen gaf het hem; Ledesmus keek het vluchtig in.

* Een inheems, stekend insect dat een lengte van tien centimeter bereikt.

‘Niets van belang... Wat is dat voor soort schrift? Nog nooit zoiets gezien.’

‘Het is moeilijk te ontcijferen.’

‘Hoe dan ook, het is kinderlijke flauwekul. Wat schiet je ermee op om iets te schrijven dat niemand kan lezen?... O, plaatjes: hertogen en koningen in dure kleren. Dwaze rigo-bands op een feest. Vader dacht altijd dat Howard het Organon zat over te schrijven. Ik had een vermoeden dat hij vieze verhaaltjes schreef. Hij nam ons allemaal beet.’

‘Zo te zien wel,’ beaamde Gersen. ‘Ik zal je ervan verlossen, als souvenir uit Blijtoevlucht. Vind je tien swe genoeg voor de moeite?’

‘Nou, ik weet het niet—’ begon Ledesmus aarzelend. Toen nam hij het geld aan. ‘Vader zal het toch niet willen hebben. Zeg het alleen niet tegen hem.’

‘Ik zal niets zeggen, en als jij dan niets tegen Howard zegt over het boekje als jij hem eerder spreekt dan ik. Waar zou hij logeren?’

Ledesmus haalde zijn schouders op. ‘Ik geloof dat hij van plan was om hier te slapen, totdat hij ruzie kreeg met Vader. Hij vertrok bijna meteen nadat hij aangekomen was. Misschien zit hij wel in Pension Swecher, dat is het beste van de stad.’

Terug in Blijtoevlucht ging Gersen naar het prieel voor Pension Swecher en nam een stoel aan een van de tafeltjes, waar hij met zijn rug naar de dalende middagzon zat. Zijn zwarte schaduw viel over de tafel van geboend roodhout. Een lange slungel van een jongen die geheel uit armen, benen en nek leek te bestaan, kwam naar zijn wensen vragen. ‘Wat, meneer?’

‘Wat kun je als lunch bieden?’

‘Lunch kan niet meer, meneer. Daarvoor is het net iets te laat. Ik zou u wel een bord maunce kunnen brengen met ons beste brood.’

‘Wat is maunce?’

‘Nou, dat zijn wat dingen bij elkaar, kruiden en riviervis.’

‘Dat bevalt me wel.’

‘En wilt u drinken?’

'Wat is er op dat gebied?'

'Wat u kiest, meneer.'

'Dan graag een kroes koud bier.'

'Dat hebben we niet, meneer, niet koud en niet warm.'

'Laat me dan de kaart zien, of het menu.'

'Zoiets kennen wij niet, meneer. De mensen weten wat ze lekker vinden zonder erover te lezen.'

'Dat is duidelijk... Wat drinken die mensen daar?'

'Zij hebben ons gekoelde gruweldruipsel besteld.'

'En die daar opzij?'

'Die hebben hakepootnat genomen.'

'Wat heb je nog meer?'

'Nierentonic. Nibbet. Zuursapgrog. Boerbessesap.'

'Nibbet, wat is dat?'

'Vitaliserende thee.'

'Ik probeer nibbet.'

'Het komt eraan, meneer.'

De jongen liet hem alleen. Gersen ging over de situatie zitten peinen. Dichtbij, misschien wel binnen gehoorsafstand, was Howard Alan Treesong. Gersen voelde de druk van zijn aanwezigheid. Als hij hem een paar passen buiten de stad kon lokken, misschien door gewag te maken van het oude rode boekje, en hem vervolgens in de Zoete Trelawney verdrong, dan was de zaak naar genoegen opgelost. Helaas was het onwaarschijnlijk dat het zo makkelijk zou gaan... De jongen bracht een bord met visgerecht, brood en een pot thee.

Gersen schonk de thee in, proefde ervan, en ontdekte hierin smaken die hij geen naam kon geven. Een van de ingrediënten schroeide eerst de tong en dan de gehele mondholte. Terwijl hij een grijs onderdrukte, vroeg de jongen beleefd: 'Meneer, is de nibbet naar wens?'

'Hij is uitstekend, dank je wel.' Gersen had witte kerrie in het Laskarenkwartier van Zamboanga gegeten, hij had peperrum gedronken in Mama Potts Brasserie in Sairlestad op Copus. 'Ik verwacht hier een vriend van buiten de planeet. Hij schijnt zich niet in het pension te hebben geïnstalleerd. Houden jullie een kamer gereed voor meneer Bane of andere vreemdelingen?'

‘Dat weet ik niet, meneer.’

Gersen legde een munt op tafel. ‘Zoek het uit, wil je, maar discreet, want ik wil mijn vriend verrassen. Hij komt hier voor de schoolreünie.’

De knaap veegde handig de munt van de tafel, stopte hem weg en ging informeren. Gersen werkte zich onbewogen door de maunce heen zoals hij tientallen van dit soort schotels had geconsumeerd op de diverse bewoonde planeten.

De jongen kwam verslag uitbrengen. ‘Zo iemand is hier niet, meneer en niemand heeft een kamer besproken.’

‘Waar zou hij verder nog kunnen zijn?’

‘Tja, je hebt Logement Klammuur aan de rand van de stad, maar hun kamers zijn niet zo goed, en verder is er nog Otts Uitspanning bij het Skooneymeer, waar rijke trullen liggen te luieren. Verder is er alleen het hotel in Waashoek, maar dat is een heel eind van hier.’

‘Zit het zo. Waar is de telefoon?’

‘In het kantoor, maar betaal me eerst voor maunce en nibbet. Zulke grappen zijn mij al eerder geleverd.’

‘Goed hoor.’ Gersen betaalde met enkele munten. ‘Bij nader inzien—’ Hij gaf de jongen een swe. ‘—wil jij zo aardig zijn om eerst naar het hotel aan het meer te bellen, en dan naar Klammuur, en informeren of zij buitenwereldse bezoekers hebben die voor de reünie zijn gekomen. Wel discreet hoor! Spreek met geen woord over mij.’

‘Ik zal het doen, meneer.’

Gersen probeerde nog een keer de nibbet terwijl hij wachtte. De jongen kwam weer naar hem toe en zei: ‘Er is niets van bekend, meneer. De deelnemers aan de reünie zijn grotendeels mensen van hier, al komen er ook een paar mensen uit vreemde oorden. Ditty Jingols oom is gearriveerd van Bantry en een paar anderen van Wimping. Uw vriend zal vanavond wel komen. Is er nog iets van uw dienst, meneer?’

‘Op dit moment niet.’

Gersen haalde het rode boekje te voorschijn. Voorop was met keurige blokletters een titel geschreven:

HET BOEK DER DROMEN

Gersen opende het boekje en bestudeerde geconcentreerd het handschrift van de jonge Howard Hardoah... Er ging een uur voorbij, nog een uur.

Toen keek Gersen op, bepaalde schattend de hoogte van de zon. Het was al laat. Langzaam deed hij het boekje dicht en stak het in zijn zak. Hij wenkte de dienjongen. 'Hoe heet je?'

'Vitching, meneer.'

'Vitching, hier zie je een swe. Die is voor jou. Spoedig komt er nog een. In ruil moet je iets voor me doen.'

Vitching keek verbaasd. 'Goed en wel, meneer, maar hoe? Ik kan de Leer niet aan mijn laars lappen, dan zou ik al mijn goede daden van het verleden bederven.'

'Je komt echt niet in conflict met de Leer. Ik wil alleen dat je oplet of die man van buiten de planeet aankomt over wie ik 't had.'

'O – alles bij elkaar zie ik niet in waarom ik dit werk niet zou kunnen doen.'

'Maar denk hierom: alles in het geheim! Als er één woord van uitlekt, zal ik werkelijk boos worden.'

'Geen angst, meneer, niet nodig.'

Gersen legde het geld in de magere hand van de jongen. 'Ik ga nu een wandeling door de stad maken.'

'Er is niet veel te zien, meneer, niet voor mensen als u die Cloutie hebben gezien.'

'Ik ga toch even kijken. Vergeet je het niet? Geen woord, tegen niemand.'

'Zo is het, meneer.'

Eenmaal op straat had Gersen nu het gevoel dat hij zwaar opviel in zijn kleren uit Cloutie. Hij keek naar binnen bij een kledingwinkel. Op een rek bij de deur stonden zwarte laarzen met scherpe punten uitgestald. Verder hingen er sjaals, hoeden en hoge muisgrijze beenkappen met groen en rood borduursel. Hij liep de winkel in en liet zich uitdossen in de stijl van Blijtoevlucht: een zwarte, zware jas met hoge schouders, een broek met wijde pijpen en zwarte bandjes om de knieën, een brede groene hoed die zijn voor-

hoofd verborg in plaats dat hij zoals in Cloutie mode was, schuin op het achterhoofd stond. In de spiegel kijkend aan-schouwde Gersen een plattelandster die er wezenloos en schaapachtig genoeg uitzag om ieder buitenwerelds oog te misleiden.

Opnieuw liep hij het Golcherpad in, over de brug boven de Zoete Trelawney, langs Didram Runel Flutter en de Orthometrische Kerk met daar tegenover het kerkhof waar de marmels van de doden elkaar gezelschap hielden. Onrustig om zich heen blikkend spoedde Gersen zich langs de beelden. Hij kon de overtuiging niet van zich afzetten dat de lege witte ogen hem volgden. Een halve kilometer na het kerkhof stak hij de Swanibel over en nu stond hij voor de school. Dit bouwwerk voldeed aan de meest bewerkelijke principes van de Maunishe architectuur. Aan weerskanten bevonden zich vleugels met een barokke toren erop; het logge, steile dak eindigde in een klokketoren van geribbeld koper met daarbovenop een zware koperen eindbekroning. Het zilvergouden licht van de ondergaande zon gaf ieder detail, iedere krul, karbeel en ornament een scherp reliëf. Een bord boven de poort droeg een opschrift:

25e jaarlijkse reünie
Verwelkom de terugkeer van de
vermaarde klas 'de Galloperende Platvissen'

Galopperende platvissen? Een oude grap, een scherts die alleen voor de leden van die klas te begrijpen was... Gersen vond het niet eenvoudig om zich Treesong in deze omgeving voor te stellen, terwijl hij over deze weg liep, de treden van het schoolbordes opging, uit de hoge ramen naar buiten staarde...

Tussen de noordelijke vleugel en de Swanibel lag een openlucht-paviljoen. Hier zouden de leerlingen wel lopen praten, zitten wachten, naar de rivier kijken. Een tiental mannen en vrouwen was bezig het paviljoen te versieren met slingers. Ze zetten tafels en stoelen neer, luisterden het spreekgestoelte op met linten, hoge vergulde waaiers en kwasten.

Gersen wandelde de oprijlaan op, besteede de brede treden van glanzend rood porfier, stak het voorplein over en naderde een rij deuren van brons en glas, waarvan er een halfopen was.

Erachter ontdekte hij een lange centrale hal die van oost naar west liep. Aan de andere kant goot Van Kaathes Ster zijn rustige licht door een rij glazen deuren. Op de muren aan weerskanten prijkte een reeks groepsfoto's van examenklassen tot diep in het verleden.

Hij stond te luisteren. Hij hoorde alleen een zwakke muziek die rees en daalde en dan abrupt ophield. Niet ver van hem af stond een deur open. Toen hij erdoor keek, zag hij een lange man met een mager gezicht en een dikke bos wit haar, en twee meisjes die flageolet speelden op de maat van de koninklijke armzwaaien van de man.

Gersen ging terug en bekeek de foto's. Hij zag een datum die tweeënvijftig jaar in het verleden lag. Toen hij verder liep, naderden de foto's het heden. Hij stond stil voor een foto van de klas van vijfentwintig jaar daarvoor en bestudeerde de jonge gezichten die naar hem tuurden, sommige trots poserend, andere verlegen grijnzend, weer andere nors en verveeld met het hele gedoe... Stemmen en voetstappen. De instructeur en zijn pupillen kwamen de muziekkamer uit. De man keek achterdochtig naar Gersen; de meisjes verdwenen na een ongeïnteresseerde blik. De docent zei stijf en belerend: 'Meneer, de school is niet open voor bezoekers. Ik ga nu weg en ik moet afsluiten. Mag ik u vragen te vertrekken?'

'Ik heb op u gewacht, meneer. Zouden we een ogenblik kunnen spreken?'

'Over wat?'

Gersen bouwde voort op een idee dat net bij hem opgekomen was. 'U bent leraar muziek aan deze school?'

'Hier ben ik professor Kute. Ik geef les; van muzikale barbaartjes maak ik een majesteitelijk orkest. Buiten de school ben ik Valdemar Kute, meester-musicus en dirigent van het Grote Salonorkest.' Valdemar Kute inspecteerde Gersen van top tot teen met ogen die gescherpt waren door tientallen jaren van het instrueren van kinderen in de cor-

rechte vingerstanden op piano, luit, harp, flageolet en liltafoon. 'En wie bent u, meneer de Buitenwerelder, zoals ik zie?'

'Hoe ziet u dat?' vroeg Gersen. 'Ik dacht dat ik er precies uitzag als een gewone Blijtoevluchter.'

'Niet met die lompe laarzen. En uw broek hangt te laag. Hier streven wij naar stijl, niet naar slordigheid. Zonder u te willen beledigen, kan ik wel zeggen dat u eruitziet als iemand die naar een verkleedpartij gaat.'

Gersen lachte spijtig. 'Ik zal proberen mijn voordeel te doen met uw opmerkingen.'

'Goedendag meneer, we moeten weg.'

'Nog één ogenblik. Speelt het Grote Salonorkest op het feest van overmorgen?'

Kute antwoordde kortaf. 'Ze hebben geen enkel orkest geangageerd, wat te wijten is aan financiële beperkingen.'

'Het lijkt toch een gebeuren dat vraagt om een orkest.'

'Daar is iets voor te zeggen. Zoals altijd is er iemand die het rijglintje van de geldbuidel stijf dichthoudt – en gewoonlijk is dat de welvarendste onder de organisatoren.'

'Zo worden ze welvarend.'

'Ja, misschien wel.'

'Hoe lang bent u hier al de muzikale leider?'

'Veel te lang. Drie jaar geleden vierde ik mijn vijftentwintigjarige jubileum. Ik mag er nog bij zeggen dat niemand behalve ikzelf hier notitie van nam.'

'Dus heeft u deze mensen ook al lesgegeven?' zei Gersen terwijl hij de foto op de muur aanwees.

'Veel van hen... Sommigen hadden de wil, maar geen talent. Anderen hadden wel talent maar misten de wil. De meesten misten beide. Heel weinigen bezaten beide kwaliteiten, en die herinner ik mij.'

'Wie waren de musici in deze groep?'

'Aha! Darben Sadalfloory deed het heel aardig op de tantalein. Ik geloof dat hij nog wel speelt. De arme Mirtisha van Boufer – ze sloofde vier jaar op de varience maar het bleef altijd even vlak. Howard Hardoah, die was het meest begaafd maar hij had geen discipline. Jammer, want ik geloof dat hij het ver had kunnen brengen.'

‘Howard Hardoah? Welke was dat?’

‘De derde rij, achteraan, de knaap met het bruine haar.’

Gersen bestudeerde de jonge Treesong. Hij had een niet onknap gezicht met een vierkant voorhoofd, hoog en breed, netjes lichtbruin haar en een felle blauwgrijze blik. Het openhartige, gezonde effect van dit uiterlijk werd bedorven door een sluwe kin, een pruillende meisjesachtige mond en een neus die ietwat te lang en te dun was.

‘—Fadra Hessel speelt natuurlijk tot op de dag van vandaag nog loiter tijdens de catechismus. Ik moet bekennen dat mijn geheugen verder maar weinig weet op te diepen. Meneer, we moeten gaan en de school afsluiten.’

Toen ze buiten stonden en de deur op slot zat, maakte Valdemar Kute een buiging. ‘Het was een genoegen om met u te spreken, meneer.’

‘Een ogenblik,’ zei Gersen. ‘Daar schiet mij juist iets aardigs te binnen. Ik koester sterke sentimenten jegens deze klas en daarom zal ik als anonieme weldoener een orkest boeken om de feestvreugde te vergroten. Kunt u wellicht een orkest aanbevelen?’

De instructeur rechte de rug en kreeg een opgewonden blik in de ogen. ‘Gelukkigterwijs kan ik inderdaad een aanbeveling doen. Ik verwijs u naar het Grote Salonorkest van Valdemar Kute, waarover ik persoonlijk de leiding voer. Dit is de enig denkbare mogelijkheid. Ja, er zijn wel andere plaatselijke muziekgroepen: skettelboggers, beng- en boinkgroepen en zo, maar ik vertegenwoordig de enige muzikale organisatie tussen hier en Cloutie die deze naam waard is.’

‘En bent u beschikbaar op de bewuste avond?’

‘Het toeval wil dat ik die avond vrij ben.’

‘Dan heet ik u welkom. Wat mag ik u betalen?’

‘O, ik moet even nadenken... Hoeveel instrumenten wenst u? Gemeenlijk treed ik op met twee tarabels, een links en een rechts: zumbolt, sopraanfluit, gamba, kornet, viber, vedels, een gitaar en octaaffluit, op de klassieke manier. Voor een engagement van deze aard vraag ik normaal tweehonderd swe maar—’ Professor Kute keek weifelend naar Gersen uitmonstering.

‘Ik zal niet afdingen,’ zei Gersen. ‘Ik neem u aan, voor

tweehonderd en vijftig swe. De enige voorwaarde die ik stel is deze: ik wil lid worden van uw orkest, uitsluitend voor dit ene optreden.'

'Hè? Bent u musicus?'

'Ik kan geen noot spelen. Ik ga wel rustig op een trommeltje zitten kloppen zonder iemand te storen.'

'U zou ons allemáál storen! De trommel is een rammelaar voor zuigelingen!'

'Wat stelt u dan voor?'

'Dit is bespottelijk! Waarom kunt u niet gewoon toeluisteren vanachter het hek?'

'Ik wil van dichtbij meedoen. Maar ja, als u geen kans ziet—'

'Nee, nee! We bedenken wel wat. Kunt u zelfs niet op een blikken fluitje blazen?'

Gersen moest zich wel schamen om zijn incompetentie. 'Zelfs nooit geprobeerd.'

'O! Dit is bijna te gek! Komt u mee; we zullen zien wat we kunnen doen.'

Dertien

De enige goede drummer is een dode drummer.

—Valdemar Kute
dirigent van het Grote Salonorkest
van Blijtoevlucht

In de studio van Kute kreeg Gersen een lange houten fluit uitgereikt. 'Een kinderinstrument,' zei Kute neerbuigend. 'Maar als men bij het Grote Salon wil zitten moet men spelen, al is het maar op een houten fluit. Zo, hier uw vingers, en hier en hier en hier. Zo. Nu blazen.'

Gersen produceerde een zure toon.

'Nog een keer.'

Drie uur later had Gersen een van de vijf fundamentele toonladders onder de knie en was Kute doodmoe. 'Voor vandaag is het wel genoeg. Ik zal deze gaten een nummer geven. Een, vier, vijf en acht. Wij zullen eenvoudige wijsjes spelen, zoals promenades, galops en een enkele zwalk. U speelt een-vijf een-vijf een-vijf-acht een-vijf-acht, op de maat van de muziek, en af en toe vier-vijf-acht of een-vier-vijf. Als we op een andere toonschaal overgaan, krijgt u van mij een ander instrument. Meer kan ik niet doen. Betaal mij nu alstublieft mijn honorarium vooruit, plus vierentwintig swe voor drie uur intensief lesgeven.'

Gersen betaalde.

'Nu dan! Neem deze fluit mee. Als de gelegenheid zich voordoet, moet u ijverig oefenen. Speel de toonladder. Speel simpele progressies. En bovenal: leer een-vijf-acht een-vijf een-vijf.'

'Ik zal m'n best doen.'

'U moet het beter doen! Uw best is niet genoeg. Vergeet niet dat u speelt met het Grote Salonorkest! Al is "spelen" natuurlijk een overdreven term voor uw prestaties. Vanzelfsprekend zult u slechts zachte geluidjes voortbrengen. Ik hoop dat alles goed gaat. De situatie is excentriek, maar voor de musicus is het leven nu eenmaal een opeenvolging van bijzondere voorvallen. Wij ontmoeten elkaar hier mor-

genmiddag. Daarna gaat u naar de winkel van Van Zeel, waar u een gepast musicusuniform zal worden aangemeten zoals het Grote Salonorkest draagt; ik zal de winkelier instrueren voordat u bij hem komt. Heeft u eenmaal uw uniform, komt u dan hier en ik zal u naar vermogen verder onderrichten en wie weet? Misschien wordt er wel een musicus uit u!

Gersen keek weifelend naar zijn fluit. 'Misschien.'

Terug in Pension Swecher deed Gersen zijn avondmaal met linzenpasta, gestoofd bleek vlees met kruiden, sla van rivierbies en een knapperig half brood. Vitching de dienjongen kwam zeggen dat hij geen succes had gehad met zijn nasporingen; Gersen gaf hem een passende beloning.

De duisternis viel over Blijtoevlucht. Gersen wandelde over de grote laan naar het centrum van de stad. Op de vier hoeken van het plein stond een hoge paal met een witgroene bol erop, waar tientallen decimeterslange insekten omheen flitsten. Ze hadden aan beide kanten van hun lichaam acht zachte vleugels, als de roeiriemen van een galei.

De winkels waren donker en verlaten. De eigenaar van het kledingmagazijn had verzuimd zijn laarzenrek binnen te halen, en ook zijn sjaals hingen er nog net zo. Iedereen die dat wilde zou zijn hele handel mee kunnen nemen. Andere winkeliers schenen zich evenmin om hun spullen te bekommeren. Blijkbaar waren de inwoners van Blijtoevlucht niet verslaafd aan diefstal.

In het centrum van de stad was niets van een nachtleven te bespeuren. Gersen liep terug over de hoofdstraat, langs Swecher, naar Logement Klammuur waar onder het licht van een paar schemerige lampen een zestal boerenknechts zuur ruikend bier zat te drinken in de gelagkamer... Gersen ging naar zijn kamer in het pension en oefende zacht een uur lang op de fluit, totdat zijn lippen het niet meer konden verdragen. Toen pakte hij HET BOEK DER DROMEN te voorschijn en ontcijferde het peuterige handschrift. Het leek erop dat de jonge Howard een serie heroïsche verhaaltjes had bedacht rond een gezelschap van helden, wier karakters hij met liefde en bijzonder gedetailleerd had uitgewerkt.

Ten slotte legde Gersen het boek weg en probeerde een comfortabele houding te vinden op het harde bed.

's Ochtends volgde hij Kutes instructies op. Hij oefende zich in het fluitspel en meldde zich op het afgesproken tijdstip in Kutes studio aan het eind van het Golcherpad, honderd meter zuidelijk van het plein. De meester luisterde zonder geestdrift toe terwijl hij zijn toonladders demonstreerde.

'Probeer nu een-vier-vijf.'

'Daar ben ik nog niet aan toegekomen.'

Kute richtte zijn blik op het plafond. Hij slaakte een zucht. 'Tja. Wat zijn moet, moet zijn. Dat is de les die alle musici moeten leren. Ik heb gesproken met mevrouw Lavenger; zij is voorzitter van het reüniecomité. Ik heb haar verteld dat een anonieme weldoener het Grote Salonorkest heeft ingehuurd en zij was zeer tevreden. Wij moeten er morgenmiddag op het vierde uur zijn en ons installeren. We spelen voor het diner begint, terwijl de gasten buitenlandse drank consumeren, en tijdens het eten. Daarna volgt er een serie loftuitingen en felicitaties, dan verscheidene danspromenades en zonder twijfel zullen de modieuze lieden punch nemen, wat niet mijn gewoonte is, wat ik nauwelijks hoef te zeggen. Als buitenwerelder heeft u waarschijnlijk wel eens dronkenschap meegemaakt?'

'Dat heb ik inderdaad.'

'Roem aan de Lerende Didrams! Denk je eens in! Toch lijkt u mij een betrekkelijk gezond man.'

'Ik drink zelden of nooit te veel.'

'Maar is drank niet verderfelijk?'

'Daarover heb ik tegenstrijdige opinies gehoord.'

Kute leek het niet te horen. Bedachtzaam fronste hij zijn wenkbrauwen. 'Waar bevindt zich volgens u de meest ondraaglijke haard van dronkenschap in de Oikoumene?'

Gersen dacht na. 'Het is niet makkelijk om een keuze te maken. Honderdduizend kroegen vanaf de Aarde tot aan Laatste Oproep eisen luidkeels die eer op. Twasts Tent op Krokinole gooit hoge ogen, en de Vuile Rooie op de pier bij Daisy's Landing, op Canopus III is ook een heel bekende gelegenheid.'

‘Wij in Blijtoevlucht mogen ons gelukkig prijzen! Ons fatsoen wekt de afgunst van de kosmos! Maar, en dit zeg ik met spijt, morgenavond zou onze reputatie aangetast kunnen worden. De Sadalfloury’s, de Van Bessems, de Laven-gers – zeker zullen allen essences en prikkeldranken gebruiken. Maar geen van hen zal ons lastig vallen, daarvan ben ik zeker of in ieder geval hoop ik het. Nog een keer – laat u de toonladders maar horen. Nu: een-vijf-acht. Een-vier-vijf. Een-vijf een-vijf... Een-vier-vijf... Bij de Harp van het Gewijde Ram! Stop! Het moet zo maar goed zijn, vandaag kan ik niet meer aanhoren. Oefent u vanavond toch vlijtig. Concentreer u op de produktie van geluid, op de klank, de zuiverheid, toonhoogte, helderheid, de juiste pauzes en de welluidendheid. Als u op een andere toon overgaat, doe dan één vinger omhoog en tegelijk de andere naar beneden, en niet na een seconde of zo. Oefen u in het plaatsen van de vingers. Als u van zins bent een vinger op vier te zetten, laat hem dan ook op vier terechtkomen en niet op twee of zes. Streef naar gloedvol spel: vermijd dat saaie en vlakke dat nu uw stijl kenmerkt. Is dit allemaal duidelijk?’

‘Volmaakt duidelijk.’

‘Uitstekend!’ riep Kute gelukkig uit. ‘Morgen zien wij hopelijk verbetering.’

De volgende middag verzamelde het orkest zich in Kutes studio. Kute deelde de partituren uit en nam Gersen daarna apart om zijn verrichtingen te beluisteren. De dirigent had een toestand van fatalistische rust bereikt en uitte nu geen vermaningen. ‘Het moet maar,’ zei hij. ‘Speel heel zacht, dan gaat alles goed, vooral als de drank rijkelijk vloeit.’

Vervolgens leidde hij Gersen voor de overige musici. ‘Let allemaal goed op! Ik wil mijn vriend meneer Gersen aan u voorstellen, die een amateur op de fluit is. Hij speelt bij wijze van proef tijdens deze gelegenheid, en alleen deze ene; wij moeten allemaal proberen beleefd tegen hem te zijn.’

De orkestleden monsterden hem mompelend. Gersen onderwierp zich zo onverstoorbaar mogelijk aan hun blikken.

Het orkest liep het Golcherpad af. Ieder lid droeg zijn eigen instrument, behalve Gersen, die vijf fluiten bij zich

had, allemaal verschillend. De musici droegen allen een zwart pak bestaand uit een hoge jas en een wijd uitlopende broek, grijze slobkousen, zwarte puntschoenen en een platte zwarte hoed met een afhangende rand.

De groep naderde de school. Gersen werd steeds onrustiger. Het plan had hem aanvankelijk zo vernuftig geleken, maar nu het kritieke moment naderbij kwam, zag hij dat het onhandig, roekeloos en ongewis was. Als Howard Treesong de leden van het orkest ook maar vluchtig opnam, zou hij misschien Henry Lucas van *Aanwezig* herkennen en dan ontstond er een gênante situatie. Treesong kwam natuurlijk niet zonder wapens of entourage. Gersen kon daar slechts vijf fluiten tegenover stellen en een keukenmes dat hij die zelfde ochtend in een ijzerwarenwinkel had gekocht.

Het orkest marcheerde het paviljoen in en deponeerde de instrumenten op het podium terwijl Kute overlegde met Ossim Sadalfloury, een lid van de plaatselijk belangrijke familie Sadalfloury: een corpulente en joviale man in een fraai pak van donkergroene gabardine.

Valdemar Kute voegde zich weer bij zijn orkestleden. 'Achter het paviljoen wordt een lichte maaltijd voor ons neergezet. Er is gesmoorde navets bij en ingemaakt fruit; bovendien is er nog thee en rozijnenwater.'

Achtcraan werd gelachen; Kute keek woedend in die richting en sprak toen nadrukkelijk: 'Meneer Sadalfloury is zich ervan bewust dat wij allen gezonde geheelonthouders zijn en hij respecteert onze overtuigingen. Er zullen geen essences of gegiste produkten aan het orkest aangeboden worden, en dat zou de uitvoering trouwens ook afbreuk doen. Dus: allemaal op het podium, hup hup met de been-tjes! We moeten allemaal levendig en keurig spelen!'

De musici namen plaats op het podium, stalden hun muziek voor zich uit en stemden hun instrumenten. Kute plantte Gersen op de achterste rij tussen de zumbolt en de gamba, die bespeeld werden door grote blonde mannen met een nuchter voorkomen.

Gersen legde zijn fluiten neer in de door Kute bevolen volgorde. Hij speelde een paar toonschalen en deed zijn best

om er muzikaal uit te zien; toen ging hij rustig zitten kijken hoe de oude klasgenoten het paviljoen binnenkwamen. De meesten waren nooit uit de stad verhuisd, anderen waren uit afgelegen gemeenten gekomen. Een paar woonden in verre landen; en een enkeling had de reis naar Blijtoevlucht gemaakt vanaf een andere wereld. Ze begroetten elkaar met kreten van verrassing en verwondering, met schel gelach, verbluft hoe oud de anderen waren geworden. Mensen van gelijk sociaal niveau wisselden hartelijke groeten uit, terwijl vertegenwoordigers van verschillende standen elkaar weloverwogen begroetten.

Howard Hardoah, zoals deze mensen hem kenden, was nog niet verschenen. En als hij arriveerde, wat dan? Gersen had nog geen flauw benul wat hij dan zou doen.

Op het vierde uur van de middag begon de reünie officieel. De tafels waren al bezet door groepen mensen. Rechts van het orkest hadden de personen van aanzien zich verzameld; links zaten de boeren en de winkeliers. Een paar tafels ver naar links waren in gebruik bij de riviermensen, die op schuiten woonden. De mannen droegen bruin corduroy, de vrouwen grofgeweven lange broeken en bloeses met lange mouwen. De hogere standen, zag Gersen, dronken met kleine slokjes likeur uit fraaie kleine flesjes van blauw en groen glas. Als het flesje leeg was, werd het met een geaffecteerd gebaar in een mand geworpen.

Met een vedel onder zijn arm stapte Valdemar Kute het podium op. Hij boog naar beide kanten en posteerde zich toen voor zijn orkest. “‘Sharmella’s dans”, de complete versie. Luchtig maar elegant, en niet te heftig bij de duetten. Zijn we klaar?’ Hij keek naar Gersen, zwaaide met zijn vinger. ‘De vierde... Nee, niet die... Ja, zo is het goed.’

Hij gaf een ruk met zijn ellebogen en het orkest barstte los in een vrolijk huppelwijsje. Gersen blies op zijn fluit zoals hem geleerd was, maar heel zacht.

Het stuk was afgelopen. Dankbaar legde Gersen zijn fluit neer. Het had erger gekund, vond hij. De belangrijkste regel waaraan je je moest houden, scheen te zijn dat je moest ophouden met spelen wanneer iedereen ophield.

Valdemar Kute kondigde een ander stuk aan en ook dit-

maal maakte hij Gersen met gebaren duidelijk welk instrument hij moest nemen.

Alle aanwezigen kenden 'Boze Bengfer' en allen zongen dan ook dapper de refreinen mee en stampten met hun hakken op de vloer. Zover Gersen kon bepalen bejubelde het lied de escapades van Bengfer, een dronken dondersteen die in Bunterstad in de beerput viel. Overtuigd dat hij beland was in een vat 'nipdoedelbier' dronk hij tot hij niet meer kon en toen Van Kaathes Ster opkwam en het tafereel verlichtte, ontdekten de verbaasde passanten Bengfers dikke buik die boven de rand van de beerput uitbolde. Een onsmakelijk lied, dacht Gersen. Maar Valdemar Kute dirigeerde met vuur. Gersen profiteerde van de algemene opwinding om iets gewaagder in zijn fluit te blazen, maar dat kwam hem meteen op enkele dreigende blikken van Kute te staan.

Toen kwam er een man van een tafel aan de rechterkant naar het podium om iets tegen Kute te zeggen, die stuurs maar wel onderdanig boog.

Hij richtte zich tot het gezelschap. 'Op verzoek zal jufvrouw Taduca Milgher voor ons zingen.'

'O neel' riep Taduca Milgher aan haar tafel. 'Pure schrik!'

Men dreef haar naar het podium terwijl Kute zuur stond te grijnzen.

Taduca Milgher zong verscheidene balladen: 'Een eenzaam vogelijntje ben ik', 'Mijn kleine rode bootje op de rivier' en 'Rozeroos het dochttertje van de ruimtepiraat'.

Nu waren alle tafels bezet en iedereen scheen er inmiddels te zijn. Gersen begon zich af te vragen of Treesong eigenlijk wel van de partij zou zijn.

Taduca Milgher ging terug naar haar tafel. Men kwam zeggen dat het diner opgediend kon worden en het orkest begaf zich achter het scherm om van de lichte maaltijd te genieten.

Het was avond geworden in Blijtoevlucht. Honderd lampionnen die aan een lattenwerk van bamboe hingen, wierpen een zacht schijnsel over het paviljoen. Aan hun tafels gezeten nuttigden de patriciërs op hun gemak het avondeten en

dronken zij hun likeurtjes. De mensen die de Leer strenger uitlegden, zaten met potten thee, maar ze misten heel weinig van wat er omging aan de tafels van de rijkere standen.

Wat irreëel allemaal, dacht Gersen. Waar was Treesong? *Dichtbij!* seinde plotseling scherp en urgent zijn onderbewustzijn. Gersen keek in het rond, naar het grasveld naast de rivier... De tijd leek te verstillen. Het onwezenlijke gevoel verdween op slag. Dit was het Nu. Bij de rivier stonden drie roerloze mannen. Ze keken naar het paviljoen. Gersen draaide zich naar de andere kant. Bij het hek langs de weg stonden nog drie mannen. Hun gezicht en kleren waren troebel in het schemerlicht. Aan hun houding zag Gersen dat het geen inwoners van Blijtoevlucht waren.

Alles was nu veranderd. Tot op dit moment was de reünie een opgewonden en vrolijk spektakel geweest, overdreven, gek, ongerijmd. Maar achter het flakkeren van de lampions stonden nu andere fantasieën en deze waren onheilspellend en donker. Gersen liep naar de rand van het paviljoen. Aan de zuidkant ontwaarde hij weer andere gedaanten, onopvallend onder de iepen...

Kute riep zijn orkest bijeen. 'Nu dan! Wij spelen de "Rapsodie van de dromende maagdekens". Let op! Sierlijk en fijnzinnig nu.'

De feestvreugde onder de herenigde schoolmakers was op het peil van gezellige jovialiteit en leutige kameraadschap gekomen. Oude vrienden riepen elkaar toe door het paviljoen, herinnerden elkaar aan uitspattingen, grappen en kattenkwaad. De maatschappelijke scheidslijnen vervaagden, de scherts omvatte nu mensen aan beide kanten van het paviljoen. '—helemaal niet! Al die tijd was het Crambert die het deed! Mij gaven ze straf en de schuld—' 'Hédaar, Sadkin! Weet je nog dat we die stinkbloem in het boeket van juffrouw Boab deden? Wat hebben we gelachen, hè?' '—het allerverschrikkelijkste schandaal aller tijden! Dat was een jaar voor jouw tijd. Sindsdien stond hij voor eeuwig te boek als "Meidenbroekie". 'Wat is er eigenlijk van "Meidenbroekie" geworden?' 'Die is in het Quadekanaal verdronken, de arme kerel; hij viel uit zijn schuit.' 'Een veel erger schandaal was Fimfels periscoop; weten jullie dat

nog?' 'O ja, uiteraard. Door het bovenlicht in de meisjeskleedkamer, om te gluren naar knieën, ellebogen en alles daartussen!' 'Hoe kwam-ie op het idee!' 'O ja, ouwe Fimfel! Wat een akelig knaapje was dat! Waar is hij vanavond?' 'Geen idee.' 'Hédaar, wat is er van Fimfel terechtgekomen?' 'Hou op over dat geniepige griezeltje!' Dit laatste was afkomstig van Adeline Saghal aan de tafel van de Sadalfloury's.

Toen klonk er een geluid als de diepste klank van een enorme gong – echt of uit het onderbewustzijn? Gersen voelde het, maar hij scheen de enige te zijn.

In de ingang stond een lange gestalte met rechte schouders. Zijn lange, sterke benen waren gevat in een strakke broek van groen velours; over zijn wijde witte overhemd droeg hij een zwart vest met paarse en gouden kettingen. Zijn enkelhoge laarzen waren van lichtbruin leer; een zachte zwarte pet stond schuin op zijn brede, hoge voorhoofd. Hij stond rustig in de ingang, met een scheve grijns op zijn gezicht. Toen, overdreven bescheiden, liep hij naar een lege tafel in de buurt en ging er zitten, nog altijd met een glimlach die niet helemaal deugde. Aan de tafel van de Sadalfloury's werd schor en gesmoord gefluisterd, zodat er in de plotse linge stilte duidelijk te horen viel: 'Daar heb je Fimfel zelf!'

Howard Alan Treesong, of Howard Hardoah, draaide zich langzaam naar de Sadalfloury's toe. Toen keek hij naar het orkestpodium. Zijn blik streek over Gersen en hechtte zich aan Valdemur Kute. Zijn grijns werd iets breder.

De oude schoolkameraden hervatten hun gesprekken. Heen en weer golfde de jool, maar niet meer zo vlot en niet meer zo vrij, terwijl men nieuwsgierig naar Howard Hardoah blikte.

Uiteindelijk vermande Morna van Hulgen, een van de leden van het organisatiecomité zich en ging naar hem toe. Ze heette hem hartelijk welkom, wat maar een heel klein beetje onecht klonk, en Howard aanvaardde het welkom hoffelijk. Morna van Hulgen gebaarde naar het buffet en nodigde hem uit mee te eten. Hij schudde glimlachend het hoofd. Toen keek Morna onzeker om zich heen, van de ene groep naar de andere, en weer terug naar de elegante man

van de wereld die voor haar zat. 'Het is zo fijn om je na al die jaren weer te zien! Ik zou je nooit herkend hebben – behalve dat je eigenlijk helemaal niet veranderd bent! De jaren zijn je goedgezind geweest.'

'Dat zijn ze zeker. Ik ben blij met ze.'

'Ik weet niet precies meer wie je vrienden waren... Maar je moet hier niet in je eentje blijven zitten. Daar heb je Saul Cheebe; ken je hem nog? Hij zit daar bij Elvinta Gierle en haar man uit Puch.'

'Natuurlijk ken ik Saul Cheebe nog. Ik herinner me iedereen en alles nog.'

'Waarom ga je niet bij hem zitten? Of bij Shimus Woot? Jullie hebben zoveel te bepraten.' Ze wees naar de tafels die ruimschoots aan de linkerkant van het paviljoen stonden.

Howard Hardoah keek vluchtig naar de aangeduide tafels. 'Naar Saul of naar Shimus, dat is de keus, nietwaar? Het waren allebei, als ik me goed herinner, slome sukkels, dof en smerig. Ik daarentegen was een wijsgeer.'

'Nou ja, misschien wel. Maar: de mensen veranderen.'

'Nee hoor! Neem mij maar eens in ogenschouw. Ik ben nog altijd een wijsgeer, diepzinniger zelfs dan vroeger!'

Morna begon aan de inleidende bewegingen voor een schielijke aftocht. 'Zeg, dat is heel plezierig, Howard.'

'Dus, rekening houdend met deze overwegingen: welke groepen raad je me aan? De Sadalfoury's, daarginds? Of de Van Bouyers? Of zelfs jouw tafel?'

Morna kneep haar lippen opeen en knipperde met de ogen. 'Howard! Ik weet zeker dat je overal welkom zou zijn, maar het is gewoon dat, nou ja, op school vroeger, je weet wel, en daarom dacht ik—'

'Jij dacht dat ik een arme ruimtezwerver ben die, moe en eenzaam maar vol fijne herinneringen aan het verleden, terug is gekomen om Shimus en Saul op te zoeken tijdens de schoolreünie. In sommige opzichten, Morna, is de tijd als een vergrootglas. Als jongen heb ik nooit ook maar likeurs of essences geproefd. Ik hunkerde naar deze verboden vruchtjes, en de mooie kleine flesjes werden het onderwerp van menige gefascineerde en bewonderende overpeinzing. Wees zo vriendelijk de steward te roepen en bij mij te komen

zitten, Morna. Samen zullen jij en ik proeven van Nectar van Phlox en Blauwe Tranen en Nu-zie-je-mij.'

Morna ging een pas achteruit. 'Er is hier geen steward, Howard. De drank die je hier ziet is door de mensen zelf meegenomen. En nu—'

'In dat geval aanvaard ik jouw uitnodiging.' Howard rees soepel overeind. 'We gaan aan jouw tafel zitten en het spreekt vanzelf dat Wimberly wel een paar flesjes uit zijn mand wil afstaan.' Met een minzaam gebaar loodste hij Morna dwars door het paviljoen naar de tafel die ze deelde met haar echtgenoot Wimberly, Bloy en Jenore Sadalfloury, en Peder en Ellicent Vorvelt.

De groep begroette hem koel en zonder meer aandacht aan hem te schenken dan strikt nodig. Hij reageerde met een vlot armgebaar. 'Dank jullie allemaal hartelijk. Morna heeft mij deze nobele oude Blauwe Tranen aanbevolen en ik zal er met plezier een flesje of wat van drinken. Heren en dames, mijn beste groeten! Laat de feestelijkheden voortgang vinden!'

'We hebben geen echt programma,' zei Jenore. 'Zijn geen van je oude vrienden hier?'

'Alleen jullie zelf,' antwoordde Howard. 'Geen programma, hè? Daar moeten we wat aan doen. Een reünie moet toch iets gedenkwaardigs zijn, zeg nu zelf! Dank je wel, Wimberly, ik proef nog een flesje. Hédaar, dirigent Kute, speel eens een vrolijk wijsje!'

Valdemar Kute reageerde met een stijf beweginkje van hoofd en schouders. Howard hing grinnikend tegen de rugleuning van zijn stoel. 'Hij is ook niets veranderd. Nog precies dezelfde dorre ouwe frik als altijd. Sommigen van ons ontwikkelen zich in de ene richting, anderen in een andere. Nietwaar, Bloy? Jij bent in buitenwaartse richting ontwikkeld. Je bent gewoon dik geworden, mag ik wel zeggen.'

Bloy Sadalfloury liep rood aan. 'Dat is geen zaak waarover ik wil spreken.'

Maar Howard was al op een ander onderwerp overgestapt. 'Er zijn zoveel Sadalfloury's in de gemeente Fluter dat ik de verschillende takken niet uit elkaar kan houden. Als ik me goed herinner hoor jij bij de hoofdtak.'

‘Dat is juist.’

‘En wie is nu het hoofd van de familie?’

‘Dat is mijn vader, meneer Nomo Sadalfoury.’

‘Hij is er vanavond niet bij?’

‘Hij is geen lid van deze klas.’

‘En hoe staat het met Suby Sadalfoury die eens zo mooi was?’

‘Je doelt blijkbaar op mijn zuster, mevrouw Suby ver Ahe. Zij is wel aanwezig.’

‘Waar zit ze?’

‘Aan de tafel ginds, met haar echtgenoot en anderen.’

Howard draaide zich vlot om en inspecteerde de rijpe vrouw met de donkere haren aan de zes meter verder staande tafel. Hij liep erheen en boog zich over de tafelgenoten. ‘Suby! Ken je me nog?’

‘Jij bent Howard Hardoah, meen ik.’ De stem van Suby ver Ahe was koel.

‘Die ben ik. En wie zijn deze anderen hier?’

‘Mijn echtgenoot Paul. Mijn dochters Mirl en Maud; meneer en mevrouw Janust uit Rivierzicht; meneer en mevrouw Gildy van het Skooneymeer en hun dochter Halda.’

Howard groette de mensen die aan hem voorgesteld werden en kwam toen weer terug bij Suby. ‘Wat een gebeurtenis, dat ik jou weer ontmoet! Ik ben nu blij dat ik gekomen ben. Je dochters zijn even knap als jij toen je hun leeftijd had.’

Suby’s stem was kouder dan ooit. ‘Het verbaast me dat jij zulke herinneringen uit het verleden wilt opdiepen.’

Paul ver Ahe zei: ‘Ik vind het verbijsterend dat je je hier vertoont!’

Howard vertoonde een klaaglijke glimlach. ‘Ben ik dan niet uitgenodigd? Is dit niet mijn oude klas en mijn oude school?’

Paul ver Ahe zei nors: ‘Over sommige dingen kan men beter zwijgen.’

‘Dat is zeer waar.’ Howard trok een stoel bij en ging zitten. ‘Als je mij toestaat wil ik wel een flesje van je Ammary proberen.’

‘Ik heb je niet uitgenodigd.’

‘Tsk tsk, Paul, niet zo gierig! Produceert jouw molen niet tonnen kostbaar murdockmeel?’

‘De molen is nog steeds in bedrijf. Ik beschik over de winst zoals mij goeddunkt.’

Howard wierp het hoofd in de nek en lachte hartelijk. ‘Wat een genoegen om jullie allemaal te ontmoeten!’ Hij pakte de hand van Mirl en kuste haar vingers. ‘Vooral jou. Ik bezit een absoluut onlesbare bewondering voor knappe jonge meisjes – “onverzadigbaar” is misschien niet helemaal het goede woord – en voordat deze avond afgelopen is moeten we afspreken dat wij elkaar nog eens ontmoeten.’

Paul ver Ahe kwam in beweging, maar voor hij op kon staan, had Howard zich al van Mirl afgewend. Hij zette het flesje Ammary aan zijn lippen en goot de hele inhoud in een slok naar binnen. ‘Heel verkwikkend!’ zei hij. Precies zoals het hoorde wierp hij het lege flesje in een mand.

Suby’s aandacht was afgeleid. Ze pakte de arm van haar man. ‘Paul, wie zijn die mensen?’ Ze wees naar de zijkant van het paviljoen. Hier stonden drie onverbiddelijk kijkende mannen die grijs met zwarte uniformen en zwarte helmen droegen. Ze waren gewapend met een klein, zwaar geweer.

Mevrouw Janust riep zachtjes uit: ‘Ze staan overal! We zijn omsingeld!’

Howard sprak op nonchalante toon: ‘Stoort u zich niet aan hen; het zijn maar leden van mijn gevolg. Misschien kan ik beter even een toespraakje houden, om de nieuwsgierigheid te stillen.’

Hij sprong op het orkestpodium. ‘Schoolmakkers, oude kennissen, anderen: hier en daar zult u groepjes mannen zien die op soldaten lijken. In werkelijkheid is het een peloton van mijn Gezellen. Vanavond dragen zij dit tamelijk afschrikwekkende kostuum, hetgeen ons vertelt dat zij in een sombere stemming zijn. Als ze geel droegen, zou u merken dat ze monter en vrolijk waren. Dragen ze wit, dan noemen wij hen “handlangers van de dood”.

Bij deze gelegenheid is het wijs hun raad op te volgen, dan zullen wij allemaal een avond van plezier beleven! Iedereen: ga door met het feest! Laat de herinneringen

stromen! Jenore Sadalfloury heeft mij net verteld dat er geen gemakkelijkheden op het programma staan. Daar was ik al bang voor en daarom heb ik zelf een programmaatje in elkaar gezet. Laat mij in het kort even over mezelf praten. Misschien was ik van allen die de dierbare oude school bezochten, de onschuldigste. Lachend denk ik nu terug aan mijn illusies. Ah, die lieve dromerige knaap van vijftientig jaar hier vandaan! Op school ontdekte hij een mysterieuze nieuwe wereld van verboden genot en heerlijk kwellende mogelijkheden. Maar als hij op verkenning wilde gaan en zijn mogelijkheden wilde realiseren, dan werd hij bars afgewezen. Niets ging goed. Hij werd op z'n kop gezeten, misbruikt, uitgescholden en hij kreeg een akelige bijnaam: "Fimfel". Bloy Sadalfloury was geloof ik de eerste die deze bijnaam in de mond nam. Heb ik het goed, Bloy?

Bloy Sadalfloury blies zijn wangen op maar gaf geen antwoord.

Howard schudde verwonderd, langzaam het hoofd. 'Arme Howard! De meisjes behandelden hem weinig beter. Nu nog huiver ik van de beledigingen! Suby Sadalfloury speelde een bijzonder harteloos spelletje, dat ik maar niet zal beschrijven. Hierbij nodig ik haar bekoorlijke dochters uit voor een cruise aan boord van mijn schip. Wij zullen interessante regionen van de ruimte bezoeken en ik verzeker hen dat zij zich in mijn gezelschap niet zullen vervelen. Misschien zal Suby zich ongelukkig en eenzaam voelen, maar dan had ze vijftientig jaar geleden maar moeten nadenken over de mogelijke gevolgen van haar daden, die mij noopten uit Blijtoevlucht te vertrekken.

Eerlijk gezegd had het mij niet beter kunnen vergaan. Ik ben nu een zeer rijk man. Ik zou heel Blijtoevlucht kunnen opkopen zonder er iets van te merken. Wijsgerig bezien ben ik een veel vastomlijnder persoon geworden. Ik huldig de Doctrine van het Kosmisch Evenwicht: simpel uitgelegd luidt deze "oog om oog, tand om tand". Nu wat het programma van vanavond betreft. We gaan een bescheiden pastiche opvoeren die getiteld is "Een edele schooljongen droomt dat gerechtigheid zal geschieden". Wat een geluk dat wij hier talrijke hoofdrolspelers bij de hand hebben!

Cornelius van Bouyers, de voorzitter van het feestcomité, haastte zich naar hem toe. 'Howard! Je slaat buitensporige dwaasheden uit! Je kunt het niet serieus menen, nee, je zet ons allemaal voor gek! Kom van dat podium af, meteen, dan ben je een beste kerel en daarna genieten we vrolijk verder van onze avond.'

Howard stak één vinger op; twee Gezellen namen Cornelius van Bouyers bij de arm, leidden hem weg en sloten hem op in de meisjesgymnastiekzaal en die avond merkte men niets meer van hem.

Howard keerde zich naar het orkest. Zes meter van hem vandaan zat Gersen te hopen dat zijn breedgerande hoed en zijn uitgestreken gezicht genoeg waren als vermomming.

Howard zag hem nauwelijks. 'Dirigent Kute! Het doet mij groot genoeg en u vanavond te zien! Kent u mij nog?'

'Niet goed.'

'Dat komt doordat u in woede ontstak en mijn vedel afpakte. U zei dat ik speelde als een dronken eekhoorn.'

'Ja, dat herinner ik me nog. Je gebruikte een lomp vibrato. Strevend naar een gevoelige klank, kwam je niet verder dan een larmoyant effect.'

'Heel interessant. Deze stijl speelt u niet?'

'Beslist niet. Iedere noot dient precies goed en fijn benaderd te worden met een duidelijke scheiding aan weerskanten.'

'Mag ik u herinneren aan de gemeenplaats van de musicus,' vroeg Howard. "'Als je niet meer omhoog gaat, begin je naar beneden te gaan.'" U heeft nooit gespeeld in de "dronken eekhoorn"-stijl en het wordt tijd dat u eens een poging waagt. Een eekhoorn kunt u niet worden, maar dronken in ieder geval wél. Hier hebben wij de noodzakelijke essences bij de hand. Drink, professor Kute, en speel! Speel zoals u nog nooit gespeeld hebt!'

De dirigent maakte een stijf buiginkje en duwde de aangeboden flesjes weg. 'Verontschuldig mij. Ik drink geen ge-giste sappen of andere prikkelende dranken. De Leer veroordeelt het gebruik ervan nadrukkelijk.'

'Bahl Vanavond gooien wij een lap over de theologie, zoals we de kooi van een chagrijnige papegaai zouden af-

dekken. Laten wij ons verblijden! Drink, professor! Drink hier of drink buiten met de Gezellen.'

'Ik taal niet naar drank, maar als ik gedwongen word...' Kute mikte de inhoud van een flesje door zijn keelgat. Hij hoestte. 'De smaak is bitter.'

'Ja, dat is dan ook Bittere Ammary. Hier, probeert u deze Wilde Zonlicht eens.'

'Dat is iets beter. Nu die Blauwe Tranen maar eens... Ja. Drinkbaar. Maar zo is het meer dan genoeg.'

Howard lachte en sloeg Kute tussen zijn smalle schouders terwijl Gersen spijtig toekeek. Zo dichtbij en toch te ver. De zumboldist naast hem mompelde: 'Die man is gek! Als hij binnen mijn bereik komt, ram ik de zumbold over zijn hoofd; dan bewerk jij hem met je fluit en binnen de kortste keren is hij hulpeloos.'

Bij de ingang stonden twee mannen. De ene was klein en gedrongen als een boomstam en bijna kaal, en hij had een vierkante kop en een vlak gezicht. De andere man was mager en zwaarmoedig van uiterlijk, met kort, dik zwart haar, ingevallen wangen, lange bleke kaken en kin. Geen van beiden droeg het uniform van een Gezel. 'Zie je die twee mannen daar?' Gersen wees onopvallend. 'Ze hopen nou juist dat iemand zoiets stoms probeert.'

'Ik ben niet iemand die zich laat vernederen!' gromde de musicus.

'Vanavond kunt u zich beter heel kalm houden, anders wordt u morgen misschien niet wakker.'

De dirigent streek met zijn hand door zijn haar. Zijn ogen waren een beetje glazig geworden en hij wankelde even toen hij zich naar het orkest keerde. 'Speel eens wat voor ons,' riep Howard Hardoah. 'In de stijl van de "dronken eekhoorn", als u zo goed wilt zijn.'

Kute mompelde tegen het orkest: "'Zigeuners bij kampvuurlicht", in de aeolische stijl.'

Howard luisterde aandachtig naar het spel. Met zijn vingers sloeg hij de maat. Weldra riep hij uit: 'Genoeg! Nu begint het feestprogramma! Het is met zeer veel genoegen dat ik de gemakelijkheden van vanavond aankondig. Dit programma is in mijn gedachten al vijfentwintig jaar aan het

rijpen. Aangezien ik de impresario ben, en aangezien de thema's ontleend zijn aan mijn ervaringen, hoort het subjectieve uitgangspunt geen verrassing te zijn.

Laat ons beginnen! De theaterattributen zijn aanwezig. Ik schuif het gordijn van de tijd opzij! Nu zitten wij op school met Howard Hardoah, een lief jongetje dat mishandeld wordt door nare grote jongens en wispelturige meiden. Ik roep één zo'n voorval in de herinnering. Maddo Strubbins, daar zie ik je zitten en je lijkt me nog net zo'n blaaskaak als vroeger. Kom naar voren! Ik wil een bepaald incident uit jouw geheugen opdiepen.'

Maddo Strubbins keek woedend en bleef uitdagend zitten, met een gezicht alsof geen vier paarden hem van zijn plaats zouden krijgen. De Gezellen kwamen naar hem toe. Toen hees hij zich overeind en slenterde naar het orkestpodium. Het was een grote, zware man met grof donker haar en logge gelaatstrekken. Hij stond op te kijken naar Howard met een mengsel van minachting en onzekerheid.

Howard sprak met een ruwe, schelle stem: 'Wat goed om je na al deze jaren weer te zien! Speel je nog steeds op het strepenplein?'

'Nee. Dat is een spel voor kinderen, een bal heen en weer slaan.'

'Eens dachten wij daar beiden anders over. Ik ging het veld op met mijn nieuwe slaghout en bal. Jij kwam eraan met Wax Buddle en stootte me weg. Je zei: "Stop je kont maar in de ijskast, Fimfel; je moet wachten tot je meerderen klaar zijn." En toen speelde je met mijn bal. Weet je het nog? Toen ik protesteerde dat ik het eerst was gekomen, zei je: "Zit stil, Fimfel! Ik kan niet volmaakt spelen als jij in mijn oor staat te drenzen en janken." Toen je uitgespeeld was, sloeg je mijn bal over het hek in het onkruid en die was toen niet meer te vinden. Weet je het nog?'

Maddo Strubbins gaf geen antwoord.

'Lange tijd leed ik onder het verlies van die gouden dag die ik nooit meer terug zou krijgen,' zei Howard. 'Die dag is in mijn herinnering blijven hangen. Wat een teleurstelling, wat een ergernis! De prijs van de bal was 50 centum. De tijd die ik verdeed met het wachten en het zoeken van de

onvindbare bal is 1 SWE waard, totaal dus anderhalf SWE. Met tien procent samengestelde intrest over vijftentwintig jaar komt het uit op precies 16 SWE, vijftentwintig centum en twee penningen. Tel er nog eens 10 SWE bij op voor straf, dan bedraagt de rekening afgerond 26 SWE. Betaal me nu meteen.'

'Zoveel geld heb ik niet bij me.'

Howard gaf een opdracht aan zijn Gezellen. 'Gesel hem grondig, zesentwintig minuten lang, en snij dan zijn oren af.'

Strubbins zei haastig: 'Wacht even... Hier heb je het geld.' Hij telde de munten uit en slofte terug naar zijn tafel.

'Wacht nog even,' zei Howard. 'Je hebt me alleen betaald voor de verloren bal. "Zit stil," zei je toen tegen mij.'

De Gezellen rolden een houten stoel naar voren waarop een blok ijs rustte. Ze begeleidden Maddo Strubbins naar de stoel, sneden zijn broek weg, plantten hem op het ijs en bonden hem erop vast.

'Zit stil, stop je eigen kont maar in de ijskast,' zei Howard. 'Jij hebt mijn bal weggemaakt en ik kom sterk in de verleiding om bevel te geven tot een insnijding rond jouw scrotum, maar ja, het is een feestavond voor het hele gezin. Nog een kleinigheidje...' Een van de Gezellen trad naar voren en drukte een apparaat tegen Strubbins' voorhoofd. Deze gaf een schreeuw van pijn. Toen het instrument weggehaald werd, bleek er een vette paarse blokletter F op zijn voorhoofd te staan.

'Dat is een onuitwisbaar aandenken aan de gemene bijnaam "Fimfel",' zei Howard. 'Dit aandenken zal ik ieder een schenken van wie ik mij herinner dat hij of zij die bijnaam heeft gebezigd. Hij is destijds bedacht door Bloy Sadalfloury. Laten wij vervolgens afrekenen met die corpulente schooier.'

Bloy Sadalfloury werd spiernaakt uitgekleeft en over zijn gehele lichaam getatoeëerd met letters F, behalve op zijn billen, waarop de bijnaam 'FIMFEL' voluit afgedrukt werd.

'Dat is pas een stijlvolle versiering,' zei Howard met een kritisch goedkeurend oog. 'Als je een bad neemt in het Skooneymeer en je vrienden vragen je waarom je gevlekt bent als een luipaard, zul je antwoorden: "Het is de schuld

van mijn boze tong!" Hé, Gezellen! Een listige verfraaiing! Stempel zijn tong ook!

Welaan, wat staat er nu op het programma? Edver Vissy? Naar voren, alsjeblieft... Weet je Angela Dain nog? Dat knappe kleine meisje uit die lagere klas? Ik bewonderde Angela met al het vuur van mijn romantische hart. Op een dag toen ik met haar stond te praten, kwam jij eraan en duwde mij weg. Je zei: "Doorlopen, Fimfel. Kies maar een richting: dan gaan Angela en ik de andere kant op." Dikwijls en langdurig heb ik mij het hoofd gebroken over dit bevel. "Doorlopen." Waarheen? Hoe ver? Vragen en nog eens vragen.' Howard Hardoahs stem veranderde; hij werd belerend en nasaal. 'In dit speciale geval houden we het eenvoudig. We stellen ons een denkbeeldige route rondom het paviljoen voor. Jij gaat een heel eind "doorlopen", rond en rond het paviljoen en dan merken we wel wat je ermee bedoelde. Vier zwartwaakhonden zullen achter je aan rennen en in je benen knauwen als je mocht dralen. Zet hem op, Edver! Toon ons maar een gezwind stel hielen terwijl jij "doorloopt". Jammer dat de kleine Angela niet hier is om van je vertoning te genieten.'

De Gezellen brachten Edver Vissy naar het parcours en stuurden vier logge, snauwende en happende honden achter hem aan.

De zumboldist mompelde tegen Gersen: 'Heb je ooit zoiets meegemaakt? Die man is krankzinnig, dat hij zulke haatdragende streken uithaalt!'

'Pas maar op,' zei Gersen zacht. 'Hij hoort gefluisterde opmerkingen van tien minuten oud en een kilometer ver. Tot nu toe is hij nog vriendelijk; hij is in een goede bui.'

'Ik hoop hem nooit in een woedeaanval mee te maken.'

Het programma vorderde terwijl Howard Hardoah een voor een de spanningen en afwijkingen in het kosmische evenwicht corrigeerde.

Olympe Omsted had met Howard afgesproken op het picknickterrein van de Blinnickvijver. Howard was de vijftien kilometer naar de vijver gelopen en had daar vier uur staan wachten, waarna Olympe arriveerde met Gard Thornbloom. 'Je wordt nu naar een verre plek gebracht,' deelde

Howard aan Olympe mee. 'Daar zul je acht uur wachten, tot het ochtend is, en dan loop je dertig kilometer naar de Wiggallrivier. Opdat je de feestelijkheden nooit zult vergeten, heb ik nog een extra straf voor je bedacht.' Olympe werd tot aan het middel ontbloot en de Gezellen verfd en haar ene borst vuurrood en de andere even helder blauw. Voor de goede orde kreeg ze ook nog een paarse F op haar buik. 'Uitstekend!' riep Howard opgetogen uit. 'In de toekomst zul je het wel uit je hoofd laten om goedgelovige jongetjes te betoveren en te bedriegen.'

Terwijl Howard zijn aandacht richtte op Leopold Friss werd Olympe uit het paviljoen geleid en weggevoerd in de nacht. Leopold had de jonge Howard opdracht gegeven 'zijn reet te zoenen'. Leopold kreeg zes varkens voor zich en werd gedwongen elk van de zes op de juiste plek te kussen.

Hippolita Fawer, die Howard op de treden voor de school in het gezicht geslagen had, kreeg een pak voor haar broek van twee Gezellen, op de tonen van een klaaglied dat gespeeld werd door professor Kute.

De dirigent kampte nu met zwabberknieën en het viel hem zwaar om de strijkstok deskundig over de snaren te halen. Howard griste hem vol minachting de vedel uit handen. 'Ik heb vijfmaal zoveel gedronken als u!' voegde hij Kute toe. 'U pocht over uw muzikale vaardigheid maar u kunt niet eens spelen als u dronken bent! Foei! Ik zal spelen zoals het hoort.' Hij gaf een wenk aan de Gezellen en dezen begonnen Hippolita ritmisch te slaan. Zij hervatte haar kreten terwijl Howard op de maat van de slagen stond te vedelen. Onder het spel begon hij te dansen. Hij tilde zijn ene lange been op, stak het hoog naar voren en schopte er even mee, waarna hij met gebogen knieën naar voren huppelde. Al die tijd speelde hij met halfgeloken ogen en een bezielde uitdrukking op zijn gezicht.

De zumboldist zei weifelend: 'Om de waarheid te zeggen, de man speelt heel goed... Hij heeft een vaste hand; luister hoe precies hij de kreten van de vrouw accentueert. Ik krijg lust om Bravo! te roepen.'

'Dat zou hij waarderen,' zei Gersen. 'Maar wellicht is het raadzaam om niet de aandacht op u te vestigen.'

‘Ja, u zult wel gelijk hebben.’

Het wijsje was afgelopen en Hippolita keerde verfromfaaid terug naar haar tafel. Howard had nog niet genoeg van de muziek. Hij wendde zich tot het orkest. ‘Nu allemaal samen, met vuur, zeldzame klanken en heel precies uitgevoerd: “Kleinsteedse genietinkjes”. In de parnassische stijl.’

Gersen stootte de man met de zumbold aan. ‘Welke fluit moet ik hebben?’

‘Die met de koperen rand.’

Howard Hardoah stampte met zijn voet; de muziek begon. Toen het afgelopen was riep Howard om stilte. ‘Redelijk, maar ook niet meer dan dat. De kornet: laat je tanden zien! En jij daar op de fluit: waarom speel je de traditionele solo niet?’

Gersen grijnsde schaapachtig. ‘Zo goed ken ik dit stuk niet, meneer.’

‘Dan moet je oefenen!’

‘Ik geef alles wat ik heb, meneer.’

‘Nog een keer, en nu levendig!’

Howard voerde zijn absurde huppeldans op terwijl het orkest speelde. Opeens bleef hij bruusk staan, hij stampvoette, hij stak zijn handen ontsteld omhoog en zwaaide verontwaardigd met zijn vedel en strijkstok. ‘Jij, met die fluit! Waarom speel je niet zoals het hoort? Waarom dit bespottelijke gepiep?’

‘Nou meneer, eerlijk gezegd heb ik zo het instrument leren bespelen.’

Howard greep naar zijn hoofd, gaf een koortsige ruk aan zijn pet van ongeduld. ‘Je maakt me hels met je slome gepiep! Ik word niet goed! En veeg die stomme grijns van je smoel! Gezellen! Grijp dit stuk onbenul, breng hem naar de rivier en gooi hem weg! De wereld is beter af zonder muzikanten van zijn allooi.’

De Gezellen pakten Gersen beet en sleurden hem van het podium af. Howard richtte zich tot het publiek. ‘U maakt nu een leerzame les mee. De bevolking is verdeeld in drie klassen. Ten eerste de kieskeurige personen met smaak en onderscheidingsvermogen; ten tweede de vulgaire massa, waartoe u behoort; en ten derde een paar ellendige parvenu’s die de

stijl van hun meerderen proberen na te apen, zoals in het geval van deze fluitist. Zijn soort moet streng berispt worden! En nu – verder met de muziek. Allen die dat wensen mogen dansen.'

Twee Gezellen dwongen Gersen door het paviljoen en over de glooiende helling naar de rivier te lopen. Een derde wandelde er nonchalant achteraan. Gersen had het zich niet beter kunnen wensen. De groep marcheerde over de trap naar de botensteiger en tot aan het uiteinde. De lampionnen weerspiegelden zich beverig in het donkere water.

De Gezellen pakten Gersen bij zijn bovenarmen en broeksband. Hij hing slap tussen hen in. 'Dit gaat van zijn een, van zijn twee, van zijn drie en op weg! Dus, daar gaan we.'

'Daar gaan we,' beaamde Gersen. Hij draaide zich razendsnel om, scheurde zich los, gaf de man links een verschrikkelijke klap in de hals, waardoor diens strottehoofd verbrijzeld werd. De andere raakte hij met zijn vuist op de slaap en hij voelde de schedel knarsen. In elkaar gedoken stortte hij zich op de knieën van de derde Gezel, die wandelend naar achter deinsde terwijl hij verward naar zijn wapen tastte. Gersen nam hem in een beregreep, smakte hem met zijn gezicht naar beneden op de grond, plantte zijn knieën in de zware schouders, tastte onder zich tot hij de mond van zijn slachtoffer beethad en rukte het hoofd omhoog tot hij de nek voelde breken.

Hijgend kwam Gersen overeind. Binnen dertig seconden had hij drie mannen gedood. Hij pakte een van de geweren, een pistool, twee dolken en rolde de drie lijken in het water.

Hij begon terug te lopen naar de feestvierenden. De muziek was opgehouden. Gecoördineerd per radio hadden de Gezellen bericht gekregen dat er onraad was aan de oever van de rivier.

Gersen zag minstens tien Gezellen gebogen wegrennen van het paviljoen. Howard Treesong stond nog voor het orkest; hij tuurde verstoord in Gersens richting. Gersen richtte het geweer en vuurde een ronde af op hetzelfde moment dat Treesong van het podium sprong. De misdadiger tolde in de lucht rond toen hij in de schouder werd geraakt.

Gersen vuurde nog een keer en ditmaal verwondde hij Treesong in het kruis. Opnieuw draaide hij om. Toen viel hij op de vloer zodat Gersen hem niet meer zag.

Gersen aarzelde, nauwelijks in staat zijn voeten te beheersen terwijl hij onweerstaanbaar in de richting van het podium getrokken werd om zich van Treesongs dood te verzekeren... Het was te gevaarlijk. Als Treesong alleen gewond was, wat wel waarschijnlijk leek, en Gersen werd gevangen genomen, dan liep het gruwelijk af. Hij kon niet langer wachten. In de schaduw van de lorken duikend rende hij om het paviljoen heen naar de oprijlaan en daar verschool hij zich tussen de geparkeerde voertuigen. Drie Gezellen draafden voor het paviljoen langs; drie schoten en de drie mannen vielen neer.

Behoedzaam rees Gersen overeind. Hij rekte zich ver uit, hopend nog een kans te krijgen om Treesong onder schot te nemen.

De sfeer van gevaar was drukkend. De dood loerde. Gersen trok zich terug op de weg, stak over en zocht de dekking van een bos vochtig inheems struikgewas. Toen daalde er een reusachtig grote vorm neer uit de hemel. De sterren werden verduisterd. Plotseling baadde het hele gebied in fel licht... Gersen besloot hier niet te talmen want spoedig zou het terrein uitgekamd worden met infrarode kijkers. Hij rende naar de rivier, liet zich geluidloos in het water zakken en dreef weg naar het noorden. Hier was hij veilig voor infrarode speurneuzen.

Hij zwom naar de overkant. Een halve kilometer stroomafwaarts klauterde hij aan land. Doorweekt als een water-rat stond hij op de kant naar het tafereel in het zuiden te kijken. Weer was het mislukt. Zijn falen lag hem bitter op de maag. Voor de tweede maal was zijn prooi hem als doelwit gegeven; voor de tweede maal had hij hem alleen maar verwond.

Enkele sloepen daalden neer uit het grote schip en stegen bijna direct weer op. De schijnwerpers gingen uit en het schip, nu een zwarte massa met reeksen verlichte patrijspoorten, rees naar duizend voet en bleef daar hangen.

Binnenin zou Treesongs brein op volle toeren werken. Het

alarm was afkomstig geweest van de steiger, waar de Gezellen de onbekwame fluitist naar toe hadden gebracht. Wie was deze amateur die Kute in zijn orkest had laten spelen? Deze vraag zou aan Kute gesteld worden, en Kute zou maar al te graag alles vertellen wat hij wist: de fluitist was een buitenwerelder die aanwezig wilde zijn bij de reünie.

Een buitenwerelder? Die moest onverwijd gevangen worden genomen. Meteen zou er navraag worden gedaan in hotels, in steden, bij transportbedrijven en op ruimtehavens. In Theobald zou de Flittervlerk gevonden en geopend worden. De handlangers van Treesong zouden zien dat het schip op naam stond van Kirth Gersen en dit aan hun baas overbrengen. Gersen trok een lelijk gezicht. Hij draafde naar het Golcherpad en ging westelijk langs het kerkhof. De doden van Blijtoevlucht, griezelig levendig in het sterrenlicht, zagen hem passeren.

In de hoofdstraat aarzelde Gersen een ogenblik of hij zijn wagentje zou halen, maar professor Kute was dringender en daarom holde hij door naar het huis van de dirigent.

Achter de ramen aan de voorkant brandde licht. Zich door de diepste schaduw bewegend naderde Gersen het huis. In een bruine kamerjas en met een handdoek tegen zijn voorhoofd gedrukt ijsbeerde Valdemar Kute door de woonkamer. Tot zover was er niets aan de hand, dacht Gersen. Het tafereel was zo gewoon dat hij begon te twijfelen of zijn voorspelling wel deugde. Het ruimteschip zou al vertrokken kunnen zijn terwijl de slechte fluitist een onopgelost maar onbelangrijk raadseltje bleef... Toch besloot Gersen te wachten. Achter een heg vond hij een goede schuilplaats. Hij wachtte af.

Tien minuten later was het nog altijd stil op straat. Gersen werd onrustig. Hij keek naar de hemel, maar hij zag alleen de sterren en hem onbekende sterrenbeelden. Hij zuchtte eens, nam een andere houding aan. Zijn kleren waren nog nat.

Een zwak geluidje uit de hoogte. Ogenblikkelijk spitste Gersen zijn zintuigen. Opnieuw: er was iets op til!

Uit de hemel kwam een kleine sloep aanzweven. Zacht als een schaduw zakte hij neer op de straat, tien meter van

Gersens schuilplaats. Er kwamen drie mannen uit, drie donkere gedaanten in het sterrenlicht. Ze pleegden op gedempte toon overleg, blijkbaar om zich ervan te vergewissen dat ze het goede huis voor zich hadden.

Gersen rende gebogen achter de heg langs, cirkelde om Kutes hydrangea's heen en posteerde zich achter een zuil van het poortje.

Binnen beklaagde Kute zich verontwaardigd en ontzet over de gebeurtenissen tegenover een kleine mollige vrouw die met open mond luisterde.

Twee mannen kwamen aanlopen. Ze gingen de tuin van Kute in. Gersen sloeg er een op zijn voorhoofd met een ijzeren tuinornament, worstelde toen met de ander en stak hem in het hart.

De slachting was geluidloos gebleven. Binnen liep Kute nog steeds aangedaan heen en weer terwijl hij heftig gebaarde en af en toe stilstond om een bijzonder afschuwelijke episode te benadrukken.

Gersen kroop weer achter de heg naar zijn schuilplaats. De derde man stond tegen de luchtboot geleund. Gersen stapte stil achter hem op de straat. Een harde slag met de dolk sneed de ruggegraat van de man door.

Vervolgens wierp Gersen de drie lijken achterin de boot. Hij liet het voertuig opstijgen en zweefde over het stille en voor de nacht afgesloten Blijtoevlucht naar het terreintje achter Pension Swecher. Hij begaf zich zonder gerucht naar zijn kamer, waar hij dankbaar zijn eigen kleren aantrok. HET BOEK DER DROMEN stak hij in zijn zak. Terug in de luchtboot vloog hij naar Theobald in het zuiden.

Boven de Dalglish daalde hij om de drie Gezellen te lozen; dit gedaan vervolgde hij zijn weg.

De verspreide lichten van Theobald verschenen niet veel later beneden hem. Rode en blauwe knipperlichten gaven de grenzen van de ruimtehaven aan.

Zonder dat iemand hem opmerkte of aanriep, landde Gersen naast zijn ruimteschip. Hij ging aan boord om de voorbereidingen voor de start te treffen.

Wat moest hij met de luchtboot doen? Als Treesong hem hier vond, op de plek waar een Fantamische Flittervlerk

gestaan had, zou hij de voor de hand liggende conclusie trekken. De havenbeambte zou Treesong de registratiecodes van het schip geven en dit spoor leidde rechtstreeks naar Kirth Gersen, per adres Jehan Addels, Pontefract, Aloysius...

Gersen maakte de veiligheidsschakeling onklaar, stelde de instrumenten in en liet de boot wegvliegen in de nacht.

Weinig later had hij de sluis van zijn schip vergrendeld en liet hij het Land Lelandier onder zich... Op een hoogte van vijftien kilometer schakelde hij over op de zweefstand om de hemel op zijn gemak te kunnen afzoeken. Noch met de macroscoop, noch met radar of xenodedetector vond hij een spoor van Treesongs schip, en maar goed ook, want bewapend was de Flittervlerk niet.

Hij vloog naar het verre noorden en landde op een weidse, troosteloze toendra, veilig voor Treesongs opsporinginstrumenten, als iemand op het idee mocht komen die te gebruiken.

Buiten de ramen heersten stilte en sterrenlicht. Gersen at een kom goulash en ging toen uitgeteld in een stoel zitten. Hij was doodmoe, maar slapen kon hij niet door alle emoties: een nerveuze opwinding die maar langzaam bedaarde, teleurstelling dat het niet gelukt was Treesong te doden, waar een verbeterde voldoening tegenover stond wegens de schade die hij had aangericht, welke Treesong ongemak, woede, angst, onzekerheid en pijn bezorgden: toch niet slecht voor een avondje werk. De gebeurtenissen zelf – die waren alleen te begrijpen volgens de normen van Treesongs persoonlijkheid. Gersen boog zich weer over HET BOEK DER DROMEN. Hij was te moe om te lezen... Hij ging naar zijn kooi en viel weldra in slaap.

Veertien

's Ochtends ging Gersen naar buiten om een kop thee te drinken in het schuinvallende vroege zonlicht. De lucht rook muf, naar modder en aeonen van langzaam verterende vegetatie. Op de zuidelijke horizon lagen heuvels dicht op elkaar gekropen en verder strekte de vlakte, deels toendra en deels moeras, zich uit zover het oog kon zien. De grond was bedekt met grijsgroen korstmos met hier en daar een accent van kwijnende zegge en kleine zwarte plantains met vuurrode bessen. De schoolreünie in Blijtoevlucht leek ver weg in ruimte en tijd.

Gersen haalde een tweede kop thee in de salon. Op de bovenste trede voor de sluisdeur gezeten in het nog schrale licht van Van Kaathes Ster wijdde hij zich opnieuw aan een studie van HET BOEK DER DROMEN.

De thee werd koud. Gersen las bladzijde na bladzijde tot hij uiteindelijk op het punt kwam waar de jonge Howard vrijwel middenin een zin opgehouden was.

Gersen legde het boek neer en staarde naar de verte. Eens had Howard Hardoah dit boekje als zijn dierbaarste bezit gezien. Voor Howard Alan Treesong zou het een aandenken zijn aan de zoete, droevige dagen van zijn jeugd. Nog veel meer: het definieerde zijn wezen, het moest onschatbaar waardevol voor hem zijn. Als Treesong nu eens lucht kreeg van het bestaan van het boekje?... Het idee opende allerlei mogelijkheden. Howard geloofde dat het boekje weggenomen was door zijn vriendje Nimpy Cleadhoe. De belangrijkste vraag was nu: waar was Nimpy Cleadhoe?

Gersen zat na te denken: over de jonge Howard Hardoah, broos, de wereld verkennend, gevoelig, en over Howard Alan Treesong, die sterk was, zelfvertrouwen uitstraalde en gonsde van vitaliteit. Met het boekje in zijn hand dacht Gersen een trilling van leven te voelen... Bij de eerste lezing had het verhaal een tamelijk vormeloze pastiche geleken. Er stonden subjectieve beweringen in, samenspraken tussen zeven paladijnen, twaalf zangen van verhalende poëzie. Een laat hoofdstuk onthulde het bestaan van de taal

Naomei, die alleen de zeven paladijnen kenden en gaf een syllabenschrift van driehonderdvijftig karakters. Voordat de jonge Howard het Naomei volledig had kunnen ontwikkelen, hield het boek abrupt op.

Blijkbaar had het Howard jarenlang beziggehouden. Het inleidend manifest besloeg anderhalve bladzijde: een verklaring waarin een welwillend oor veel kon horen dat levendig en boeiend was, terwijl een cynische geest hierin alleen onrijpe bombast zou zien. Dat gold eigenlijk voor het hele boek, vond Gersen; een eindoordeel zou moeten afhangen van de mate waarin de werkelijke prestaties overeenkwamen met de jeugdige fantasie. In dit licht bezien moest men de kwalificatie 'onrijpe bombast' laten varen. 'Een zwak understatement' was een toepasselijker omschrijving.

Het boek begon aldus:

Ik ben Howard Alan Treesong. Ik erken geen trouw aan het geslacht Hardoah en verwacht die ook niet. Dat mijn geboorte plaatsvond door tussenkomst van Adrian en Reba Hardoah is een voorval waarover ik geen macht bezat. Ik geef er de voorkeur aan het ontstaan van mijn wezen elders te situeren: uit bruine aarde zoals ik nu in mijn hand heb, uit grijze regen en kreunende wind, uit straling verzonden door de magische ster Meamone.

Mijn wezen is doordrongen van tien kleuren, waarvan er vijf gevonden worden in de bloemen van het Dahanewoud en er vijf uit de stralenkrans van Meamone geslagen kunnen worden.

Zo is de materie van mijn wezen.

Voor mijn afkomst eis ik de afstamming van Demabia Hathkens* op, in het bijzonder uit zijn vereniging met Prinses Gisseth van het Fort Treesong, waaruit Searl Treesong voortkwam, de Ridder van de Vlammeende Lans.

Mijn vistgeist** is bekend onder een naam van geheime magie.

Deze naam is IMMIR.

Mogen loodgrijze stralen van de donkere ster naast Meamone hart en ziel verteren van hem die deze naam in minachting uitspreekt.

* De hoofdpersoon van een heroïsche cyclus van volksverhalen uit de *Hebam Ffoliot*, een verzameling sagen en sprookjes die met lede ogen en pijn in het hart erkend worden door de Leer.

** Een term uit het jargon van de Leer: in wezen de geïdealiseerde versie van iemands ik. De Leer definieert de vistgeist nogal bekrompen en maant het individu tot een levenslange poging om de zaligheid van de vistgeist te evenaren. Howard formuleerde voor zichzelf een vistgeist die volkomen vrij was van de beperkingen van de Leer.

Aan de volgende bladzijde was een tekening gehecht die door een ongeschoolde hand was gemaakt, maar waaruit een vurige en oprechte directheid spraken. Het stelde een naakte jongen voor die tegenover een naakte jongeling stond. De knaap was stoer en vastberaden en hij had een heldere, intelligente blik; de jongeling leek een beetje onwezenlijk maar straalde een naamloze hoedanigheid uit, bestaand uit durf, vuur, magische verwondering.

Dit, dacht Gersen, was Howards visie van zichzelf en zijn vistgeist Immir.

De volgende pagina bevatte een opsomming van aforismen, sommige leesbaar, andere zo grondig uitgewist en veranderd dat ze onbegrijpelijk werden.

IN HERROEPT UIT.

* * *

Problemen zijn als de bomen van het Bleadstonebos; er is altijd een tussenweg.

* * *

Ik ben een verheven wezen. Ik geloof, ik kom bruisend in actie, en het is volbracht. Ik versla helden; ik betover knappe meisjes; ik zwem warm en met roemrijk verlangen naar het onuitsprekelijke. Met mijn vurige drang snel ik de tijd voorbij en ik denk het ondenkbare. Ik ken een geheime macht. Deze komt van binnenuit en oefent onweerstaanbare druk uit. Hij heeft deel aan alle vrolijkheid, aan de dapper schrijdende ridderlijkheid van de beeldschone Tattenbarthse nimfen, aan de overwinning van de ziel op het on-eindige. Dit is VLON, die aan niemand geopenbaard mag worden. Dit is het geheime symbool:

Ik ben verliefd op Glaide met de blonde krulletjes. Ze woont in het dromen, zoals een anemoon in koel water woont. Ze is zich niet bewust dat ik ik ben. Ik wou dat ik de weg die in haar ziel binnenvoert kende, ik wou dat ik de magie kende om onze droomwegen samen te voegen. Als ik maar bij sterrenlicht met haar kon praten, drijvend op stille waters.

* * *

Ik kan de omtrekken zien; er bestaan manieren om het beest te beheersen. Maar ik moet veel leren. Angst, paniek, doodsnood; het zijn als wilde reuzen die overwonnen moeten worden zodat ze in mijn dienst kunnen treden als slaven. Het zal geschieden. Overal waar ik ga, zullen zij mij op de voet volgen, ongezien en ongekend totdat ik hen beveel.

* * *

Glaide!

Ik weet dat ze wakker moet zijn.

Glaide!

Zij is gemaakt van sterrenlicht en bloemenstof; ze ademt de herinnering aan middernachtelijke muziek.

Ik verwonder Ik verwonder Ik verwonder me.

* * *

Vandaag toonde ik haar het Teken, achteloos, alsof het van geen belang was.

Ze zag het; ze keek mij aan. Maar ze sprak geen woord.

* * *

De volgende passages waren met een sterkere hand geschreven op plaatsen waar een eerdere tekst was weggekrabd.

Wat is macht? Het is het middel om verlangens en wensen te realiseren. Voor mij is macht een noodzaak geworden; het is op zichzelf een deugd en even zoete balsem als de kus van een meisje, en – op soortgelijke wijze – het ligt voor het grijpen.

* * *

Ik ben alleen. Vijanden en kwelduivels omringen mij en staren mij aan met hun waanzinnige ogen. Ze pronken met hun brutale flanken als ze mij in volle ren passeren.

* * *

Glaide, Glaide, waarom deed je dat? Je bent mij ontroofd, je bent bezoedeld en bedorven. O lieve bezoedelde Glaide! Jij zult spijt en wroeging kennen; jij zult klaagliederen zingen, vergeefs. Wat die hond van een Tupper Sadalfloury betreft, hem zal ik in de amberen gondel naar het Slaymarkteiland brengen en hem overgeven aan de Moals.

Maar het is tijd om daar voorbij te denken.

De tekst sloeg een bladzijde over en werd dan hervat in zware paarszwarte inkt. Het handschrift leek steviger, de lettertekens waren regelmatiger. Boven de volgende passage stond:

MANTRA'S

In beheerst uit.

* * *

De accumulatie van macht is een proces dat zichzelf in stand houdt. De eerste aanwas gaat langzaam in zijn werk, maar neemt toe over-

eenkomstig de leiding*. Eerst: de vereiste stappen. Dit zijn een onverstoortbaar en zorgeloos gezicht, dat niets verraadt. Tijdens deze fase worden alle beperkingen stelselmatig afgelegd. Discipline is op zichzelf geen bedorven denkbeeld, dat is slechts het geval wanneer discipline opgelegd wordt in plaats van berekend toegepast. De bevrijding komt dus eerst: bevrijding van de Leer, van plicht, van de wekere emoties, die de macht tot het nemen van besluiten aantasten.

Hierna viel blijkbaar een hiaat, van misschien enkele maanden. Het handschrift van daarna was hoog, spichtig, hoekig en er ging een bijna tastbare energie van uit.

Er is een nieuw meisje in de stad komen wonen!

Ze heet Zada Memar.

Zada Memar.

Denken aan haar werpt een waas van betovering over de hersens.

Zij beweegt zich in een eigen kosmos, gekleurd met haar eigen kleuren en aangespoord door haar eigen fascinerende vurige verlangens! Hoe kan ik mijn kosmos aan de hare voegen? Hoe kan ik onze geheimen delen? Hoe kunnen wij samengaan in een eenheid van lichaam en ziel en vuur?

Ik vraag me af of zij mij kent zoals ik haar?

Hierna volgden verscheidene bladzijden vol buitensporige bespiegelingen over het Lot en de omstandigheden die voort zouden vloeien uit een toevallige ontmoeting tussen Howard en Zada Memar.

Daarna kwam een passage die bestond uit hartstochtelijke toespraken gericht tot het verborgenste bewustzijn van Zada Memar. Er werd niet met zoveel woorden verwezen naar de vorderingen of het resultaat van de liefdesgeschiedenis, behalve aan het slot van het stuk: een wilde uitbarsting van emotie gericht tegen het milieu waarin Howard Hardoah zich gevangen voelde.

Vijanden omringen mij; zij staren mij aan met waanzinnige ogen als zij langs mij lopen of draven, of als zij als door de wind voort-

* 'Leiding' betekent hier blijkbaar 'persoonlijke beheersing', 'persoonlijke bewerking'.

geblazen langsfladderen en met hun brutale uitdagingen pronken. Ik zie hen door verschillende geesten, zoals nuttig is.

* * *

Het moment is Nu. Ik roep Immir aan.

Immir! Op de voorgrond!

* * *

Een blanco pagina en een scheiding in HET BOEK DER DROMEN. Het voorgaande zou *Deel 1* genoemd kunnen worden. *Deel 2* was geschreven in een stoer, rond handschrift. De koorts van het eerste stuk leek hier goed in bedwang te worden gehouden.

De schijnbare continuïteit tussen de laatste regel van *Deel 1* en de eerste van *Deel 2* lijkt misleidend.

Op die plaats die gewijd is aan mijzelf, vergoot ik mijn bloed, ik maakte het teken. Ik sprak het woord, ik riep Immir aan, en hij kwam.

Ik zei: Immir, het moment is Nu. Kom naast mij staan.

Stellig. Wij zijn één.

Nu moeten wij onze zaken regelen. Laten wij ons gezelschap vormen, zodat elk aan elk bekend is, allen machtige paladijnen.

Zo zal het zijn. Kom, ga in de straal van Meamone staan en laat hen kenbaar zijn aan hun sprekende kleuren.

De straal sloeg neer op de zwarte edelsteen, zodat er een persoon van zwarte luister verscheen; hij en Immir omhelsden elkaar als oude kornuiten.

Hier is de eerste paladijn; hij is Jeha Rais de Wijze, en ver van visie. Hij berekent eventualiteiten en adviseert het noodzakelijke, zonder zwakte, medelijden, erbarmen of genade.

Ik heet je welkom, nobele paladijn.

Aan Meamones straal hield Immir de rode edelsteen voor, en een persoon die vuurrode amfruscles* droeg, voegde zich bij de drie.

Hier staat Loris Hohenger de rode paladijn. Hij kent en bedrijft de uitvoerende kunsten. Zonder moeite verricht hij daden die de gewone mens wonderbaarlijk schijnen. Angst is hem vreemd. Hij

*Amfruscles: de geëmailleerde tabletten die de schouderinsignes en het borstmedaillon van een Trelanthische ridder vormen.

roept: Ah ha ha! wanneer de falbards opgeheven worden voor de strijd.

Loris, ik aanvaard jou als mijn rode paladijn, en ik beloof je wapenfeiten en avonturen die alle eerdere zullen overtreffen.

Dat is goed om te horen.

Immir, wie zal zich nu bij ons voegen?

Immir gebruikte de groene steen en één die de groene kledij van een grande van Idaspa droeg, trad op de voorgrond. Lang en ernstig stond hij daar met zijn haar als middernacht en laaiende groene ogen.

Hier is Mewness, die het Groen in zijn banier voert: een buitengewone paladijn; plooibaar, vreemd en eigenaardig is de werking van zijn geest. Hij leidt de roekeloze uitspattingen, hij verricht dat wat gruwelijk onverwacht komt. Hij erkent niet meer gewetensbezwaren dan een hagedis en hij verklaart zich niet aan vriend of vijand. Hij heeft geen gelijke in het doorgronden van doelhoven en bovendien is hij een zeer getalenteerd musicus die de verschillende muzieksoorten volledig beheerst.

Groene Mewness, wil jij je bij ons voegen als paladijn?

Met grote blijdschap, en voor eeuwig.

Uitstekend! Immir, wie nu?

Immir vond een fijne topaas en hield deze liefkozend aan Meamone voor, en zo verscheen een persoon die een zwarte hoed versierd met een gele pluim droeg en verder gele laarzen en handschoenen. Over zijn rug hing een luit. Immir begroette hem en noemde hem Spangleway de Gril.

Het geluk is werkelijk met ons. Hier hebben wij montere Spangleway de Gril, die ons verstrooien zal wanneer de weg zwaar is. In het gevecht is hij sluw en een meester van angstaanjagende kunstgrepen; alleen Mewness kan met hem wedijveren in geslepen truuks en verrassende vertoningen.

Immir, wie meer nog roepen wij op?

Ik houd deze saffier aan Meamone voor; ik roep Rhune Fader Blauw!

Een slank en sterk man, even lustig en innemend als de zonnige hemel van het geheugen, stapte naar voren.

Hier hebben wij onze vrolijke Rhune, knap en sterk, en wanhoop en nederlaag kent hij niet! Soms kent men hem als Rhune de

Zachtmoedige, toch slaat hij hard toe, diep en dikwijls, maar nimmer in grove woede en hij vergunt zijn gevangenen een vlot berouw.

Rhune Fader; wij heten je welkom; voeg je je bij ons?

Alle winden en donderbuien, alle energie van de oorlog, alle lagen en listen van sluwe lafaards: niets kan mij weerhouden.

Dan ben je onze gezworen paladijn.

Immir, wie verder? Zijn er nog meer die wij aan deze geweldige groep kunnen toevoegen?

Eén nog: iemand die het geheel afrondt.

Immir hield een wit kristal hoog. Ik roep Eia Panice de Witte!

Er verscheen een persoon die een zwarte cape over een harnas van witte lovers droeg. Zijn gezicht was bleek en humorloos; zijn wangen waren hol en zijn ogen toonden zich als flitsen van bleek vuur.

Immir sprak: Eia, even angstaanjagend voor vijanden als de dood zelf, zegt weinig. Zijn daden spreken voor zichzelf en doodsangst vormt zijn sidderend zog. Verblijdt u, paladijnen, dat Eia een van ons is; als vijand is hij geducht.

Eia Panice, ik groet je en maak je tot mijn broeder paladijn en wij zullen ons door vele omstandigheden wagen.

Zo luidt mijn hoop.

Immir sprak: Welnu, de ridderlijke zeven! Laat allen naar voren komen en de handen ineenslaan en moge de band slechts gebroken worden door de droevige dood!

Hiermee stemden allen in, en zo was de nobele groep gevormd die voorbeschikt was om daden te verrichten en prestaties te leveren die al dezulke van weleer en daarna in de schaduw stelden.

Op de volgende pagina's had de jonge Howard zijn best gedaan om portretten van de Zeven te schetsen. Hieraan was duidelijk te zien dat ze allesbehalve vlot en in één keer uit zijn tekenstift waren gevloeid. Met deze tekeningen eindigde *Deel 2* van het boek.

Hierna volgden enkele bladzijden met aantekeningen en invallen, waarvan er een paar in het syllabenschrift Naomei waren geschreven. Toen Howard het op een gegeven mo-

ment blijkbaar te vermoeiend vond worden, ging hij verder in normale taal.

Er was een lijst met titels.

1. Het avontuur in Tuarech
2. Het duel met de kampioenen van Sarsen Ebratan
3. De komst van Zada
4. De brutale trots van Koning Weper
5. Zada eenzaam en alleen
6. Het kasteel Haround
7. Zada Memar wordt het hof gemaakt
8. De Zeven Griezels van Haltenhorst
9. Het avontuur in de Groene Ster Herberg
10. De grote spelen van Woun Windweg
11. De kerkers van Mourne
12. De paladijnen triomferen!

De tekst die Howard Hardoah bij de twaalf titels had willen schrijven stond niet in het boek, behalve enkele losse stukken en fragmenten op de volgende bladzijden. En toen, met het boekje voor tweederde vol, hield de tekst bijna middenin een zin op.

Gersen legde het boek neer. Hij liep de ladder af naar de toendra en begon heen en weer te lopen langs de Flittervlerk. Alles zou nog in orde kunnen komen. Op de Voymont was het mislukt, en ook in Blijtoevlucht, maar HET BOEK DER DROMEN leverde misschien nog een derde kans – als hij het goed gebruikte. Nu hij al tweemaal gewond was, zou Howard Treesong op ieder als zodanig te herkennen lokaas uiterst argwanend reageren.

De vraag was dus hoe het aas aangewend moest worden op zo'n manier dat het als iets anders dan aas zou worden opgevat.

Gersen stond somber naar het zuiden te staren. Voordat hij nieuwe plannen kon uitbroeden, moest hij nog een keer naar Blijtoevlucht terug.

Met de verbodsregels die het luchtruim boven Maunish ree­gerden vermoeide Gersen zich niet langer, want het was wel duidelijk dat niemand de minste poging deed om ge-

hoorzaamheid aan die regels af te dwingen. Tegen het middaguur liet hij zijn schip vanachter een laaghangende wolk neerzakken boven de bossen achter Onze Boerderij van het gezin Hardoah. Zijn eerdere, ergerlijke wapenloosheid indachtig, bewapende hij zich met zorg. Toen vergrendelde hij zijn schip en liep naar de zoom van het bos. Rechts van hem lag een grote vijver, links de strook land die vroeger door de Cleadhoe's bewerkt werd. Terwijl Gersen Onze Boerderij naderde, kwam Ledesmus Hardoah de schuur uit met een emmer voer die hij leeggooide in het hoenderhok, waarna hij terugliep.

Gersen ging naar de voordeur van de hoeve en klopte aan.

De deur gleed open en daar stond de magere gestalte van Reba Hardoah. Ze bekeek Gersen van top tot teen met een uitdrukkingloos gezicht.

Gersen groette haar beleefd. 'Vandaag ben ik hier voor zaken, als u het niet erg vindt. Ik heb nog wat inlichtingen nodig. Natuurlijk ben ik bereid om te betalen voor de tijd die ik u kost.'

Snel en nerveus zei Reba Hardoah: 'Mijn man is nu niet hier. Hij is naar het dorp.'

Ledesmus kwam de schuur uit en zag Gersen staan. Hij zette zijn emmer neer en wandelde op zijn gemak over het erf naar hem toe. 'Dus u bent weer terug, hè? Heeft u het nieuws over Howard gehoord?'

'Nieuws? Wat dan?'

Ledesmus schoot brullend in de lach en veegde zijn mond af met de rug van zijn hand. 'Misschien mag ik er niet om lachen, maar die idioot van een Howard is met een bende schorem naar die schoolreünie gegaan en heeft iedereen door een hoepel laten springen. Al z'n ouwe rekeningen heeft-ie vereffend, die Howard.'

'Verschrikkelijk, verschrikkelijk,' jammerde Reba Hardoah. 'Hij heeft de Van Bouyers beledigd en Bloy Sadalfloury geslagen en zich helemaal als een wrede schurk laten gaan. Hij heeft ons diep te schande gemaakt, die ondankbare zoon.'

'Kom nu maar, moeders,' zei Ledesmus. 'Het is niets om

over te treuren. Eerlijk gezegd moet ik steeds weer lachen als ik eraan denk. Die Howard toch, wie had kunnen denken dat hij zo'n schooier zou worden?'

'Het is een schande!' riep Reba uit. 'Je vader is de hele dag al bezig om het goed te maken.'

'Ah, hij is gewoon veel te rechtschapen,' zei Ledesmus. 'Wat hebben wij tenslotte met Howard te maken?'

'Dat zou ik ook zeggen,' zei Gersen. 'Toch is het wel onplezierig dat hij u zo'n slechte naam heeft bezorgd.'

'Als ik naar het Leerhuis ga, weet ik gewoon niet waar ik kijken moet,' zei Reba.

'Staar ze gewoon aan tot ze een andere kant opkijken,' adviseerde Ledesmus haar. 'Vergeet niet te zeggen dat als zij zich niet gedragen, jij Howard roept. Dan houden ze hun mondje wel dicht.'

'Wat een krankzinnig idee! Maar vertel deze meneer nu even wat hij weten wil. Hij wil ervoor betalen.'

'O ja? Wat wilt u deze keer weten?'

'Niets bijzonders. Je hebt een vriend van Howard genoemd: Nimpy Cleadhoe.'

'Ja, dat klopt. Wat is ermee?'

'Wat is er van Nimpy geworden? Waar woont hij tegenwoordig?'

Ledesmus keerde zich fronsend af. Starend naar een troosteloos huisje onder twee slordige ginsaps aan de overkant zei hij: 'Die Cleadhoe's waren altijd een beetje vreemd volk, geboren op een andere planeet. En de oude Cleadhoe was de vreemdste van het stel. Hij was zelfs marmelant van de gemeente Flutter. Ik weet het niet allemaal meer zo goed, maar ze namen het niet dat Howard met Nimpy knokte en hem beschuldigde dat hij zijn boekje gestolen had. Mevrouw Cleadhoe kwam hierheen om tegen Vader te klagen, die weer ruzie maakte met Howard, en Howard vertrok om carrière te maken, wat gelukt is, zoals we gemerkt hebben.'

'Ledesmus, zeg dat niet! Met zijn afschuwelijke daden heeft hij ons bedolven onder schande!'

Ledesmus lachte alleen maar. 'Ik wou dat ik het allemaal had gezien. Denk je eens in, Maddo Strubbins met zijn achterdeel op een blok ijs! Kostelijk, hoor!'

Gersen vroeg: 'En Nimpy?'

'De Cleadhoe's zijn vertrokken, en meer hebben wij nooit van ze gezien.'

'Waar zijn ze heengegaan?'

'Ze hebben mij niets gezegd.' Ledesmus keek naar zijn moeder. 'Weet u het?'

'Ze gingen terug naar waar ze vandaan kwamen.' Reba Hardoah wees met haar duim naar de hemel. 'Van de planeet af. Toen de oude Cleadhoe's stierven, erfde hun buitenwereldse familie het land en zo zijn de nieuwe Cleadhoe's hier gekomen. Dat was voordat jij geboren werd. We hadden weinig omgang met ze, en dat kun je ons ook niet aanrekenen, gezien het beroep van de man.'

'Hij was gemeentelijk ontweier en marmelant.' Ledesmus zei het op een toon van vrome weerzin.

Reba Hardoah trok haar knokige schouders op en huiverde. 'Het overkomt ons allemaal, of we in de Leer geloven of niet, maar toch, wie zou er marmelant willen worden behalve iemand van lage stand, of van buiten de wereld?'

Adrian Hardoah kwam binnen. Op het zien van Gersen bleef hij abrupt staan en hij keek argwanend van het ene gezicht naar het andere. 'Wat moet dit nu? Weer iets met Howard?'

'Deze keer niet, meneer,' zei Gersen. 'We hadden het over uw oude bureu, de Cleadhoe's.'

Hardoah bromde wat en smeed zijn hoed op de bank. 'Een slecht soort, die lieden. Ze maakten er niets van, ze deugden niet. Opgeruimd staat netjes.'

'Waar zouden ze naar toe zijn gegaan, vraag ik me af?'

'Wie zal het zeggen? Van de planeet af, dat in ieder geval.'

Reba zei: 'Weet je dat niet meer? Ouwe Otho zei dat hij terugging naar vanwaar hij gekomen was.'

'Ja, zoiets was 't wel.'

'En waar kan dat geweest zijn?' vroeg Gersen.

Hardoah keek hem onvriendelijk even aan. 'De Hardoahs zijn afstammelingen van Didram Fluter. Ik ben Instructuant van het College; mijn moeder was een Bistwider; mijn va-

ders moeder was een Dwint van de negentiende generatie. Otho Cleadhoe was openbaar ontweier, en hij was doof voor de Leer. Moet ik dan zijn maat zijn?’

‘Bepaald niet.’

Hardoah knikte somber. ‘Ga maar naar de marmels kijken. De eerste Cleadhoe staat er fier rechtop. Op zijn bordje staat waar hij geboren is.’

‘Correct en exact!’ riep Ledesmus uit. ‘Reken erop dat Vader altijd wijze raad schaft; nog nooit had hij het mis!’

Ledesmus en Gersen reden naar de stad in Hardoah’s oude krachtwagen. Onderweg beschreef Ledesmus Howards heldendaden tijdens de reünie. Zijn geamuseerde gelach gaf aan dat hij zich niet schaamde voor Howards wandaden en wroeging voelde hij ook niet.

Ledesmus liet de wagen stoppen naast de kerk en ging Gersen voor naar het kerkhof, waar hij moeiteloos de juiste route tussen de doden door koos. ‘De Hardoahs en onze andere familieleden staan ginds. Hier heb je de droesem; buitenwerelders en mensen met een geringe reputatie.’

Het was op het eind van de middag. In het lage licht bewogen de twee tussen de schaduwen. De bezoekers die in de loop der jaren wellicht de namen vergeten waren, hoefden maar op de bordjes te kijken. Kassideh... Hornblath... Dadendorf... Lup... Cleadhoe.

Gersen wees. ‘Daar is er een.’

‘Dat is een van de oude vrouwen. Hier heb je Luke Cleadhoe; hij was de eerste en daar ziet u het antwoord op uw vraag: “Geboren in het Bethunereservaat, ginds in de Kraai, een verre wereld die verloren is voor het goede van de Leer. In zijn jeugd een opmerkelijk werker, verdiende hij met zijn ijver het ambt van ziektemonitor bij de wilde beesten, en vervolgens werd hij Eerste Leerling-Taxidermist. In Blijtoevlucht aangekomen bewerkte hij vlijtig het land en verwekte een gezin van verscheidene zielen, allen treurig doof voor de waarheden van de Leer.”

En zo was het dus,’ zei Ledesmus triomfantelijk.

Toen ze terugliepen naar de kerk, viel Gersens oog toevallig op de marmel van een jong meisje. Ze stond rechtop,

het hoofd een beetje opzij gewend alsof ze naar een ver geluid luisterde, een stem of de roep van een vogel. Ze had een simpel japonnetje aan en haar hoofd en voeten waren bloot. Op haar bordje stond: *Zada Memar, ongelukkig kind, nog bijna voor haar eerste bloei weggerukt uit de schoot van haar familie. Wee en helaas, dit arme maagdje!*

Gersen vestigde Ledesmus' aandacht op deze marmel. 'Ken je haar nog?'

'Ja gewis! Tijdens het schoolreisje zwierf zij het bos in en later vonden ze haar in het Persimmonmeer. Wat was 't een knap ding!'

De zon was ondergegaan achter de rij deodars en de marmels stonden in het halfdonker.

Ledesmus zei plotseling: 'Tijd om terug te gaan! Dit is geen plek om na donker te talmen.'

Vijftien

Uit 'De Leerling van de Incarnatie', in *Geschrift uit de Negende Dimensie*:

Rondom het voetstuk: een lage wal, ontstaan uit de opeenstapeling van scherven van valse beeltenissen in de loop van honderd eeuwen. De jongste hiervan, met de gelijkenis van Bernissus, lag omgegooid met één machtig been in de hoogte gestoken. Marmaduke, die terzijde stond in een mantel van bruine frowst, werd bewogen tot een traan van weemoedige herinnering.

Nu werd de beeltenis van de Heilige Mungol naar voren gebracht en hoog geheven opdat hij verheerlijkt kon worden door de menigte.

De Forthouder van Gortland klom op de rand van het voetstuk. Hij hief zijn armen en riep met schallende stem: 'Victorie – eindelijk en voor altijd! Mungol staat hier hoog; de heilige en de ware wachter van ons land! Tot in alle eeuwigheid zal het zo zijn! Laat men zich verblijden!'

De massa antwoordde met jubelkreten, diepe keelklanken en danste in cirkels rond. De Windheren sloegen op hun schilden met hun gepantserde vuisten; de Bracha pepen hun edelste wijzen. In glinsterende nevels uitgedost lieten de Preutsinnen hun klokjes rinkelen en ze gaven tekens; de Kleine Wefkins waren blijde.

Opnieuw sprak de Forthouder. 'Alles is voltooid! De borstweringen worden bewaakt door onze machtige Vencedors; Bernissus is minder dan niets: als de herinnering aan de geur van de latrine in de ziekelijke nachtmerrie van een melaatse!

Maar over het verleden: niets meer! Heilige Mungol staat hoog en werpt zijn verheven blik over de eeuwigheid. Laat elk zijn buit opnemen en overladen met roem naar zijn thuis marcheren! Blauwe Mannen naar het oosten; Groene Mannen naar het westen. Ik met mijn Cantaturces marcheer naar het noorden!'

De menigte slaakte een laatste blijde kreet en ging uiteen, elk lid in zijn verkozen richting. Een enkele groep van zeven personen ging op pad naar het zuiden, dwars door de Maudlywoestenij, richting Sesset. Zij waren: Chathres, een breedgeschouderde lumpkin met een vlak gezicht en een wellustige tong; drie Lygons-Gemeen namelijk Shalmar, Bahuq en Amaretto; Implissimus, Ridder van het Blauw Kerlanth; Rorback de veelvraat en Marmaduke. Het was een allegaartje en wel een nors allegaartje, want geen van hen had buit gemaakt.

Op weg over de woestenij stieten zij op een karavaan van drie wagens beladen met de buit van de Molander Abdij. De aanvoerder was Horman de eenogige vagebond. Hij en zijn trawanten

kregen korte metten en toen wijdden de kornuiten zich aan het verdelen van de opbrengst.

In de voorste wagen ontdekte Marmaduke de verrukkelijke Sufrit die hem tijdens het Grand Masqué zo'n hartepijn had bezorgd. Tot Marmadukes ontsteltenis hield Chathres voet bij stuk: Sufrit moest als onderdeel van de buit worden beschouwd, en zijn argumenten overtuigden ook de anderen.

Sluw vooruit denkend zei Chathres tegen Marmaduke: 'Aangezien jij je ontevredenheid met de regeling hebt betuigd, mag jij de buit naar believen verdelen, in zeven parten, en elk van ons zal dat part kiezen dat hem het begeerlijkst lijkt.'

'En in welke volgorde geschiedt het kiezen?'

'De volgorde wordt bepaald door het lot.'

Marmaduke zette zich aan deze taak. Maar Sufrit fluisterde hem in het oor: 'Je wordt bedrogen. De lootjes zullen bepalen wie het eerst kiest, maar jij zult als laatste mogen kiezen omdat jij zorgt voor de verdeling, vermoedelijk in parten van gelijke waarde.'

Marmaduke slaakte een kreet van ontzetting. Sufrit zei: 'Luister dan goed! Wijs mij aan als één enkel part. Verdeel de schatten in vijf parten. Stel het laatste part samen uit Hormans drie ijzeren sleutels, zijn schoenen, zijn trommel en andere waardeloze rommel. Deze vallen natuurlijk aan jou toe. Let op dat je de sleutels houdt, maar gooi de rest weg.'

Marmaduke deed wat zij voorstelde. Met bedrog won de wel lustige Chathres de eerste keus en met een weids gebaar nam hij Sufrit als zijn eigendom. De anderen kozen de parten met goud en edelstenen en Marmaduke bleef met de restjes zitten.

Plotseling ontdekte men dat de trekdieren ontsnapt waren en erger, dat alle waterzakken met een mes opengesneden waren en slap hingen.

Toen hoorde men woedende uitroepen en een uitwisseling van beschuldigingen. 'Hoe kunnen wij nu Sesset bereiken, dat vijf dagen gaans van hier ligt aan de overkant van de brandende woestijn?' riep Chathres uit.

'Maak je geen zorgen,' zei Sufrit. 'Ik weet een fontein niet ver in het zuiden; bij zonsondergang kunnen wij die bereiken.'

Mopperend en nu al dorstig vergaarde de groep zijn buit en wankelde naar het zuiden. Tegen de schemer kwamen ze bij een weelderige tuin omgeven door een hoge ijzeren muur, die geen van hen kon overklimmen wegens gifpieken. Er was een enkele poort, en die opende zich voor een van Marmadukes sleutels.

'Wat een bof!' riep Chathres uit. 'Marmadukes vooruitziende blik helpt ons allen!'

'Niet te hard van stapel lopen,' vermaande Marmaduke. 'Ik eis een honorarium voor het gebruik van mijn sleutel. Van elk van jullie zal ik de beste edelsteen nemen.'

'Ik heb geen edelstenen!' stoof Chathres op. 'Moet ik dan buiten blijven en de wilde beesten tot prooi dienen?'

‘Wat heb je dan te bieden?’

‘Ik bezit alleen mijn zwaard, mijn kleren en mijn slavinnetje, dat je niet krijgt, en geen strijder van eer zal afstand doen van zijn zwaard.’

‘Geef me dan je kleren, tot het laatste bandje en riempje toe.’

Zo geschiedde en Chathres ging de tuin naakt als een ei binnen, tot aller vermaak.

‘Lach maar, nu,’ zei Chathres. ‘Vannacht zal ik genieten van mijn slavinnetje, en wie lacht er dan?’

De groep deed zijn maaltijd met fruit van de bomen en dronk overvloedig van het heldere koude water. Toen nam Chathres Sufrit mee tussen de bomen en daar wilde hij met wellustige inspanningen beginnen. Maar de ijzeren muren omsloten een gewijd bosje en iedere keer wanneer Chathres een ontuchtige daad probeerde te plegen, dook er een grote witte vleur omlaag die hem met zijn vleugels klappen gaf, totdat Chathres uiteindelijk afliet en Sufrit verder ongestoord kon slapen. Maar Chathres had het niet behaaglijk in de koude lucht van de woestijnnacht.

De volgende dag en nog altijd zonder waterzakken vervolgde de groep de weg naar het zuiden en nu had Chathres het zwaar te verduren met de stralen van de zon en met de scherpe steentjes en de doornstruiken.

Toen de zon onderging, gidste Sufrit de groep naar een verlaten klooster waar men slechts met een sleutel van Marmaduke binnen kon.

Ditmaal was Chathres verplicht zijn zwaard af te geven voordat Marmaduke hem door de poort liet.

’s Nachts deed Chathres opnieuw zijn best om Sufrit voor zijn genot te gebruiken, maar er sijpelde een geest uit de oeroude stenen die op zijn rug ging zitten, zodat Chathres afgeleid werd en zijn plannen niet kon volvoeren.

De volgende morgen hervatte de groep de tocht naar het zuiden. Chathres leed hevig aan pijnlijke voeten, insektebeten en hitteblaren; maar niet eenmaal verslapte zijn greep op het koord dat hij om Sufrits middel had gebonden.

Een uur voor zonsondergang liep de groep een ravijn binnen dat zich bijna direct versmalde tot een nauwe pas. Een lange trap voerde omhoog naar een afgesloten deur, waarop Marmadukes derde sleutel paste. Elk van de reizigers die door de poort ging stond een uitgelezen steen af, behalve Chathres, die Marmaduke het koord overhandigde dat aan Sufrit was vastgemaakt. ‘Zij is nu van jou, evenals al mijn andere bezittingen. Laat mij langs.’

Marmaduke verwijderde ogenblikkelijk het koord. ‘Sufrit, je bent vrij. Ik smee je om je liefde, maar ik begeer niet je onderwerping.’

‘Dan krijg je beide,’ antwoordde zij, en ze gaven elkaar een hand.

De groep liep verder over een smal pad. Uit een grot sprong een rotsduivel. ‘Hoe durven jullie mijn privé-weg te gebruiken?’

‘Wees kalm,’ zei Sufrit. ‘We betalen tolgeld.’

Voor zichzelf en Marmaduke betaalde zij met het zwaard en de kleren die eens het eigendom van Chathres waren geweest. Elk van de anderen gaf een edelsteen, behalve Chathres die uitriep: ‘Ik heb niets! Ik toon mijn naakte lichaam als bewijs. Ik kan niet betalen.’

‘In dat geval,’ zei de duivel, ‘moet je de grot in.’

De anderen haastten zich gezwind verder om zo spoedig mogelijk te ontsnappen aan de erbarmelijke kreten die Chathres slaakte.

Eindelijk kwam het pad uit in een vriendelijk land. De wegen liepen in verschillende richtingen. De kameraden namen afscheid van elkaar en elk ging zijns weegs.

Marmaduke en Sufrit stonden hand in hand de diverse richtingen te overwegen. Een van de wegen daalde naar een groen dal, steeg weer en liep schuin over de grasheuvels naar een torenspits die een dierbaar en bekend dorp markeerde. Marmaduke staarde ernaar in verwondering.

‘Dat is de weg die ik zou nemen,’ zei hij tegen Sufrit. ‘Ga je met me mee?’

Sufrit keek naar een andere weg die leidde naar een oord dat zij goed kende, maar daar was er geen van wie zij hield. ‘Ja, Marmaduke, ik ga met je mee.’

‘Snel dan, en voor zonsondergang zijn we thuis!’

En zo was het ook. Ze renden blij over de weg naar huis terwijl achter hen het licht afnam. Tijdens het thee-uurtje stelde alleen Pinnacy lastige vragen, maar ze zeiden dat ze naar een verkleed-partijtje waren geweest en daarmee was de kous af.

Later stonden de gebeurtenissen uit deze periode Gersen wat wazig voor de geest; een gevolg van zijn vermoeidheid en de noodzaak om voortdurend nieuwe plannen te smeden op de ruïnes van de oude. Howard Alan Treesong was een dwaallicht geworden, dat ongrijpbaar voor hem wegdanste, steeds buiten bereik.

Terug in de ruimte onderdrukte Gersen de drang om naar Pontefract te gaan en daar nieuwe plannen uit te broeden en tegelijk zijn kennismaking met Alice Wroke uit te diepen.

In plaats daarvan haalde hij het *Handboek van het hemel-ruim* te voorschijn. Het Bethunereservaat was de enige planeet van Corvus 892, een gele dwerg in een groep van twaalf zulke sterren. Het systeem als geheel bezat veertien planeten, ongetelde planetoïden, manen en brokstukken. Alleen het Bethunereservaat kende leven.

Bethune was ontdekt door de plaatsbepaler Trudi Seland. Haar beschrijving van de fenomenale flora en fauna

veroorzaakte een algemene sensatie en bewoog de Natuursociëteit tot onverwijlde onderhandelingen, die na verloop van tijd uitmondde in aankoop. In de volgende eeuwen werd het Bethunereservaat in wezen een vivarium ter grootte van een hele planeet.

In het *Handboek* las Gersen:

Tegenwoordig is het Bethunereservaat een eigenaardige mengeling: tien delen natuurreservaat, vijf delen toeristenattracties, drie delen hoofdkwartier van de Natuursociëteit en haar instellingen en een tiental andere organisaties zoals: Vrienden van de natuur, Laat met rust!, de Scutinaire Vitalisten, de Kerk van Leven in God, de Sierra Club, de Biologische Falange, Vrouwen voor Natuurlijke Voortplanting. Er zijn enkele woongebieden aangewezen voor de huisvesting van deze groepen en voor geleerden, studenten en bezoekende onderzoekers. In de praktijk kan bijna iedereen die zich thuisvoelt in de omstandigheden van Bethune een tijdelijke verblijfsvergunning krijgen, die onbeperkt verlengd kan worden.

Bethune omvat momenteel meer dan zeshonderd wild- en natuurreservaten, die angstvallig in de oorspronkelijke staat geconserveerd worden. De oppervlakte varieert van een heel werelddeel tot die ene hectare waar de enige en unieke lillawboom staat, waarvan de herkomst een mysterie is.

De Uitvoerend Beheerders van nu zijn even gedreven als hun voorgangers – soms hoort men de kwalificaties *arbitrair*, *betweters*, *wraakzuchtig*, *wispelturig*, *halsstarrig*. Ze regeren de wereld alsof het een privé-natuurhistorisch museum was, en dat is het in wezen ook.

Gehoorzaam aan de plaatselijke eisen zweefde Gersen dicht naar een van de tien quarantainestations die in een baan om de planeet hingen. Vier functionarissen in blauw met groene uniformen kwamen aan boord. Het ruimteschip werd doorzocht en Gersen werd ondervraagd met betrekking tot verboden levensvormen en op de hoogte gesteld van de plaatselijk geldende regels. Er bleef een loods aan boord om het schip omlaag te geleiden naar een platform van het speciale bezoekersoord bij de stad Tanaquil. Hier moest Gersen een borgsom storten en het werd hem verboden levende schepselen van welke aard ook binnen te brengen, op te sluiten, lastig te vallen, te vangen, te veranderen, te hinderen of te exporteren. Toen mocht hij zijn gang gaan.

Gersen nam de omnibus van de ruimtehaven naar Tana-

quil. De weg voerde door een bos van enorme zwarte bomen beladen met vermiljoenrode bloemen en krioelend van kwetterende wezentjes die door de hoge zonlichte plekken sprongen, zwaaiden en zweefden. De omnibus was blijkbaar hun oude vijand, want hij werd gevolgd door een troep in de bomen die al kwetterend het voertuig met vruchthulzen bekogelde.

De bus reed Tanaquil in, een onverwacht typisch stadje alsof het gebouwd was van kinderbouwstenen in primaire kleuren. Tanaquil was oorspronkelijk bedacht door de voorzitter van een architectuurcommissie uit het verre verleden die haar inspiratie uit prenten in een kinderboek haalde. Zij had de architectonische parameters vastgesteld volgens welke de 'overeenstemming*' diende te worden bereikt.

Gersen nam zijn intrek in Hotel Triceratops, een toeristenhotel waarvan de grote trekpleister een opgezette sauriër van zes meter lang was, met zes spatelpoten en twee hoorns, die in de volksmond een Triceratops Shanar** werd genoemd.

Gersen informeerde bij de receptionist. 'Ik wil een oude kennis opzoeken, maar ik weet niet waar hij woont.'

'Dat is helemaal geen probleem. Vervoege u gewoon bij het Register. Met zovelen zijn wij nu ook weer niet: alles bij

* Overeenstemming: dit denkbeeld ligt ten grondslag aan het functioneren van de Bethuunse samenleving. De Beheerders regeren het Bethunerreservaat in 'overeenstemming' met de oude reglementen.

De Beheerders worden gekozen uit 'Bijzondere Organisaties', waarvan het lidmaatschap erfelijk is. Deze voormalige natuurbeschermers-groeperingen domineren nu de aristocratie en hebben weinig andere functies.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende kasten, hoewel er niet zeer zwaar aan de verschillen wordt getild en de ene kaste geen grotere beperkingen wordt opgelegd dan de andere. Toeristen zijn kasteloos en komen het plaatselijke gezelligheidsleven niet in.

Een merkwaardige en amusante omkering is dat de personen die zich daadwerkelijk bezighouden met de dieren en de andere natuurobjecten, zoals parkwachters, veeartsen, biologen, herders en planten-ziektkundigen, een lage status bezitten.

** De overigens heel precieze taxonomie van Bethune is niet bepaald gloedvol. De populaire benamingen zijn schilderachtiger. Shanar is een van de continenten van Bethune.

elkaar minder dan vijf miljoen. Maar u zult daar nu niemand vinden, want iedereen is gaan lunchen.'

In de eetzaal, die ingericht was als een oerbos, kreeg Gersen een stevig, fantasieloos maal voorgezet dat gebaseerd was op de interplanetaire keuken, hoewel de verschillende gerechten allemaal schilderachtige plaatselijke namen hadden. Zijn bier dronk hij uit een fles WOESTE VERSCHEURDER met een etiket waarop een afzichtelijke bruit van een monster met smeulende blik naar een toeristenjanplezier in de verte loerde.

Bij het Register kreeg Gersen vlot en efficiënt de adressen van twee Cleadhoe's, die allebei in het werelddeel Rheas woonden in een oord dat Blauwboskamp heette en dat gelegen was binnen het reservaat Grand Triste Primitive.

Gersen had gezien dat Toeristenbureau Vredig Uitzicht in een gebouw naast het hotel zetelde, maar toen hij bij het kantoor aanklopte, waren ze al gesloten. Het leek erop dat de zakenwereld van Tanaquil meer oog had voor het eigen welzijn dan voor dat van de klanten.

Gersen ging terug naar het hotel en bracht de rest van de middag door in de schaduw op de veranda, waar hij naar de toeristen, de autochtonen en enorme zwevende insekten keek. Deze laatste waren schimmige wezentjes van schuim, folie en slierende tentakeltjes die aan een gasblaas hingen. Hij dronk een reeks gin-pahits terwijl hij zich afvroeg hoe hij de zaken het best kon aanpakken.

Als hij de Cleadhoe's inlichtte over zijn plan, hielpen zij hem misschien, of ze hinderden hem, of ze stortten hem in een absolute ramp. Hij liep honderd mogelijkheden na en toen, terwijl de zon in het woud onderging, maakte hij in gedachten een hopeloos gebaar. Hij kon geen beslissingen nemen tot hij meer wist van de Cleadhoe's.

De volgende ochtend probeerde Gersen het nog een keer bij Toeristenbureau Vredig Uitzicht. De bediende bracht hem met een toegeeflijk lachje aan het verstand dat alleen bevoegde geleerden die deelnamen aan speciaal goedgekeurde expedities een luchtvoertuig mochten huren.

'Anders zouden de problemen de pan uitrijzen, meneer,'

legde hij uit. 'Gaaf u maar na! Dan kregen we gezellige familiepicknicks middenin de Gundersontroggen en dan werd de baby opgegeten door een moerasaap met drie armen en de jonge dochter werd verkracht door de boswachter.'

'Hoe kan ik dan komen waar ik naar toe wil?'

'Toeristen kunnen boeken voor een van de fauna- inspectiesafari's in een volkomen veilig voertuig met airconditioning. Dat is de makkelijkste en de beste manier om de reservaten te bezoeken. Maar waar wilt u naar toe? U moet wel onthouden dat veel gebieden verboden terrein zijn.'

'Ik wil naar het Blauwboskamp in het reservaat Grand Triste Primitive.'

De man schudde zijn hoofd. 'Dat gebied is niet geschikt gemaakt voor het toerisme.'

'Als u nu zelf naar het Blauwboskamp wilde gaan, hoe zou u dat dan doen?'

'Ik ben geen toerist.'

'Maar toch.'

'Ik zou natuurlijk gewoon de lijnvlucht naar het Maundy-rivierstation nemen en dan de dagvlucht het woud in. Maar—'

Gersen legde een certificaat van 50 SWE op de toonbank. 'Ik ben geen toerist maar handelsreiziger. Ik verkoop flitspuiten. Regel die kaartjes voor me. Ik heb overigens haast.'

De man lachte weer. Hij borg het certificaat met een schouderophalen in een lade. 'Met haasten bereik je hier niets. Het zou zelfs wel eens tegen de wet kunnen zijn.'

Het Blauwbos was een savanne vol bomen in plaats van een echt bos en het besloeg het dal van de Grote Bulduke-rivier, ofwel een terrein van bijna anderhalf miljoen vierkante kilometer. Het gebladerte was alleen in hoofdzaak blauw, en dat blauw had drie tinten: ultramarijn, hemelsblauw en een bleek krijtkeurig blauw. Verder hadden sommige bomen lichtgroen blad en een paar waren grijs van kleur. Enorme vlinders met zachte vleugels die door het zonlicht schoven, veroorzaakten een plezierig flakkeren van

vuurrood en zwart. Fauna was er in groten getale. De planteneters beschermden zich met hun massa, pantsering, snelheid, lenigheid, stank, maaiende ledematen, vlijmscherpe hoorns of gifklieren. De vleeseters bezaten de nodige uitrusting om deze verdedigingsmiddelen teniet te doen. Dan slopen er nog ettelijke soorten aaseters door de schaduwen.

De samenloop van de Kleine Bulduke en de Spookrivier omvatte een netwerk van poelen en moerassen die het domein waren van een buitensporig gevarieerde bende dieren: groot, klein, vreeswekkend, goedmoedig, met en zonder gele halskwabben, met en zonder gapende paarse kaken. Ten noorden van het moeras rees een laag tafelland op en hier was het Blauwboskamp gevestigd.

Gersen liep van het vliegveld naar de stad over een onverharde weg die afgerasterd was met twee hekken van drie meter hoog. Deze hielden de begroeiing en de grote beesten op een afstand, maar lieten de insecten vrijelijk door. De hitte en de vochtigheid zorgden voor een drukkende atmosfeer, die twintig onbekende geuren bevatte, afkomstig van de vegetatie, de bodem, de dieren.

De hekken maakten kort voor het stadje een rechte hoek naar buiten en omsloten alle bebouwing. Gersen begaf zich naar het Maatschappijcircuithotel. De hal was halfdonker en koel. Een gemelijke jonge vrouw gaf hem een kamer zonder woorden te verspillen. Ze nam zijn geld aan en gebaarde bruusk met haar duim naar de gang. 'Kamer vier.' Sleutels vond men hier overbodig.

De kamer was schoon, koel, schaars gemeubileerd en goed geïsoleerd van de wildernis. Op de tafel lag een oud adresboek. Het doorbladerend vond Gersen:

Cleadhoe, Otho	verblijf: grenslijn 20
	positie: werkplaats buitenpost
Cleadhoe, Tuty	verblijf: grenslijn 20
	positie: levensmiddelenmagazijn

Gersen ging het centrale pleintje op. Het was stil, er waren weinig mensen op straat. Aan de overkant zag hij een streng gebouw met een bord erop: LEVENSMIDDELLENMAGAZIJN.

Hij keek door de deur naar binnen. Hij zag een oudere

man en een gezette zwartharige vrouw met forse wenkbrauwen en een zware neus. Ze maakte een resolute indruk. Ze had haar aandacht bij een klant en Gersen wendde zich weer af. Het Levensmiddelenmagazijn was geen geschikte plek voor een ontmoeting met Tuty Cleadhoe.

Middenop het pleintje stond een stalletje waar koude dranken en ijs werden verkocht. Gersen kocht er een flinke beker koude fruitpunch en ging op een bankje zitten.

Hij wachtte een uur terwijl de bewoners van het Blauwboskamp hun gang gingen. Kinderen dromden langs op weg naar huis van school, mensen liepen het magazijn binnen en kwamen er weer uit. De zon begon te dalen in het westen.

Tuty Cleadhoe verliet de winkel. Met kordate passen beende zij naar het zuidelijke deel van de stad.

Gersen volgde haar over de laan die onder breedvertakte schaduwbomen liep. De vrouw ging een huis binnen dat dicht bij het hek om de stad stond.

Tien minuten later belde Gersen aan. De deur gleed opzij en de vrouw keek wie er was. 'Meneer?'

'Ik zou graag even met u praten.'

'O ja?' Haar donkere ogen monsterden Gersen vonkend. 'Met welk doel?'

'U heeft vroeger gewoond in Blijtoevlucht in Maunish?'

Na een paar seconden pas antwoordde zij: 'Ja. Lang geleden.'

'Ik kom daar net vandaan.'

'Dat boezemt mij geen belang in. Ik bewaar slechts treurige herinneringen aan Blijtoevlucht. U moet mij excuseren. Anders gaan de burens zich nog afvragen waarom ik met een vreemde man sta te praten.' Ze begon de deur al dicht te doen.

'Wacht!' riep Gersen. 'U woonde naast de Hardoahs?'

Mevrouw Cleadhoe antwoordde door de spleet van de deur: 'Dat klopt.'

Gersen merkte dat hij sneller van stapel moest lopen dan hij van plan was geweest. 'Herinnert u zich Howard Har-doah?'

De vrouw staarde Gersen tien lange seconden aan. Met een dikke stem zei ze: 'Die herinner ik me zeker.'

‘Mag ik dan binnenkomen? Ik ben hier in verband met Howard Hardoah.’

Onwillig ging de vrouw opzij. Ze trok de deur weer helemaal open.

‘Komt u maar binnen.’ Ze maakte een gebaar.

Het huis was van binnen halfdonker en bedompt en het stond veel te vol voor het warme klimaat. Mevrouw Cleadhoe wees naar een stoel met een bekleding van roze velours. ‘Neemt u plaats, desgewenst... Welnu: wat is er met Howard Hardoah?’

‘Onlangs moest ik een bezoek brengen aan de boerderij van Hardoah en het gesprek kwam op Howard.’

Ze keek ongelovig. ‘Woont hij thuis?’

‘Nee. Hij is lang geleden al vertrokken.’

Ze boog zich naar voren. ‘Weet u ook waarom?’

‘Hij had iets op zijn geweten. Dat raad ik tenminste.’

‘Als ik hem toen in mijn handen had gekregen—’ Ze stak haar handen als klauwen uit. ‘—dan had ik hem aan stukjes gescheurd.’

Gersen luisterde. De vrouw praatte sissend van aandoening verder. ‘Hij kwam naar ons huis; zacht riep hij onze zoon, zodat wij het niet zouden horen. Maar we hoorden het wel. Hij riep ons enige liefje naar buiten, onze jongen Nymphotis, die zo zachtaardig en zo goedmoedig was. Ze gingen naar de vijver en daar heeft Howard ons zoontje verdronken. Hij hield hem net zolang onder water tot hij dood was.’

Ik kreeg een afschuwelijk voorgevoel. Ik riep hem. ‘Nymphotis! Waar ben je?’ Ik ging naar de vijver, en daar vond ik mijn dierbare snoesje. Ik trok zijn zielige natte lijkje uit het water en droeg hem naar huis. Otho ging Howard zoeken, maar die was al verdwenen.’

Gersen vroeg: ‘Howard heeft nooit een vermoeden gehad dat u hem verdacht?’

‘Wij verdachten hem niet! Wij wisten het zeker!’

‘Maar Howard heeft het nooit geweten?’

Tuty Cleadhoe maakte een gebaar waaruit sprak dat ze haar woede amper beheerste. ‘Hoe kon hij het weten? Hij was al weg. Het was onze tragedie.’

Gersen zei: 'Ik wist niet dat Nymphotis dood was. Het spijt me dat ik zulke bittere herinneringen laat herleven.'

'U laat niets herleven! Wij denken er dagelijks aan. Kijk!' Haar stem brak van emotie. 'Kijk!'

Gersen volgde haar gebaar. In een donkere hoek van de kamer stond een jongen gemaakt van een glanzende witte substantie.

'Dat is onze Nymphotis.'

Gersen wendde zijn blik af. 'Ik zal u iets vertellen over Howard Hardoah en wat hij geworden is, en hoe hij bestraft kan worden.'

'Wacht! Otho moet dit ook horen. Als u mij bitter waant, dan overtreft hij mij viervoudig.' Ze ging naar een telefoon, kreeg verbinding en stortte een stroom van woorden in de microfoon. Af en toe stelde de stem van een man een vraag. Tuty wenkte Gersen.

'Spreek nu! Wij zullen het allebei horen.'

'Howard Hardoah is nu een groot en belangrijk misdadiger. Hij noemt zich Howard Alan Treesong.'

Tuty noch Otho gaven hierop commentaar. 'Ga verder.'

'Ik heb hem door de halve Oikoumene achternagezeten. Hij is uiterst behoedzaam. Hij moet met grote zorg gelokt worden met geschikt aas. Tweemaal is het mij mislukt, maar nu heb ik het juiste aas voor een nieuwe poging. Daarbij zou uw hulp van nut kunnen zijn.'

Gersen wachtte. Otho vroeg hem door te gaan.

'Ik wil verder niets zeggen als u zich niet in staat acht om mij te helpen. Het zal gevaarlijk worden.'

'U hoeft zich om ons geen zorgen te maken,' verzekerde Otho hem. 'Zeg ons wat u in gedachten heeft.'

'U helpt me?'

'Vertel ons wat u van plan bent.'

'Ik wil hem hier naar toe lokken, hem meenemen in het oerwoud en hem doden.'

Tuty zei woedend: 'Dan hebben wij niets te doen! U ontmoet hem, u doodt hem! Hij moet boeten voor Nymphotis!'

'Laat maar,' zei Otho zwaar. 'Wij zullen helpen.'

Zestien

Uit HET BOEK DER DROMEN:

Zachtmoedig en beschaafd is Blauwe Rhune Fader, doch wanneer de winden van de oorlog kreunend waaien, drinkt Rhunes zwaard even diep als dat van een ander. Als het land rustig is, dan dwaalt Rhune over de bloeiende velden en hij zingt zoete liederen.

Zoniet Loris Hohenger, de verscheurder, wiens kleur het roodste rood is! Zijn vurige gloed behoeft immer sterke beheersing; zijn vechtlust balanceert op een haar. Alleen de paladijnen kennen zijn verdraagzaamheid en zijn ware toegenegenheid. Alle anderen lopen als op eierschalen in zijn tegenwoordigheid. Zijn lusten zijn onverzoenlijk; hij berooft knappe vrouwen van hun schatten, gewoonlijk tot hun verrukking, maar soms ook tot hun ontzetting, zoals in het geval van de goudharige Melissa, die haar maagdelijkheid met een dure eed gewijd had aan de glorie van Sancta Sanctissima. Zada Memar, met haar fabelachtige schoonheid, wond hem ongelooflijk op, maar zij gaf zich aan Immir. En Loris was de eerste die zijn zwaard hoog opstak in lofprijzing! Galoppeer voorwaarts langs jouw waanzinnig roekeloze murst*, O Loris, voort en eeuwig verder!

Na aankomst in Pontefract liet Gersen zich door een taxi naar het Taraplein rijden, waar hij uitstapte. Rondom heersten aan alle kanten de orde en de rechtschapenheid: smalle oude gebouwen, bleke mensen in nette kleren, viooltjes en muurbloemen in opgehoogde bloembedden; mist, bewolking, vochtige wind en vochtige geuren, alles zo rustig, vreedzaam, heel normaal en geruststellend... Gersen belde het kantoor van *Aanwezig* vanuit een telefooncel en kreeg Maxel Rackrose aan de lijn, die als waarnemend hoofdredacteur optrad.

Rackrose begroette Gersen op een manier die tegelijk hartelijk en behoedzaam was. Hij meldde dat alles goed ging met *Aanwezig* en dat de eer daarvoor aan hem toekwam.

‘Ik ben blij te horen dat alles zo fijn loopt,’ zei Gersen. ‘Ik zal maar eens contact opnemen met mijn secretaresse.’

* De betekenis van dit woord, zoals vaker voorkomt in HET BOEK DER DROMEN, laat zich slechts gissen. (Een dringende noodzaak? Afgeleid van het oude Russische *werst*, een mijl? Vergezocht, maar wie weet?)

‘Uw secretaresse?’ Rackrose klonk verbaasd. ‘Wie is dat dan?’

Gersens hart zonk in zijn schoenen. ‘Alice Wroke. Het meisje met rood haar. Werkt ze niet meer voor *Aanwezig*?’

‘O die, ja nu weet ik het weer,’ zei Rackrose. ‘Alice Wroke. Ja ja. Meisje, sportmodel, roodharig. Die is vertrokken.’

‘Waarheen?’

‘Geen flauw benul... Ik zal even in het boek gluren... U boft. Ze heeft een brief achtergelaten met uw naam erop.’

‘Ik kom er meteen aan.’

Op de envelop stond geschreven:

Uitsluitend overhandigen aan Henry Lucas persoonlijk.

De inhoud was als volgt:

Beste Henry Lucas,

Ik heb ontdekt dat ik niet echt belangstelling heb voor de journalistiek. Daarom heb ik ontslag genomen bij *Aanwezig*. Ik woon in Gladens Hotel, in Port Wheary, aan de kust in het zuiden.

Alice Wroke

Gersen belde het hotel meteen op. Juffrouw Wroke was niet aanwezig maar men verwachtte haar over ongeveer een uur terug.

Bij een verhuurbedrijf haalde Gersen een luchtwagen op. Hij vloog langs de kust naar het zuiden over de verglijdende witte streep waar de trage grijze golven over de rotsen sloegen, over de Baai van St.-Kilda, over Kaap Mei en de Kattenpiek. Hij passeerde Hannah's Rots op het moment dat Vega door een barst in de wolken kwam en de witte huizen van Port Wheary aan de andere kant van de Polwheelbaai oplichtten.

Hij landde op het openbare platform en liep vervolgens langs het water naar Gladens Hotel.

Bij de haard in de hal vond hij Alice Wroke. Ze keek net zijn kant uit. Toen ze hem zag, begon ze meteen overeind te komen.

Gersen stond al bij haar. Hij pakte haar handen, trok haar rechtop en kuste haar op haar gezicht, waarna hij zijn armen om haar heen sloeg.

‘Henry, hou op!’ riep ze opgewonden lachend. ‘Ik stik!’

Gersen kalmeerde wat. ‘Je hoeft me geen Henry meer te noemen. Die naam is alleen maar mijn correspondentieadres. Dit ben ik.’

Alice ging een halve pas achteruit en bekeek hem van onder tot boven. ‘Heeft deze versie ook een naam?’

‘Ja, en die luidt Kirth Gersen en hij is lang niet zo’n heer als Henry Lucas.’

Alice inspecteerde hem nog een keer. ‘Ik heb genoten van Henry Lucas, al was hij dan een arrogante kwast. Maar – hoe staat het met je weet wel?’

‘Die leeft nog steeds. Ik heb een heleboel te vertellen. Kun je je ongeduld opzouten tot ik een bad heb genomen en schone kleren heb aangetrokken?’

‘Ik zal mevrouw Gladen roepen, dan krijg je wel een kamer van haar. Ze is heel keurig, dus je mag haar niet shockeren.’

Gersen en Alice dineerden met kaarslicht op een hoekje van de veranda. ‘Zo,’ zei Alice. ‘Vertel me nu alles over je avonturen.’

‘Ik ben naar Howards schoolreünie in Blijtoevlucht op de planeet Moudervelt geweest. Howard maakte grappen en danste de horlepijp. Hij bekritiseerde het fluitspel van een van de leden van het orkest. De fluitist schoot hem in zijn schouder en toen was het feest afgelopen.’

‘En waar was jij?’

‘Ik was die fluitist.’

‘Ah! Nu begrijp ik alles. Wat heb je nog meer meegeemaakt?’

‘Ik heb Howards BOEK DER DROMEN gevonden, dat hij vijftientwintig jaar geleden kwijtraakte. Ik weet zeker dat hij het graag terug wil hebben.’ Gersen schoof het oude rode aantekenboekje naar haar toe. ‘Daar heb je het.’

Alice boog zich over het boek. Het kaarslicht polijste haar haren en wierp schaduwen over haar wangen. Gersen zat naar haar te kijken. Hier zit ik, dacht hij, aan de ene kant van de tafel met de wonderbaarlijke Alice Wroke aan de andere kant...

Alice sloeg de bladzijden om. Bij het eind van de tekst gekomen klapte ze het boekje dicht. Een poosje later zei ze: 'Bijna altijd is hij Immir. Maar ik heb Jeha Rais en Mewness en Spangleway ook ontmoet, en een glimp opgevangen van Rhune Fader, die geen aandacht aan mij schonk. Ik ben blij dat Loris Hohenger andere bezigheden had.'

Gersen stak het boek weer weg. Alice zei mijmerend: 'Zada Memar – wat zou er van haar geworden zijn?'

'Ze was van een andere planeet naar Blijtoevlucht gekomen. Tijdens een picknick van de school verdronk ze in het Persimmonmeer.'

'Arme Zada Memar. Ik vraag me af...'

'Ik niet.' Gersen schudde zijn hoofd.

Alice keek hem aan. In het licht van de kaarsen waren haar ogen donker. 'Wat bedoel je?'

'Ik vraag het me niet af; ik weet het zeker.'

In het tijdschrift *Cosmopolis* verscheen een artikel dat vergezeld ging van verscheidene illustraties. De kop luidde:

HOWARD ALAN TREESONG WOONT 25^E SCHOOLREÜNIE BIJ
Een feest dat niemand zal vergeten

Zelfs misdadigers blijken sentimenteel
Hoe misdadiger, hoe sentimenteler

*door onze plaatselijke correspondent in
Blijtoevlucht, Land Maunish, Moudervelt,
Van Kaathes Ster*

(Noot van de redactie: Maunish is een van 1562 onafhankelijke staatjes waarin de planeet Moudervelt is verdeeld. Het landschap omvat prairies, rivierstreken, boerderijen en bossen en onderhoudt bijna een miljoen zielen. Howard Alan Treesong is geboren op een boerderij nabij het stadje Blijtoevlucht.)

Vijfentwintig jaar geleden ging een verlegen jongetje met bruin haar naar school op het districtslyceum van Blijtoevlucht. Zijn naam was Howard Hardoah. Dat jongetje is nu de meest voor-aanstaande misdadiger van de Oikoumene en de Zelfkant, en wordt gerekend tot de beruchte 'Duivelsprinsen'. Zijn huidige naam, Howard Alan Treesong, slaat een massa harten met doodsangst en zijn uitspattingen hebben ieders aandacht getrokken. Maar Howard Alan Treesong is zijn jeugd niet vergeten en aan nostalgie ont-

breekt het hem niet. Tijdens de recente reünie van zijn oude schoolklas verzorgde hij een dramatisch optreden, hetgeen bij zijn schoolkameraadjes van weleer gemengde emoties opriep.

De gebeurtenis zal alle betrokkenen nog lang heugen en wat dat aangaat moet het dan ook een doorslaand succes worden genoemd. Al vroeg in de avond werd Howard Hardoah, zoals hij op school heette, heel gezellig en hij zwierf van de ene tafel naar de andere terwijl hij anekdotes vertelde en oude voorvallen ophaalde, soms tot gêne van zijn toehoorders.

Naarmate de avond vorderde, bereikte Hardoahs humeur steeds hogere toppen van pret en vermetelheid. Hij speelde montere wijsjes op de vedel, hij danste verscheidene gavottes, een horlepijp en een trekkebeen. Hardoahs feestvreugde kende geen grenzen en betoverde alle aanwezigen totaal. Hij organiseerde vindingrijke toneelstukjes en bewerkelijke grappen om aldus episoden uit het verleden te vieren; zijn inmiddels nerveus geworden klasgenoten deden braaf mee. Zij wisten van tevoren nooit wat Hardoah nu precies van plan was. Hardoah liet meneer Maddo Strubbins plaatsnemen op een blok ijs, hij tatoeerde meneer Bloy Sadalfloury, en hij regelde het zo dat mevrouw Suby ver Ahe en haar twee charmante dochters hem zouden vergezellen op een lange cruise door het heelalruim.

De feestelijkheden werden onderbroken door een bende rabauwen die de heer Hardoah in het achterwerk schoten en zo'n consternatie veroorzaakten dat het feest opgebroken werd. De heer Hardoah vertrok lijdend. Zijn wond zal zijn danslust de eerstkomende tijd wel beperken. De heer Hardoah gaf uiting aan zijn verontwaardiging dat in een, naar aangenomen mocht worden, ordentelijke samenleving zulke brutale gewelddaden konden plaatsgrijpen. Hij hoopt bij de volgende reünie weer van de partij te zijn, vooropgesteld dat deze minder abrupt beëindigd wordt, aangezien hij nog pas enkele van zijn vernuftige kleine komedies had kunnen opvoeren.

In het volgende nummer van *Cosmopolis*:

HOWARD ALAN TREESONG

Zijn gedenkwaardigheden en zijn jongensjaren

(Noot van de redactie: een recent artikel over de beruchte Treesong leverde een stortvloed van reacties op. Wij hopen dat de volgende brief ook van interesse is voor onze lezers.)

Aan de redactie van *Cosmopolis*:

Ik heb uw recente stuk over de reünie van de school van Blijtoevlucht met grote belangstelling gelezen, omdat mijn zoon Nymphotis een schoolvriend was van de jonge Howard Hardoah. Vreemd

hoe het leven verloopt. De twee knapen waren onafscheidelijk en Nimpy, zoals wij hem noemden, had het vaak over Howards talenten en vaardigheden. Nimpy's liefste bezit was een boekje met fantasievolle verhaaltjes, *Het boek der dromen* geheten, dat Howard hem had gegeven.

Ons jongetje stierf in een ongeluk bij het zwemmen kort voordat wij uit Maunish vertrokken en wij hebben het *Boek der dromen* nog steeds als herinnering aan die goeie ouwe tijd op de prairie. Wij kunnen ons niet goed voorstellen dat Howard, die zo timide en zo voorzichtig was, veranderd is in de persoon die u beschrijft, maar in ons leven hebben wij zoveel verrassende gebeurtenissen meegemaakt, meer dan de meeste mensen denk ik, omdat wij van de ene plaats naar de andere verhuisd zijn en nog altijd weten wij niet waar wij eens zullen sterven. Wij denken vaak aan onze arme kleine Nimpy. Als hij was blijven leven, was hij nu misschien ook een aanzienlijk man.

Plaatst u alstublieft niet mijn naam en adres, aangezien ik momenteel niet opgewassen ben tegen brieven.

Met eerbied,

Tuty C.

(Volledige naam en adres op verzoek niet vermeld.)

In het kantoor van *Cosmopolis* verscheen een magere, zwaar-moedige man van onbepaalde leeftijd die een keurig zwart pak in plaatselijke snit droeg, met strakke schouders en brede heupen. Hij bewoog zich stil en behendig als een kat. Zijn ogen waren zwart, zijn wangen hol en zijn gezicht smal. Zijn dikke zwarte haar liep uit in een punt, ging terug over zijn slapen en langs zijn oren omlaag. Hij begaf zich naar de receptie terwijl hij oplettend naar links en rechts keek, schijnbaar oudergewoonte. Het meisje aan de balie vroeg: 'Meneer, hoe kunnen wij u van dienst zijn?'

'Ik wil graag een paar woorden wisselen met de heer die enkele weken geleden over meneer Howard Treesong schreef.'

'O, dat is Henry Lucas geweest. Ik meen dat hij in zijn kantoor is. Mag ik uw naam weten, meneer?'

'Schahar.'

'En de reden van uw komst?'

'Tja, juffrouw, dat is een beetje ingewikkeld. Zo mogelijk leg ik het liefst maar één keer uit, aan meneer Lucas.'

'Zoals u wenst, meneer. Ik zal meneer Lucas vragen of hij u nu kan ontvangen.'

Het meisje sprak enkele woorden in een microfoon, waarop een antwoord volgde. Ze wendde zich tot Schahar. 'Wilt u even plaatsnemen, meneer? Hij kan u over vijf minuten ontvangen.'

Schahar installeerde zich kalm op een bank. Zijn ogen hielden de hal voortdurend in de gaten.

Toen klonk er een fluittoon en de receptioniste zei: 'Meneer Schahar, wilt u zo goed zijn.'

Ze bracht hem door een gang naar een kamer met lichtgroene muren en een lila kleed op de vloer. Achter een niervormige tafel zat op zijn gemak een modieus bleke man met een loom gezicht dat omlijst werd door glanzende zwarte krulletjes. Zijn kleren waren het toppunt van elegantie; zijn manier van doen was even loom als zijn gelaatsuitdrukking en kon bijna hooghartig worden genoemd. Met toonloze stem zei hij: 'Meneer, ik ben Henry Lucas. Gaat u alstublieft zitten. Ik geloof niet dat ik u ken. Meneer Schahar, is het niet?'

'Dat is juist, meneer.' Schahar antwoordde vlot met een stem waaruit niets viel op te maken. 'U bent een drukbezet man. Ik zal niet veel van uw tijd in beslag nemen. Ik ben schrijver, net als u, hoewel bepaald niet zo competent en succesvol.'

Gersen moest een grijns onderdrukken toen hij keek naar Schahars stoere schouders, zijn lange, gespierde armen en zijn zware handen met de lange, sterke vingers. Schahar straalde de aura van een vakkundig moordenaar uit, bedreven in steken en worgen, een meester in doodsnood en pijn. Schahar was ook bij de reünie geweest; samen met de kleine, gezette man had hij bij de ingang gestaan. Gersen dacht ook aan een gebeurtenis van maanden eerder, toen Lamar Medrano van Wild Isle een zekere Emmaus Schahar had ontmoet in Sterhaven op Nieuw Denkbeeld. Zij was met hem uit Hotel Diomedes vertrokken en nimmer meer gezien.

'Kom kom,' zei Gersen. 'Ik ben geen schrijver, alleen journalist. Wat is precies uw terrein?'

'Zaken van algemeen belang. Feiten en persoonlijkheden. Een poos geleden vatte ik interesse op voor Howard Alan

Treesong en zijn verbluffende loopbaan. Helaas is het niet makkelijk om aan feiten te komen.'

'Dat heb ik ook ondervonden,' beaamde Gersen.

'Het artikel over de reünie; dat heeft u geschreven, geloof ik?'

'Onze plaatselijke correspondent leverde tien pagina's opgewonden proza in, waarvan ik naar beste vermogens een stukje heb getimmerd. Voor informatie over Treesong is Maunish vermoedelijk de aangewezen plek.'

'Heel goed mogelijk dat ik uw advies ter harte neem. Hoe staat het met die vrouw en haar "Boek der dromen"?''

Gersen haalde onverschillig zijn schouders op. 'Ik heb er geen aandacht aan besteed. Die brief moet hier ergens rondslingeren. Men ziet mij tegenwoordig blijkbaar aan voor de Treesong-deskundige.' Gersen trok een la open, pakte er een vel papier uit en bekeek het vluchtig. Schahar boog zich naar voren.

'Het gaat om een oud schrift, of iets van dien aard,' zei Gersen. 'Het zal wel niets bijzonders zijn.'

Schahar stak zijn hand uit. 'Mag ik hem lezen?'

Gersen keek gespeeld verrast op en leek te aarzelen. Hij fronste, met zijn ogen op de brief. 'Het spijt me, dat kan ik niet doen. De vrouw wil niet dat haar identiteit bekend wordt. Kan ik haar ook niet kwalijk nemen, nu er zoveel gekken en dwazen loslopen.' Gersen legde de brief terug in de la.

Schahar glimlachte zwak terwijl hij weer rechtop ging zitten. 'Ik wil graag alle mogelijke informatie over het onderwerp Treesong verzamelen. Mijn belangstelling gaat allereerst uit naar zijn jeugd – zijn vormende jaren. Vooral zulke flarden en brokken als dit "Boek der dromen" zou ik graag onderzoeken.' Schahar wachtte even, maar Gersen knikte alleen vriendelijk.

De man vervolgde, indringend, zijn best doend om Gersen te overtuigen: 'Wat zegt u ervan als ik het op mij nam om deze vrouw te benaderen als schrijver voor *Cosmopolis*, zou u mij dan haar adres willen geven?'

'Zoveel moeite levert minder op dan het kost, als u mijn opinie wilt weten. Waarom gaat u niet in Blijtoevlucht kij-

ken om zijn oude bekenden te ondervragen? Dat moet be-
slist een veel vruchtbaarder terrein zijn voor uw onderzoek.'

'Wederom uitstekende raad, meneer.' Schahar stond op,
aarzelde even en leek op het punt te staan om naar voren te
stappen.

Gersen stond ook op, loom. 'Ik heb nu elders een af-
spraak, anders had ik graag langer met u gesproken over dit
onderwerp. Ik wens u succes.'

'Dank u, meneer Lucas.' Schahar vertrok.

Gersen wachtte. Een apparaatje op de zijkant van zijn
bureau gaf geluid. Hij grijsde. Hij bevestigde een verklik-
ker aan de lade in zijn bureau en draaide toen de sleutel in
het antieke slot om. Terwijl hij een driedekker van een
Aloysische hoed op zijn hoofd plempte, ging hij zijn kantoor
uit en wandelde door de gang langs twee lege kamers. Ach-
ter een van de deuren stond Schahar, volgens het apparaat
in zijn kantoor.

Op zijn gemak liep Gersen een blokje om en ging toen
terug, regelrecht naar zijn kamer. Naast de deur staand,
opende hij deze.

Geen ontploffing, geen sissend projectiel.

Binnen bleek de verklikker aan de lade verschoven te
zijn. Aan het slot was niets te zien. Blijkbaar was Schahar
een vaardig inbreker. Gersen maakte de la open. De brief
lag er nog net zo; Schahar was tevreden geweest met naam
en adres.

Gersen belde Alice op. 'Het is zover.'

'Wie is er gekomen?'

'Een man die zich Schahar noemt. Ik ga direct naar de
ruimtehaven.'

Alice klonk heel kalm toen ze zei: 'Pas goed op jezelf.'

'Natuurlijk.'

Hij gooide zijn hoed in een stoel, verwisselde zijn be-
klemmende pak voor de dracht van een astronaut en verliet
het kantoor van *Cosmopolis* – misschien voor het laatst.

Een taxi bracht hem naar de haven en over een van de
paden naar zijn schip. Het was schoongemaakt, gepolijst,
gereviseerd, geïnspecteerd en van leeftocht voorzien. Het
ruimtestof was van de patrijspoorten gekrabd. Het huis-

houdtextiel was verschoond, de watertanks waren vol, de kasten vol voedsel. Het leefsysteem was opgeladen, de energiecellen verzadigd.

De Fantamische Flittervlerk was gereed voor de ruimte.

Gersen klauterde aan boord, sloot de sluisdeur, stapte de salon in. Zijn neus constateerde de aanwezigheid van een allerzwakst parfum. Hij keek rechts, hij keek links.

Niets bijzonders.

Met drie passen was hij bij de kapiteinshut: leeg. Toen gooide hij de deur van de wc open. 'Kom er maar uit.'

In een muisgrijze korte broek en een zwarte tuniek stapte Alice naar voren. 'Daar was je dus,' zei Gersen.

'Zo te zien wel,' antwoordde Alice.

'Ik rekende er al half en half op.' Gersen wees naar de deur. 'Daar is het gat van het schip.'

'En dat blijft dicht. Ik heb besloten om jou nooit meer uit het oog te verliezen. Je zou misschien niet terugkomen.' Ze kwam vlak voor hem staan en keek op in zijn gezicht. 'Wil je me niet aan boord hebben?'

'O, ik weet zeker dat je nuttig zou kunnen zijn. Maar het is gevaarlijk.'

'Weet ik.'

'Nou, ik heb geen tijd voor een discussie. Nu je er eenmaal bent...'

Alice lachte triomfantelijk. 'Ik wist wel dat ik je kon bekeren.'

Zeventien

Het Bethunereservaat hing vol verlicht door Corvus 892 in de ruimte. Gersen legde de Flittervlerk voorzichtig langs zij een van de baanstations. Er was niet direct een loods beschikbaar en hij kreeg opdracht te wachten.

Alice mopperde op de formaliteiten. 'Ik ben helemaal niet van plan om hun dieren lastig te vallen! Dat heb ik ze gezegd, maar ik geloof niet dat ze me geloven.'

'Howard zal het nog veel ergerlijker vinden. Hij kan niet eenvoudig aankomen met zijn slagschip en iedereen koeioneren.'

'Misschien komt hij als toerist. Misschien durft hij helemaal niet te komen.'

'Ik kan me niet voorstellen dat hij Schahar naar beneden stuurt voor zijn kostbare BOEK DER DROMEN. In ieder geval zul jij in Tanaquil moeten achterblijven, uit de buurt; als hij jou ook maar even ziet, zitten we in de ellende.'

Alice zette een onderdanig gezicht. 'Wat je maar wilt. Maar je hebt zelf gezegd dat ik niet op Alice lijk als ik me als jongen verkleed, met mijn haar toegedekt.'

'We moeten je haar maar afscheren en de stoppels zwart verven.'

'Dat zal niet nodig zijn. Ik zou er heel gek uitzien. Jij zou me uitlachen; dan zou ik boos worden en weg is onze romance.'

Gersen sloeg zijn armen om haar heen. 'Dat risico mogen we niet nemen.'

'Precies... Wat doe je? Hou op! Al twee keer heb je mij vandaag door het schip gejaagd!'

'We hebben niets anders te doen. Je hebt het trouwens aan jezelf te danken.'

'Ben je niet bang dat ik zal verslijten?... Nee? Nou, vooruit dan...'

Na enige tijd arriveerde de loods, die het schip omlaag bracht naar Tanaquil, ondanks Gersens verzoek om op het vliegveld van het Blauwboskamp te landen.

'Het spijt me,' zei de loods. 'Dat is tegen de regels.'

Het viel Gersen op dat ieder derde woord dat de man sprak, 'regels' was. De loods ging verder: 'We mogen het niet te makkelijk maken, begrijpt u: dan zou iedereen maar rondrausen, bloemen plukken, de apen treiteren. De toeristen moeten in stijl en met eerbied op bezoek komen. Persoonlijk zou ik de mormels helemaal weren.'

'Dan zou u niemand meer met uw regels kunnen teisteren en uw baan kwijt zijn.'

De loods keek Gersen achterdochtig aan. Toen concludeerde hij dat het een grap was en hij lachte. 'Ik redde me wel, hoor. Ik ben niet alleen maar loods; ik ben zelfs van het vierde niveau en ik word beschouwd als een expert in de pathologie van de gesegmenteerde melantideworm.'

'Waarom zit u hier dan te loodsen in plaats dat u zieke wormen verzorgt?'

'Zoveel wormen zijn er niet. Ze verstoppem zich diep in de modder en ze zijn verduiveld moeilijk te vangen. En dan heb ik meestal nog de pech dat ze kerngezond zijn. Misschien begin ik met een tweede specialiteit. Ondertussen zit ik mijn normale dienstperiode met de maatschappij uit... Hier zijn we dan. Laat alle wapens en smokkelwaar aan boord. Als u nu uit wilt stappen, verzegel ik de deuren.'

Elk met een kleine reistas stapten Gersen en Alice uit, werden grondig onderzocht en gefouilleerd en kregen eindelijk toestemming om verder te gaan.

Bij het loket *Officieel en bandelstransport* deed Gersen zijn best om passage te boeken naar het Blauwboskamp aan boord van het dienstvliegtuig van het kamp. Maar de loketist wilde niet luisteren en schoof Gersens geld terug. 'U moet zich richten tot het bevoegde gezag; wij stellen hier heel erg prijs op ordelijke methoden.'

'Uit nieuwsgierigheid zou ik graag willen weten wanneer het volgende toestel naar het Blauwboskamp vertrekt?'

'Vandaag wordt er twee keer gevlogen, meneer, op het middaguur en kort daarna, over de linker- en rechterroute.'

In een open bus reden Gersen en Alice de stad in onder hoge jacaranda's en drupes door, steeds achtervolgd door hysterische boomwezentjes.

In Toeristenbureau Vredig Uitzicht trof Gersen nieuw

personeel, een gewichtig doende jonge vrouw met kleine ogen en een hooghartig neusje. Ogenblikkelijk wees zij Gersens verzoek af en probeerde hem kaartjes te verkopen voor Toeristenroute c. Gersen bleef volharden en bestookte haar met beredeneerde argumenten. Toen de vrouw na tien minuten van verbeteren zoeken in de reisreglementen nog geen bepalingen had weten te vinden die haar standpunt met zoveel woorden rechtvaardigden, schreef ze met grote tegenzin twee passagebiljetten uit.

De omnibus naar de ruimtehaven was er voor die dag mee opgehouden. Gersen spoorde de enige taxi van de stad op en daarin ging het tweetal terug naar de haven, waar ze amper tien minuten voor de eerste vlucht arriveerden.

Twee uur later landde de vlieger op het terrein in het oerwoud ten noorden van Blauwboskamp. De deur werd geopend en een penetrante moeraslucht woei binnen.

Gersen en Alice verlieten het toestel, het vertrok naar het zuiden en zij stonden alleen op de open plek in het oerwoud.

‘In het midden van het niks,’ zei Gersen. ‘Deze kant op naar het dorp, dame.’

Vanuit het Maatschappijcircuithotel belde Gersen met Tuty Cleadhoe in het Levensmiddelenmagazijn. ‘Ik ben er weer. Alles verloopt volgens plan. Heeft u al bericht gehad van, laten we zeggen, iemand anders?’

‘Nog niet.’ Tuty’s stem was niet vriendelijk. ‘We branden van verlangen om hem te ontmoeten. Heeft u het boek?’

‘Over ongeveer een half uur breng ik wat ik heb naar uw huis.’

Tuty maakte een knorrig, bestraffend geluid. ‘Wij hebben hier reglementen. Ik kan mijn werk niet in een opwelling in de steek laten!... Nou ja, als het moet, dan moet het maar. Ik bedenk wel een excuus.’

Gersen zei tegen Alice: ‘Mevrouw Cleadhoe houdt er heel strenge denkbeelden op na. Of eigenlijk is ze koppig en achterdochtig.’ Hij monsterde Alice kritisch. ‘Trek maar iets saais aan, iets onopvallends.’

Alice bekeek zichzelf. Ze droeg de grijze broek van de astronaut, zwarte enkelhoge laarzen, een donkergroen overhemd. ‘Wat kan er nog saaier en onopvallender zijn?’

‘Nou, trek dan die hoed over je ogen en probeer eruit te zien als een jongen.’

‘Daar wordt mevrouw Cleadhoe misschien nog veel achterdochtiger van.’

‘Ik denk ook aan Treesong. Als hij rood haar ziet, denkt hij “Alice”. Het zou beter zijn als je hier in het hotel bleef.’

‘Dit hebben we al eerder doorgenomen.’

‘Blijf in de schaduwen. Praat met een lage, barse stem.’

‘Ik doe m’n best.’

Uit zijn reistas haalde Gersen diverse dingetjes, die hij her en der op zijn persoon verborg. Alice keek zonder commentaar. Ten slotte zei Gersen: ‘Dit zijn wapens. Ze werken allemaal met gif. Pak dit aan en wees er heel voorzichtig mee.’ Hij gaf haar een glazen buisje van tien centimeter lengte. ‘Als iemand die je niet mag te dichtbij komt, richt de buis dan op zijn gezicht en blaas in dit uiteinde. Ga dan zover mogelijk weg.’

Alice stopte het buisje stil in een zak van haar overhemd.

Ze verlieten het hotel en liepen naar het huis van Tuty Cleadhoe. Zij stond op de loer en de deur ging open toen ze naderden.

Haar zware gezicht betrok als een donderwolk toen ze Alice zag. ‘Wie is dit? En wat?’

‘Ze heet Alice Wroke en ze is mijn helpster.’

‘Hmmf. Nou, ik heb er niets mee te maken. Kom binnen.’

De woonkamer was in slechts één detail veranderd sinds Gersens eerste bezoek: Nimpy’s marmel stond niet meer weemoedig op zijn verhoginkje.

Tuty knikte grimmig. ‘Nimpy is een poosje weg. Zo: waar is het boek?’

Gersen gaf haar een rood aantekenboekje waarop stond: HET BOEK DER DROMEN. Tuty bladerde erin. Ze keek geërgerd op. ‘Er staat niets in!’

‘Natuurlijk niet. Dacht u dat ik het echte boek zo vlot zou riskeren? Het is namaak. Aas, dus.’

Tuty zei verbeten: ‘Het is genoeg. U hoeft verder niets te doen. Otho en ik hebben onze plannen gemaakt. We laten niets aan het toeval over. U moet nu teruggaan naar Tanaquil en afwachten. Als het gebeurd is, krijgt u bericht.’

Gersen lachte. 'U mag dan plannen hebben gemaakt, maar dat heeft Howard ook. Hij is een vakman.'

'Dat snap ik ook wel. Hoe zou u met hem afrekenen?'

'Vroeg of laat vertoont hij zich hier. En dan dood ik hem.'

Tuty stond met haar handen in haar stevige zijden middenin de kamer. 'O ja, werkelijk. En hoe wilt u dat aanleggen zonder wapens?'

'Dat zou ik u ook kunnen vragen.'

'Ik heb een wapen, een projek model J. Daarmee kun je de kop van een thrombodaxus wegknallen.'

'Mag ik hem van u lenen?'

'Zeker niet! Dat is strikt verboden volgens de regels. En Otho zou het trouwens ook niet goedvinden... Hoe lang moet ik wachten voordat Howard komt?'

'Ik weet het niet. Wij zijn zo snel mogelijk gekomen. Ik neem wel aan dat hij dat ook zal doen. Lang zal het dus niet duren voordat hij opdaagt.'

Alice wees uit het raam. 'Hij is er al... Kijk.'

Daar kwam Schahar over straat aanlopen, met achter hem een kleine dikke man met zware schouders en bijna zonder nek.

'Dat zijn twee van Howards trawanten,' zei Gersen. 'Denkt u nog steeds dat u die aankunt?'

'Reken maar. Daar komt hij! Nu moeten jullie de achterkamer in, en geef geen kik!' Ze joeg Gersen en Alice bijna de andere kamer in en trok de deur achter hen dicht. Het licht uit een zijraam viel op een foto van de kleine Nimpy, in een zilveren lijstje op een hoog tafeltje.

Gersen probeerde de klink van de deur, maar daar zat geen beweging in. Hij vloekte gedempt. 'Die ouwe gek heeft ons opgesloten!'

Alice keek schattend naar het raam. 'Dat is klein. Ik kan me er wel doorheen persen.'

'Zo stevig is die deur ook niet. We kunnen hem intrappen wanneer we maar willen.'

'St! Luister.'

In de voorkamer ontspon zich een gesprek.

'U bent Tuty Cleadhoe?' Dit was de stem van Schahar.

‘Nou en? Wie bent u? Ik ken u helemaal niet.’

‘Mevrouw Cleadhoe, ik ben rondreizend secretaris—’

‘Ga maar naar het hotel, ik moet hier geen vreemden. Ik ben niet alleen, hoor, ik heb een groot pistool klaar tegen indringers. Scheert u weg.’

‘—van een nobel en aanzienlijk heer, die graag met u wil spreken, en ik weet zeker dat dit in uw voordeel zal zijn.’

‘Een aanzienlijk heer? Zo iemand ken ik niet. Hoe heet hij? En als hij zo nobel is, waarom komt hij dan niet zelf in plaats dat hij u op mij afstuurt?’

‘Net als u, mevrouw Cleadhoe, voelt hij er niet voor om met onvoorspelbare mensen om te gaan. Bovendien is hij nerveus en schuchter. Van pistolen wordt hij onrustig, dus alstublieft—’

‘Loop heen met je beledigingen! En vlug een beetje, voordat ik nerveus en schuchter je poot wegknal! Ik ben wel oud en alleen, maar ik slik geen schimpscheuten van kale toeristen!’

‘Neemt u mij niet kwalijk, mevrouw Cleadhoe, het spijt me dat ik u aanstoot geef. Zwaait u alstublieft niet zo nonchalant met uw pistool. Eén vraag slechts: bent u de “Tuty C.” die onlangs een brief heeft gestuurd aan het tijdschrift *Cosmopolis*?’

‘Nou en dan nog? Waarom zou ik niet schrijven wat ik wil? Wie heeft er last van?’

‘O nee, niets van dien aard. U heeft een gelukkige zet gedaan, zoals u aanstonds zult zien, als u even uw pistool weg wilt leggen en wilt bedaren: dan zal ik mijn opdrachtgever verzoeken zich bij ons te voegen.’

‘Ja, en dan zijn jullie met twee tegen één zeker! Ha ha. Vergeet het maar. Stuur die nobele schuchtere heer maar naar binnen en blijf zelf buiten. Het pistool? Goed, ik leg het neer, totdat het nodig is.’

‘Ik weet zeker dat u geen enkele reden voor ongerustheid zult hebben, mevrouw Cleadhoe, en daarentegen juist alle reden tot tevredenheid.’

‘Ik kan me niet voorstellen waarom, of hoe.’

Schahar antwoordde niet; kennelijk was hij het huis al

uit. Gersen zette zijn schouder tegen de deur, die vervaarlijk begon te kraken. Ogenblikkelijk werd er luid op de andere kant geroffeld. 'Stil daarbinnen, jullie twee! Waag het niet onze plannen te verzieken! Nu geen geluid meer: er komt iemand binnen!'

Gersen mopperde binnensmonds, en Alice zei: 'Sst. Hoor je dat? Ik geloof echt dat het Howard is.'

Ze hoorden de buitendeur opengaan en toen de stem van Tuty: 'Meneer, wie mag u wel zijn?'

'Mevrouw Cleadhoe, herkent u mij niet?'

'Nee. Moet dat? Wat wilt u?'

'Ik zal uw geheugen opfrissen. U heeft naar een tijdschrift geschreven over de goeie ouwe tijd in Blijtoevlucht, en over een zekere schoolvriend van uw Nymphotis.'

'Jij bent Howard Hardoah toch niet? Wacht, nu zie ik het! Wat ben je groot geworden! Als jochie leek je zo breekbaar! Hemeltje, wie had dat gedacht? Ik moet meteen Otho opbellen! Wat jammer dat hij niet kan komen.'

Met zijn tanden knarsend van ergernis greep Gersen de deurkruk weer beet. Alice trok hem weg. 'Doe niet zo dom! Tuty zou je zonder te aarzelen kapotschieten. Zij weet wat ze wil.'

'Ik ook. En dit is niet wat ik wil.'

'Stil toch! Wees redelijk.'

Gersen drukte zijn oor tegen de deur.

'-een wonder hoe de jaren voorbij vliegen! Het lijkt allemaal zo lang geleden, en zo ver weg! En wat ben jij veranderd, je bent zo knap en elegant geworden! Maar kom toch binnen, alsjeblieft, dan schenk ik een glaasje in... Hier heb ik nog lekkere ouwe fructantie. Of heb je misschien liever thee en een plakje cake?'

'Heel vriendelijk van u, mevrouw Cleadhoe. Een glaasje fructantie lijkt me wel... O, dat is meer dan genoeg.'

'En neem een paar van deze koekjes. Ik begrijp totaal niet hoe je me hier hebt gevonden, of waarom... O natuurlijk! Die brief van mij aan het tijdschrift.'

'Juist! Allerlei herinneringen aan vroeger kwamen weer boven, dingen waar ik in jaren niet aan had gedacht. Zoals het boekje waarover u schreef.'

‘O lieve hemel ja! Dat grappige rode boekje! Wat was jij toch een verbeeldingsrijk knaapje, vol dromen en romantiek! *Het boek der dromen* – zo had je het genoemd!’

‘Ja! Ik weet het nog zo goed! Ik wil het heel graag weer zien.’

‘En dat zul je ook! Ik zal het zo wel even zoeken, maar eerst moet je toch mee-eten. Ik wilde net wat hotspot koken zoals we dat in Blijtoevlucht aten, en een schotel lessamy. Ik hoop dat je nog altijd even dol bent op het eten van thuis?’

‘O helaas, zo jammer! Ik lijd aan een maagaandoening en ik mag niet alles meer eten. Maar laat ik u niet ontrieven: Kookt u gewoon uw potje, dan zal ik stilletjes in mijn oude rode boekje bladeren.’

‘Laat me eens nadenken, wat heb ik er ook weer mee gedaan... O natuurlijk, het ligt op de buitenpost, waar Otho zijn werk doet. Hij maakt zulke lange uren, het is gewoon een schande en een zonde! Maar er zijn tegenwoordig zo weinig mensen met de goede kwaliteiten, en Otho is dag en nacht bezig. Hij zal zo blij zijn als hij jou weer ziet! Je wilt natuurlijk wel een week bij me blijven logeren totdat hij uit het oerwoud komt. Hij zou het me nooit vergeven als ik je zomaar liet gaan.’

‘Een week? Maar mevrouw Cleadhoe, zoveel tijd heb ik echt niet.’

‘Kom, ik heb een mooie logeerkamer en ik weet zeker dat je de rust wel kunt gebruiken. En over een week ontmoet je mijn man. Ik zeg hem dat hij jouw boekje mee moet nemen als hij thuiskomt. Dan kunnen we eens fijn kletsen over vroeger.’

‘Dat lijkt me heerlijk, mevrouw Cleadhoe, maar helaas heb ik niet zoveel tijd. Toch wil ik meneer Cleadhoe wel graag weer zien. Waar is die buitenpost waar hij werkt?’

‘O, een heel eind de rimboe in, een dik uur rijden over het spoor. Toeristen mogen uiteraard niet eens in de buurt ervan komen.’

‘Echt niet? Waarom niet?’

‘Ze vallen de dieren lastig, of geven ze slecht eten.’

Sommige dieren doen mee aan experimenten en we observeren ze nauwgezet en zorgen voor hun voedsel. Mijn man moet het allemaal heel precies hebben.'

'Jammer dat hij vanavond niet thuiskomt. Wilt u hem niet opbellen of hij kan komen?'

'O nee, daar wil hij niets van horen. Trouwens, de dienstregeling loopt heel anders.'

'Hoe bedoelt u?'

's Middags gaat er een voedseltrein heen voor de zieke dieren; die komt de volgende ochtend pas terug. Zo gaat het altijd en daar is niets aan te veranderen. Soms rijd ik en dan blijf ik daar 's nachts wanneer de normale bestuurder vrij wil hebben. Hij stelt me altijd schadeloos voor de tijd die ik op het Levensmiddelenmagazijn dan niet werk.'

Na een korte pauze klonk opnieuw de stem van Treesong, vlot en vriendelijk: 'Zou u ons vanmiddag dan daarheen willen rijden? Wij zouden het een echte belevenis vinden. Natuurlijk zou ik de onkosten betalen.'

'Maar wie bedoel je allemaal met "wij"?''

'U, ik, Schahar en Umps. We zouden de post graag eens zien.'

'Uitgesloten. Toeristen mogen er niet komen, dat is een heel strenge regel. We kunnen wel één persoon achterin de cabine verstoppert zonder dat iemand het merkt, maar drie man gaat niet.'

'Kunnen ze niet ergens anders op de trein mee?'

'Tussen het voer? Dat zouden uw vrienden niet waarderen! Het is ook tegen alle regels.'

Weer een pauze. Toen: 'Zou met 50 SWE uw inkomstenderving gedekt zijn?'

'Natuurlijk! Ze belonen ons daar op het magazijn niet vorstelijk, zo is de droevige waarheid. Maar ja, we klagen niet. Voor ons huisje hoeven we geen huur te betalen en ik krijg een mooie korting op het magazijn. Kom morgen even binnenlopen, en als er iets is dat je leuk vindt, dan kan ik het voor een goeie prijs voor je krijgen. Maar als je niet zonder je vrienden naar de post wilt, blijf dan gewoon deze week. Otho zou het heel erg vinden als hij je niet zag.'

'Het spijt me, mevrouw Cleadhoe, maar ik heb het echt

heel druk. Hier heeft u 50 swe. En dan gaan we vanmiddag, ja?’

‘Tja, dan heb ik niet veel tijd meer om het te regelen. Ik zal als een dollevrouw heen en weer moeten telefoneren. En misschien moet ik Joseph maar iets geven dat hij zijn mond houdt. Hij is de machinist. Op die manier hoeven we nergens bang voor te zijn. Kun je nog twintig swe afschuiven?’

‘Ja, ik denk het wel.’

‘Dan moet het lukken. Goed, breng je vrienden nu terug naar het hotel en dan zie ik je weer bij het spoor. Dat is honderd meter verderop. En vergeet niet je spullen voor vannacht mee te nemen. Je moet er wel over een half uur zijn, niet later: en kom niet dichterbij voordat ik een teken geef, voor het geval opzichter Kennifer daar rondwandelt... O, en ik moet mijn man opbellen dat we eraankomen en dat hij de logeerkamer moet luchten. Als je graag het oerwoud ziet, dan is er geen betere plek dan daar. Misschien zien we vanavond wel een lucifer of een scorposaurus. Haast je nu maar. Tot over een half uur, bij het spoor.’

De deur ging dicht. Tuty Cleadhoe liep naar de deur van de achterkamer. ‘Jullie twee daarbinnen; hebben jullie alles gehoord?’

Gersen wierp zich tegen de deur en deze barstte open. Tuty Cleadhoe stond hem op te wachten met de ploffer in haar twee handen, haar plompe lijf schrap en een strakke grijns op haar gezicht. ‘Achteruit! Eén beweging en ik paf jullie neer. Jullie interesseren me geen zier! Levend of dood! Dus blijf daar staan!’

Gersen begon waardig: ‘Ik dacht dat wij deze zaak gezamenlijk zouden aanpakken.’

‘Dat doen we toch ook? Jij hebt Howard hier gebracht; ik breng hem naar mijn man en daar zien we verder. Ga nu daar zitten, want ik moet telefoneren.’ Ze gebaarde met het wapen. Alice trok Gersen naar een bank en de twee gingen zitten.

Tuty knikte goedkeurend en ging naar de telefoon. Na enkele gesprekken wendde ze zich weer tot haar gasten. ‘Zo – nu jullie–’

‘Mevrouw Cleadhoe, luister toch. Spring niet zo achte-loos om met Howard. Hij is sluw en gevaarlijk.’

Tuty gaf een verachtelijke zwaai met haar arm. ‘Ach! Ik ken hem toch. Het was altijd een enge kleine slampamper die meisjes en kleine jongetjes pestte en uiteindelijk heeft hij mijn Nimpy vermoord. Hij is geen haar veranderd. Cleadhoe en ik, ha ha, wat zijn we blij dat hij er is! We zullen hem met open armen ontvangen. Nu staan jullie op en denk eraan, jullie betekenen niets voor mij.’ Ze dreef hen naar de keuken en maakte een deur open. ‘Nu de kelder in, snel wat.’

Alice nam Gersens arm en sleurde hem over de drempel, de steile trap af en een betonnen ruimte in die naar buitenissige schimmels, oude kranten en specerijen rook.

De deur knalde dicht en de grendel schoof ervoor. Gersen en Alice stonden in het donker. Gersen klauterde de trap weer op en luisterde aan de deur. Tuty had zich niet verroerd. Gersen zag haar in gedachten als een blok beton voor de kelderdeur staan, met het wapen klaar terwijl ze smeulend naar de deur keek. Pas een halve minuut later begonnen de balken te kraken toen ze wegliep.

Gersen tastte rond bovenaan de trap in de hoop de knop van het licht te vinden, maar dat lukte niet. Hij duwde tegen de deur, die wel kraakte, maar moeiteloos weerstand bood aan de betrekkelijk geringe kracht die hij vanuit zijn instabiele houding in het geweer kon brengen.

Hij onderzocht de kelder op de tast. Het plafond was van balken en planken. Hij daalde de ladder af. Gedempt klonk Alice’s stem in het duister: ‘Er schijnt hier niet veel te staan. Ik voel geen andere deuren. Alleen kisten vol ouwe rommel.’

‘Ik heb een plank of een eind stevig hout nodig,’ zei Gersen.

‘Ik vind hier alleen die kisten, en wat dozen en oude kleden.’

Gersen rommelde in de kisten. ‘Laten we die dingen leeggooien. Als ik ze zo voor de deur kan stapelen dat ik mijn rug tegen de deur kan zetten en mijn voeten tegen de balken...’

Tien minuten later klauterde hij op zijn wankele constructie. 'Ga er niet onder staan. Dit is nogal hachelijk... Ah.' Op zijn rug gelegen drukte hij zijn schouders tegen de deur, schopte zijn benen omhoog en vond met zijn voeten een balk in de zoldering. Toen strekte hij zijn benen en gaf vanuit zijn dijen een stoot met zijn romp. De deur vloog open met een knal en Gersen schoot achteruit de keuken in.

Hij krabbelde overeind, hielp Alice naar buiten en inspecteerde toen Tuty Cleadhoe's verzameling keukenmessen. Daaruit koos hij twee zware exemplaren, die hij in zijn gordel stopte. Toen pakte hij nog een vleesbijl.

Alice vond een linnen tas. 'Doe die hierin. Ik draag hem wel.'

Bij de voordeur gekomen speurden ze de straat af. Toen ze niemand zagen, liepen ze de gonzende middag in.

Door de schaduwen wandelde het tweetal naar het spoor, dat eindigde bij een tros haveloze gebouwtjes op een honderd meter van het huis.

'Tuty zal wel boos worden als het misloopt,' merkte Alice op. 'Het is een vrouw met heftige overtuigingen.'

'Het is een verraderlijke ouwe feeks,' zei Gersen. 'Langzaam nu: we mogen niet gezien worden.'

Dichterbij het spoor kwamen ze in een zware walm, een zure, overrijpe, benauwende lucht. De geur kwam achter de bladeren vandaan: naast een stortkoker stond een gezette man met wit haar en zware oogleden in een rustig gezicht. Hij regelde de stroom roodgrijze moes die uit de koker in een vat op een spoorwagentje droop. Hij trok aan een hefboom en de stroom hield op. Een kleine locomotief kwam achteruit aanrijden en koppelde zich aan het wagentje. Onder de uitkijkkoepeel van het locomotiefje zat Tuty Cleadhoe. Ze tuurde over haar schouder terwijl ze de gashendel bediende.

De man bij de stortkoker zwaaide en liep een werkplaats in. Tuty trok aan de gashendel en de locomotief met het wagentje rolde weg. Howard Treesong in het goederencompartiment achter Tuty richtte zich op en ging op zijn gemak zitten. Toen kwamen er twee mannen achter een struik vandaan: Schahar en Umps. Ze renden achter het wagentje

met het vat aan, hesen zich op het platformpje aan de achterkant. Het treintje verdween om een bocht.

Gersen liep naar de werkplaats. De gezette man keek op. Hij gebaarde streng met zijn duim. 'Meneer, dit is verboden toegang voor het publiek.'

'Ik ben het publiek niet,' zei Gersen. 'Ik ben een vriend van mevrouw Cleadhoe.'

'U heeft haar net gemist,' zei de man. 'Zij is met het voer naar de buitenpost toe, samen met haar neef.'

'Wij horen ook in die groep. Blijkbaar zijn we een beetje te laat. Is er nog een locomotief die erachteraan zou kunnen rijden?'

Joseph wees naar een roestige machine vol deuken die zonder wielen op blokken stond. 'Daar ziet u de oude Nummer Zeventien, die in revisie moet. Een dezer dagen zet ik er nieuwe aandrijfwielen onder, als er geld is en tegelijk tijd.'

'Hoe ver weg ligt die buitenpost?'

'Een goeie honderdtien kilometer over het spoor. Door de lucht is het korter, maar er is geen vliegtuig hier in de stad. Dat is absoluut tegen de wet, wegens de ecologie en het bangmaken van de dieren.'

'Honderdtien kilometer. Tien uren stevig hardlopen.'

'Ho ho!' lachte Joseph smakelijk. 'Als u een kilometer gelopen had, zou er een oog uit de modder komen, en dan een arm van twintig meter lang, die uitloopt in grijphaken, en weg zeilde u door de lucht, over de modder en omlaag: en wat gebeurt er dan? Niemand die het weet, want niemand is nog teruggekomen om het na te vertellen.'

Alice wees naar de andere kant van de loods. 'Wat is dat voor ding?'

'Dat is het karretje van de baancontroleur. Vracht kan ze niet trekken, maar ze rijdt als de gesmeerde bliksem als het spoor vlak is.'

Gersen liep eens rond het apparaat. Het was een platform op vier wielen, met een rieten bank onder een halve bol van transparant materiaal die vol vlekken zat van te pletter gevlogen insekten. De bediening was de eenvoud zelve: twee hendels, een knopje en een wijzerplaat. 'Mooi is ze niet,

maar ze rijdt als een trein,' verklaarde Joseph met bescheiden trots. 'Zelf gebouwd.'

Gersen trok een knisperend certificaat voor de dag, dat hij Joseph overhandigde. 'Wij zouden dit karretje graag gebruiken. Meneer Cleadhoe zit vol verwachting onze komst te verbeiden. Is het ding klaar om te vertrekken?'

Joseph inspecteerde het certificaat en trok aan zijn neus. 'Er staat niets over in de reglementen; maar—'

'Als we morgen terugkomen heb ik nog een biljet van twintig voor u. De Cleadhoe's willen ons niet mislopen, en dat is belangrijker dan de reglementen.'

'U werkt niet voor de Maatschappij! Niets is belangrijker dan de reglementen.'

'Behalve het leven en geld.'

'Dat is waar. Goed, hierbij verbied ik u het karretje te gebruiken. De zwarte hendel is voor het gas, de rode is de rem. Met het knopje leg je de wissels om. De eerste aftakking naar links gaat naar de observatiehut bij het Salmimoeras in het noorden. De tweede vork, naar rechts, gaat naar de paartroggen van de rode apen. De derde tak cirkelt over het voederweiland en draait terug langs de post, dus u zou naar rechts moeten, dan naar links en dan kunt u beide kanten op. Ik ga nu naar huis, en ik kijk niet om. Denk eraan dat ik u weggestuurd heb.'

Joseph marcheerde resoluut de werkplaats uit. Gersen stapte op het karretje. Hij duwde tegen de zwarte hendel en het wagentje reed vooruit. Alice sprong vlug aan boord en ging naast hem zitten. Gersen gaf meer gas; nu reed de kar met behoorlijke snelheid het station uit en de rimboe in.

Achttien

Uit *Leven*, Deel II door Unspiek baron Bodissey:

'Intelligentie' vereist de meest strikte aller definities, aangezien het woord makkelijk en dikwijls misbruikt wordt. 'Intelligentie' is een norm voor het vermogen van de Gaeaanse mens om de omgeving naar zijn hand te zetten, of meer in het algemeen: zijn vermogen om problemen op te lossen. Deze opvatting levert verscheidene gevolgtrekkingen op. Waaronder: bij ontstentenis van problemen, is de intelligentie niet te meten. Een schepsel met een groot, gecompliceerd stel hersens is niet noodzakelijk intelligent. Rauwe, abstracte intelligentie is een betekenisloos denkbeeld. Ten tweede: intelligentie is een hoedanigheid, kenmerkend voor de Gaeaanse mens. Zekere andere rassen maken een optimaal gebruik van andere mechanismen en processen om hun omgeving te herindelen. Deze kenmerken lijken soms op de menselijke intelligentie, en gezien op basis van de bereikte resultaten schijnen de uitvoerende organen analoge doeleinden te dienen. Deze schijnbare overeenkomsten zijn vrijwel altijd bedrieglijk en oppervlakkig. Bij het ontbreken van een meer preciese en universele benaming is de verleiding om het woord 'intelligentie' te gebruiken bijkans onweersaanbaar, maar het kan slechts toegelaten worden wanneer het woord aangeduid wordt met aanhalingstekens, zoals in mijn eigen monografie (die ik opneem in het aanhangsel bij Deel VIII van deze kleine en allesbehalve volledige reeks beschouwingen). Zij die werkelijk belang stellen in deze zaken zouden deze monografie kunnen raadplegen: *Een vergelijking van wiskundige processen zoals aangewend door zes 'intelligente' anderlingrassen.*

Het voertuigje was gebouwd van overgeschoten onderdelen en afvalmateriaal. De reling aan de rechterkant was een eind wolframvezelbuis, die links was uit een stuk hardhout uit het oerwoud gezaagd. De bank, vroeger een sofa met oranje en blauwe kussens, stond op een plaat magnesiumhexaschuim. De transparante halve bol was een afgedankt bovenlicht, de wielen waren standaard voor kruiwagens en dergelijke, en aan de binnenkant voorzien van een opgelaste flens. Desondanks reed het wagentje snel en glad over de spoorstaven.

De eerste kilometers liep het spoor door een bloementunnel met honderd kleuren verlicht door rechtstreeks en diffuus middagzonlicht. Neerhangende bladeren die van

boven matzwart waren, lieten een robijnrood licht door; ander gebladerte projecteerde tinten blauw, groen, geel. Zwarte en witte stengels wiegden heen en weer en staken hun ronde zwarte bladeren her en der om zoveel mogelijk zonlicht op te vangen. Op open plekken zweefden vlinders rond op veel-gelaagde gazen vleugels, zwart en vuurrood en citroengeel. Andere vliegende dieren schoten als een gouden waas voorbij op een suizende luchtvlaag.

Er begonnen gaten te vallen in het oerwoud. De spoorstaven liepen over open terreinen en grasvelden bezaaid met poelen en vijvers met waterbuffels. Dit waren grote, gevlekte dieren met hoorns en een schepvormige snuit waarmee ze hun vijvers breder maakten. Een brug van betonnen palen en houten dwarsliggers leidde het spoor over een serie moerassen met een korst van lichtblauw brijn, met tussen de drassige plekken tapijten van nijdig-oranje stengels waarop bolvormige peulen stonden te wiegen.

Na het drasland rees het terrein enigszins en veranderde in een savanne. Knaagdieren met schilden, bewapend met stekels en weerhaken, graasden hier in kuddes van twintig of dertig. Deze kuddes werden dikwijls begeleid door baltapen van drie meter lengte: wezens met een witte huid waarop hier en daar zwarte vacht prijkte. Lenige zwarte printhenen slopen over de weilanden op spatelvoeten. Deze veelvraten waren sluw en in staat tot verschrikkelijk woeste aanvallen, maar ze meden de gemene stank van de baltapen.

Het spoor liep tegen een lichte helling op en daarna over een vlakke van grof zwart en groen gras met hier en daar doornbomen. Groepen spichtige herkauwers dwaalden over de open stukken, voortdurend nerveus gespitst op printhenen en meutes scalawags: tierende, stampende en gillende schepsels die half op hagedissen, half op honden leken. De vlakke werd gebruikt door een stuk of tien soorten herkauwers, waarvan de grootste gepantserde monsters van zes meter hoog waren die zich voortbewogen op een dozijn korte poten. In de nevelige noordelijke verte zag een tweetal aapachtige sauriërs van tien meter hoog peinzend uit over het land. Ze maakten een griezelig intelligente indruk. Een kilometer naar het zuiden rende een troep op vogels lij-

kende tweepoters van vier en een halve meter met knalrode pluimen en felblauwe pronkstaarten achter een verbijsterde veelpoot aan en hakten deze aan stukken met hun snavels en sporen.

De rails liepen dwars over de vlakte. Met tussenruimten van een kilometer dook het spoor onder wilddarrières door. De elektrische schrikstangen kregen hier versterking van geëlektrificeerde hekken op vijftien meter afstand aan weerskanten van de rails.

De zon hing al laag in de hemel en liet het landschap baden in een vreedzaam, onwezenlijk licht. De wezens van het land leken eerder afkomstig uit een denkbeeldig, griezelig bestiarium dan uit de levende werkelijkheid.

Het spoor strekte zich verlaten en vrij uit tot in de verte; het vrachttreintje was niet te zien. Gersen gaf vol gas en het wagentje stormde met hoge snelheid vooruit, waardoor iedere oneffenheid in de rails schokken en stoten en getril opleverde. Met tegenzin verminderde Gersen de snelheid weer. 'We willen niet in een sloot belanden. Het ding is veel te zwaar om weer op de baan te zetten en het is te ver om te lopen.'

Kilometer na kilometer reden ze over de vlakte en nog altijd was er geen spoor van het treintje te zien. Rechts en links strekte de savanne zich uit. Vier graseters met twee koppen keken naar het wagentje middels sensoren op de rugnaad van hun bult.

Een kilometer verder dook het spoor een donker woud in. Op de rand van licht en donker blikkerde het zonlicht heel kort op het metalen huis van de kleine locomotief.

'We halen ze in,' zei Gersen.

'En wat doen we als we vlak bij ze zijn?' vroeg Alice.

'Zo dichtbij komen we niet.' Gersen schatte de tussenliggende afstand. 'We zitten maar een paar minuten achter ze. Toch wil ik wel wat dichterbij komen. Howard kan moeilijk uitleggen waarom Schahar en Umps toch mee zijn gegaan, en dus begint het gooi- en smijtwerk misschien meteen al, tenzij hij zo'n gladde tong heeft dat hij iedereen murw praat.'

Aan de rand van het bos begon het spoor te meanderen

om uitstekende rotsen te vermijden. Gersen matigde de snelheid nog verder en gaf weer gas als er een vrij, recht stuk kwam.

Op een paaltje naast de spoorbaan stond een witte driehoek en vrijwel meteen daarna kwam er een wissel. De ene baan ging naar het noorden, de andere liep door naar het oosten – en dat was de richting die het treintje had genomen, zo bleek uit de stand van de wissel.

Bijna twee kilometer verder boog er een zijspoor af naar het zuiden en ook hier was het voedseltreintje doorgegaan naar het oosten. Gersen spitste zijn zintuigen; het treintje kon niet veraf meer zijn. Ook nu weer reed hij sneller over de rechte stukken, waarna hij afremde voor de bochten en voorzichtig om de hoek gluurde.

Weer doemde er een witte driehoek op. 'De derde aftakking,' zei Alice. 'Het proefstation is rechts, de voederplaats links.'

Gersen remde en stopte. 'Ze zijn hier naar links gegaan. Zie je hoe de wissel staat? Laten we ze maar volgen.'

Nog een kilometer liepen de rails door het bos naar het noorden. De leemten in het bos toonden dat er in het oosten weer een savanne lag. De rails maakten een bocht naar het oosten en liepen omlaag naar de vlakke.

Alice wees. 'Daar zijn ze!'

Gersen stopte bruusk. Het treintje reed over een ontlaadingsinstallatie op een plek die niet beschermd werd door de elektrische hekken. Tuty liet de locomotief even stoppen, ontkoppelde het wagentje met het voedervat en reed door. Een klep onder het wagentje ging open en de moes liep in een trog.

Achterop het wagentje rezen Schahar en Umps verbaasd overeind. Ontsteld staarden ze de verdwijnende locomotief na. Toen keken ze naar de dieren die uit alle richtingen samenkwamen bij de voedertrog.

Een zes meter lange baltaap met een kop die een kruising leek tussen de kop van een beer en die van een insect, hobbelde op een drafje naar hen toe. Schahar en Umps sprongen van het wagentje en sprintten naar een boom. De aap greep Umps en zwaaide hem aan een been de lucht in. Umps

schopte wild om zich heen. Hij raakte het dier op zijn snuit. De aap smakte Umps tegen de grond, sprong op en neer op zijn romp en liet een regen van vuisten op zijn lichaam neerkomen. Toen liet hij Umps met rust en keerde zich naar Schahar, die nu in de onderste takken van de boom hurkte, waar hij de aandacht trok van een spinachtig reptiel dat bovenin deze boom woonde. Het dier liet een lange grijze arm zakken richting Schahar, die het uitschreeuwde van angst, zijn mes trok en begon te hakken. Toen het spinreptiel met snelle acrobatische zwaaien naar beneden kwam, sprong Schahar weer op de grond. Hij ontweek de baltaap. De aap begon aan de tentakel van het reptiel te trekken. Het spinreptiel sprong uit zijn boom, wikkelde zich om de kop van de baltaap, hief zijn angel hoog in de lucht en stak dan toe. De aap jankte van pijn, rukte met zijn enorme armen aan de tentakels. De tentakels omklemden hem nog steviger; opnieuw werd de aap gestoken. Vervolgens ramde de aap het reptiel tegen de stam van de boom, keer op keer, net zolang tot het reptiel in moes veranderd was en ten slotte trok de aap het lijk van zich af. Hij wankelde weg, maakte een krampachtige sprong en viel slap neer. Een bende aaseters, aangelokt door de kreten, kwam er op een holletje naar toe. Toen ze Schahar opmerkten, omsingelden ze hem, al schreeuwend, springend en bijtend en binnen de kortste keren was Schahar onder de krioelende massa dieren verdwenen. Gersen zei ontnuchterd: 'Denk jij dat Tuty wist dat die twee meereden?'

'Ik wil er niet naar raden.'

De locomotief met Tuty en Treesong was al aan de overkant van het veld in het oerwoud verdwenen. Nu versperde het wagentje met het vat de doorgang. 'We moeten terug naar de wissel,' zei Gersen. Hij trok aan de hefbomen en drukte op de schakelaars. 'Waar zit de achteruit?'

Hij zocht er vergeefs naar. De gashendel regelde de voorwaartse beweging, de rem deed niets dan remmen. Gersen sprong van het wagentje en probeerde het aan een kant op te tillen, maar dat lukte niet: de ballast hield het ding op het spoor. Toen probeerde hij het met duwen, maar daarvoor was de flauwe helling toch te steil.

‘Waanzinnig gewoon,’ zei hij. ‘Er moet een manier zijn om achteruit te gaan... Als ik een eind hout had, kon ik de kar van de rails wippen. Maar ik durf het bos niet in.’

‘Bovendien wordt het donker,’ zei Alice. ‘De zon gaat onder.’

Gersen liep naar de rand van de spoorbaan en speurde het bos af, hoog, laag, links en rechts. ‘Ik zie niets... daar ga ik.’

‘Wacht,’ zei Alice. ‘Wat is dit voor toestandje hier?’

Gersen kwam terug naar het wagentje. Middenin het vloerplatform zat een handgreep met daaraan een stang met schroefdraad die door de bodem verdween. ‘Alice, jij bent een intelligent meisje. Dit is een krik, waarmee we het wagentje zo hoog opschroeven dat we het rond kunnen draaien, om vervolgens de andere kant uit te rijden.’

Alice zei bescheiden: ‘Ik dacht dat ik misschien wel behulpzaam zou kunnen zijn, of zelfs onmisbaar.’

Vijf minuten later waren ze op de terugweg, tot aan de derde wissel en hier keerden ze nu naar het oosten, waarna ze op volle snelheid door de schemer raasden.

Een kilometer, vijf, tien... Het woud ging abrupt over in een soppig heideland. Vooruit glimmerde de zonsondergang op een brede rivierlus. Het spoor ging over een brug van metalen staven, die blijkbaar onder spanning stonden om de waterbewoners op een afstand te houden.

Binnen het erf van de buitenpost voerden de rails langs een winkeltje, een eerstehulp post, zes huisjes op een rij. Iets verder stond het laboratorium dat uitkeek op de moerasheide en daarachter de Gorgonenrivier.

Het spoortje vertakte zich naar een doodlopend parkeerbaantje. Gersen liet het wagentje uitrollen tot achter de locomotief en stopte daar. Enkele ogenblikken zat het tweekiel te luisteren.

Stilte.

In het Blauwboskamp zei Howard Alan Treesong op harte-lijke, kameraadschappelijke toon: ‘De passagierscabine? Welnee, ik ga gezellig naast u zitten!’

‘Jammer, maar dat kan echt niet,’ zei Tuty. ‘Als opzichter Kennifer ons nu zag? Jij gaat lekker achterin zitten en laat je hoofd niet zien voordat we in het oerwoud zijn. Dan kun je gewoon gaan zitten en van de reis genieten. Kijk of je snoepvlinders en waterbloemen ziet.’

Treesong klauterde in het hok achter de koepel van de machinist en verstopte zich daar. Het treintje reed weg. Als Tuty uit een hoek van haar ver uiteenstaande ogen Umps en Schahar aan boord van het voedselwagentje zag klimmen, liet ze daarvan niets merken.

Het treintje rolde door het oerwoud, over de savanne, het donkere bos in en er weer uit. Bij de derde wissel boog Tuty af naar het noorden en de voederweide op, die alleen gebruikt werd als de biologen met een proef bezig waren. Maar vandaag had Tuty besloten de dieren te voederen. Bijna zonder de trein te stoppen ontkoppelde ze het wagentje met het voer. Treesong sprong op en staarde uit de achterruit. Tuty keek niet eens om. Met afgezakte schouders en een asgrauw gezicht zonk Treesong na afloop weer neer op zijn bankje.

De trein ratelde het kamp in, over het erf en hield halt naast het laboratorium.

Tuty stapte uit met veel gebrom en gekreun. Treesong kwam uit zijn hok te voorschijn en ging om zich heen staan kijken.

Tuty riep vrolijk met een schelle stem: ‘Zo, Howard! Wat vond je van ons prachtige landschap?’

‘Het lijkt helemaal niet op dierbaar oud Blijtoevlucht, maar het is wel schilderachtig.’

‘Dat staat vast. Zo, laten we eens zien of mijn man ons met een lekker avondmaal gaat verwelkomen. Ik hoop wel dat hij zijn beesten buiten de deur heeft gezet. Hij is enorm goed met dieren, mijn man. Kom mee, Howard, als we treuzelen krijgen we last met de nachtkevers.’

Tuty begaf zich naar het laboratorium. Ze opende de deur. ‘Otho, we zijn er! Pas op dat Ditsy buiten blijft, Howard wil vast niet gemolesteerd worden door een van jouw vriendinnen. Otho! Ben je er?’

Een norse stem zei: ‘Stil, vrouw, natuurlijk ben ik er.

Kom binnen... Ah, daar hebben we de jonge Howard Har-
doah.'

'Is hij niet veranderd? Je zou hem nooit herkend hebben!'

'Ja, dat zie ik.' Otho Cleadhoe kwam naar voren op zijn lange magere benen. Hij was vijftien centimeter langer nog dan Treesong. Cleadhoe's grote hoofd was van boven kaal en hij had een slordige grijze tonsuur. Zijn grijze baard was niet bijzonder schoon en zijn ogen lagen diep in lichtpaarse kassen. Hij bestudeerde Treesong lang, met een onpersoonlijke blik. Howard stoorde zich er niet aan en keek in het rond. 'En dit is uw laboratorium? Ik heb gehoord dat u nu een belangrijk man van de wetenschap bent.'

'Ha, niet helemaal. Ik beoefen nog steeds mijn oude vak, maar nu zijn zowel mijn onderwerpen als mijn methoden anders. Kom maar mee, dan zal ik je iets van mijn werk laten zien terwijl mijn vrouw de soep opschept.'

Tuty riep met een overdreven vrolijke stem: 'Over tien minuten gaan we eten, hoor, denk eraan! Je hebt de hele avond nog om met je trofeeën te pronken!'

'Goed lieveling, tien minuten. Kom, Howard... Hierdoor, en let op je hoofd. Deze deuren zijn niet voor lange mensen gebouwd. Geef me je hoed maar.'

'Ik hou hem graag op, als u het niet erg vindt,' zei Treesong. 'Ik ben erg gevoelig voor tocht.'

'Wat jammer... Nou, deze rondleiding geven we aan hoogwaardigheidsbekleders uit Tanaquil die willen weten hoe we het gemeenschapsgeld besteden. Ik kan erbij zeggen dat ze nooit ontevreden weggaan. Hier hebben we de zaal van de astinches.'

Treesong inspecteerde de kamer met zijn ogen halfdicht. Als Otho merkte hoe weinig enthousiast hij was, stoorde hij zich er niet aan. 'Dit zijn allemaal variëteiten van de astinche, dat is de andromorf van Bethune, een plaatselijke ontwikkeling van de evolutie. Deze soort komt vooral veelvuldig voor in Shanar en dan speciaal in deze omgeving. De grootte varieert, tot aan reuzen zoals deze van tien meter hier.' Hij wees naar een nis. 'Ik heb het schepsel vrijwel eigenhandig geprepareerd, met maar een beetje hulp van mijn staf. Ik werkte in een argonatmosfeer onder kiem-

dodende omstandigheden. Ik heb het beest gevild, de zachte weefsels gemarmeld, het skelet versterkt en de huid weer aangebracht.'

'Verbazend,' zei Treesong. 'Een knap stuk werk.'

'Het zijn verbluffende wezens, heel lenig ondanks hun formaat; vaak zien we ze in de verte ronddollen... Deze andere hier verderop zijn zijn neven, dat geloven wij tenminste. Wist je dat er nog steeds mysteries zijn rond deze wezens? Hoe ze zich voortplanten, hoe ze zich ontwikkelen, hoe ze hun lichaamschemie regelen? Allemaal raadsels! Maar ik zal je niet met technische details vervelen. Zoals je ziet, hebben we ze in alle maten en alle kleuren. Of ze "intelligentie" bezitten? Wie weet. Sommige ervan zijn heel pienter, andere—'

Een flitsend waas van beweging, een kreet van ergernis van Treesong; uit een van de nissen dook een dier van twee en een halve meter lang met heel dunne armen en benen. Het griste Treesongs hoed van zijn hoofd en sprintte met reuzensprongen de zaal uit.

Otho Cleadhoe lachte toegeeflijk. 'Pienter: ja. Ondeugend: dat ook. Intelligent? Wie zal het zeggen? Dat was Ditsy, die vol streken zit. Ik ben bang dat je je hoed kwijtbent; ik moet een nieuwe voor je vinden.'

Treesong was naar de deur gerend. Hij keek erdoor. 'Wat heeft dat beest? Het stopt mijn hoed in het vuur!'

'Dat is jammer, zeer zeker. Je hebt niets aan mijn verontschuldigen. Ditsy, schiet op, eruit! Wat moet je nou, wat zijn dat voor manieren? Ze heeft je mooie hoed geruïneerd. Als je een koud hoofd krijgt, zeg het dan alsjeblieft. Tuty heeft wel een kap, of een sjaal.'

'Het geeft niet zoveel.'

'Ditsy moet straf hebben, daar zorg ik voor. Het beest voelt zich aangetrokken tot felle kleuren en haalt grappen uit met de gasten. Ik had je moeten waarschuwen.'

'Het geeft niet. Ik heb wel tien hoeden.'

'Maar die zijn vast niet zo mooi, wed ik... Nou ja. Nu door deze deur. We verlaten de zaal der astinches en komen in de zaal van de moeraslopers.'

Treesong toonde slechts vluchtige belangstelling voor de

twintig paarse en zwarte dieren met hun vreemde jassen van gevlochten vegetatie. 'Een heel representatieve collectie,' zei Cleadhoe. 'Men vindt ze uitsluitend langs de oevers van de Gorgonenrivier... Nu naar het gruwelkabinet, zoals ik mijn werkplaats noem. Iedereen vindt het altijd heel indrukwekkend.'

Cleadhoe leidde de zich nu vervelende Treesong een kamer binnen die zijn licht kreeg uit een glazen koepel in de hoogte. Op een centrale verhoging stond een massief rood met zwart beest met zes poten en een woeste kop.

'Een ontzagwekkend dier,' zei Treesong.

'Zeker. En ook een ontzagwekkende taak – het grootste karwei dat ik ooit heb gedaan. Daar is mijn kantoortje – een bezemkast, maar de Maatschappij gunt me niets beters. Daar ligt je boekje, dat kunnen we zometeen ophalen.'

'Waarom niet meteen?' stelde Treesong voor. 'Nu we er toch zijn.'

'Goed hoor. Het ligt op mijn bureau, als je het wilt pakken. Kijk nu eens hier! Vind jij ook dat de huid hier en daar een beetje over de flanken zakt?'

Treesong was het kantoortje binnengelopen. Op het bureau zag hij een klein rood bandje met de titel HET BOEK DER DROMEN erop. Hij deed een stap naar het bureau; achter hem ging de deur dicht. In de werkplaats draaide Cleadhoe een klep open, wachtte vijftien seconden, draaide hem weer dicht.

Tuty Cleadhoe stak haar hoofd om de hoek van de deur. 'De soep is klaar. Kom je eten?'

'Ik krijg het druk,' zei haar man. 'Ik heb nu even geen trek.'

Negentien

Navarth zat wijn te drinken met een bejaarde kennis die zich beklagde over de korte duur van het bestaan. 'Ik heb op zijn best nog hooguit tien jaar leven te verwachten!'

'Dat is zuiver pessimisme,' verklaarde Navarth. 'Denk liever optimistisch, aan de tienduizend miljard jaren dood die je te wachten staan!'

Navarth had een hekel aan moderne poëzie, afgezien van de door hemzelf gedichte verzen. 'Dit zijn verbleekte tijden. Wijsheid en onschuld waren eens elkaars bondgenoten, en er werden nobele liederen gezongen. Ik herinner mij een strofe, die geenszins subliem was – eerder eigenaardig – bondig en toch weergalmend van duizend betekenissen:

Een paard dat scheten laat wordt nooit moe.

Een man die scheten laat is de man die je aannemen moet.

Waar hoor je zo iets tegenwoordig nog?

—uit *Kronieken van Navarth*
door Carol Lewis

Gersen en Alice liepen vlug door het donker naar het laboratorium. De nacht was warm, helder en donker onder duizenden zacht vlammeende sterren. Uit het moeras en het oerwoud kwamen geluiden, zoals een ver en schril gehuil en ook, onprettig nabij, een brommend gebulder van razernij.

Een van de ramen was verlicht en hierachter zagen Alice en Gersen mevrouw Cleadhoe die in de keuken bezig was. Ze sneed brood, worst en rampp; ze roerde in een kookpot en rangschikte bestek op een tafel.

Gersen mompelde: 'Voor twee? Wie gaat er niet eten?'

'Ze lijkt mij doodkalm,' fluisterde Alice. 'Misschien kunnen we gewoon wel aankloppen en vragen of we nog op tijd zijn voor het eten.'

'Ach, waarom ook niet.' Gersen probeerde of de deur open wilde, maar moest toch kloppen. In de keuken verstijfde Tuty. Toen schoot ze naar een keukenkast, pakte een

wapen en propde dat in haar zak. Ze ging naar de communicator, sprak erin, kreeg blijkbaar antwoord, marcheerde uiteindelijk naar de voordeur en gooide deze open met haar hand dicht bij haar pistool.

‘Dag mevrouw Cleadhoe,’ zei Gersen. ‘Zijn we al te laat voor het feest?’

Tuty Cleadhoe staarde verbeten van de een naar de ander. ‘Waarom zijn jullie niet gebleven waar ik je had opgeborgen? Heeft de rede geen vat op jullie? Kunnen jullie niet begrijpen wanneer je aanwezigheid niet wordt gewaardeerd?’

‘Even afgezien van dit alles, mevrouw Cleadhoe, u bent onze afspraak niet nagekomen.’

Ze glimlachte vlug. ‘Misschien niet; en dan? Jullie zouden met mij precies hetzelfde hebben gedaan, als dat zo was uitgekomen.’ Ze keek over haar schouder. ‘Kom maar binnen. Kibbel desgewenst met mijn man.’

Ze bracht hen naar de keuken. Otho Cleadhoe stond bij de gootsteen zorgvuldig zijn handen te wassen. Zich omdraaiend bestudeerde hij Gersen en Alice vanuit de diepten van zijn violette oogkassen. ‘Zo, bezoekers, hè? Vanavond heb ik het helaas druk, anders zou ik jullie wel rondleiden.’

‘Daarvoor zijn we niet gekomen. Waar is Treesong?’

Cleadhoe wees met zijn duim. ‘Daarachter. Hij is geheel veilig. Nu heb ik wel zin om te eten. Doen jullie mee?’

‘Ga zitten,’ zei Tuty automatisch gastvrij, zij het niet erg wellevend. ‘Er is genoeg voor iedereen.’

‘Eerst eten,’ zei Otho Cleadhoe met een basstem als uit een diepe grot. ‘We zullen over Howard Hardoah praten. Wisten jullie dat hij onze Nymphotis vermoord heeft?’

Gersen en Alice schaarden zich aan de tafel. ‘Hij heeft veel mensen gedood,’ zei Gersen.

‘Wat zou jij met hem hebben gedaan? Hem op zijn beurt hebben gedood?’

‘Ja.’

Cleadhoe knikte log. ‘Goed, je krijgt je kans. Ik heb hem in een verstillingskamer gelokt en hem vergast. Over een uur of zes wordt hij weer wakker.’

‘Dus u heeft hem niet gedood?’

‘O nee.’ Cleadhoe’s lach was een roze kloof in zijn baard. ‘Leven is bewustzijn en Howard Hardoahs bewustzijn moet verruimd worden. Misschien krijgt hij na verloop van tijd wel berouw van zijn misdaden.’

‘Alles is mogelijk,’ zei Gersen. ‘Toch heeft u ons vertrouwen beschaamd.’

Cleadhoe zag hem zonder begrip aan. Toen kauwde hij verder. ‘In alle emotie hebben wij ons wellicht niet helemaal gedragen zoals het betaamt. Maar stel je ergernis toch uit. Je zult deelnemen aan het uiteindelijke vonnis.’

Tuty riep uit: ‘En vergeet niet dat wij jullie tegen het kwaad beschermd hebben! Howard had twee van zijn moordenaars meegenomen. Haha, maar die zullen niemand meer vermoorden!’

Otho lachte goedkeurend, alsof zijn echtgenote het recept van haar soep had verklapt. Hij zei: ‘Howard is sluw! Stel je voor: hij had een wapen in zijn hoed! Ik gaf Ditsy opdracht om zijn hoed af te pakken en te vernietigen. Zoals mijn vrouw zegt, wij hebben niet stilgezeten.’

Gersen noch Alice had hierop een weerwoord.

‘Over ongeveer zes uur komt Howard weer bij zijn positieven,’ vervolgde Cleadhoe. ‘In de tussentijd kunnen jullie uitrusten, of wat slapen, of de collecties bekijken, of rustig zitten wachten onder het genot van een glas thee of cognac en ons vertellen welk kwaad Howard jullie heeft aangedaan.’

Gersen keek Alice aan. ‘Wat zeg jij?’

‘Ik kan niet slapen. Misschien willen meneer en mevrouw Cleadhoe horen over de schoolreünie in Blijtoevlucht.’

‘Ja, dat horen we graag.’

Om middernacht verliet Otho de keuken. Twintig minuten later was hij er weer. ‘Howard komt bij. Als jullie willen, kom dan mee.’

Het groepje wandelde door het laboratorium en door een gang. Cleadhoe bleef staan bij een deur. ‘Luister! Hij praat.’

Eerst kwam de stem van Howard Treesong, helder en krachtig, maar verbaasd en gemelijk: ‘—een impasse, als een muur; ik kan oprukken noch terugtrekken, en evenmin zij-

delings wegglijpen... Hier is de zonsopkomst. We zijn verdwaald in het oerwoud. Pas op, laat geen afdwalen. Paladijnen? Wie hoort mijn stem?’

De antwoorden kwamen vlug; de stemmen leken elkaar bijna te overlappen, alsof verscheidene mensen tegelijk spraken.

‘Mewness staat aan je zijde.’ Dit was een kalme, heldere stem, precies en zonder emotie.

‘Spangleway hier, tussen de apen.’

‘Rhune Fader Blauw, en Hohenger en Zwarte Jeha Rais: allen zijn hier.’

Een koele, ijle stem sprak. ‘Eia Panice is hier.’

‘En Immir?’

‘Ik ben hier tot het eind.’

‘Immir, jij bent standvastig, zoals alle anderen. Nu: het bepalen van een verstandige strategie. Jeha Rais, jij bent somber.’

De diepe stem van Jeha Rais, de zwarte paladijn klonk: ‘Ik ben somber en meer dan somber. Heb je hem, na deze macht van jaren, niet herkend?’

Immir (zorgelijk):

Hij noemde zich Cleadhoe van de Paardebloemboerderij.
Jeha Rais:

Hij is de Dree.

Een paar seconden bleef het stil.

Immir (zacht):

Dan verkeren wij in een desperate situatie.

Rhune Fader:

Wij hebben eerder desperate tijden doorgemaakt. Kennen wij de route van Ilkhad nog? Zelfs de IJzeren Reus zou die geducht hebben, maar wij zegevierden!

Spangleway:

Ik herinner me de hinderlaag in de oude stad van Massilia. Een verschrikkelijk uur!

Immir:

Broeders, laten wij onze gedachten op slechts dit moment bepalen.

Jeha Rais:

De Dree is een bruto toonbeeld van boosaardigheid. Om

zijn kracht af te buigen, hebben wij een tegenkracht nodig. Kunnen wij rijkdom aanbieden?

Immir:

Ik zal onze schatkist openen. Hij mag Sybaris hebben, wat mij betreft.

Mewness:

Het zal de Dree niet in verleiding brengen.

Loris Hohenger:

Bied twaalf maagden aan, elk nog mooier dan de vorige. Laat ze gazen japonnen van zuiver diafaan dragen en laat zij hem aankijken met blikken vrolijk noch ernstig, alsof ze willen vragen: 'Wie is dit wonder? Wie is deze half-god?'

Immir (triest lachend):

Goede Hohenger, dit denkbeeld ontroert jou! Ik vermoed dat jij je broeder-paladijnen in het Kilmeer zou werpen om deel te kunnen nemen aan zo'n stoet.

Mewness:

Niet de Dree.

Spangleway:

Rijkdom, schoonheid – wat rest?

Rhune Fader:

Hadden we Valkaris' Beker maar, en de eeuwige jeugd!

Immir (mompelend):

Complicaties, complexiteiten. Ik bespeur een duivels complot.

Rhune Fader:

Stilte, allen! Er staat iemand voor de deur!

Cleadhoe zei op fluistertoon: 'Hij is half wakker, hij praat alsof hij droomt...' Hij liet de deur opzij schuiven. 'Binnen.'

De helft van de kamer achter de deur was kaal en onverlicht; de andere helft was beplant en zo ingericht dat het een open plek in het oerwoud leek. Het licht viel scheef neer door honderd soorten bladeren. Aan knoestige slingers hingen bloemen, torrevangers en peulen. Door de rotsen snelde een beekje dat uitliep in een vijver, die leegstroomde in een ongezien gat tussen donkerrode biezen. Naast de vijver, in een leunstoel, zat Howard Alan Treesong, naakt op een kort rokje na. Zijn handen rustten op de leuning van zijn stoel

en zijn benen, die kaal en glanzend wit waren, stonden op het gras. Zijn hoofd was kaalgeschoren. Aan de andere kant van de vijver op een grasbank stond de marmel van Nymphotis. In de bosjes roerden zich een zestal kleine astinches met gezichtjes van gevlekt rood en blauw kraakbeen, kammen als kleine zwarte hoeden en een glanzende zwarte vacht. Ze vonden Treesong boeiend; ze bekeken en beluisterden hem met eerbiedige aandacht.

De samenspraak was afgelopen. Treesongs ogen glinsterden onder zijn half geloken oogleden en zijn ademhaling leek normaal.

Cleadhoe zei tegen Alice en Gersen: 'Dit was oorspronkelijk een kijkkooi voor de kleine astinches. Ze heten "mandarijnpoppen" en het zijn vreemde wezentjes. Kom niet te dichtbij: er is een gaaswand bestaand uit onzichtbare prikstralen die je zouden steken. Het leek me een prima plek om Howard te bewaren.'

'U heeft zijn benen gemarmeld.'

'Inderdaad. Nu is hij roerloos en hij moet kijken naar Nymphotis, die hij vermoord heeft. Dit is het vonnis dat wij over hem hebben gevelde. Tegen iedere extra straf die jij of Alice hem wensen te geven, zullen wij geen bezwaar maken. Dat is jullie recht.'

Gersen vroeg: 'Hoe lang zal hij zo nog leven?'

Cleadhoe schudde zijn hoofd. 'Nauwelijks voorspelbaar. Zijn lichaamsfuncties vinden gewoon voortgang, maar hij is onwrikbaar verankerd. In zijn haar was trouwens een wirwar van elektronische schakelingen verstopt. Hij heeft geen implantaties of inwendige wapens; daarvan heb ik mij grondig overtuigd!'

Treesongs ogen waren open. Hij keek omlaag naar zijn benen, bewoog zijn handen, bevoelde het koele materiaal dat nu zijn bovenbenen bekleedde.

Cleadhoe sprak tegen hem. 'Howard Alan Treesong, wij, van al jouw ontelbare slachtoffers, zijn nu bezig vergelding te verkrijgen.'

Tuty riep met een heldere stem uit: 'Daar is hij, onze zoon Nymphotis, en daar zit jij, Howard Hardoah, zijn moordenaar. Denk na over je boosaardige daad.'

Treesong zei met een effen stem: 'Ik ben effectief gevangen gezet. En wie zijn deze andere twee? Alice Wroke? Wat voert jou hier tussen deze ijveraars?'

'Ik ben een van hen. Weet je niet meer wat je van mij gevraagd hebt, om het leven van mijn vader te sparen? Toen je hem al het leven benomen had?'

'Mijn beste Alice, wanneer men op hoog niveau een beleid uitvoert, ziet men soms de wellevende details over het hoofd. De dood van je vader en jouw diensten vormden allebei elementen in een grotere opzet. En u meneer? Uw uiterlijk is storend bekend.'

'Zo hoort het ook. Je hebt mij verscheidene keren ontmoet. Zowel op de Voymont als in Blijtoevlucht had ik het genoeg op je te schieten, helaas niet met het gewenste resultaat. Je kent me ook als Henry Lucas van *Aanwezig*. Ik ben verantwoordelijk voor het feit dat je hierheen gelokt bent via jouw BOEK DER DROMEN. Maar ik wil dat je verder teruggaat in het verleden. Herinner je je de overval op Fraaibergen?'

'Die episode herinner ik me nog, ja. Dat was een gedenkwaardige oefening.'

'Bij die gelegenheid zag ik je voor het eerst en sindsdien heb ik mijn leven gewijd aan het regelen van deze confrontatie.'

'Werkelijk? Dan bent u een fanaticus.'

'Jij bezit het vermogen om fanatici te scheppen.'

Treesong maakte een luchtig gebaar. 'Nu ben ik dus aan uw genade overgeleverd. Hoe zult u mij verder behandelen?'

Gersen lachte wrang. 'Wat zou ik je verder nog kunnen aandoen?'

'Ach – martelen is altijd een mogelijkheid. Of misschien behaagt het u om mij te doden.'

'Ik heb je als man vernietigd. Dat is genoeg.'

Howard Alan Treesong liet het hoofd op zijn borst zakken. 'Mijn leven loopt ten einde. Ik wilde het menselijk heelal regeren. Ik zou de eerste Keizer van de Gaeaanse werelden zijn geweest. Bijna was ik het geworden. Nu ben ik moe. Ik kan mij niet verroeren en ik zal niet lang leven... Laat mij nu alleen. Ik ben liever alleen.'

Gersen wendde zich af. Hij nam Alice bij de arm en verliet samen met haar de kamer. De Cleadhoe volgden hen. De deur werd gesloten. Bijna onmiddellijk hervatte de samenspraak:

Immir:

Nu is alles bekend. De Dree heeft een verschrikkelijke daad verricht. O mijn paladijnen, wat nu? Wat zeg jij, Jeha Rais?

Rais:

Het is tijd.

Immir:

Hoe dat? Groene Mewness, waarom keer je je af?

Mewness:

Er zijn lange wegen nog te bereizen en menige herberg waar ik mijn toevlucht zou willen nemen.

Immir:

Waarom kijken jullie allen her en der? Zijn wij niet allen broeders en paladijnen? Jeha Rais, beraam voor ons een grootse strategie, om deze marmelbenen te bewegen.

Spangleway:

Immir, ik wens je vaarwel.

Rais:

Vaarwel, Immir. Het moment is aangebroken.

Immir:

Loris Hohenger, verlaat ook jij mij?

Hohenger:

Ik moet heen, naar verre oorden en nieuwe strijd.

Immir:

En vriendelijke Fader Blauw, wat doe jij? En jij, Eia Panice?

Panice:

Ik zal mijn best voor je doen, zoals een broeder betaamt. Paladijnen, keer terug! Eén enkele daad moeten wij nog verrichten. Vaarwel, nobele Immir! En nu...

Op de gang hoorden de vier een klap en een plons. Cleadhoe rende naar de deur, gooide hem wijd open. De zware stoel was omgevallen en Treesong lag grotesk verwrongen op de vloer met zijn gezicht onder water.

Cleadhoe keerde zich met vonkende ogen, wijd openge-

sperde neusgaten naar de anderen. Hij gebaarde wild. 'De stoel was muurvast verankerd! Hij had hem nooit in zijn eentje om kunnen gooien!'

Gersen wendde zijn blik af. 'Wat er ook gebeurd is, voor mij is het genoeg.' Hij pakte Alice's hand. 'Laten we hier weggaan.'

Eenentwintig

In de Flittervlerk op weg door de ruimte pakte Alice HET BOEK DER DROMEN op, legde het bijna meteen weer neer. 'Wat ga je ermee doen?'

'Ik weet niet... Het aan *Cosmopolis* geven, denk ik.'

'Waarom gooi je het niet gewoon overboord?'

'Dat kan ik niet doen.'

Alice legde haar handen op zijn schouders. 'En nu: wat is er met jou?'

'Met mij? Hoezo?'

'Je bent zo stil en bedrukt! Ik maak me zorgen. Ben je wel gezond?'

'Zeker. Leeggelopen, dat misschien wel. Mijn vijanden hebben me in de steek gelaten. Treesong is dood. De zaak is afgelopen. Ik ben klaar.'

Meulenhoff science fiction en fantasy

- 168 Tanith Lee – *Meester van de Dood*
- 167 Jack Vance – *Het Boek der Dromen*
- 166 James Patrick Hogan – *De terugkeer van de Ganymeden*
- 165 James Blish – *Steden doorkruisen het heelal*
- 164 Wim Gijsen – *De koningen van weleer*
- 163 Brian Aldiss – *De lange namiddag van de Aarde*
- 162 Ansen Dibell – *Asbai Rey*
- 161 Tanith Lee – *Heerser van de Nacht*
- 160 John Brunner – *Iedereen op Zanzibar*
- 159 Alfred Bester – *De Brandende Man*
- 158 Phyllis Eisenstein – *Alaric*
- 157 Wim Gijsen – *De Eersten van Rissan*
- 156 John Varley – *Titaan*
- 155 *Fata morgana*
- 154 Jack Vance – *Slaven van de Klau*
- 153 *De meest fantastische SF-verhalen van Meulenhoff*
- 152 Donald Moffitt – *De planetenrovers*
- 151 Andrew Stephenson – *Nachtwacht*
- 150 Philip Dick – *Dromen androiden van elektrische schapen?*
- 149 Jack Vance – *Lens Larque*
- 148 Eric Frank Russell – *Aan het eind van de regenboog*
- 147 Ansen Dibell – *De laatste koning*
- 146 Jack Vance – *Wyst*
- 145 Samuel Delany – *Babel-17*
- 144 R. A. Lafferty – *Dagen van gras, dagen van stro*
- 143 James Patrick Hogan – *Ruïnes op de Maan*
- 142 Brian Aldiss – *In de nadagen*
- 141 *De beste SF-verhalen van Meulenhoff*
- 140 Terry Carr – *Cirque*
- 139 James Tiptree – *10.000 lichtjaar van buis*
- 138 John Varley – *Retrograde zomer*
- 137 Gordon Dickson – *De lokkende verte*
- 136 Jack Vance – *Morreion*
- 135 Alfred Bester – *De grote onttakeling*
- 134 Charles Harness – *Tijdval*
- 133 Fritz Leiber – *Zwaarden en ijsmagie*

